

RECULL DE PREMSA

CAP DE SETMANA

10/11/2014

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

 acceso

ÍNDICE

PRENSA

2

INTERNET

98

PRENSA

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
08/11/14	UNA EXPOSICIÓ RELATA EN TRENTA IMATGES LES TRES ÚLTIMES DIADES / REGIO 7	8	1
08/11/14	Exposición sobre el Abad Escarré en el Seminari / DIARI DE TARRAGONA	9	1
09/11/14	AGENDA I CARTELLERA / DIARI DE GIRONA	10	1
09/11/14	¿LA LEY DE TASAS HA CERCENADO EL DERECHO DE MUCHOS A LA JUSTICIA" / CORDOBA	11	2
09/11/14	FIL PER RANDA BUSCANT WALLY L'EXPOSICIÓ IL·LUSIÓ. CONVICU CIÓ. LLIBERTAT / REGIO 7	13	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
08/11/14	GOOGLE CONTRA TODOS / EXPANSION (FIN DE SEMANA)	15	1
08/11/14	DEL TELEDIARIO AL 'REALITY SHOW / EL MUNDO (ED. CATALUNYA)	16	1
08/11/14	ÉVELYNE BAYLET (1913 2014) EDITORA DE PRENSA, FIEL ALIADA DE MITTERRAND / ABC (EDICION CATALUÑA)	17	1
08/11/14	PEDROJOTA NO ESCRIURÀ A 'EL MUNDO' DESPRÉS D'UN ULTIMÀTUM DEL DIRECTOR / ARA	18	1
08/11/14	MÉS DE 650 PERIODISTES S'ACREDITEN PER COBRIR LA CONSULTA DEL 9N / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	19	1
08/11/14	LA CAUSA. Josep Cuní / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	20	1
08/11/14	PRISA RADIO Y SFX ENTERTAINMENT SUMAN FUERZAS EN EL NEGOCIO DE EVENTOS DE MÚSICA / CINCO DIAS	21	1
08/11/14	RTVE ¿ESTUDIARÁ" LA PETICIÓN DE MANTENER RADIO EXTERIOR / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	22	1
08/11/14	UNA SEGUNDA OPORTUNIDAD PARA RADIO EXTERIOR / LA RAZON	23	1
09/11/14	UN PELOTÓN DE ANTIDIVOS / EL PAIS SEMANAL	24	6
09/11/14	LA TRINXERA' DE TVE / EL PUNT AVUI	30	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
09/11/14	¿TOTS SOM COM ENRIC MARCO, INCAPAÇOS DE MIRAR-NOS AL MIRALL" / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	31	1
09/11/14	SETMANA 10: AVUI ES VOTA, PERÒ, COM QUE HA ESTAT TEMA GAIREBÉ ÚNIC DELS CINC DIES, REPASSO ALTRES TEMES: EL RECORD DE DOS CRACS DE LA COMUNICACIÓ (MAYRA I CLAPÉS), UN CREADOR PERMANENT (BOSÉ), UN GENI / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	32	1
09/11/14	REPORTAJES / LA VANGUARDIA (MAGAZINE)	33	1
09/11/14	JEREMY RENNER / EL PERIODICO DE CAT. (ED. CAT) DOMINICAL	34	2
09/11/14	Melchor Miralles: «EN TODAS PARTES EL DINERO ES PODER, Y EN MÉXICO EL CRIMEN MANEJA MILLONES» / ABC (EDICION NACIONAL)	36	2
09/11/14	CAL PARLAR DEL SUÏCIDI? / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	38	1
09/11/14	PER QUÈ ANIRÀ A VOTAR? / EL PUNT AVUI	39	5
09/11/14	ESPERANDO A LA GENERACIÓN DEL MURO / EL PAIS (DOMINGO)	44	4
09/11/14	STEVE MCCURRY "DE LA GUERRA M'INTERESSA LA GENT, NO EL COMBAT" / ARA (ARA DIUMENGE)	48	3
09/11/14	GERVASIO SÁNCHEZ, MÒNICA BERNABÉ: "ESPERO QUE LA GENT PATEIXI I PLORI VEIENT LES FOTOS" / ARA	51	2
09/11/14	SOCIEDAD CIVIL PIDE AL JUZGADO DE GUARDIA QUE ACTÚE CONTRA EL 9-N / LA RAZON (ED. CATALUNYA)	53	1
09/11/14	EL DÍA QUE NACIÓ LA RADIO / EL PAIS (EDICION NACIONAL)	54	1
09/11/14	LA CRIDA DE LES URNES / EL PUNT AVUI	55	4
09/11/14	DE L'INTERÈS A LA CONFUSIÓ: EL PROCÉS CATALÀ ALS ULLS DEL MÓN. / ARA	59	1
09/11/14	LA TIENDA DE NOTICIAS / EL PAIS (DOMINGO)	60	1
09/11/14	LA REVOLUCIÓN DE LA PUBLICIDAD ONLINE MÁS ALLÁ DE GOOGLE / ABC (EMPRESA)	61	1
09/11/14	ICUIT AVUI SORTIM / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	62	1
09/11/14	COMPROMÍS AMB LA TRANSPARÈNCIA / SEGRE	63	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
09/11/14	COMPROMÍS AMB LA TRANSPARÈNCIA / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	64	1
09/11/14	PODEM ES DISPARA EL BARÒMETRE D'OCTUBRE DEL CIS HA ACABAT DE CERTIFICAR EL QUE ES PRESENTA COM UNA AUTÈNTICA REVOLUCIÓ DEL MAPA POLÍTIC ESPANYOL AMB L'AUGE VERTIGINÓS DE PODEM, EL PARTIT ENCAPÇALAT PE / DIARI DE GIRONA	65	2
09/11/14	FORMACIÓN LA NUEVA ERA DIGITAL 'HACEN FALTA PERIODISTAS AMBIENTALES' / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	67	1
09/11/14	Matt McGrath: 'HACEN FALTA PERIODISTAS AMBIENTALES' / EL MUNDO (ED. CATALUNYA)	68	1
09/11/14	JORNADA INOLVIDABLE MILES DE LECTORES DE ABC CELEBRAN EL DÍA DE LA FAMILIA EN EL PARQUE WARNER / ABC (EDICION NACIONAL)	69	1
09/11/14	LA CRISI DEL PERIODISME, DE PUNTETES / ARA	70	1
09/11/14	HISENDA CANVIA EL CRITERI SOBRE L'IVA DE LES PÚBLIQUES / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	71	1
09/11/14	SOLOS EN EL OCÉANO. Los marineros protestan por el cierre de la onda corta de Radio Exterior (DOMINGO) / EL PAIS	72	1
09/11/14	EL 9-N ALS MITJANS / ARA	73	1
09/11/14	PERIODISME I CIÈNCIA. DEFENSOR DEL LECTOR Josep Rovirosa / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	74	1
09/11/14	LAS REDACCIONES / ABC (EDICION NACIONAL)	75	1
09/11/14	JUAN CRUZ Y JAVIER AYUSO, ADJUNTOS AL DIRECTOR DE EL PAÍS / EL PAIS (EDICION NACIONAL)	76	1
09/11/14	LA CALMA MEDIÀTICA ABANS DE LA TEMPESTA DEL 9-N / ARA	77	1
09/11/14	UNA JORNADA PER FER HISTÒRIA TOTS PLEGATS / L'ESPORTIU	78	1
09/11/14	EL DIARI DE LA Lliga NORD, 'LA PADANIA', TANCARÀ EL PAPER I L'EDICIÓ DIGITAL AL DESEMBRE / ARA	79	1
09/11/14	EL DIARI CUBÀ 'GRANMA' PREGUNTA ALS LECTORS PEL SEU DISSENY I CONTINGUTS / ARA	80	1
09/11/14	LA PUBLICACIÓN MAS GALARDONADA DE LA PRENSA ESPAÑOLA PREMIO JAIME I DE PERIODISMO ¿ PREMIO DEIA SOCIEDAD ESPAÑOLA DE NEUMOLOGÍA Y CIRUGÍA TORÁCICA ¿ PREMIO ALAS MEJORES INICIATIVAS DE SERVICIO AL PACI / LA RAZON (A TU SALUD)	81	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
09/11/14	EL PEQUEÑO NICOLÁS, TAMBE A 'MONGOLIA' / ARA	82	1
09/11/14	DENUNCIA TELEMUNDO PERQUÈ JA SABIEN QUE BEBIA / ARA	83	1
10/11/14	LA FOTOGRAFIA ARRIBA A BCN / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	84	2
10/11/14	LA PROPAGANDA CHAVISTA EXTIENDE SUS TENTÁCULOS HASTA ESPAÑA / ABC (EDICION NACIONAL)	86	2
10/11/14	EMPOTRADOS CON LOS MALOS / EL PAIS (EDICION MADRID)	88	1
10/11/14	CREIX LA PROTESTA A MÈXIC PEL CAS IGUALA I UN NOU ESCÀNDOL. Els indignats utilitzen les xarxes socials per eludir la censura informativa de les televisions / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	89	1
10/11/14	«REPOR», EL PROGRAMA DE ACTUALIDAD LOW COST DE TVE / ABC (EDICION NACIONAL)	90	1
10/11/14	EL MALBARATAMENT DE CANAL 9 / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	91	1
10/11/14	TV3 SE VUELCA CON SU LÍDER / LA RAZON	92	1
10/11/14	PEL FORAT DEL PANY. Periodistes estrangers / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	93	1
10/11/14	TV3, DE NUEVO AL SERVICIO DEL SOBERANISMO / ABC (EDICION CATALUÑA)	94	2
10/11/14	THE ECONOMIST TREU UNA EDICIÓ DIGITAL PER A 'SMARTPHONE' / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	96	1
10/11/14	EXPEDIENTE A NEOX Y CUATRO / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	97	1

COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

MIREIA ARSO

Nofre Pasqual i Sergi Ferrés, ahir, davant de les fotografies. La mostra vol ser itinerant i s'obre a Manresa

Una exposició relata en trenta imatges les tres últimes diades

► Manresa estrena la mostra «Il·lusió. Convicció. Llibertat?», de Nofre Pasqual i Sergi Ferrés, al Col·legi de Periodistes i coincidint amb el 9-N

SUSANA PAZ | MANRESA

■ Ni l'un ni l'altre viuen de la fotografia però, dels últims tres Onze de Setembre, guarden un arxiu de més de 2.000 imatges. El periodista radiofònic Nofre Pasqual (1972), mallorquí resident a Vic, i el realitzador audiovisual Sergi Ferrés (1986), de Banyoles, han fet de les imatges de les diades la seva primera exposició conjunta.

Il·lusió. Convicció. Llibertat? és el títol d'una mostra que ahir s'inaugurava al local de la Demarcació Catalunya Central del Col·legi de Periodistes, situat al primer pis de la Plana de l'Om, 6. Que l'exposició, formada per una tren-

LA CLAU

Fins al 19 de desembre

L'exposició es pot visitar de dijous a divendres (dijous tan- cat) de 9.30 a 13.30 i de 18 a 20 h, al primer pis de la Plana de l'Om, 6.

tena de fotografies, especialment del darrer Onze de Setembre, s'estreni ara, coincidint amb el 9-N, és una «casualitat buscada», explicaven ahir els seus autors. Pasqual i Ferrés es van posar en contacte amb el Col·legi de Periodistes a Manresa i van proposar que la

capital del Bages fos la primera parada d'aquesta exposició amb esperit d'itinerància, que es podrà veure fins al 19 de desembre.

El groc i el vermell són els colors d'unes fotografies que defugen, majoritàriament, les multituds ja molt vistes, per centrar-se en els detalls i en les persones. Com un Quim Masferrer «a l'estil Obama». La idea de fer una crònica gràfica de les mobilitzacions ciutadanes la va engegar el 2012 Ferrés, i Pasqual s'hi va afegir enguany. Però la mostra encara podria arrodonir-se amb «una imatge de la votació de diumenge. Seria tancar el cercle», subratlla Pasqual.

AGENDA

Exposición sobre el Abad Escarré en el Seminari

■ **El jueves, día 13**, en el Centre Tarraconense El Seminari, a las siete de la tarde, tendrá lugar la inauguración de una exposición sobre el tema *Prensa i dictadura: l'Abat Escarré a Le Monde*. La exposición está organizada por la Asociación de Periodistas Europeos de Catalunya y por el Colegio de Periodistas de Tarragona.

Coloquio de Justícia i Pau

■ **El próximo día 14**, en el restaurante **M.R. de Torreforta**, a las **20,30**, tendrá lugar una cena-coloquio organizada por Justícia i Pau de Tarragona sobre la *Comunità Cenacolo* de Cornudella del Montsant con la intervención de miembros del citado colectivo. Las personas interesadas en el coloquio pueden confirmar su asistencia a través del teléfono 977 21 23 03.

Jornada del voluntariado de Càritas

■ **El sábado día 15**, en el colegio del **Sagrado Corazón del Vendrell**, tendrá lugar una jornada diocesana del voluntariado de Càritas bajo el lema *Signes d'alegria al nostre món*. En la jornada, presidida por el Sr. Arzobispo, Mons. Jaume Pujol, intervendrá José Eizaguirre Fernández Palacios, escritor.

Concierto en Les Borges del Camp

■ **El próximo día 22**, en la sala polivalente de **Les Borges del Camp**, a las nueve de la noche, tendrá lugar un concierto de gospel a cargo de *Tons & Sons*. La recaudación del concierto se destinará a la restauración del tejado de la iglesia. El precio de venta anticipada hasta el día 21 es de 8 euros y de 10 euros en el mismo día. Pueden adquirirse en el Ayuntamiento y en la residencia Mare de Déu de la Riera.

Agenda i Cartellera

Per publicar actes a l'agenda s'han d'enviar amb 72 hores d'antelació com a mínim a l'adreça de correu electrònic fets.diari@girona.epl.es

Mercats

► Anglès, Arbúcies, Camprodon, l'Escal, la Jonquera, Palafrugell, Puigcerdà, Quart, Roses, Sant Feliu de Guíxols, Sant Hilari Sacalm, Sant Joan de les Abadesses, Tordera, Tortellà.

Balls

ANGLÈS
Ball ► A 2/4 de 6 de la tarda a la Sala, sessió de balls amb l'actuació de Chus.

CAMPDEVÀNOL
Ball ► A 2/4 de 6 de la tarda a la Sala Diagonal, sessió de ball amb l'actuació en viu de Raül.

CASSÀ DE LA SELVA
Ball ► A partir de les 5 de la tarda al Casal de Jubilats, ball amb Cristina Cat.

GIRONA
Ball ► A partir de les 6 de la tarda a la Sala de Ball, sessió de balls de saló amb Latin Swing.

NAVATA
Ball ► A les 6 de la tarda al Centre Social, sessió de ball amb Xavi de Roses.

PALAU SAVERDRA
Ball ► A les 6 de la tarda al Centre Cívic, sessió de ball amb el conjunt Copacabana.

ROSES
Ball ► A les 6 al SUF, balls amb l'actuació de Jose Soler.

SANT JAUME DE LLIERCA
Ball ► A les 6 al Centre Cívic, balls amb Blue Moon.

SARRIÀ DE TER
Ball ► A les 6 al Coro, sessió de ball amb Xicola.

SILS
Ball ► A les 6 de la tarda a la Laguna, balls de saló amb l'actuació de Sona Bè.

VERGES
Ball ► A les 6 al pavelló, sessió de ball amb Xxvi Ros.

VILOBÍ D'ONYAR
Ball ► A 2/4 de 6 a la pista poliesportiva, balls amb l'actuació del conjunt Sifasol.

Teatre

CASSÀ DE LA SELVA
Representació ► A partir de 2/4 de 6 de la tarda a la Sala del Centre Recreatiu de Cassà de la Selva, representació de l'obra de teatre «Sidal a l'Hostipital», a càrrec del Grup de teatre Cassanenc.

SARRIÀ DE TER
Representació ► A partir de les 5 de la tarda al Centre Parroquial, representació de Flors i capolls, d'Octavi Franch. A càrrec de la companyia L'Olla dels Maïquets, de Vilablareix. En el marc de la XXVI edició de la Mostra de Teatre.

Poesia

GIRONA
Recital ► A partir de les 8 del vespre al Cafè Context Llibreria (Pl. Pou Rodó) de Girona, recital poètic «Cau de llum», i a continuació, concert recital a càrrec del grup St. Pierre 7.

Sortida

LLORET DE MAR
XXXIV Anada a Sant Pere del Bosc ► A partir de les 9 del matí, sortida des de la Plaça de la Vila de la XXXIV edició de la Anada a Sant Pere del Bosc.

Festes

CAMPSELLES
Festa Major ► A les 11 del matí, ofici solemne homenatge a la gent gran del poble. I tot seguit, vermut popular.
- A les 6 de la tarda al local social, espectacle infantil amb Gil i Rataplana.

PERALADA
Festa Major ► Durant tot el dia, al pati de l'Espai Jove, inflables i atraccions.
- A les 11 del matí a l'església parroquial de Sant Martí, ofici solemne, amb l'acompanyament de la coral de Peralada.
- A 2/4 d'1 del migdia al Centre social, concert de festa major a càrrec de l'orquestra La Principal de la Bisbal.
- A les 5 de la tarda a la Plaça Gran, audició i ballada de sardanes amb l'actuació de la cobla La Principal de la Bisbal.
- A 2/4 de 8 de la tarda al Centre social, ball de fi de festa amb l'actuació de La Principal de la Bisbal.

Espectacles

SALT
Concert per a nadons ► A 2/4 d'11 del matí, a les 12 del migdia i a 2/4 de 5 de la tarda a El Canal concert per nadons per tal de controlar el món, i alguna cosa més. **Preu entrada:** 6 €

Aplecs

CASSÀ DE LA SELVA
Aplec de Sant Martí ► A les 11 del matí als camps del Mas Violant, al veïnat de Mont-roig, missa amb acompanyament de la cobla La Principal de Cassà.
- Tot seguit, tres sardanes per la mateixa cobla.

PLATJÀ D'ARO
Aplec del Patrocin ► A les 12 del migdia a l'església de Santa Maria de Fanals, missa solemne i cant dels goigs.

Visites guiades

GIRONA
Museu Història dels Jueus ► Durant tot l'any, de dimarts a divendres de 10 del matí a 2 del migdia; dimecres de 4 a 6 de la tarda, visita guiada *La nostra història*, la nostra ciutat. Durada: 1 hora. Visita per a centres educatius i associacions culturals. Recorregut didàctic pel Museu per conèixer l'evolució històrica del call i la comunitat jueva de Girona. Cal reserva prèvia. **Museu d'Història dels Jueus. Contacte i reserves:** 972 21 67 61 / calligirona@ajgirona.cat

Casa Masó ► La Casa Masó és la casa natal de Rafael Masó (1880-1935), una de les obres més importants de la seva arquitectura i l'única que està oberta al públic de les famoses cases del riu de

DESTAQUEM

SANTA COLOMA DE F.
Festa de la Ratatfia ► El municipi de Santa Coloma de Farners celebra durant tot el dia diverses activitats relacionades amb la ratatfia, en el marc de la 33a Festa de la Ratatfia. Hi haurà mercat d'artesans, degustació, activitats per a la mainada i moltes propostes més. **Informació:** www.scf.cat

GIRONA
Teatre ► A les 6 de la tarda, a la sala La Planeta de Girona, la Cia. La Pulpe Teatre presenten «C.O.C.A.», de Denis Duncan. La història de quatre poderosos estrafolaris i sense escrúpols que es reuneixen en secret en una peculiar mansió aïllada, per tal controlar el món, i alguna cosa més. **Preu entrada:** 6 €

PALAMÓS
Marxa dels traguers ► El Club Alpí Palamós organitza aquesta marxa tradicional a través de les Gavarres. Els participants poden escollir entre dos recorreguts, un de curt de 7 km i un de llarg de 20 km. La sortida es farà a les 8 del matí de Can Pere Tià, al costat de la fàbrica Hutchinson.

BESCANÓ
Teatre ► A les 6 de la tarda, al Teatre de Besançon, representació de teatre de «Tot bé, gràcies». Com si fos un cànon, tres històries aparentment independents avancen al mateix ritme, s'enlacen, creixen juntes, i acaben totes alhora. **Preu:** 14 € (anticipada) / 16 € (taquilla).

Girona. La casa s'ha conservat amb el mobiliari i la decoració de l'època noucentista, i també ofereix unes vistes inèdites de la ciutat. La casa és també la seu de la Fundació Rafael Masó, un centre que promou l'estudi, preservació i difusió de l'obra de Masó i del Noucentisme català, i fomenta la conscienciació sobre la importància de l'arquitectura i l'urbanisme per a la societat i les persones. Per això organitza exposicions, publicacions, i activitats educatives per a tots els públics. La Casa Masó només es visita en grups reduïts i s'aconseja fer una reserva prèvia. **Informació i reserves:** 972 413 989

PALAMÓS
La Gamba de Palamós ► Cada divendres, 2/4 de 6 de la tarda, comença la visita guiada «La Gamba de Palamós» a l'Espai del Peix i al Museu de la Pesca. Una visita guiada per conèixer a fons, de la mà d'un pescador i guia experts del port de Palamós, l'interessant món de la gamba de Palamós. La visita a la exposició temporal sobre la gamba i a recursos del propi museu s'acompanya d'una visita a la llotja del peix per conèixer com es comercialitza a la subhasta. El preu de la visita guiada és de 7 euros, de 5 € pels menors. Us heu d'apuntar al Museu de la Pesca. **Telèfon** 972 600 424.

Espai del Peix ► Cada divendres, a les 16.30h i a les 17.00h comença la Visita guiada a la subhasta del Peix que organitza el Museu de la Pesca. A través d'uns audiovisuals, plafons expositius i l'acompanyament en tot moment d'un guia, s'explica en directe el funcionament de la subhasta i l'origen de les espècies que s'hi venen, les embarcacions que les capturen, els caladors on treballen els pescadors i com s'organitzen entorn a la confraria, entre altres aspectes, amb la voluntat de sensibilitzar el visitant cap a l'activitat pesquera, la gent que hi treballa i els productes del mar. El preu és de 1,5 € Cal inscripció prèvia al Museu de la Pesca: 972 600 424

RIPOLL
Monestir ► El Monestir de Ripoll i el Centre d'Interpretació proposen visites guiades, amb l'objectiu de descobrir la història del bressol de Catalunya, gaudint d'una fascinant descoberta d'aquest espai tan emblemàtic. Es porten a terme els diumenges, a 2/4 de 12 del matí. **Informació i reserves:** 972 70 45 56 / reserves@terradecomtes.cat

ROSES
La Ciutadella ► Horari Espai Cultural la Ciutadella: de 10 a 18 h, de dimarts a diumenge. Visites guiades «Passejades d'història» Cada dia a les 15.30 h, en català/ castellà/ francès/ anglès. Els dissabtes i els diumenges a les 11h francès/ anglès, 12 h català/ castellà/ francès, 15.30 h català/ castellà/ francès. Preu 5 €. Menors de 7 anys, gratuït. **Més informació** sobre aquest o altres esdeveniments al telèfon: 972 15 14 66 o al portal web: www.roses.cat

SANTA CRISTINA D'ARO
Monestir de Solius ► Cada dia, de les 11 del matí a 2/4 d'1 del migdia, i de les 3 a 2/4 de 6 de la tarda, es pot visitar al Monestir de Solius l'exposi-

ció de diorames.

SANT JOAN DE LES ABADASSES
El comte Arnau ► Visita guiada al Museu del Comte Arnau de Gombren, al Castell de Mataplana i visita lliure al Centre d'Interpretació del Mite del Comte Arnau de Sant Joan de les Abadesses. Una opció per descobrir la història d'un dels grans mites de Catalunya. Es porta a terme l'últim diumenge de cada mes, a les 11 del matí. **Informació i reserves:** telèfon: 972 70 45 56 / mail: reserves@terradecomtes.cat

Gastronomia

CALONGE
Cuina de l'escamarlà ► Jornades gastronòmiques «El Menú de l'Escamarlà» en diferents establiments de Calonge, fins al 21 de desembre. Restaurants participants: Bell Port, Hotel Àncora, Hotel Trias, MarBonic, Maria de Cadagües, Mas dels Arcs, de Palamós, Costa Brava, Guillermo, El Horreo, Kubansky, Refugi de Pescadors, Simon, de Calonge-Sant Antoni; i Can Sidro, de Vall-i-Iborega.

PALAMÓS
Palamós Gastronòmic ► Després de l'èxit aconseguit durant els anys 2012 i 2013, Palamós (Empordà-Costa Brava) organitza fins al 5 de desembre, les terceres jornades del Palamós Gastronòmic. Diverses Jornades de celebració del a gastronomia de la vila de Palamós des de tots els seus àmbits per conèixer tota la seva oferta, degustar els productes autòctons, viure l'experiència de cuinar amb els millors xefs i gaudir-hi en família. Trebareu tota la informació d'activitats i locals a <http://palamosgastronomic.cat>

SANT FELIU DE GUÍXOLS
Ganxotapes de tardor ► Diversos establiments del municipi de Sant Feliu de Guíxols ofereixen, fins al proper 16 de novembre, la ruta de les Ganxotapes de tardor. Restaurants participants: Bon Dia, Butron Berria, Can Joan, Can Mader, Can Salvi, Casino Guixolenc, Chic Bar, El Celler del Triton, El Corsari, El del Mig, El Gallo, El Ginjoler, Extremer, Hot-dog, La Gaviota, La Goleta, La Pansa, La Proa, L'Àncora Gastro Snack, Lawryer's, Les Roselles, Madame Fil, Marabú, Nou Xaica, Rambla Tapas, SQR Cafè, Taverna Can Quim i Taverna del Mercat

SANTA COLOMA DE FARNERS
Ratatfia al Plat ► Del 17 d'octubre al 23 de novembre es podran degustar plats en més de 30 restaurants de Santa Coloma de Farners i La Selva. «Ratatfia al plat» és una iniciativa de la Confraria de la Ratatfia i l'Associació d'Hostaleria de la Selva amb el suport de l'Ajuntament de Santa Coloma, el Consell Comarcal de la Selva i el Patronat de Turisme Costa Brava. A més, s'emmarca en la plataforma HíbridaSelva. Els restaurants participants de Santa Coloma de Farners són Restaurant MUMM, Restaurant l'Argolla, Hotel Pinxo, Restaurant Vent d'Aram, Restaurant Àgora, Fonda Joan, Restaurant Mas Solà i Restaurant Can Gurt. D'altra banda, també hi participen uns 25 restaurants d'arreu de la comarca de La Selva.

SANTA CRISTINA D'ARO
Bolet i caça ► Els establiments de Santa Cristina d'Aro Can Roquet, Can Sureda, Les Panolles i Mas Tapiolles proposen fins al 8 de desembre, una sèrie de plats tradicionals basats en la gastronomia dels bolets i la carn de caça.

Exposicions

GIRONA
Espai Santa Caterina ► L'Espai Santa Caterina, a la Seu de la Generalitat, acull fins al 18 de gener, l'exposició *Llapis L'acció Roser Capdevila dibuixa*, que proposa un recorregut per tota la trajectòria de la il·lustradora i que es va presentar al Palau Robert de Barcelona amb gran èxit.

Espai Jove ► L'Estació Espai Jove de Girona acull, fins al proper dia 19 de novembre, l'exposició «Instints», il·lustracions de Nirvana Jiménez, en el marc d'una nova edició del Mostra'art.

Museu d'Arqueologia ► El Museu d'Arqueologia de Catalunya de Girona acull, fins al proper mes de març de 2015, l'exposició «Els lapodres. Un poble desconegut», 200 objectes excepcionals del Museu Arqueològic de Zagreb (Croàcia), s'exposen per primera vegada a Catalunya. L'exposició és la primera d'un parell d'exposicions que es portaran a terme sota el títol genèric «bàrs, Gals, lapodres: tres cultures de l'edat del Ferro de l'Europa mediterrània».

Museu d'Història dels Jueus ► El Museu d'Història dels Jueus (C/ Força, 8), acull fins al proper 29 de març de 2015, l'exposició «La Girona Dissident, dins la Girona moderna: de l'obrador al baluart». Organitza: Patronat Call de Girona - Museu d'Història de Girona. Entrada gratuïta.

Humor gràfic ► La seu de la delegació del Col·legi de Periodistes a Girona (C/ Nou del Teatre, 1) acull durant aquest mes l'exposició «Perich i Autopista, humor sense peatges». La mostra recull una selecció dels dibuixos que Perich va publicar en el seu llibre Autopista, que es va convertir en el més venut a tot l'estat l'any 1971. Aquest gran èxit de publicació va ser el detonant de l'anomenat boom de l'humor gràfic dels anys setanta a la premsa espanyola.

Casa de Cultura ► La Sala Domènec Fita de la Casa de Cultura de Girona acull, fins al proper 28 de novembre, l'exposició «La veu de les colònies industrials». Aquesta mostra té l'objectiu d'omplir el buit existent sobre les colònies industrials, des d'una perspectiva fins ara inèdita: la premsa que es generava en el seu interior, la que feien els seus habitants per als seus habitants. Està formada per material original, cedit expressament per a aquesta exposició. Diaris, revistes, fuls parroquials i material bibliogràfic i hemerogràfic que hi fa referència. **Entrada lliure.**

Arquitectura ► La seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya a Girona (Pl. Catedral, 8), acull fins al proper 5 de desembre l'exposició «Anna & Eugeni Bach. Les afinitats

electives». A través de 5 conceptes presents en l'obra d'Anna & Eugeni Bach, la present exposició mostra el particular imaginari d'aquest estudi, format per referències, models i inquietuds tant del món arquitectònic, com artístic o vital, que acaben formant una base oberta des de la que pensar les seves obres.

Bòlit ► Els espais Bòlit, La Rambla, Sala Fidel Aguilar i Bòlit, St.Nicolau acullen, fins al proper 18 de gener, l'exposició «Drone», de Paco Torres Monsó. Una mostra que rendeix homenatge a un dels grans artistes de les marques guioneres, oferint la seva obra des de diverses perspectives. Més informació a través del web: www.bolit.cat

Context ► El Cafè Llibreria Context de Girona exposa fins al 20 de novembre, una selecció d'il·lustracions, obra de Clara Gisbert.

Centre Cultural La Mercè ► El Centre Cultural La Mercè de Girona acull, fins al proper 28 de novembre, l'exposició de Projectes Finals seleccionats emAra. Artistes: Marianna Pujolàs, Montse Rocabert i Montse Teixidor.

CaixaForum ► L'Espai CaixaForum Girona (C/ Ciutadans, 19) acull, fins al proper 11 de gener de 2015, l'exposició «Georges Méliès. La màgia del cinema». La primera gran mostra al nostre país dedicada al primer il·lusionista del cinema. Amb més de 135 objectes -pel·lícules, fotografies, dibuixos, pòsters i aparats- l'exposició arriba a Girona després de la seva exhibició a Barcelona, Madrid i Palma. Es projecten 21 films, amb una atenció especial a «Le Voyage dans la Lune» (1902). Aquesta espectacular mostra s'ha dut a terme amb la col·laboració de la Cinémathèque Française, que disposa de la col·lecció més important a escala mundial d'objectes de Méliès.

CaixaForum ► L'Espai CaixaForum Girona (C/ Ciutadans, 19) acull fins al proper mes de març de 2015, el projecte «Accés directe a l'art contemporani. Joan Ugalde». Aquest programa de petites exposicions està dedicat especialment a acostar l'art del nostre temps a l'experiència del públic. Periòdicament s'aniran mostrant obres de la Col·lecció d'Art Contemporani La Caixa seleccionades curosament per la capacitat que tenen de fer-nos pensar en les relacions que establim amb el nostre context actual.

TORROELLA DE MONTGRÍ
Palau Solterra ► El Museu Palau Solterra, Torroella de Montgrí, de Torroella de Montgrí acull, fins al proper 7 de desembre, l'exposició Agustí Centelles. «Retrats de guerras». Fideles al propòsit d'atorgar a la fotografia la importància que mereix i també de salvaguardar el patrimoni del nostre país, es presenta una exposició amb la qual es vol posar rostre als protagonistes de la Guerra Civil espanyola; no només als militars, dirigents revolucionaris o polítics, sinó també als ciutadans anònims que lluitaven al front o s'organitzaven en la rereguarda contra el feixisme.

ENTREVISTA

“La ley de tasas ha cercenado el derecho de muchos a la justicia”

José Luis Garrido DECANO DEL COLEGIO DE ABOGADOSRAFAEL DE LA HABA
CÓRDOBA

—A punto de acabar su actual mandato al frente del Colegio de Abogados, llega el momento de hacer balance. Entre sus objetivos se encontraban hacer de este órgano un centro de ayuda para los colegiados y la defensa a ultranza de sus intereses. ¿Se han logrado?

—Sí, creo que se ha avanzado muchísimo y podemos decir que se han cumplido los objetivos. La figura del Defensor del Colegiado ha funcionado muy bien, se atienden todas las quejas y no puede decir ningún letrado que haya presentado alguna solicitud que no se haya atendido. Y sobre todo, creo que ahora mismo el prestigio de la abogacía cordobesa está en alza y a nivel andaluz, e incluso nacional, tenemos un reconocimiento importante.

—También quería convertir el colegio en estos cuatros años en un órgano dinámico, moderno, impulsar las nuevas tecnologías y la actividad cultural. —Efectivamente. Quizás ha sido en lo que más hemos avanzado. En cuanto a las nuevas tecnologías, hemos remodelado toda la infraestructura informática del colegio y lo hemos dotado de una potente herramienta de gestión colegial y, además, de relación con los compañeros. Prácticamente todos pueden gestionar ya su relación con el colegio desde su propio despacho, hemos normalizado la firma electrónica y ahí es donde más se ha notado. También se ha abierto el colegio a la sociedad, está presente en todos los actos sociales y todas las instituciones cuentan con el colegio como una entidad de referencia. Y a nivel de centro de formación es evidente que incluso estamos teniendo problemas de agenda. Prácticamente todos los días tenemos actos y también estamos teniendo problemas de aforo porque la asistencia está siendo masiva. Con eso hemos hecho un colegio muy dinámico, muy participativo y, sobre todo, que los colegia-

dos se estén sintiendo muy identificados con su colegio como prestador de servicios.

—La oferta de formación también se ha ampliado.

—Estamos muy satisfechos de haber logrado el convenio que nos permite que la Escuela de Prácticas Jurídicas esté impartiendo junto con la Universidad el máster en abogacía, que este año llega a su segunda edición. Además, ha sido un éxito, porque por el número de matriculados hemos tenido que hacer dos grupos y, realmente, la actividad de formación del colegio está siendo muy importante, los letrados la están demandando y se les está haciendo una oferta que creemos que, por ahora, es de bastante calidad.

—A la hora de hablar de reivindicaciones, el turno de oficio y el retraso en los pagos han estado muy presentes durante su mandato. ¿Se ha avanzado? Los retrasos aún son superiores a los seis meses.

—Aquí hemos conseguido algo muy importante. Manteniendo totalmente activa la reivindicación de la necesidad de la puntualidad en los pagos y de que no se puede tener este retraso endémico, sin embargo sí hemos logrado que la Junta de Andalucía nos haga un calendario de pagos anual. Es decir, durante un año sabemos lo que vamos a cobrar y cuándo lo vamos a cobrar, y a través de presión hemos conseguido que se cumplan todos los plazos que se han ido estableciendo. Es cierto que se mantiene un retraso endémico y seguimos con la presión para que eso no ocurra, e incluso acabamos de proponer una línea de financiación hacia la Administración para que los pagos sean de carácter mensual y si no puede ser que sean de carácter trimestral. Pero no es justo que los letrados estén esperando siete, ocho o casi nueve meses para poder cobrar lo que trabajaron.

—Otro de los caballos de batalla ha sido la ley de justicia gratuita.

► TURNO DE OFICIO

“No es justo que los letrados estén esperando nueve meses para cobrar”

► BALANCE POSITIVO

“El reconocimiento y prestigio de la abogacía cordobesa está en alza”

► A POR LA REELECCIÓN

“Tenemos ideas que nos ilusionan para terminar el proyecto comenzado”

ta. ¿Qué peligro supone?

—Bueno, ahí están fundamentalmente la ley de justicia gratuita y la ley de servicios y colegios profesionales. Afortunadamente, el nuevo ministro ya ha retirado el proyecto de ley de justicia gratuita que había con el anterior y nos ha convocado a la mesa de negociación. Eso lo vemos con esperanza, porque en una reunión en la que yo mismo participé se comprometió a revisar los puntos en los que había fricción, que fundamentalmente es la posibilidad de que un letrado del turno de oficio de cualquier partido judicial pueda estar dado de alta en cualquier colegio. Es decir, que aquí en Córdoba pueda estar dado de alta un letrado de Santiago de Com-

postela. Eso no es lógico y, además, va en contra de la anterior normativa, y ahí es donde está el principal caballo de batalla que el ministro se comprometió con nosotros a solucionar. La ley de servicios profesionales sí es más peligrosa. Entendemos que no soluciona nada y que si un ministro, con la problemática económica que tenemos ahora mismo, se dedica a pensar si la cuota de un colegio deber ser 20 o 25 euros, deja mucho que desear la catadura profesional de ese señor.

—La ley de tasas sacó a los abogados a la calle. Una vez puesta en marcha, ¿cómo ha influido?

—Ha influido mucho. Prácticamente ha cercenado el derecho de muchos ciudadanos a acceder a la justicia. ¿Qué ocurre? Pues que los justiciables no perciben el problema hasta que lo sufren. Voy a poner un ejemplo: el otro día un cliente mío tuvo que poner un recurso de apelación por una reclamación de 12.000 euros y le salía más de 800 euros. Eso es totalmente injusto y va en contra del derecho fundamental a la tutela judicial efectiva. No hay derecho a que a un justiciable, por razones económicas, se le prive del derecho del acceso a la justicia. Así, en la entrada de procedimientos se está notando muchísimo. El otro día hablaba con un juez de Primera Instancia y decía que lo único que entraban eran procedimientos verbales, que ordinarios entraban poquitos. Y eso es porque la tasa del procedimiento ordinario es privativa. Nosotros tenemos confianza en que el recurso que tenemos interpuesto ante el Constitucional prospere y creo que el ministro es consciente de eso. Y aunque ha dicho ya tajantemente que no va a retirar las tasas, sí es cierto que se ha comprometido a revisar a la baja los costes.

—Uno de los males endémicos de la justicia es el colapso de los órganos judiciales. ¿El arbitraje y la mediación pueden ser una solución?

—Hombre, tienen que ayudar a desatascar los órganos judiciales, pero no nos creamos que el arbitraje y la mediación son la panacea y que van a vaciar los juzgados o a agilizar la tramitación de procedimientos. Eso no es así ni puede ser así. Es un medio alternativo de resolución de conflictos que hay que potenciar para que se intente una solución extrajudicial, pero ahora mismo, con las tasas como están y con los retrasos en la justicia, se puede decir que los procedimientos que acceden a ella lo hacen porque inevitablemente tienen que hacerlo, porque no hay otro remedio y hay determinados problemas que no tienen otra solución que la de que un juez ponga orden entre las partes. De todas formas, desde el colegio hemos creado el Centro de Mediación y el Tribunal de Arbitraje, y estamos trabajando para diversificar la salida profesional de los abogados, porque ya no es solamente el abogado tramitador de procedimientos y defensor en juicios, sino que ahora se está dando mucho el abogado

SÁNCHEZ MORENO

árbitro y el abogado mediador, que son otras ramas de la salida profesional de la abogacía.

—El colegio está ahora en proceso electoral y usted vuelve a presentarse para ser reelegido. ¿Cuáles son sus objetivos? —Principalmente, terminar el proyecto que tenemos comenzado. Hay tres aspectos fundamentales. Primero, terminar de convertir el colegio en ese centro de servicios que queremos y para lo que, aunque ya hemos avanzado mucho, tenemos ideas que nos ilusionan para facilitar aún más el trabajo de los compañeros. En segundo lugar, terminar el proyecto de formación continua de los abogados. Hemos convertido la Escuela de Prácticas Jurídicas en un verdadero centro de formación profesional, pero tenemos el reto importantísimo del registro de especialidades que se está fraguando en el Consejo General de la Abogacía y que hay que dotar de contenido formativo y de control de acceso. Los consumidores nos están exigiendo que tie-

nen derecho a saber si un abogado es especialista en el asunto del que se encarga. Y en tercer lugar, una motivación que es la que tengo desde el principio, que es la de seguir trabajando por mi colegio y ayudando en todo lo que pueda a los compañeros y al público. Hemos creado tres servicios de asistencia —uno en Las Moreras, otro con Cruz Roja y otro para combatir la trata de seres humanos— que redundan en la importantísima labor social que los abogados tenemos obligación moral de cumplir, y esa es otra de mis motivaciones personales.

—El miércoles acaba el plazo para presentar candidaturas. ¿Habrá más de una?

—En principio, los únicos que hemos dicho públicamente que tenemos intención de presentarnos somos la lista salida de la actual junta de gobierno. Si existen otras listas que pudieran aparecer entiendo que es muy legítimo. Sin embargo, no he percibido ninguna opción seria de gobernar el colegio. ≡

José Luis Garrido

RADIOGRAFÍA

Comprometido con el órgano colegial

Nacido en Córdoba el 10 de diciembre de 1968, José Luis Garrido, licenciado en Derecho por la Universidad de Córdoba, se inició en el ejercicio de la profesión en el despacho de su padre y maestro, Enrique Garrido Poole. En el año 1999 fue elegido presidente de la Agrupación de Abogados Jóvenes del Colegio de Abogados de Córdoba, en el año 2001 pasó a formar parte de la junta de gobierno del colegio y en el 2007 fue nombrado secretario. Cotitular del Bufete Jurídico Garrido, que centra su actividad en las materias de responsabilidad civil, derecho de la insolvencia y derecho administrativo, desde el 2010 es decano del Colegio de Abogados de Córdoba y ahora opta a la reelección.

Fil per randa

BUSCANT WALLY

 L'exposició *Il·lusió. Convicció. Llibertat?*, que es pot veure fins al 19 de desembre a la

seu del Col·legi de Periodistes, de Manresa, és una crònica gràfica de les tres darreres diades a través d'una trentena de fotografies que signen el periodista Nofre Pasqual i el realitzador audiovisual Sergi Ferrés. Avisem: Pasqual és un ma-

llorquí resident fa anys a Vic; Farrés és de Banyoles. Expliquem això perquè la fotografia que obre l'exposició mostra una munió de gent i convida els visitants a practicar un 'buscant Wally'. I si algú ho fa i s'atura a veure si reconeix al-

guns dels rostres, identificarà el compositor manresà Manel Camp (o el seu doble). Així se'ls va dir als autors de les fotografies en la inauguració de la mostra diven-dres, i van quedar tan sorpresos com els visitants. Pura casualitat.

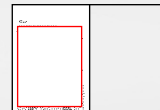

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

LOS FRENTES EUROPEOS DEL BUSCADOR

Google contra todos

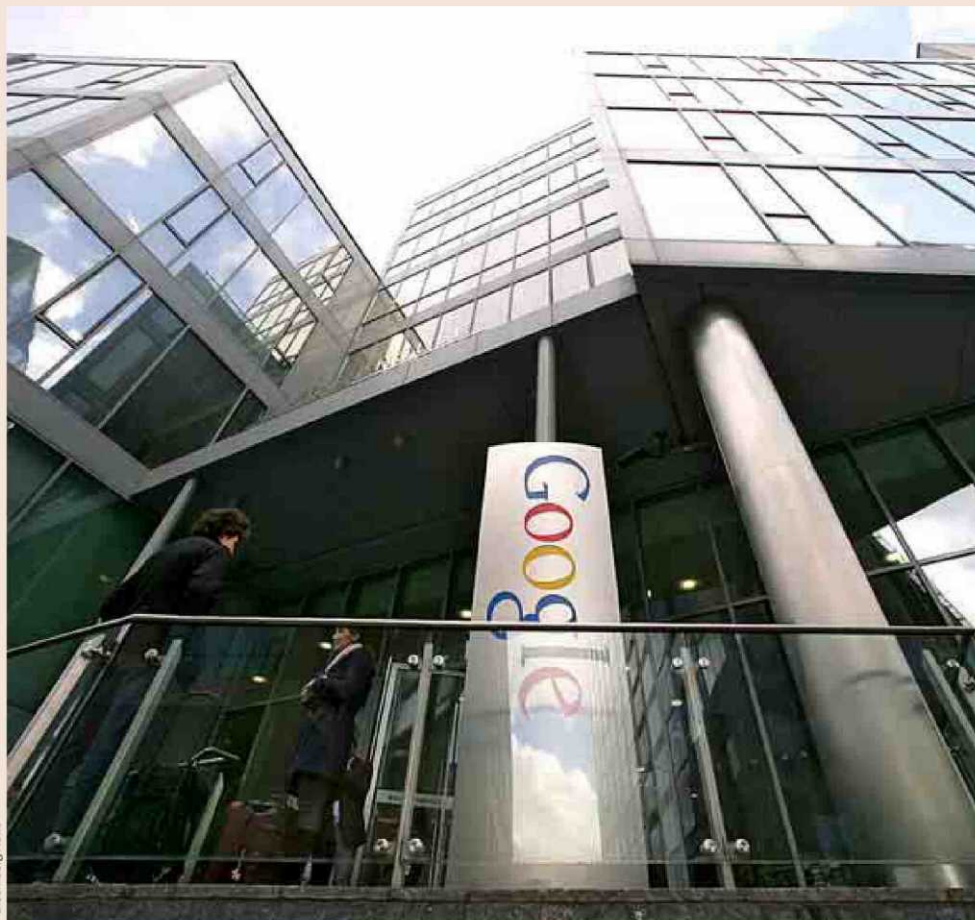
La UE ha abierto varios frentes contra el buscador online más popular del mundo: abusos de mercado, privacidad, fiscalidad, 'copyright'... Multas e impuestos millonarios se ciernen sobre el gigante tecnológico.

Miquel Roig, Bruselas

Asúmalo. Si no está en Google, no existe. Si este artículo acaba en los próximos días en la web de EXPANSIÓN, sus posibilidades de captar lectores dependerán en buena medida de lo bien posicionado que salga en una búsqueda de Google, el buscador online con una cuota del 90% del mercado europeo. Si cuando alguien teclee "Bruselas Google multas" aparece este artículo en la parte de arriba de la lista de resultados, miles de lectores podrán acceder a él. Si no, acabará perdido en algún oscuro recoveco del universo digital. Lo mismo sucede si tiene una tienda de máscaras venecianas, de cuchillos toledanos o una cerrería. El algoritmo del gigante tecnológico puede llevarle a las cotas más altas de la gloria *internetera* o atizarle una dosis de humildad y hundirlo hacia las más bajas. Y ese poder omnímodo asusta a muchos. Especialmente en Bruselas, donde las instituciones de la Unión Europea han abierto seis frentes para mantener al buscador bajo control.

1. Posición dominante

Este es uno de los casos que más dinero puede costarle a Google. Se distribuye en tres frentes, cada uno de ellos en una fase distinta de madurez. El primero, una situación -presunta de momento- de abuso de posición dominante en el mercado de búsquedas, por la que Google estaría aprovechando su control absoluto del mercado para promocionar ilegítimamente sus propios servicios de búsqueda especializados (restaurantes, bares, tiendas, etcétera.) y perjudicar los del resto. El ya ex comisario de Competencia, Joaquín Almunia, trató de llegar a un acuerdo voluntario con el buscador, que a cambio de un propósito de enmienda y una serie de compromisos obligatorios, le habría permitido evitar una multa de hasta 4.500 millones de euros (el 10% de su facturación global). Pero esta línea de acción escogida por Almunia fue muy criticada: por los rivales de Google, por otros comisarios europeos, por los Gobiernos de Alemania y Francia... Y Almunia se fue sin cerrar el caso.

La UE podría investigar a Google (en la imagen su sede en Irlanda) por la fiscalidad de la multinacional.

Ahora, su sucesora, la danesa Marghrete Vestager, tiene que decidir si continúa buscando un acuerdo o pasa directamente a la vía sancionadora. Pero a ello se unen otras investigaciones por abusos de posición dominante. Una, que todavía está en fase preliminar, es la del sistema operativo Android, donde la Comisión sospecha que Google está aprovechando ilegítimamente su cuota de mercado en los dispositivos móviles. Según dejó entrever Almunia antes de irse, este caso está "muy avanzado", lo que significa que la investigación formal podría abrirse en breve. Y

El buscador online tiene al menos tres frentes abiertos por abusos de posición dominante

a ello se suma una tercera denuncia por abuso de posición dominante que ha llegado a Bruselas en los últimos meses por asuntos distintos a los resultados de búsquedas.

2. 'Copyright'

Se trata de un asunto muy polémico. Algunos medios de comunicación acusan a Google de beneficiarse del trabajo ajeno en su servicio de noticias Google News, donde el buscador utiliza los titulares y las entradas de terceros. Cuando el usuario pincha sobre ellos, se le redirige al sitio original. Google argumenta que ese servicio es voluntario y que el medio que quiera puede salirse. Los medios acusan al buscador de usar su propiedad intelectual ilegalmente y, con la posición de dominio que tiene, salirse del

servicio no es una opción. En España, esto se ha solucionado con una ley que impone lo que se ha denominado la "tasa Google", para que los sitios que agregan noticias abonen un canon. Y en Bruselas no ven esto con malos ojos. Günther Oettinger, el nuevo comisario de Agenda Digital y uno de los que se opuso a la solución pactada que defendía Almunia sobre la posición dominante, se mostró partidario de crear una tasa Google europea: "Si Google usa propiedad intelectual de la Unión Europea y trabaja con ella, la Unión Europea puede proteger esta propiedad y pedir a Google un pago por ella".

3. Privacidad

Aquí ya no se trata de la Comisión Europea, sino del Tribunal de Justicia de la UE

(TJUE). En una polémica sentencia, el TJUE instauró el derecho al olvido, por el que, en determinadas circunstancias, cualquier ciudadano puede pedir a Google que elimine determinados resultados de búsquedas que redirijan a contenidos pasados que puedan perjudicar su imagen. Esto ha obligado al buscador a crear un sistema para atender estas peticiones. En apenas 3 meses ya había recibido más de 120.000 solicitudes.

4. Fiscalidad

Pero el gran problema latente de Google con la UE tiene que ver con los impuestos: la filial

Google Irlanda ingresó en 2013 17.000 millones y pagó impuestos por 27 millones de euros

Un festín para los 'lobbies'

Los abogados especializados en asuntos de Competencia en Bruselas siguen con expectación el caso de abuso de posición dominante de Google. Desde los intentos iniciales de Joaquín Almunia, ya ex comisario de Competencia, de solucionar el asunto por la vía del acuerdo, hasta la congelación de esa vía en el último momento. Y todos comentan lo mismo: no se recuerda una campaña de 'lobby' en Bruselas tan brutal como la de este caso. Tanto por el tamaño de la propia Google, como de sus rivales, entre los que se encuentran compañías como Microsoft o los editores de periódicos alemanes (BDZV) y de revistas (VDZ). La AEDE, asociación de editores españoles, a la que pertenece Unidad Editorial, propietaria de EXPANSIÓN, también denunció a Google.

irlandesa del gigante estadounidense ingresó 17.000 millones de euros por su operativa europea en 2013, pero solo pagó 27 millones de euros en impuestos.

La compañía defiende que todo es perfectamente legal y que todo se ha hecho de acuerdo con Dublín. Pero Almunia ya aseguró antes de irse que no podía descartarse que la Comisión Europea iniciara pesquisas oficiales sobre esta situación, y vistos los ejemplos de Apple, Amazon, Starbucks o Fiat, que ya están siendo investigados y también contaban con el acuerdo de las haciendas de Irlanda, Holanda y Luxemburgo, Google debería estar poniendo sus barbas a remojar. La factura, en este caso, también podría ser de miles de millones de euros.

LIBROS PUBLICACIÓN

DEL TELEDIARIO AL 'REALITY SHOW'

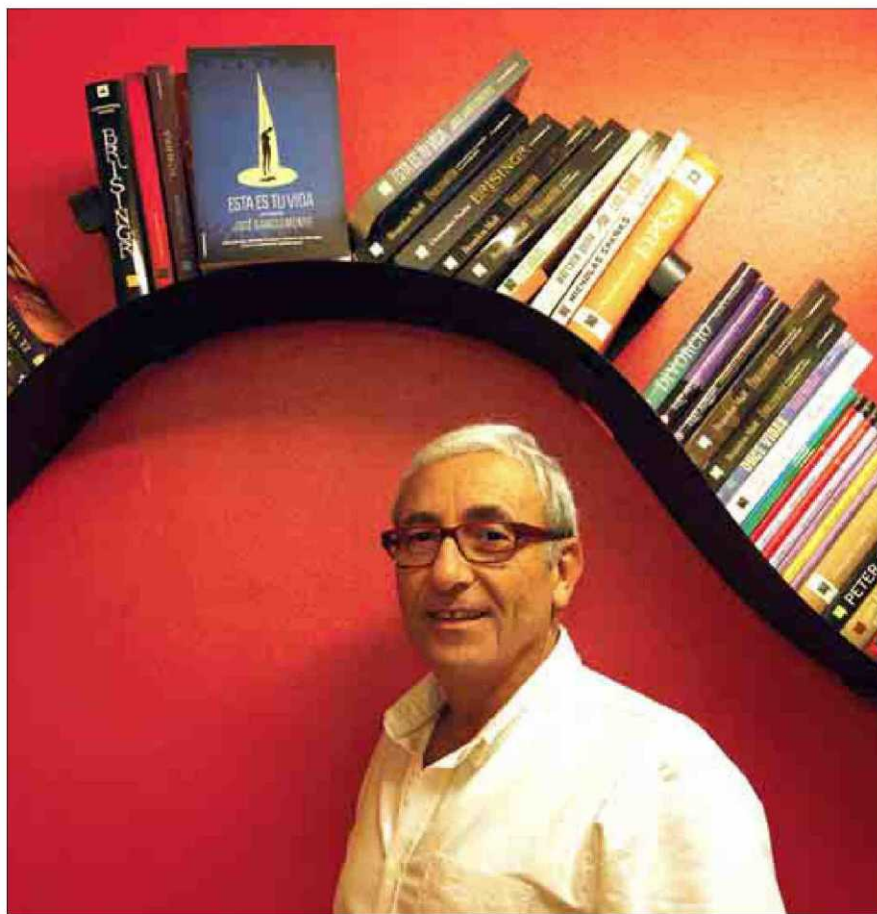
José Sanclemente arremete contra la tele en 'Esta es tu vida', el tercer caso de su sabueso Julián Ortega

MATÍAS NÉSPOL BARCELONA

El cuerpo de una joven mujer brutalmente atormentada aparece colgando de una campana de la iglesia de Alella, un pequeño pueblo en la costa barcelonesa. La misma campana remozada en una fundición de Düsseldorf que en apenas unas horas inauguran las máximas autoridades catalanas. Para más inri la muchacha viene nimbada de rayos catódicos: es una concursante de un turbio *reality show* de máxima audiencia, en el que los participantes entregan las claves electrónicas de su vida para que los sabuesos de producción desnuden en vivo cuánto hay de engaño y falsedad en su intimidad para que los telespectadores voten al más primo. Y como si fuera poco, las heridas de la víctima –y no será la única– imitan el martirio que los romanos infligieron a santa Lucía de Siracusa.

Así planteado, parece un caso para el inspector Julián Ortega y la periodista Leire Castelló, que ahora presenta los informativos en la misma cadena que echa el *reality*. Y lo es, el tercero para ser precisos. Se trata de *Esta es tu vida* (Roca Editorial), la nueva entrega de la serie policiaca del experto y asesor en medios, fundador de diario ADN, presidente de *eldiario.es*, ex presidente de la Asociación de Editores de Diarios Españoles y un largo etcétera José Sanclemente.

Y el asunto huele a trilogía, aunque Sanclemente lo niega al prometer nuevos expedientes y nuevos blancos posibles –los medios digitales, por ejemplo–, porque si con la primera entrega *Tienes que contarlo* el autor disparaba contra los vicios y claudicaciones de la prensa escrita y con la segunda *No es lo que parece* apuntaba a las ondas, ahora arremete sin piedad contra la televisión. «No creo que los *realities* sean telebasura, con tantos guionistas, técnicos y gente pensando detrás para lograr un efecto. Por algo son los programas de má-

El periodista y escritor José Sanclemente. ANTONIO MORENO

xima audiencia en todo el mundo», ataja. «Pero», es que siempre hay un pero, «se basan en componentes como el morbo, el *voyeurismo* y la voz en *off* para construir una hiperrealidad que se está trasplantando a los informativos, a las tertulias políticas y a los especiales de investigación», explica.

Y lo que denuncia Sanclemente es que detrás de la construcción de esa «hiperrealidad» de impacto

tras la máxima audiencia se esconde «una hiperficción». «Si no tiene guionistas Maruhenda, es porque ya sabe que para conseguir audiencia tiene que ser agresivo y cargar contra el otro», ilustra con un claro ejemplo. «He llegado a pensar que lo que menos nos interesa es la realidad, por eso preferimos la hiperficción», reflexiona el autor, que ya identifica hasta en las redes sociales los mismos elementos del

reality show.

Lo cierto es que el caso al que se enfrentan Ortega y la periodista es más turbio de lo que parece, porque entre los accionistas de la cadena de televisión figura, además de una cuestionada gran empresa internacional de nocivos productos agrícolas adulterados genéticamente, una orden religiosa cuyo líder, acusado de pederastia, es casi un anagrama de Marcial Maciel, y

la orden un remedo de la Legión de Cristo. «Junto con la avalancha de denuncias, fue una de las causas de la renuncia de Benedicto XVI. Al fundador de la Legión se lo destituyó y se exilió en Miami, donde murió, pero la orden conservó todo su poder y continuó funcionando», apunta Sanclemente.

Al igual que en las anteriores entregas de la serie, adonde apunta sin ambages el novelista es a la crisis del periodismo, da igual el medio en que se presente. «Vivimos un tiempo en el que se hace muy difícil contar la verdad», dice Sanclemente, en relación a lo que le sucede a su personaje Leire Castelló, atada de pies y manos para denunciar a una orden religiosa que es dueña en parte del medio en que trabaja. «La prensa ha estado muy lejos de contar la verdad y muy cerca de la connivencia de palacio con los poderes fácticos», denuncia el autor, que reclama el regreso del «viejo periodismo», aunque circule en digital, «el periodismo a pie de calle que mantiene cierta distancia de palacio», dice.

Todo comenzó con una imagen, la de un cuerpo colgando del campanario de su pueblo. «Alella se me impuso porque tiene algo místico», confiesa. A esa se le encadenaron otras. «Mis novelas son imágenes, de lugares que conozco o estuve, grabadas en la retina que intento encadenar con la rapidez de un *thriller*», explica Sanclemente. Y aunque la imagen en la que desemboca, la de un periodismo cómplice e ineficaz frente a los poderes fácticos; no es ése el mensaje último del autor. «Canto cierta elegía del oficio en mis novelas», reconoce Sanclemente, «pero creo que el periodismo independiente aún tiene lugar en los medios digitales emergentes, donde tiene más libertad, y también menos medios económicos, para contar la verdad». «Ese periodismo de vieja escuela es el que se hace cada vez más necesario», concluye.

Évelyne Baylet (1913-2014)

Editora de prensa, fiel aliada de Mitterrand

Formó con el líder socialista y René Bousquet un turbio consorcio de intereses

El 30 de mayo de 1959, Évelyne Baylet llegó a la sede de «La Dépêche du Midi» para anunciar a la redacción que asumía desde ese momento la dirección del gran diario del sureste de Francia, con sede en Toulouse. La víspera, su marido Jean, dueño y editor de la cabecera, había fallecido en accidente de tráfico. No solo le sucedió al frente del periódico, sino también como alcaldesa de Valence d'Agen y miembro de la asamblea provincial del Tarn-et-Garonne, que presidió entre 1970 y 1982.

Hasta entonces, no había ejercido ningún tipo de responsabilidad política ni periodística y había abandonado su puesto de profesora de lengua para criar a sus tres hijos y ejercer de esposa de un cacique local de centro izquierda. Pero sí había dado muestras de su fuerte carácter: en 1947, presionó a varios ministros para que devolviesen a Jean Baylet la propiedad del diario, secuestrado tres años antes cuando Francia fue liberada.

El caso de Jean Baylet es paradigmático de las vicisitudes de Francia durante la Segunda Guerra Mundial: tras la invasión alemana de 1940, «La Dépêche» siguió publicándose y defendió al régimen colaboracionista de Vichy. Sin embargo, Jean Baylet fue

AFP

arrestado dos veces por la Gestapo. Insuficiente para los depuradores de la posguerra, si bien nunca fue condenado.

Curiosamente, el editor formó parte del jurado que en 1949 condenó al antiguo secretario general de la Policía de Vichy, René Bousquet, a la «indignidad nacional» -con la consiguiente expulsión de la función pública-

pero eximiéndole de una pena de prisión. Bousquet fue, entre otras cosas, el organizador de la Redada del Velódrome d'Hiver, que se saldó con el la detención de 13.000 judíos los días 16 y 17 de julio de 1942.

De ahí que Évelyne Baylet no pudiera ignorar el pasado de Bousquet cuando le fichó como consejero de «La Dépêche» a principios los años sesenta. Bousquet -que se había recolocado en el *establishment*- también había retomado el contacto con François Mitterrand, que le debía el no haber sido detenido cuando se pasó de Vichy a la Resistencia.

Baylet, Bousquet y Mitterrand formaron un sólido -y turbio- consorcio de intereses que alcanzó su apogeo cuando el político obligó a Charles de Gaulle a disputar, en contra de todo pronóstico, una segunda vuelta en la elección presidencial de 1965. «La Dépêche» -líder indiscutible en ocho provincias del sur de Francia- prestó a Mitterrand un apoyo editorial sin fisuras que se extendió hasta que dejó el Eliseo en 1995.

El presidente pagó el favor nombrando a Jean-Michel Baylet, hijo de Évelyne, ministro en varios de sus gobiernos. A día de hoy, el retoño sigue liderando el Partido Radical de Izquierdas, cuyo puñado de parlamentarios es un pilar fundamental de la frágil mayoría de François Hollande. Y por supuesto, sigue dirigiendo «La Dépêche» y el «Tarn-et-Garonne». La sucesión caciquil se ha ejecutado a la perfección.

Évelyne Isaac nació el 14 de junio de 1913 en Batna, Argelia, y ha muerto el 6 de noviembre de 2014 en Toulouse. Presidió el grupo editorial «La Dépêche du Midi» de 1959 a 1995. Estrecha aliada de François Mitterrand, fue la primera mujer en presidir un Consejo General en Francia, lo que hizo entre 1970 y 1982.

JOSÉ MARÍA BALLESTER ESQUIVIAS

elradar

Pedro J. Ramírez, director fundador del diari *El Mundo*. EFE

Pedrojota no escriurà a 'El Mundo' després d'un ultimàtum del director

À.G.
BARCELONA

L'actual director d'*El Mundo*, Casimiro García-Abadillo, ha guanyat el pols que l'enfrontava al seu predecessor -i avalador en el moment del relleu- Pedro J. Ramírez. En una situació inèdita a la premsa, els dos periodistes havien fet saltar el seu enfrontament a les pàgines del diari i fins i tot s'havien creuat dards des de platós de televisió. Però García-Abadillo va plantejar dijous un vaitot que finalment va guanyar: o bé Ramírez deixava d'escriure al diari (que va fundar i dirigir durant gairebé 25 anys), o bé ell dimitia. El grup editor li demanava paciència -l'acord amb Ramírez incloïa el dret a publicar un article setmanal-, però el periodista ho va plantejar en forma d'ultimàtum i, segons fonts del diari, se li ha respectat. Amb tot, el grup editor mira de

recompondre la relació entre tots dos i queda per aclarir si aquesta expulsió de les pàgines del diari és permanent i si allibera el fundador d'*El Mundo* per muntar un nou mitjà (el mateix document que fixa la seva presència al diari determina que no podia fer la competència al rotatiu en els dos anys posteriors a la seva sortida). Ramírez argüïa ahir que el contracte és vigent, així que ell enviaria la carta.

La paciència de l'actual director va trobar el seu límit diumenge passat, quan va haver de publicar una carta dominical de Ramírez en la qual li llançava unes quantes desqualificacions -més punyents encara per l'efecte de la ironia- i a més l'acusava de ser pròxim al PP i, més concretament, a Dolores de Cospedal, a qui situava en el seu cercle íntim. El diari contestava l'endemà amb un editorial -de nou, un gest insòlit en un diari- en el qual acusava Ramírez de voler seguir dirigint el diari des del despatx equivocat.

Més de 650 periodistes s'acrediten per cobrir la consulta del 9N

BARCELONA • Més de 650 periodistes s'han acreditat per cobrir diumenge la consulta del 9 de novembre, segons va publicar ahir l'Ara a la seva pàgina web. El procés participatiu ha cridat l'atenció de mitjans de tot el món, que aquest cap de setmana es desplaçaran fins a Barcelona per informar del desenvolupament de la consulta i dels seus resultats.

Entre els mitjans que cobriran el 9N hi ha les principals agències de comunicació d'àmbit mundial, com Reuters, France Presse o Bloomberg, a més de cadenes de ràdio i televisió d'arreu d'Europa i de països com Austràlia, el Japó o Xile.

A partir d'ahir, la Fira de Barcelona acollirà un centre internacional de premsa habilitat pel Govern, que obrirà 12 hores divendres, 13 dissabte i estarà en funcionament de forma ininterrompuda des de diumenge a les 6.00 fins dilluns a les

19.00. Aquesta és l'afluència més gran de periodistes acreditats que ha rebut el Govern com a tal. A més, el centre de premsa de la Fira de Barcelona serà també el lloc on el Govern farà les corresponents compareixences.

Arriben els observadors internacionals

Un centenar d'observadors internacionals assistiran demà a la consulta 9N. Vindran de la mà de la ICEC (International Commission of European Citizens), que coordina a Catalunya l'activista, Anna Arqué, i amb el suport del CIEMEN. Aquest grup, del que formen part diputats, líders socials o acadèmics, donaran garantia internacional de la mobilització del poble català, en un procés netament democràtic, que l'Estat espanyol vol impedir. Entre d'altres vindran diputats com la escocesa

Sandra White, diputada del SNP

del Scottish National Party, Sandra White, Natalie McGarry del grup Women for Independence, Declan Blench del Green Party, o Christopher White responsable d'International de la Scottish Independence Convention. També Zelai Nikolas Ezkurdia, portaveu del moviment social d'Euskal Herria Gure Esku Dago, Manu Gómez, impulsor de la consulta d'Etxarri Aranatz o l'acadèmic Mario Zubiaga Garate. De Flandes arribarà, Bernard Daelemans, vicepresident del moviment social Flamenc VVB, i del Vèneto, el diputat Stefano Valdegamba. També gal·lesos, sud tirolesos o gallecs formaran part d'aquest dispositiu internacional que es presenta avui a les 12:00 a l'Ateneu Barcelonès.

Cal destacar que l'eurodiputat escocès Ian Duncan, del partit conservador del primer ministre britànic David Cameron i ferm defensor de l'unionisme al Regne Unit, va defensar ahir en un article publicat al seu blog que és a Catalunya perquè "el dret a votar és un dels més fonamentals i bàsics". "Abans que unionista, abans que conservador, sóc un demòcrata", va dir Ian Duncan en un escrit.

Josep Cuní

La causa

El periodisme és un art. Ho ha dit el ministre Wert i m'han entrat uns quants dubtes. No perquè ho sentenciï el titular de Cultura escombrant cap a casa. Tampoc per la personalitat de qui ha protagonitzat tantes polèmiques i tan variades des que ocupa el càrrec oficial. José Ignacio Wert és molt lliure de creure's que el periodisme és un art tant en defensa dels interessos del seu actual negociat com per la seva antiga relació amb els mitjans en qualitat d'articulista i tertulià.

I la prova és que per justificar-ho cita grans firmes d'opinió que mai no s'ha sabut si feien periodisme o literatura. Els dubtes m'han sobrevingut en deduir que si el periodisme és un art, els periodistes som artistes. I d'això no n'estic tan segur. I aquí hi ha el matís. Admeto que fa un temps ho hauria negat i li hauria replicat contundentment tant per convicció com per devoció. Perquè un s'ha format en la idea que el periodisme consisteix a dir a la gent el que li passa a la gent, sense més ni més, i aquí hi ha poca creativitat.

Però les últimes tendències suposadament notíciables basades en informes anònims no contrastats o en declaracions privades no escol-

Alguns informadors han començat a confondre la causa del periodisme amb el periodisme de la causa

tades fan pensar en una nova dimensió que, efectivament, pot tenir molt més d'imaginari que de real. Per tant, molt més de creatiu que d'artesà, que seria el màxim –i no és poc– a què el periodista ha d'aspirar. Entenc que el ministre, agafant la part pel tot, deixi anar la frase en la inauguració d'una exposició d'obres d'art inspirades en alguns dels grans esdeveniments informatius dels últims anys. I que se senti convençut d'haver donat un gran titular.

M'incomoda, no obstant això, que aquesta frase pugui quedar per a la posteritat i l'encunyin les noves generacions mentre apliquen fórmules d'impacte per sadollar les ànsies desmesurades d'una societat de titulars. Perquè això és en el que ens hem convertit. En devoradors de sensacions alterades per unes notícies no sempre contrastades i, per tant, tampoc no verificades. Les xarxes socials ajuden a això diàriament multiplicant aquest efecte fins a la sacietat. I, un cop s'ha deixat anar la llebre de la tendenciositat, a veure qui la caça.

Crec que un dels motors del canvi va ser el cas Watergate. Un esdeveniment que va transformar la vida del periodisme, com va admetre Katharine Graham, la propietària i editora de *The Washington Post*. I el va canviar tant que per a alguns dels seus idòlatres la conseqüència es va convertir en la creença que la seva funció s'erigia sobre l'obligació d'intentar fer caure ministres, presidents o governs per complet. Va ser el moment en què, sense adonar-se'n, alguns treballadors de la informació van començar a confondre la causa del periodisme amb el periodisme de la causa.●

PRISA Radio y SFX Entertainment suman fuerzas en el negocio de eventos de música

CINCO DIAS *Madrid*

PRISA Radio anunció este viernes la creación de una alianza estratégica con SFX Entertainment, el mayor productor de eventos y contenidos de entretenimiento especializado en la cultura de la música electrónica (EMC) y otros festivales de alcance mundial. El acuerdo, según explicaron en un comunicado, supondrá la promoción conjunta de las marcas de eventos de SFX a través de las más de 1.250 emisoras de la red de PRISA Radio y sus propiedades digitales, alcanzando a

más de 28 millones de oyentes con una fuerza de ventas de mil personas.

Ambas firmas desarrollarán programas de medios únicos y oportunidades de patrocinio en España, Portugal y países de Iberoamérica, incluyendo México, Chile, Colombia y Argentina. Las marcas de eventos SFX que se incluyen en el acuerdo inicial son Mysteryland, Life In Color, Sensation, Awakenings, y Electric Zoo. Aunque los planes aún se están concretando, la alianza estratégica contempla un mínimo de 20 eventos durante los próximos años.

“Unir nuestras fuerzas con PRISA Radio supone una poderosa y polifacética alianza”, aseguró Robert F.X. Sillerman, presidente y consejero delegado de SFX Entertainment. “La popularidad de nuestros eventos, y el gran deseo que despiertan, combinados con la capacidad promocional y de venta de PRISA Radio, son precisamente el tipo de oportunidades que este acuerdo nos abre. SFX podrá potenciar el demostrado atractivo de muchas de sus marcas mientras PRISA Radio gana acceso a oportunidades únicas de promoción y contenidos”.

Andrés Cardó, consejero delegado de PRISA Radio, aseguró que con este acuerdo el grupo radiofónico “accede a los contenidos de eventos de entretenimiento y música en vivo más importantes del mundo, aportando sus grandes audiencias, su capacidad prescriptora y su gran conocimiento de los mercados musicales, de marcas y de patrocinios de los países donde opera. El trabajo conjunto de ambas compañías, liderado por Sandra Rotondo, directora general de PRISA Música, revertirá “en valor añadido para todas sus marcas”.

FAPE

RTVE “estudiará” la petición de mantener Radio Exterior

MADRID • El director de Comunicación y Relaciones Institucionales de RTVE, Manuel Ventero, se comprometió ayer a “estudiar” las reivindicaciones de la Plataforma en Defensa de la Onda Corta de Radio Exterior de España para que se mantengan sus emisiones analógicas, informó ayer la Federación de Asociaciones de Periodistas de España (FAPE). En una reunión celebrada ayer por la mañana, la Plataforma insistió en el derecho a la información de millones de españoles e hispanohablantes repartidos por diferentes lugares del mundo, desde pescadores a cooperantes, profesores o misioneros, entre otros.

RTVE

Una segunda oportunidad para Radio Exterior

RTVE se ha comprometido a estudiar el cierre de la Onda Corta de Radio Exterior de España, según ha declarado el director de Comunicación y Relaciones Institucionales de la cadena, Manuel Ventero. Por su parte, la Plataforma en Defensa de la Onda Corta, creada el 28 de octubre, ha insistido en su reunión con Ventero en «el derecho a la información de millones de hispanohablantes y españoles repartidos por el mundo», por este motivo han pedido a RTVE que vean esta emisión «no como una rentabilidad económica sino como una social».

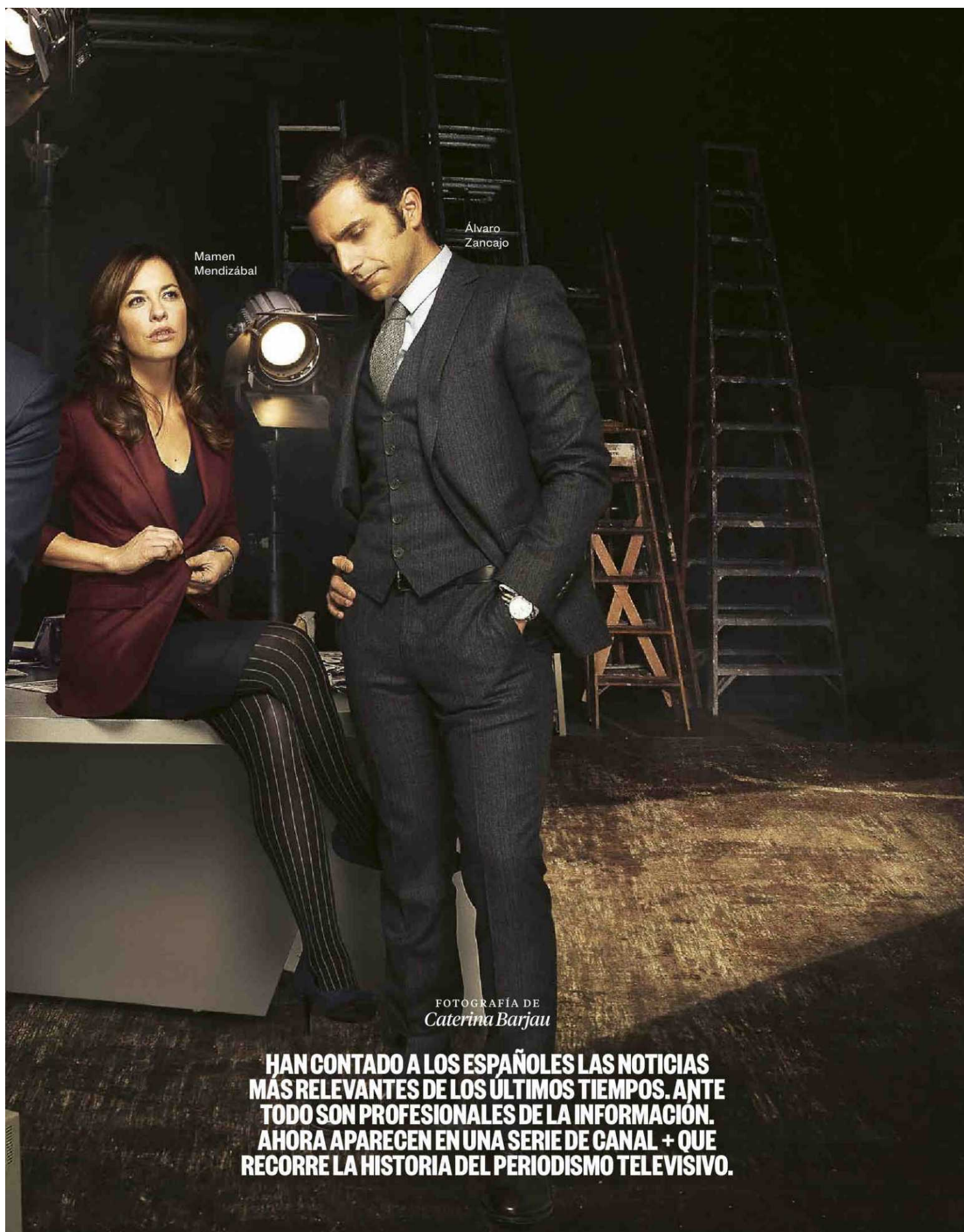
Joaquín
Arozamena

Marta
Reyero

Manuel
Campo Vidal

POR
Ángel S. Harguindey

UN PELOTÓN DE ANTIDIVOS

Mamen
Mendizábal

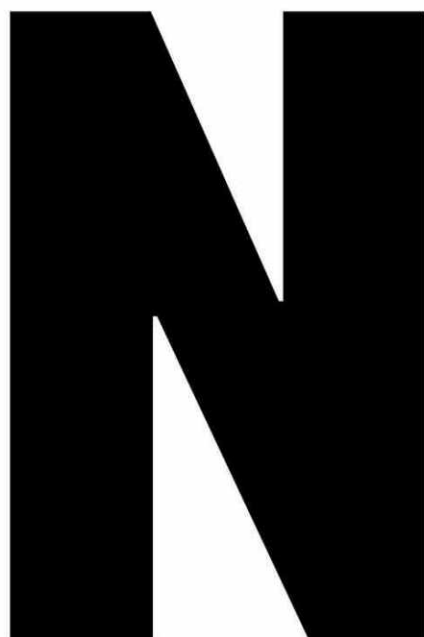
Alvaro
Zancajo

FOTOGRAFÍA DE
Caterina Barjau

**HAN CONTADO A LOS ESPAÑOLES LAS NOTICIAS
MÁS RELEVANTES DE LOS ÚLTIMOS TIEMPOS. ANTE
TODO SON PROFESIONALES DE LA INFORMACIÓN.
AHORA APARECEN EN UNA SERIE DE CANAL + QUE
RECORRE LA HISTORIA DEL PERIODISMO TELEVISIVO.**

→ LOS PRESENTADORES DE NUESTRA VIDA

o le digáis a mi madre que soy periodista. Ella cree que toco el piano en un burdel". Es una manera como otra cualquiera de comenzar a hablar de periodismo y de periodistas, con una ventaja: se aleja el divismo, probablemente una de las lacras de la profesión. Y para ser sinceros todos los que aquí figuran forman parte del pelotón de los antidivos, aquellos profesionales que tienen claro que su oficio es el de transmitir los hechos, si acaso analizarlos, pero siempre desde el respeto a la audiencia, desde la convicción de que son simples intermediarios entre los hechos y la ciudadanía.

Preguntados los, hoy sí, protagonistas de esta historia por los momentos que más les impactaron, aquellos hechos que se quedaron grabados en su memoria profesional, las respuestas son relativamente variadas por más que el terrorismo de ETA ocupe un lugar preponderante. Al fin y al cabo la crueldad de esos iluminados fue durante muchos años, demasiados, uno de los problemas que más agobiaba a los españoles. Y

así lo confiesa Manuel Campo Vidal, quien tuvo que informar de los peores años de la banda terrorista, años en los que las bombas y los tiros en la nuca casi se incorporaron al paisaje cotidiano.

Marta Reyero no olvida las 48 horas que conmovieron a España, del jueves 10 de julio de 1997 al sábado 12, con el secuestro y asesinato de Miguel Ángel Blanco, un militante del PP, concejal en su pueblo, Ermua, y aficionado al *rock and roll*. Francisco Javier García Gaztelu, Irantzu Gallastegui Sodupe y José Luis Geresta Mujika fueron los "heróicos gudarís" que secuestraron a un joven de 29 años, pacífico y desarmado, rubricando su hazaña con un par de tiros en la cabeza. Pocas dudas caben de que en aquel descampado de las cercanías de Lasarte ETA tocó el fondo de la vileza, lugar en el que por otra parte habitaba hacía tiempo.

También Mamen Mendizábal se refiere a la banda terrorista como protagonista de uno de sus recuerdos profesionales: 2006. El presidente Zapatero informa de que el fin de ETA está cerca puesto que la banda había declarado un alto el fuego permanente. El 30 de diciembre de aquel mismo año explota en la terminal T4 de Barajas una furgoneta bomba cargada con entre 200 y 500 kilos de explosivos, un "alto el fuego permanente" que costó dos víctimas mortales, 20 heridos y numerosos daños materiales. Entre el deseo voluntarista del presidente y la cruel realidad se impuso la sinrazón.

Pero el terrorismo no conoce fronteras. Ana Blanco, Marta Fernández y Matías Prats, que también protagonizan *Las caras de la noticia*, la serie que emite Canal + con referentes del periodismo televisivo español, comparten un recuerdo imborrable: el 11-S de 2001. Diecinueve miembros de la red yihadista de Al Qaeda, distribuidos en cuatro grupos con un terrorista-piloto cada uno de ellos, secuestran sendos aviones comerciales. Dos de ellos se estrellaron contra las Torres Gemelas, →

DOBLE PÁGINA
ANTERIOR

Joaquín Arozamena lleva camisa de SOLOiQ, chaleco de Brooks Brothers y pantalón de Tommy Hilfiger. Marta Reyero viste falda de Emporio Armani, chaleco y zapatos de Dior y medias de Wolford. Manuel Campo Vidal lleva traje de Brooks Brothers y jersey de cuello alto de Emporio Armani. Mamen Mendizábal: vestido de Emporio Armani, americana de Dior, medias de Calzedonia y zapatos de LK Bennet. Álvaro Zancajo: traje de Zegna, camisa de Sandro, corbata de Hackett, zapatos de Tommy Hilfiger y cinturón de Dior Homme.

PÁGINA
SIGUIENTE

Vicente Vallés lleva traje de Sisley, camisa de Tommy Hilfiger y zapatos de Burberry. María Escario viste pantalón y cuerpo de Brunello Cucinelli, y zapatos de Che Mihara. David Cantero trae y camisa de Zegna, corbata de Tommy Hilfiger y zapatos de Dior Homme. Pepa Bueno: top y zapatos de Emporio Armani, falda de Dior y americana de Tommy Hilfiger. Olga Viza: pantalón y cuerpo de Brunello Cucinelli y zapatos de Ursula Mascaró. Paco Lobatón: americana de Hugo Boss, pantalón de Anglomania, polo de Brooks Brothers y zapatos de Tod's.

Estilismo: Cristina Terrón. Asistente de fotografía: Dani Gallar.

→ LOS PRESENTADORES DE NUESTRA VIDA

el Wold Trade Center, en Nueva York; otro impactó contra la fachada del Pentágono, en Virginia, y el cuarto tenía como objetivo el Capitolio, en Washington DC, pero se estrelló en campo abierto, cerca de Shanksville (Pensilvania) por la pérdida del control del piloto ante la rebelión de pasajeros y tripulación al grito de "let's roll", una frase que dejó huellas, desde una composición de Neil Young al registro como marca patentada por parte de la viuda de Todd Beamer, que fue quien la gritó en el interior del avión. Balance: 2.973 muertos, 24 desaparecidos y más de 6.000 heridos. Fue, sin duda, la jornada del terror en la que el periodismo audiovisual alcanzó una de sus mayores cotas de difusión. El derrumbe de las Torres Gemelas retransmitido en directo forma ya parte esencial de la iconografía de la barbarie del siglo XXI. Para Álvaro Zancajo el escenario de su primera gran noticia en el plató, en directo, es también Nueva York: un accidente de tren en el Bronx en 2012 con un balance de dos muertos. Los momentos de tensión se justificaron por la incertidumbre del origen del accidente, pues inicialmente se pensó en un atentado y con consecuencias más graves.

Claro que el terrorismo no es exclusivamente político. Existe otro de tipo empresarial o económico. Joaquín Arozamena destaca entre las numerosas noticias que tuvo que dar la del aceite de colza, un ejemplo de la codicia de algunos y de la torpeza de otros. Primavera de 1981: en España se produce una intoxicación masiva por la comercialización para el consumo humano de un aceite de colza desnaturalizado y destinado al consumo industrial. La enfermedad afectó a más de 20.000 personas de las que fallecieron 330. Ocho años después, en 1989, el Tribunal Supremo consideró en su sentencia que la desviación del mencionado aceite para el consumo humano fue realizada conscientemente y "por un desmedido afán de lucro". Fallaron los controles pertinentes y falló la sensibilidad del entonces ministro de Sanidad, Juan Sancho Rof, cuando a modo de explicación dijo que: "Es un bichito que, si se cae de la mesa, se mata". Treinta y tres años después, y a raíz de haber contraído Teresa Romero la enfermedad del ébola, tuvimos que asistir de nuevo a las torpezas de una Administración en la que, naturalmente, no podía faltar alguna frase

desafortunada de uno de los responsables de la Sanidad. Chapuzas y estupideces parecen formar parte ya de la peor tradición de la clase política. La codicia es intemporal.

David Cantero pone el dedo en la llaga en otro de los graves problemas del periodismo: la manipulación informativa, una manipulación que, generalmente, tiene dos responsables: el mundo económico y el mundo político, mucho más interesados en defender sus propios y respectivos intereses que la verdad. Cita dos ejemplos del tratamiento informativo torticero, en este caso de TVE: el *Prestige* y el 11-M, dicho de otra manera: una de las grandes catástrofes ecológicas nacionales y el mayor atentado que ha sufrido España. El hundimiento del petrolero y el encadenamiento de decisiones políticas equivocadas están aún muy frescos en la memoria colectiva y, sobre todo, en la de los miles de manifestantes y cientos de voluntarios que protestaron y ayudaron solidariamente a minimizar los daños de aquella marea negra. Baste decir que el presidente Aznar visitó días después del desastre A Coruña con una escenografía que recordaba a los filmes

ASÍ FUE LA NOTICIA DE SU VIDA

POR
Patricia Peiró

LA RABIA DEL TERRORISMO

Mamen Mendizábal

Lo que empezaron siendo unas llamadas de oyentes que parecían exageradas acabaron convirtiéndose en una descripción de la realidad que se quedaba corta. Mamen Mendizábal (Madrid, 1976), hoy presentadora de informativos de la Sexta, vivió el 11-M como redactora de la cadena SER en *Hoy por hoy*. Aquel "gran ejercicio periodístico" le enseñó cómo guardar la calma y a informar sin alarmar. "Pasas por cien estados diferentes. De acelerón, de rabia, de bajón..., un día de trabajo que parecieron dos".

MUERTE DE UN PRESIDENTE

Álvaro Zancajo

En ocasiones, por mucho que se hagan previsiones, es casi imposible que se ajusten a la realidad. La muerte de Adolfo Suárez, primer presidente de la democracia española, se produjo sobre las tres de la tarde, con el informativo empezado. Álvaro Zancajo (Madrid, 1980) estaba al frente del telediario de Antena 3. "Fue un informativo sin red que se me quedó en la retina", dice hoy. Cuatro escaletas diferentes tenían preparadas para aquel fin de semana del pasado marzo para una noticia más que anunciada, y al final ganó la improvisación.

¡YA SOMOS EUROPEOS!

Manuel Campo Vidal

Fue un testigo de primera línea de la modernización de España una vez superada la resaca de la emoción de la entrada en la democracia. Manuel Campo Vidal (Camporells, Huesca, 1951) destaca la entrada de España en la Comunidad Económica Europea en 1986. "Era 1 de enero, había poca gente en la redacción, la mayor parte de la información estaba *enlatada* [preparada con anterioridad]. La emoción la pusimos nosotros. Ese paso significaba que un español ya podía ser tratado como un francés o un alemán".

CENIZA EN LA ZONA CERO

Olga Viza

En el periodismo, como en todos los oficios, nunca se deja de aprender. Olga Viza (Barcelona, 1958) cuenta que cuando Antena 3 la envió a Nueva York para narrar las consecuencias del atentado de las Torres Gemelas, comprendió la importancia de tomar cierta distancia. En su nariz han quedado grabados los olores que dejó la tragedia. "A ceniza, a acero fundido... No se puede explicar". Viza pidió permiso para estar en la cabina de los pilotos cuando sobrevolaran la Zona Cero: "Parecía cinematográfico, pero era de verdad".

ENCAJAR EL GOLPE

Joaquín Arozamena

El periodista es un rumiante, asegura Arozamena (Madrid, 1944). Sostiene que hay que recibir la información, digerirla y contarla. Así actuó en el intento de golpe de Estado del 23-F. Unos tiros y un "¡quieto todo el mundo!" cambiaron el curso de aquel día. "Hablemos claro. Me acojoné". Recopiló teletipos, se sentó frente a la cámara y le dijeron: "Joaco, ya estás aquí". Eran los militares. Pidió a sus compañeros que si entraban en el plató le dieran una patada por debajo de la mesa y cambiara de tema. No hizo falta. No llegaron a entrar.

bélicos. Fue también lo que originó la ya inolvidable frase de Rajoy: "Son unos hilitos de plastilina", refiriéndose a los primeros vertidos del petrolo.

De los atentados del 11-M no creo que haga falta refrescar la memoria de la mayoría: están aún muy presentes los burdos manejos del Gobierno en aquellos días de marzo de 2004 para tratar de culpar a ETA de unos salvajes atentados realizados por una célula yihadista, y todo porque así lo aconsejaban las inminentes elecciones generales. Una actitud bochornosa cuya cabeza visible fue el ministro del Interior, Ángel Acebes, el mismo que ahora está imputado por autorizar el uso de una caja B en el Partido Popular cuando era su secretario general, imputación que añadir a la del caso Bankia, entidad de la que fue consejero.

Y si David Cantero lamenta la manipulación informativa de la televisión pública cuando él presentaba uno de los informativos, Pepa Bueno recuerda agradecida la etapa de Fran Llorente al frente de los informativos de esa misma televisión pública, un tiempo en el que los telediarios alcanzaron

su mayor cota de audiencia y, sin duda, de credibilidad. Un dato: en la última etapa de Fran Llorente, el telediario de La 1 llegaba a 2.500.000 espectadores. En el pasado mes de septiembre, con Julio Somoano como máximo responsable de la información de la casa, el telediario perdió 700.000 espectadores.

Olga Viza y María Escario cierran el lote: dos periodistas especializadas en la información deportiva que equivale a decir en la información más agradecida, pues pese a los fracasos y éxitos colectivos o individuales, siempre ha gozado de una gran audiencia. Las dos destacan la cobertura de los Juegos Olímpicos de Barcelona en 1992, un tiempo de vacas gordas y nacionalismos flacos. Como el resto de los profesionales aquí citados, pertenecen a ese estilo sobrio y funcional por más que en la actualidad, el periodismo deportivo que triunfa parece ser el de los sucedáneos de Cruz y Raya, un *ja-ja, je-je* constante y en el que las equivocaciones, también constantes, se ocultan con más *ja-ja* y *je-je* y mucho canto elegíaco a la maquinilla de afeitar. En resumen: todos los que están, son ●

EL DERRUMBE DE LAS TORRES GEMELAS RETRANSMITIDO EN DIRECTO FORMA YA PARTE ESENCIAL DE LA ICONOGRAFÍA DE LA BARBARIE DEL SIGLO XXI

'Las caras de la noticia', una serie sobre la historia del periodismo televisivo español, consta de cuatro capítulos que se emiten en Canal + a las 21.00 de los cuatro viernes de este mes: 7, 14, 21 y 28 de noviembre.

LA CÁMARA CHIVATA

María Escario

Tras 21 años de información deportiva en el Telediario de La 1, María Escario (Madrid, 1959) se ha convertido en una presencia familiar. La noticia que recuerda con especial intensidad es la muerte de Severiano Ballesteros el 7 de mayo de 2011. "Me enteré a las cuatro de la madrugada y no pude dormir en toda la noche". Para Escario, parte de la honradez en su trabajo reside en mostrar que el periodista es un ser humano y no un autómata que lee noticias: "La cámara es muy chivata y el espectador capta la honestidad".

ADIÓS A ETA, POR FIN

Pepa Bueno

Hay una foto que Pepa Bueno (Badajoz, 1964) conserva con ilusión. Está tomada un 20 de octubre de 2011. Ese día ETA había puesto fin a los actos terroristas. La imagen muestra a la periodista rendida, pero satisfecha, tras acabar el informativo de aquella jornada junto a otros compañeros. "La redacción de informativos de La 1 se tensó como las cuerdas de un violín", explica Bueno, que desde 2012 conduce el matinal *Hoy por hoy* en la cadena SER. "Creo que es la noticia que todos los periodistas deseaban dar desde hacía 40 años".

UNA PISTA DEFINITIVA

Paco Lobatón

Para Paco Lobatón (Jerez de la Frontera, 1951) el 6 de abril de 1995 fue un momento único de implicación de los medios y del público. Un programa especial de *Quién sabe dónde* propició la llamada que puso sobre la pista definitiva a la policía para detener a los culpables del secuestro y asesinato de Anabel Segura. "Existe la creencia de que los programas que se hacen ahora están justificados porque es lo que el público demanda. Pero aquella emisión es un ejemplo de que la ecuación de calidad y audiencia es posible".

AGONÍA COMPARTIDA

Marta Reyero

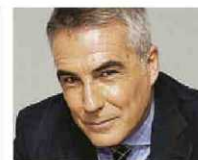
A la periodista se le quedará marcada la agonía de todos los españoles las 48 horas que Miguel Ángel Blanco estuvo secuestrado por ETA, en el verano de 1997: "La banda nos rodeó de su escenografía más macabra. Lo recuerdo todo con una nitidez de escalofrío", explica Reyero (León, 1965). Y llegó el desenlace que nadie quería escuchar: "Llevábamos dos días en guardia con un nudo en el estómago. Cuando lo encontraron era sábado. Nadie del equipo había salido a comer. Han pasado 17 años y el impacto emocional siempre me perseguirá".

A UNOS METROS DE CASA

Vicente Vallés

No es extraño que dos periodistas de esta lista coincidan en la noticia de su vida cuando se trata del 11-M. En el caso de Vicente Vallés (Madrid, 1963), el estallido le pilló a apenas unos metros de casa. A esa hora estaba preparándose para salir a trabajar cuando las paredes de su edificio temblaron. "Pensé que era una explosión de gas". Se asomó y pudo ver las caras de pánico de sus vecinos de enfrente. "Entré en casa de uno de ellos, llamé a la televisión y empecé a retransmitir lo que veía". Nunca había tenido la noticia tan cerca, aunque fuera a su pesar.

MASACRE EN DIRECTO

David Cantero

Más de 30 años de profesión atesora David Cantero (Madrid, 1961). Desde 1982 hasta 2010 en Televisión Española, cuando se incorporó a los servicios informativos de Telecinco. Era el 1 de septiembre cuando unos terroristas irrumpieron en una escuela de Beslán (Rusia) y dio inicio a tres días angustiosos que acabaron con 370 muertos. "Yo estaba en una gala de la nueva temporada cuando saltó la noticia y tuve que salir a toda prisa para Torrespaña. Me dolió mucho comentar esas imágenes terribles".

#CATALUNYALLIBERTAT
www.catalunyavolviureenllibertat.cat

La 'trinxera' de TVE

COBERTURA DEL PROCÉS • Sense plans aeris per mostrar la V, excés de veus unionistes i l'últim, ocultar la salutació feixista al Parlament **DENÚNCIES** • S'han recollit 1.500 signatures dels treballadors contra la manipulació informativa **RELLEU** • El nou cap d'informatius, exresponsable d'opinió de 'La Razón', ha fet incrementar les crítiques

Gemma Busquets
BARCELONA

El ja excap d'informatius de TVE, Julio Somoano, provinent de Telemadrid i que en dos anys acumulava acusacions reiterades per part del consell d'informatius –l'òrgan representatiu dels treballadors– de censura i manipulació, va estrenar el 7 d'octubre un programa de debat a La 1. *Cataluña, ¿ahora qué?* era el títol d'aquesta primera edició inaugural que tenia com a gran "esquer" unes declaracions de Zapatero amb relació a la "qüestió catalana". La novetat, però, era que per primer cop hi havia de convidar un representant de l'independentisme: Vicent Sanchis en el seu càrrec com a vicepresident d'Òmnium Cultural compartia debat amb Josep Ramon Bosch, president de Societat Civil Catalana i els periodistes Enric Juliana (subdirector de *La Vanguardia*) i Arcadi Espada; la catedràtica de Dret Constitucional Teresa Freixes, i l'economista Almudena Semur. En la introducció, Somoano va recordar que s'havia convidat l'Assemblea però que cap membre de la direcció havia pogut anar-hi "atribuint qüestions d'agenda".

La presència d'Òmnium servia per cobrir la papereta i *equilibrar* una pluralitat informativa que en dos anys, i sobretot en els grans esdeveniments, TVE no ha tingut en compte. La Diada del 2012, TVE va minimitzar la manifestació com a penúltima notícia del *Telediario*, al minut 21. L'any passat, a la Via Catalana hi van dedicar 20 minuts: el Canal 24 Horas hi van fer connexions però van silenciar el parlament de Carme Forcadell perquè Chaves compareixia pels ERO a Andalusia. I per la V d'enguany, els treballadors de RTVE van denunciar una cobertura "plana" de l'espectacular mobilització, sense l'ús de plans aeris ni generals –recursos bàsics per a aquest tipus de concentracions massives– a més d'equiparar-ho amb la manifestació de Societat Civil a Tarragona, que havia tingut una participació menor. Per escalfar motors, l'*Informe Semanal* previ a la Diada havia emès un reportatge *La diversidad catalana*. Tot i el títol, era un monogràfic de

Julio Somoano ha estat rellevat per José Antonio Álvarez Gundín. Rivera, en una entrevista al Canal 24 Horas dimecres. Al costat, Mas el 2012.

Societat Civil amb declaracions als seus dirigents. Ni menció a l'Assemblea. Menys de mig minut se li va donar, al dret a decidir, en una tertúlia de dinar i amb una única veu; l'última paraula, però, la tenia el president de Societat Civil.

Un dels últims exemples és del *Telediario* del 29 d'octubre quan es

L'última entrevista a Mas és del 2012 en una connexió des de Barcelona a 'Los desayunos de TVE'

va amagar la salutació feixista al Parlament. En la notícia, la presentadora Ana Blanco va explicar que la presidenta de la cambra havia expulsat un grup de convidats que aplaudia les intervencions del PP: "Han abandonado la sala con gritos de «viva España». Todos los grupos, excepto PP y Ciudadanos, han condenado los hechos". No va especificar, però, quins fets con-

demnaven. En el mateix *Telediario* del 29 d'octubre –l'últim de Somoano en el càrrec– s'informava del relleu al capdavant dels informatius de la cadena pública espanyola. El nou president de RTVE, José Antonio Sánchez –que ja havia estat el màxim responsable de la corporació (2002-2004) en l'època d'Aznar en el govern– va nomenar l'excav d'opinió de *La Razón*, José Antonio Álvarez Gundín nou cap d'informatius. Aquesta setmana, els periodistes de TVE han censurat en referèndum el nou responsable dels informatius amb una àmplia majoria de prop del 80%. La votació no és vinculant, però serveix de baròmetre de la redacció del mitjà públic.

Fa tres setmanes, el consell d'informatius de RTVE va denunciar, a través de 1.500 signatures, la "utilització partidista i progovernamental dels serveis informatius". El text destacava la situació límit "després de dos anys de males pràctiques professionals que han enfonsat la credibilitat de TVE". El con-

Model de Telemadrid i Canal 9 el consell d'informatius ha denunciat l'ús partidista i progovernamental dels serveis informatius i descriu una situació límit

6,8 percent és la quota de pantalla que té La 1 a data de 6 de novembre a Catalunya. Cuatro, amb un 7,1% i La Sexta, amb 7,4% superen el principal canal de la corporació pública espanyola

sell denuncia, a més, que TVE "s'apropa perillosament" als models de Telemadrid i Canal 9.

La sagna de TVE, quant a pèrdua de pes específic, es percep en les audiències, sobretot a Catalunya: a 6 de novembre, La 1 obté de quota mensual un 6,8%. La Sexta (7,4%) i Cuatro (7,1%), segones cadenes del duopoli audiovisual privat espanyol de Mediaset i Atresmedia, superen en audiència la cadena pública espanyola.

En vist el *desafiament secessionista* –terme molt usat en els rètols impressionats en la pantalla en el *Telediario*– l'últim cop que es va entrevistar el president Artur Mas va ser a *Los desayunos de TVE* el 2012 coincidint amb les eleccions catalanes del 25 de novembre. Per la Diada d'enguany, el mateix programa va entrevistar el portaveu Francesc Homs i el líder del PSC, Miquel Iceta. En canvi, al líder d'ERC, Oriol Junqueras, se'l va entrevistar el 29 d'octubre al programa matinal de RNE. ■

ENTREVISTA

XAVI AYÉN
Barcelona

La prodigiosa història d'Enric Marco (Barcelona, 1921), l'home que es va inventar un passat com a presoner als camps de concentració -i moltes altres coses- és l'eix d'*El impostor* (Random House), el nou llibre de Javier Cercas (Ibárrondo, 1962), que es posa a la venda dijous. L'autor hi fa una exhaustiva recerca, que ha inclòs llargues sessions amb el mateix Marco, hi aporta dades fins ara desconegudes i aprofita per parlar-nos de tots nosaltres, de les mentides amb què construïm la nostra identitat i, fins i tot, la història.

El impostor, formalment, és una proposta singular...
Fem servir una idea de novel·la una mica estreta, ni tan sols del segle XX, sinó del XIX. La veiem com una ficció en prosa en què s'expliquen una sèrie de drames amb la màxima velocitat i eficàcia. Gairebé tothom treballa aquest model, però no és l'únic. Abans n'hi havia un altre, més flexible, lliure i plural, el de Cervantes o Sterne. En comptes d'una cursa de bòlids, era un banquet amb molts plats on cabia tot: cròniques, assajos... Les meves novel·les intenten ser tan lliures i riques com aquestes i tan àrdues i geomètriques com les altres.

Però per què és una novel·la si no hi ha ficció?

I per què hi ha d'haver ficció en una novel·la? No em resigno a aquesta idea convencional. Es tracta d'un llibre irònic, tot significa almenys dues coses, i això és el que defineix la novel·la. Don Quixot és heroic i ridícul. Està guillat i és el més assenyat del món. El novel·lista és aquell que té la certesa que, a través de la forma, s'arriba a una veritat a la qual no es pot accedir de cap altra manera.

Només introdueix un diàleg de ficció, entre Marco i vostè, on ell l'acusa de cinic, d'escriure el llibre perquè l'admirin i de fer exactament el mateix que ell: fer passar mentides per veritats.

Té dret de dir-me tot això i d'insultar-me. Però no és Marco, és un Marco fantasiat. Això no ho diu ell ni jo, ho diu potser el meu subconscient o la meua mala consciència. L'important és que és el lector qui decidirà si salva Marco o no. La novel·la fa preguntes sense resposta.

Una vegada va citar una frase de l'actor Hugh Grant, al qual, dies després de ser detingut als EUA per haver mantingut sexe oral amb una prostituta al cotxe, els periodistes van preguntar si s'havia sotmès a teràpia. Ell va respondre: 'No. A Anglaterra llegim novel·les'.

Vol dir que, en comptes de sotmetre'm a teràpia, he escrit això?

Bé, al principi del llibre envia a pastar fang el seu psicoanalista i apareix amb problemes d'ansietat i atacs de pànic.

Bravo: abandono la teràpia i em poso a escriure. Sí, hi ha el clíxé que l'escriptura és terapèutica, però els clíxés tenen una part de raó. Si no escrigués, seria un paio

molt més perillós del que sóc.

Aquest llibre produeix un efecte curiós al lector, que acaba preguntant-se per coses de la seva pròpia vida, pensant: "No ho sé, potser he mentit a la gent sobre aquella relació de parella, potser dono una imatge de mi no del tot honesta, em mascaro les meves baixeses"...
M'encanta el que diu. El llibre no parla d'Enric Marco o només en parla per dir que ell, el gran impostor i el gran apestat, és allò que som tots però portat a l'extrem, com si col·loquessis una lent d'augment monstruosa sobre la natura humana. El llibre parla de la nostra humiliant i anguniosa necessitat que ens acceptin, estimin i admirin. De la nostra incapacitat total d'acceptar-nos tal com som. De la nostra

tràgica capacitat fastuosa per dir que sí a tot i de la nostra incapacitat per dir que no quan cal. Aquest llibre parla de vostè, de mi i de vostè, lector de *La Vanguardia*.

Utilitza el recurs de l'investigador com a personatge. El veiem viatjant, fent entrevistes, consultant arxius, amb la família... Veiem fins i tot les estratègies que utilitza.

Marco és el Maradona dels impostors, però tots tenim alguna cosa de Marco. I el primer soc jo. Reconeixo-ho em sembla el grau zero de la decència. A més, era l'únic mecanisme possible perquè el lector es donés per al·ludit.

Fa gràcia quan vostè confessa al mateix Marco que, per seduir la que avui és la seva dona li va dir que era escriptor "i després, per mantenir-la, ho vaig

ble i covarda. Aquesta és la veritat: Franco es va morir al llit perquè la gent el va acceptar, gairebé ningú no va dir no, tampoc Marco. I, quan mor el dictador, ell s'inventa un passat de re-

EL TEMA

"Tracto la nostra humiliant necessitat que ens acceptin i ens estimin"

L'AUTOR DETECTIU

"Hi surto perquè sóc el primer impostor; admetre-ho és el grau zero de la decència"

Amb aquests temes, un es planteja un dilema moral: quin dret tinc a revelar aspectes de la vida privada d'algué que fins i tot la seva pròpia família ignora?

I vostè què va fer? Va ser com Truman Capote, que va trair la confiança dels seus assassins, o com Dickens, que va canviar coses del seu llibre per no molestar una senyora?

No podia ser Dickens, perquè escrivia una novel·la sense ficció i havia de dir la veritat. Encara que tampoc no vaig trair Marco. Hi ha una perversió que vaig assumir i que em va torturar. Si em salvo o no, això ho decidirà el lector.

Sobre la política d'avui...

(Imitant la veu de Francisco Umbral) Jo he venido aquí para hablar de mi libro!

Però, de vegades, un llegeix el que diuen a les xarxes socials de vostè i se sorprèn molt. D'una banda, uns l'identifiquen amb els fanàtics espanyolistes, i d'altres el pinten com un perseguit a Catalunya. N'hi ha prou amb coneixè'l una mica per saber que aquestes dues imatges són falses.

Faria riure si no fes pena. I què hi puc fer, tret de callar, cosa que no penso fer? Repetir que el pitjor nacionalisme del món és l'espanyol (bé, després de l'alemany)? Demanar-li a aquesta gent que es pensi dues vegades les rucades

que diuen de mi, perquè la meua mare, la meua dona i el meu fill també les llegeixen? Jo sóc d'aquí, parlo més català que castellà, però el moment en què comences a corrompre't és quan dones la raó als teus en tot, pel fet que són els teus, o quan calles per por o per no ser malinterpretat. Hi ha una caverna catalana, que no té res a envejar a la caverna espanyola, o és que aquí tots som bons? Molt més important que la independència és la democràcia, i no hi ha democràcia sense llibertat d'expressió.

Hi ha un episodi recent que no ha explicat sobre tot això.

M'havien convidat a impartir la conferència Spinoza, organitzada entre altres per l'Institut Cervantes i l'ambaixada a Holanda, una cosa molt pomposa que pagaven molt bé, per cert. En assabentar-me que havien prohibit un acte d'Albert Sánchez Piñol, vaig cancel·lar el meu. No prendré la paraula en un lloc on l'han negat a un conculatadà meu. Me'n vaig a Holanda però convidat per la meua editorial, a promocionar *Las leyes de la frontera*.

Pel que fa al 9-N...
...Si hi ha una majoria a favor de la independència, l'única manera de solucionar-ho en un país civilitzat i democràtic és per la via quebequesa, amb una llei de claredat i un referèndum amb totes les garanties. Al Govern espanyol no li interessa, perquè això posa en qüestió la sagrada unitat d'Espanya, i al català tampoc, perquè hauria de demostrar en unes eleccions de veritat, sense trampes, que hi ha una majoria independentista. Hi ha una solució contrastada, però a ningú no l'interessa.

Javier Cercas dijous passat a la terrassa d'un bar de Sarrià

FINGIDOR

"Vaig dir a la meua dona que era escriptor per seduir-la... i ho vaig haver de ser"

QUIXOT

"Com Alonso Quijano, Marco, després de fer 50 anys, s'inventa una vida d'heroi"

facilitat per disfressar-nos, davant la gent i davant nosaltres mateixos. Tots som com Marco perquè som incapaços de mirar-nos al mirall. També parla de la nos-

tràgia de ser".

Es la veritat. Marco va conquerir la que va ser la seva dona amb el seu passat heroic, jo vaig conquerir la meua amb l'únic que tenia: no sóc George Clooney, ni alt ni ric, i bé que havia de fer alguna cosa. Quan la vaig conèixer, li vaig entaforar a la bústia els manuscrits dels meus primers contes, tots dolentíssims i inèdits. I després vaig mantenir la impostura fent-me escriptor i publicant.

Elabora una tesi sobre la memòria històrica...

Marco és, per mi, un imant que atreu les coses que trobo importants. La història que s'inventa és la que ens hem inventat tots en aquest país: una mentida com una casa, grisa, bruta, desagrad-

sistent, com també se l'inventa Espanya. Durant la transició gairebé tothom es fa una biografia falsa. Marco, als 50 anys -l'edat que tenia Alonso Quijano quan es va convertir en Don Quixot- crea el seu personatge. Ell s'havia passat la vida treballant en un taller mecànic a Collblanc, i es fa un heroi durant la Guerra Civil, una víctima dels camps nazis, un paladí de l'antifranquisme... Però a Don Quixot no se'l va creure ningú i a Marco tothom, fins al punt que acaba presidint l'Amical de Mauthausen, l'associació d'exdeportats, i és ni més ni menys que secretari general de la CNT durant la transició.

Ha descobert mentides noves de Marco. I ho fa sense trencar mai el contacte amb ell.

EL DIETARI D'EL MÓN'

Jordi Basté

Setmana 10: Avui es vota, però, com que ha estat tema gairebé únic dels cinc dies, repasso altres temes: el record de dos cracs de la comunicació (Mayra i Clapés), un creador permanent (Bosé), un geni de l'esport (Cruyff) i un cantautor que se n'ha anat de la ràdio amb una llauna de rovellers

DILLUNS

Mayra Gómez Kemp
presentadora de televisió

Arriba a l'estudi com temerosa. Però com si fos davant de la càmera exerceix el seu ofici malgrat els seus greus problemes: comunicadora.

Un càncer a la llengua li ha deixat uns problemes de dicció, però manté la reconeixible veu de l'Un, dos, tres responda otra vez, mític programa per a tanta gent que vam créixer amb la Ruperta com la nostra carabassa preferida. Ha escrit unes memòries. Em sorprèn explicant-me que dur que va ser treballar amb Chicho Ibáñez Serrador, ara malalt, i com es va disgustar quan ell li va prometre que tornaria a ser la presentadora en la nova etapa i, sense avisar-la, va donar la feina a Jordi Estadella. Es van retrobar i es van reconciliar. Veure Mayra és recordar una tele que ara es veuria antiga, estranya, un punt friquí. Amb un humor massa ranci però que, en aquella època, ens tancava a tots a casa per gaudir dels concursants, dels tacañones o de les (formidables) secretàries. Recorda les èpoques a Barcelona, els seus desacords a la ràdio amb José Antonio Plaza i deixa anar la millor de les frases, la que un entén perfectament: "Només sé que encara sóc comunicadora".

DIMARTS

Johan Cruyff
exentrenador FC Barcelona

Quan Cruyff arriba a l'estudi comencen a venir companys de diverses parts del Grup Godó a fer-se fotos. Continua sent un ídol per a molts. Personatge d'extrem. Continua parlant malament el castellà. Ni paraula de català, perquè assegura: "L'entenc però no el parlo, així quan els periodistes em fan preguntes tinc més temps per pensar-me les respostes".

Tot és simple amb en Johan: "Els financers no tenen ni idea de futbol i la majoria de presidents, tampoc". Està simpàtic, feliç pel reportatge que li han fet, presentant dimarts a l'Auditori amb un ple de gom a gom. Diu que no votarà avui perquè és a Itàlia però que, "si fos a Barcelona, ho hauria fet". I tant que sí. "Què votaries?" -li pregunto. I, com sempre, s'escapa. No ho vol deixar anar, si és que en sap la resposta, que tampoc no ho veig tan clar. Quan se'n va, parla durant més d'una hora amb gent de la ràdio. Explica anècdotes, parla de l'actualitat futbolística i ens sorprèn a tots amb una asseveració que ignoro si és certa: no té telèfon mòbil. "Millor així" -comenta. I a la mínima que pot et deixa anar que continua vivint bé: dedicat al golf i, esclar, al seu institut visible a mig món.

DIMECRES

Miguel Bosé
cantant

Acaba d'arribar directament de l'aeroport del Prat. S'ha llevat a les 4.30 h del matí per agafar el primer pont aeri cap a Barcelona.

Vestit de negre rigorós i amb els ulls pintats. Es creua al passadís de la ràdio amb Pilar Rahola, que acaba de presentar amb gran èxit la seva novel·la *Mariona*. Es fan dos petons i ella li diu que li queda bé la diminuta cua amb què es lliga els cabells. Somriu Bosé. "T'assembles a Pablo Iglesias així" -li diu Rahola. I Miguel deixa anar: "Perdona, però fa molts anys que porto cua com feia el meu pare. En tot cas Iglesias m'ha copiat a mi".

Entra a l'estudi. Un professional. Repassa la història i reparteix calbots al PP. Explica que confia en Pedro Sánchez del PSOE però que al socialisme li aniria bé un temps en la foscor política. Creu en el dret a decidir però treu a passejar la Constitució. I quan acaba estic una bona estona xerrant amb ell, dels seus nens. "Quan tens fills diuen que assoleixes la maduresa. Fals. Quan els tens et sents rejovenir". Canta com parla, parla com la seva mare, té l'aspecte del seu pare. I, quan està de bones, és diví.

DIOUS

Toni Clapés
comunicador

Ja té el cavall. Aquest premi Ondas merescut i que arriba després d'anys pensant que mai no el rebria. Justícia radiofònica. A les cinc de la tarda hi ha una explosió de joia a RAC1 en conèixer-se el veredicte del jurat.

Al matí següent reunim quatre dels Ondas que recolliran catalans. Joan Manuel Serrat (que, per cert, cantarà el dia de la gala acompanyat d'Andreu Buenafuente), Guillem Sans (director de l'APM de TV3), el gran Josep Maria Martí (històric director de Ràdio Barcelona i de SER Catalunya) i Toni Clapés. S'uneixen tres ràdios per a la història de la comunicació catalana (Ràdio Barcelona, Catalunya Ràdio i RAC1).

Toni Clapés és feliç amb el guardó. Sap que se'l mereixia però que no li arribava. L'única preocupació és que haurà de pagar uns dinars a diversos grups (el del programa i el familiar per començar). No sap com contestar tots els missatges que ha rebut les últimes hores. Està desbordat. Després de tants anys d'espera ja té el premi que mereixia. Potser per això el missatge que més ha escoltat després de la decisió del jurat ha estat: "Ja era hora". Doncs això. Felicitats.

DIVENDRES

Joan Manuel Serrat
cantant

Serrat ha publicat un treball excepcional. Una antologia de bandera. Acompanyat per gent com Miguel Poveda, Silvia Pérez Cruz, Andreu Buenafuente, Alejandro Sanz, Lolita, Quico Pi de la Serra, Estopa, Mina, Rubén Blades o Noa entre molts d'altres. Serrat recupera clàssics, 50 històrics temes.

A les deu, i mentre sona la publicitat, coincidim esmorçant un entrepà a l'estudi i entra el cuiner Fermí Puig, conegut i fan de Serrat. S'abraquen i parlen de l'amic Arturo San Agustín, magnífic periodista amb qui Serrat recorda un viatge al Tramonti fa alguns anys i amb qui comparteix menjades de tant en tant. Diu Fermí que Arturo imita perfectament Serrat. Queda pendent per al pròxim sopar, Arturo.

Per cert que en la mateixa trobada Fermí Puig li regala a Joan Manuel Serrat una llauna de fa cinquanta anys dels mítics Rovellers Tres Pins. "Crec que encara serien comestibles" -li diu. Serrat ja coneixia que la família d'en Fermí havia estat propietària de la històrica marca de *rovellers*. Serrat s'acomiada amb la llauna i nosaltres ens quedem amb la seva irrefutable antologia.

reportajes

26

Entrevista | **Paz Vega**

La actriz repasa su carrera y habla del thriller policiaco con el que vuelve al cine español, *La ignorancia de la sangre*

32

Sociedad | **Jóvenes en busca de empleo**

La búsqueda de los jóvenes de un hueco en el mercado laboral es una carrera de obstáculos, tanto para los que se quedan en España como para los que emigran

44

Tecnología | **Supercomputadores**

La potencia y la rapidez de cálculo de los supercomputadores están cambiando diversos ámbitos de la ciencia

60

Exposición | **Cristal de reyes**

Una exposición en París muestra piezas históricas de la manufactura Baccarat, que cumple 250 años

moda y belleza

58 Bazar | **Llegan los lunares**

62 Belleza | **Productos que funcionan mejor juntos**

52 Moda | **Mongolia en el Timanfaya** VEA EL VÍDEO EN mgmagazine.es

LA PORTADA | Mar Clapés. Foto de Anna Achon

LV MAGAZINE SA es una sociedad perteneciente a Grupo Godó y Editorial Prensa Ibérica. El Magazine se distribuye conjuntamente con La Vanguardia, La Nueva España (Asturias), Levante-EMV (Valencia), Faro de Vigo, Información (Alicante), La Provincia-Diario de Las Palmas, Diario de Mallorca, La Opinión de Murcia, La Opinión de Zamora, La Opinión A Coruña, Diario de Ibiza, La Opinión de Málaga, La Opinión de Tenerife, Deia Noticias de Bizkaia, Diario de Noticias (Navarra), Diario de Noticias de Álava y Noticias de Gipuzkoa.

| 4 | MAGAZINE | 9 DE NOVIEMBRE DEL 2014 |

26

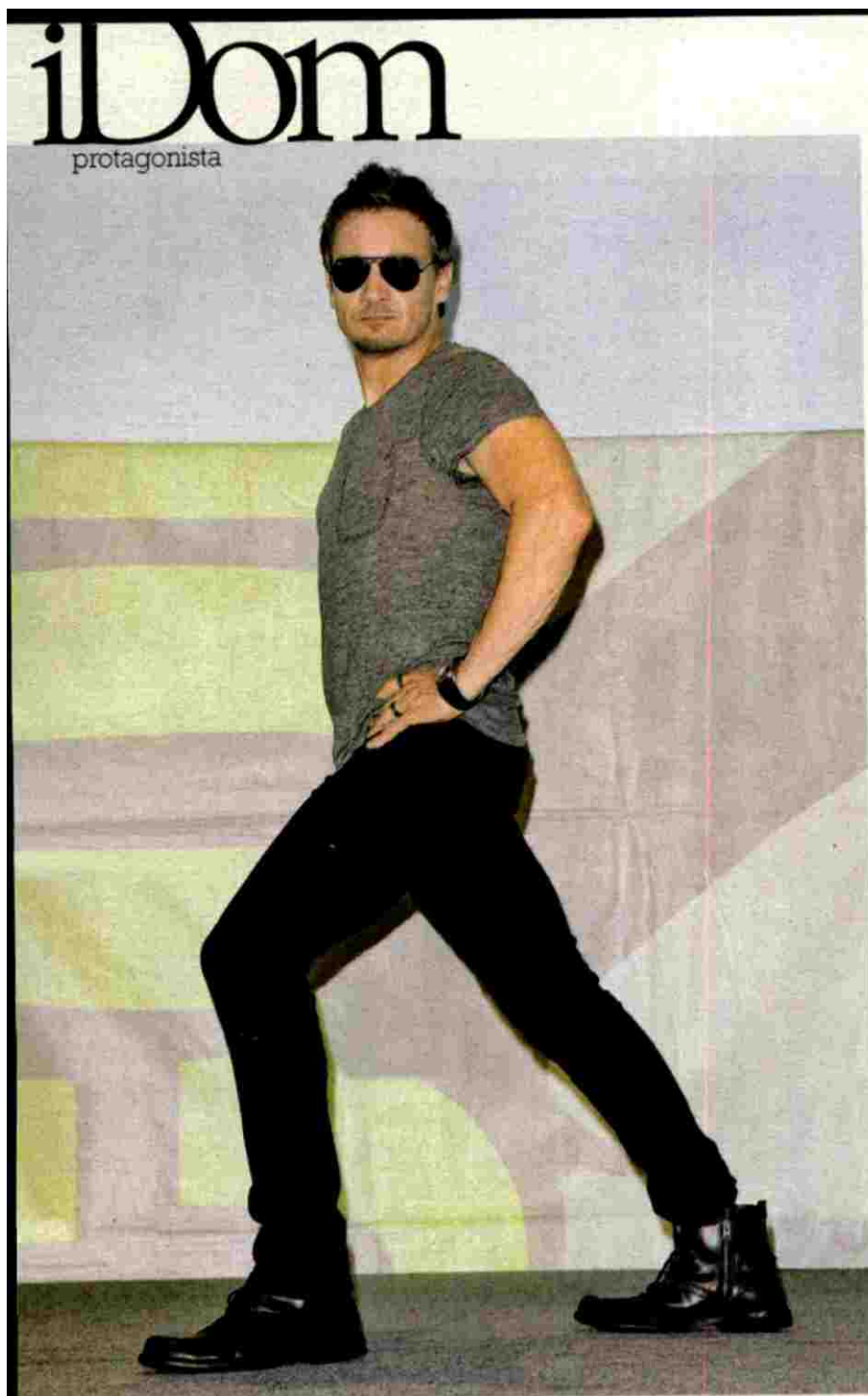
60

44

CUSTO BARCELONA, MAX&CO, ANTIK BATIK Y EL MITO DE GEA

iDom
protagonista

EL 2009, EL DIA QUE JEREMY RENNER (Modesto, Califòrnia, 1971) va passejar per l'alfombra dels Oscars com a nominat per *En terra hostil*, no tenia casa. Tenia una empresa de reformes de cases, això sí; amb què guanyava més diners que com a actor. Feia una dècada que lluitava per triomfar, però només havia aconseguit petits tocs d'atenció (*Dahmer*, *28 semanas después*). Avui, la seva vida ha canviat molt. Porta tres franquícies milionàries (*Els venjadors*, *Bourne* i *Missió impossible*), va tenir una segona nominació a l'Oscar per *The town* i encara troba projectes que l'apassionen. *Matar al mensajero*, la història del periodista Gary Webb, que va descobrir el paper de la CIA en la distribució de drogues des de Nicaragua, és la primera pel·lícula que, a més de protagonitzar, produeix. La primera de moltes. O no tantes. Perquè la seva activitat compulsiva té un objectiu: retirar-se als 50 anys.

¿Què el porta a produir *Matar al mensajero*?
 Recordo que vaig llegir-ne el guió mentre rodava *Els venjadors* i vaig passar d'"està molt bé" a "he de fer aquesta pel·lícula". Vaig saltar com a productor perquè vaig saber que seria l'única manera de fer-la. Vam haver de ser creatius amb el pressupost i retallar costos. La meua feina la vaig fer gairebé gratis.

¿Per què era important explicar la història de Gary Webb? És inevitable pensar en Edward Snowden. Hi ha molts paral·lelismes entre el que li va passar a ell i el que està passant ara. La pel·lícula parla de la nostra llibertat d'expressió. Reflexiona sobre on estem com a persones, a què prestem atenció, què ven diaris i revistes... Fa anys, la tapadora va ser l'escàndol de Monica Lewinsky, ara són les fotos de famoses despullades... Els mitjans només

"NO VULL SER PROPIETAT D'AQUEST SISTEMA"

JEREMY RENNER

El protagonista d'"En terra hostil" s'estrena com a productor amb el 'thriller' polític 'Matar al mensajero' i ja pensa en la jubilació

TEXT IRENE CRESPO FOTO ALBERT L. ORTEGA

ELS TENTACLES DE LA CIA

"Hauríem de tenir més Garry Webbs, per la seva valentia i el seu coratge, encara que no crec que l'hàgim de convertir en un heroi", diu Jeremy Renner. L'actor protagonitza i produeix *Matar al mensajero*, basada en la història del periodista Gary Webb, que va revelar la implicació de la CIA amb la crisi del crack als anys 80. L'agència facilitava la distribució de la droga des de països de Centreamèrica per aconseguir armes i diners. Michael Cuesta, acostumat a aquestes conspiracions per la sèrie *Homeland*, dirigeix.

volent fer diners. Però hi ha gent que no, com Snowden precisament.

No té gaire bona opinió dels mitjans de comunicació. Solia pensar en els periodistes com una espècie de vampirs. Xuclen de tu coses que no vols compartir. Però ara ja no. Ara empatitzo amb ells. No culpo ni tan sols les corporacions que hi ha darrere dels mitjans, perquè només intenten fer la seva feina. A qui de veritat s'ha de culpar és a mi, a tots els que llegeixen articles estúpids. Encara que al mateix temps els mitjans alimenten aquesta set... ¿Hi ha ganes d'aquesta classe de merda? ¿O hem decidit que n'hi hagi?

Després d'En terra hostil' va dir que política i cine no s'havien de barrejar, però 'Matar al mensajero' és molt política... Ho segueixo creient. En terra hostil no es posicionava

sobre el nostre paper en la guerra. Pel que fa a aquesta, la política és el món en què vivim però polític, per a mi, significa polaritzat. Estàs en un costat o a l'altre. Si estàs en aquest ets amic meu, si no, no ens agrades. Aquests són els meus límits. No sóc aquí per predicar res, sóc aquí per compartir una

història sobre un home que va revelar una història. No importa si votava demòcrates o republicans. No hi té res a veure.

¿Se sent més orgullós de pel·lícules petites com aquesta? Diria que sí. Sé com *Els venjadors* afecten un nen de 5 anys. No hi ha res més

bonic que veure com et diu: "T'estimo". I després el seu pare, de 55, disfressat, contesta: "Jo també t'estimo". Això ja és estrany [riu]. Però en qualsevol cas, una pel·lícula com aquesta és més personal, em demana més implicació. N'estic molt orgullós.

Va trigar a descobrir que volia ser actor. ¿Ara sap més bé el que vol? Ho tinc molt més clar, sí. Quan no saps què vols, ¿què pots esperar que passi? S'ha de ser clar, específic, i allò que busques passarà. I, sobretot, no s'ha de deixar d'intentar. L'única manera de tenir èxit és estar disposat a fracassar.

Amb aquesta claredat, ¿on es veu d'aquí 10 anys? Abans de 10 anys, d'aquí set, quan faci els 50, espero poder retirar-me. Retirar-me significa fer el que vulgui, quan vulgui, com vulgui i

perquè vulgui. ¿Que vull navegar?, navegó. ¿Que vull fer una pel·lícula?, la faig... No em vull preocupar per la meua carrera als 50 ni vull ser propietat d'aquest sistema. Només espero haver fet prou diners perquè la meua família visqui tota la vida. Aquest és el meu objectiu.

Dos cadáveres yacen en una calle de Acapulco

AFP

«En todas partes el dinero es poder, y en México el crimen maneja millones»

En este país van de la mano narcotráfico y complicidad de las altas esferas de la política. La consecuencia fatal es la impunidad imperante

MELCHOR MIRALLES
 CIUDAD DE MÉXICO

«Mi padre estaba en ello, mis amigos estaban en ello. Tal vez fuera demasiado vago como para hacer otra cosa». Tony Soprano, mi Gandolfini favorito, decía esto tras advertirle a un sicario dubitativo: «Dirijo un puto negocio, no un concurso de popularidad. De eso se trata. De que me tengan miedo. Y recuerda que nosotros solo jodemos a quien merece ser jodido». Era una ficción, sobre la mafia en EE.UU. Pero tal cual es la realidad en México, en la política de quienes controlan el poder, porque los tres poderes de este Estado comatoso están infiltrados y conectados con las organizaciones criminales del país.

En el eje de todo está el narcotráfico, claro. Pero el drama es que en México narcotráfico y complicidad de las altas esferas de la política van de la mano, como es lo mismo hablar del hampa que de las Fuerzas de Seguridad del Estado, múltiples, excesivas, y todas ellas corrompidas hasta las cachas. Y lo peor, la consecuencia fatal, la impunidad. Saber, como saben todos allí, que la inmen-

sa mayoría de los crímenes que se cometen cada día no serán siquiera investigados.

La realidad mexicana tiene sus complejidades. Hablamos de un país de los denominados emergentes. Donde los intereses de las grandes compañías de todos los países desarrollados son importantísimos, porque allí generan ingresos multimillonarios. México es un país estratégicamente clave para ellos. Y quizá ahí radiquen los problemas esenciales, endémicos, junto a su vecindad con los Estados Unidos.

Cualquiera que se interese por la realidad mexicana, que hable con quienes no forman parte de los circuitos de poder, que viaje hasta allí y trate de bucear en la realidad se encuentra con que el país, aunque económicamente aparente funcionar, aunque forme parte del G-20, aunque disponga de recursos naturales formidables, es un país que política, social y moralmente va en retroceso.

Ahora es el cuestionado Peña Nieto. Antes fueron otros. Es igual. Cambian los Gobiernos y la cosa sigue igual, o peor. Como decía el cuento de Cortázar, el Estado es casa tomada. Es una olla podrida. Es un cementerio de país. La vida allí no vale nada, y si eres mujer o migrante vale menos que nada. Nadie está a salvo de desaparecer, y lo grave es que quienes te desaparecen

saben que la impunidad es caso total, que no pasará nada.

Ahora, hasta los políticos de la oposición se plantean salir del país, exiliarse, porque en México discrepar y evidenciarlo es jugarte la vida, y muy en serio. Y los intelectuales. Y los periodistas. Si el mejor termómetro para medir el grado de libertad y democracia de un país es la libertad de prensa, México está ardiendo, muy enfermo.

Me he preguntado muchas veces, y

he preguntado a muchos mexicanos cómo es posible este estado de cosas si visto desde fuera hablamos de un país que aparentemente ha combatido duramente el narcotráfico. Si durante años las autoridades han capturado o matado a todos o casi todos los grandes capos que controlan el mercado. La respuesta mayoritaria que encuentro en el país me apuntan a una reflexión. Esto ha sucedido en todo el mundo, pero al final el crimen organizado provoca cen-

Cárteles de droga en México

El escándalo de los estudiantes desaparecidos en Iguala vuelve a poner de manifiesto el cáncer del crimen organizado en México

Guerreros Unidos
 La Barredora
 Los Granados
 Los Rojos
 Los Ardillos
 Cártel Independiente de Acapulco

Chilpancingo
 Desde el 13 de octubre, manifestaciones y ataques a edificios oficiales

Acapulco
 El 17 de octubre, miles de personas marcharon para protestar por la masacre de estudiantes

la administración, no hay cuerpo que se libre. Son muchos años, decenas y decenas de años. Y aunque quienes vienen aquí a hacer negocios no quieren enterarse, la mayoría vive en la pobreza al límite de la exclusión, los cuerpos funcionariales no son ajenos a los salarios bajos, y son muchos años de miedo, y el miedo puede hasta con quienes pueden no tener problemas económicos. Estas organizaciones ejercen hasta el derecho de pernada».

Lo que sabemos

Y no sabemos ni la mitad. La prensa mexicana es cada día una crónica de sucesos descomunal. «Los medios no publican tres cuartas partes de lo que sucede». Y fuera de México solo prestamos atención cuando la cosa se sale de madre. Ahora ha sido la matanza de estudiantes en Iguala. Antes fueron las mujeres de Ciudad Juárez. Pero cada día son extorsionados, amenazados, secuestrados, desaparecidos o asesinados ciudadanos mexicanos, turistas, empresarios y migrantes. Y el miedo que inculca el crimen organizado es tan formidable que muchos no quieren ni denunciar. Y ese miedo se trufa con la desconfianza en quienes han de investigar, capturar y juzgar a los criminales, porque muchísimos policías, militares, fiscales y jueces son cómplices, trabajan y cobran de las organizaciones criminales, y quienes son víctimas de ellas a veces prefieren no denunciar porque hacerlo puede ser comprar la bala que los remate.

Hablo también con personas que forman parte del «establishment». Y sostienen que «los periodistas extranjeros dibujáis un panorama que no es real y que perjudica al país. En México tenemos los mismos problemas que en el resto de los países desarrollados del mundo. No somos una isla en el planeta. Hay corrupción, pero desde el Estado se combate. Hay crimen organizado, y desde el Estado se les persigue con un nivel de eficacia destacable. Nuestro país es un país de oportunidades, y padecemos una campaña de propaganda internacional negativa injusta y lejana a la realidad».

Tras algunos meses preparando un documental relacionado con México. Después de unos días nada entrañables en el país. Tras escuchar a bastantes mujeres y hombres que viven allí, uno se lleva sensaciones, que pueden ser equivocadas, sí, pero que son: México es no un Estado fallido, es un Estado comatoso, en descomposición, donde la democracia y la libertad son un sueño lejano. Donde las flores son de fuego. Donde los autobuses al infierno viajan abarrotados. Un trópico del crimen. Un homenaje a la desolación. Pero quede claro: soy militante del partido de los que nunca están seguros de tener razón. Aunque tenga sensaciones tras escuchar a los protagonistas. En sus palabras y en sus silencios. Y en México me he encontrado con silencios más elocuentes que el mejor discurso hablado que pueda escuchar. Silencios y miradas. Y ya se sabe que a veces los ojos hablan más que los labios.

89

Grandes grupos delictivos operan en el país.

25

Homicidios al año por cada cien mil habitantes.

27

Millones de delitos se denuncian al año en el país

12%

Del PIB se estima que le cuesta a México el narco

23.986

Varones jóvenes muertos por homicidio en el año 2013

58%

Cree la inseguridad, el principal problema

tenares de miles de muertos, de presos, y no se percibe ningún cambio a mejor ni en el consumo ni en el tráfico de las sustancias prohibidas. Y me añaden: «Todo lo bueno y lo malo de la lucha contra las grandes organizaciones de traficantes de sustancias prohibidas díselo a los Estados Unidos, ahí nace todo y ahí está la clave».

Civiles armados patrullan las calles de Paracuaro (Michoacán)

La cuestión enlaza con uno de los ejes del debate mundial sobre el problema: legalización o ilegalización. Entre las víctimas, que son mayoría, todos están por lo primero. Entre los políticos próximos al poder, por lo segundo.

Hoy en México el grupo criminal que ejerce más control en todo el país son Los Zetas, que disponen de una organización estructurada, con franquicias en todos los Estados, que logra someter a los competidores en los diferentes mercados y que no solo se dedica al narcotráfico, sino que se lucra también de «mercados derivados» como el secuestro, la venta de secuestrados, la extorsión, el tráfico de migrantes y cualquier actividad que les genere un ingreso y les permita controlar a la población aterrorizada y comprar legisladores, gobernadores, jueces, policías y militares. Hay coincidencia también entre los políticos opositores, los periodistas, los escritores y los cineastas con los que he hablado, bajo estricto compromiso de no revelar nombres: «En todo lugar el dinero lo puede casi todo. En México lo puede todo. Y el crimen organizado maneja millones y millones con los que engrasa la maquinaria, tiene entregados a funcionarios de todos los niveles, en toda

REUTERS

TEMES DE DEBAT

Cal parlar del suïcidi?

Cada 40 segons mor una persona per suïcidi en algun lloc del món. A Espanya van morir per aquesta causa 3.539 persones el 2012, enfront de les 1.915 que van perdre la vida en accidents de trànsit. Tot i això, d'unes víctimes se'n parla i de les altres, no. És per por de l'efecte contagi? Els experts afirmen que si es parla correctament del suïcidi no provoca morts, sinó que es prevenen.

ANÀLISI Jerónimo Saiz Ruiz

Una epidèmia oculta

Cada dia moren a Espanya deu persones que consumeixen la seva intenció de llevar-se la vida. Una xifra impressionant, que en els grups d'edat més joves és la primera causa de mort no natural i en els últims anys és superior a les morts que provoquen els accidents de trànsit.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha donat a conèixer els resultats de l'informe *Preventing suicide. A global imperative* (La prevenció del suïcidi. Un imperatiu global). Es tracta del primer estudi que ha intentat agrupar dades d'un total de 172 països per oferir una estimació de la taxa de suïcidis mundial, i establir recomanacions per a la seva prevenció a escala mundial. Segons l'evidència científica i la informació recollida en l'esmentat estudi, l'any 2012 es van produir unes 804.000 morts per suïcidi, la qual cosa suposa una taxa anual mundial d'11,4 per cada 100.000 habitants, xifra que representa el 50% de totes les causes de morts violentes registrades entre homes i el 71% entre dones.

Tot i això, aquesta realitat es manté, en bona mesura, ignorada. Això es deu a la falta de ressò en els mitjans de comunicació que, per exemple, ens comuniquen cada cap de setmana en els noticiaris els morts a les carreteres o per la violència de gènere, però ometen aquestes desenes de víctimes de si mateixos que els superen de llarg en nombre.

L'explicació no només està en les cautes que des del periodisme es tenen respecte a la comunicació d'aquest tipus de successos i la inducció (contagi) que podrien produir, sinó també per les reaccions que es produeixen al voltant d'una tragèdia com és l'absència d'un familiar o un íntim per aquesta causa.

El sentiment de pèrdua es veu augmentat per la sensació que s'hi podria haver fet alguna cosa: com és que no vam ser capaços de detectar que això passaria? La culpa i el dol es barregen en un moment d'especial desolació en el qual, en general, es pateix en silenci i rarament es comparteix el dolor ni les preguntes sense resposta. Són les altres víctimes, els supervivents que també requereixen ajuda per tirar endavant.

Però no només hi ha morts per suïcidi, hi ha moltes més temptatives sense èxit. De l'ordre de 20 a 30 per cada un. El perfil de qui s'intenta lle-

Donar visibilitat al problema i sensibilitzar sobre les seves dimensions pot aportar més atenció i facilitar noves accions

var la vida difereix notablement dels desapareguts. Les dones predominen en els intents i els homes en els consumats, així com l'edat més alta, al contrari que en els que cometien alguna conducta autolesiva, usualment més joves.

Tot i això, el suïcidi frustrat té la importància de ser un factor de risc molt significatiu de cara a la possible repetició d'aquest comportament, el mateix que patir algun trastorn de salut mental, especialment depressió.

Som dels països que tenim xifres més baixes en comparació amb d'altres, com ara Hongria, Corea, Àustria, el Kazakhstan, els Països Bàltics

J. SAIZ RUIZ, pres. de la Fund. Espanyola de Psiquiatria i Salut Mental; catedràtic de Psiquiatria de la Univ. d'Alcalá (UAH)

o Escandinàvia. Fins i tot en l'arc mediterrani mantenim una situació més favorable que altres països, com Grècia, molt afectada per la crisi. La incidència de la crisi econòmica que patim en els últims anys no és tan evident entre nosaltres. Les taxes de suïcidi es mantenen més o menys estables en el nostre país sense apreciar-se ara per ara canvis significatius. De tota manera, fenòmens com l'atur, la pèrdua de l'habitatge o la ruïna econòmica no poden deixar de tenir importants efectes negatius sobre la salut mental i l'equilibri psíquic.

Tot i així cal fer tots els esforços possibles en la prevenció i en l'atenció als afectats i al seu entorn. Així es preveu en l'Estratègia de Salut Mental del Ministeri de Sanitat i també en accions específiques com el pla de prevenció de la Dreta de l'Eixample de Barcelona o el programa Arsuic de la Comunitat de Madrid. La majoria dels programes de prevenció intenten posar l'accent en la detecció i tractament precoç dels quadres depressius, així com intervenir de forma activa i com més aviat millor en els casos de risc, particularment persones amb gestos o conductes suïcides més o menys explícits o subtils.

És útil informar, no només als professionals sanitaris (en general, molts potencials suïcides acudeixen en primer lloc amb alguna demanda d'atenció al seu metge de família) sinó també educadors, agents socials i a la població general. Donar visibilitat al problema i sensibilitzar sobre les seves dimensions pot aportar més atenció i facilitar noves accions.

Per molts mitjans que es posin, el suïcidi és una decisió complexa i no sempre arribarem a totes les claus. És com els incendis, per molts extintors i detectors de fums, al final alguna cosa s'acaba cremant. Malgrat tot val la pena esforçar-se i també prendre consciència que ens enfrontem a un veritable problema de salut pública.●

LA CLAU Cecília Borràs

Un tema de salut greu

La majoria dels periodistes, amb els quals he pogut parlar, em confessaven que els manuals d'estil pràcticament "prohibeixen" abordar el tema del suïcidi considerat encara un tabú sota la justificació del presumpte "efecte contagi". Certament, hi pot haver relació entre el tractament inadequat de la informació sobre el suïcidi i un possible increment d'aquest en persones de risc. La professió periodística ha de reflexionar no tant sobre si han de parlar o no del suïcidi, sinó en com s'està fent.

S'observen en general dues tendències en abordar aquest dramàtic tema en els mitjans de comunicació: alguns, sota el criteri de no-idoneïtat el silenci, men-

És urgent abordar aquest assumpte entre tots i els mitjans són necessaris per a la correcta divulgació

tre que d'altres abusen del context tràgic del suïcidi en especial quan es tracta de personatges coneguts, centrant-se en detalls morbosos sobre mètodes o escenaris que poden ser susceptibles d'incrementar les conductes imitatives. Es construeix un espectacle dolorós, sota un pretès rigor informatiu, molt allunyat de les directrius marcades per l'OMS per abordar el tema del suïcidi en els mitjans. Aquest enfocament converteix aquesta vivència tan tràgica pràcticament en una "banalitat" i denigra la dignitat del dolor dels qui desgraciadament hem patit la mort per suïcidi dels nostres éssers estimats.

"Quan l'autor de la nostra mort (per suïcidi) el portem dins, l'horror és massa gran per admetre-ho com a notícia o com a tema de conversa". Aquestes paraules de Juan Carlos Jiménez adquireixen tota la seva rellevància en recordar aquells casos en què en "pro de la notícia" sovint es traspassa el límit infranquejable de la bona praxi, periodística i ètica, fins i tot amb persones anònimes, a qui se'ls desposseeix de la seva intimitat davant una mort inesperada i difícilment comprensible.

El suïcidi és un tema de salut molt greu que urgeix abordar entre tots i els mitjans de comunicació són necessaris per a la seva correcta divulgació. L'exercici periodístic s'ha d'orientar a voler traslladar informacions respectuoses que procurin dades fiables, opinions autoritzades que facilitin comprensió d'un fenomen tan complex i de les seves terribles conseqüències, així com dels recursos preventius i de suport que hi ha en el nostre entorn. Tinc la convicció que cada vegada més professionals del periodisme comparteixen ja aquesta visió i l'exerceixen sota aquest compromís social i responsable que necessitem per parlar del suïcidi.●

C. BORRÀS, presidenta de l'Associació Després del Suïcidi-Associació de Supervivents (DSAS)

PER SABER-NE MÉS

LIBROS

Suicidio y psiquiatría.
J. Bobes, J. Giner, J. Saiz.
Fundación Española de Psiquiatria y Salud Mental.
Triacastela (2011)

La mirada del suicidio.
El enigma y el estigma.
Juan Carlos Jiménez. Ed.
Plaza y Valdes (2011)

A concise guide to understanding suicide.
Epidemiology, pathophysiology and prevention.
Cambridge University Press. (2014)

DOCUMENTOS

www.who.int/mental_health/media/media_spanish.pdf

Guia de práctica clínica de prevención y tratamiento de la conducta suicida. Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad (2012)

WEBS

www.despresdelsuicidi.org

www.helpguide.org/articles/suicide-prevention/suicide-prevention-helping-someone-who-is-suicidal.htm

Participeu amb la vostra opinió a www.lavanguardia.cat

#CATALUNYALLIBERTAT

www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Josep-Lluís Carod-Rovira

Polític i escriptor

Ara va de bo i avui comencem

Perquè no podem, ni volem, esperar més. La transició del 1977, com la del 1931, va oblidar Catalunya i a Espanya no tenim futur, ni nacional, ni democràtic, ni cultural, ni de benestar. Cal superar el marc polític i institucional que ens limita i ens impedeix avançar. Cal un gest valent davant del món i saltar la paret d'una vegada. És l'hora de Catalunya i del poble català.

Per què anirà a votar?

Preguntem a setanta-vuit personalitats de la societat civil catalana, del món del periodisme, la cultura i les arts, l'economia, el tercer sector, la universitat, els sindicats i l'esport, què els impulsa a anar a votar aquest 9-N i les raons que els han portat a fer-ho.

Imma Tubella

Professora de comunicació (UOC)

Perquè vull un país nou

Per defensar la llibertat d'expressió i perquè vull un país nou que s'allunyi de la foscor i de la imposició; més equitatiu, més innovador i creatiu, on tothom tingui cabuda i hi pugui viure de manera justa i lliure. I hi aniré pensant en la Mavi, en Cala, en Josep Maria, en Joan, el meu pare i tants d'altres que ja no hi són i que no es podrien creure on hem estat capaços d'arribar.

Joel Joan

Actor i director de cinema

Vull ser un ciutadà lliure

Vull ser un ciutadà lliure, que viu en un país lliure, no ser un súbdit d'un antic imperi que encara no s'ha actualitzat i que mai ha acabat d'entendre què és la democràcia. A més, encara hem de sentir segons quines persones donant-nos lliçons democràtiques i de moralitat. Hem de continuar pressionant-los, com hem fet fins ara, per acabar aconseguint ser ciutadans lliures.

Vicent Partal

Periodista

Per dignitat i per il·lusió

Hem decidit a casa que avui ens alçarem i anirem a votar a primera hora, amb la papereta a la mà. Anirem a votar junts pel sí i sí, per la independència. I ho farem per dignitat, per il·lusió i perquè la raó ens hi obliga. Però també amb l'esperança que la República Catalana siga el país digne on volem viure i que la revolta s'escampe fins a Salses i Guardamar i de Fraga a Maó.

Iolanda Bustos

Cuïnera

Ara toca fer l'examen

La principal raó és perquè tenim una oportunitat de vot, encara que aquesta no sigui reconeguda. Penso que cal anar a votar per fer pressió i això comporti que ja es puguin convocar unes eleccions al Parlament de Catalunya, les quals han de tenir més pes. Per mi és imprescindible anar a votar perquè, i posant un exemple, fins ara es podria dir que hem fet els deures i ara toca l'examen.

Quim Torra

Director d'El Born CC

Per l'esperança col·lectiva de fer un país millor

Perquè la papereta d'avui que portem a la mà és un testimoni de càrrec contra un Estat que ens ho nega tot, però sobretot és la prova de la nostra esperança col·lectiva de construir un país millor. Votaré per fer-lo, el país millor que somniem per als nostres fills. #jovotaré per ells.

Isabel-Clara Simó

Escriptora

No som colònia; som nació

Sóc una ciutadana lliure, i, per tant, tinc dret a dir que sóc independentista. Que fem el recompte de quants independentistes hi ha a Catalunya està, però, prohibit. Els equilibris jurídics i lingüístics no poden amagar que m'estan conculcant els meus drets fonamentals. Voto per dignitat. I també per rebel·lia. Voto perquè no som una colònia: som una nació. I voto perquè tinc veu i vot.

Kilian Jornet

Esquiador i corredor de muntanya

Que la gent es pronunciï

Fa poc que he arribat d'una expedició al Nepal i, com que ara ja estic entrenant-me als Alps per a la temporada d'esquí de muntanya, aniré a votar a Itàlia, segurament a Milà. Votaré perquè la democràcia és el menys dolent dels sistemes. Es basa en la participació ciutadana. És important que la gent es pugui pronunciar i no tindria sentit que no poguéssim votar aquest 9-N.

Carme Capdevila

Exconsellera

Tenim l'obligació de sortir a fer-ho

Avui aniré a votar amb llibertat i crec que tots nosaltres tenim l'obligació de sortir al carrer amb la papereta i exercir el nostre dret a decidir de manera democràtica, amb civisme i sense por. Aquest ha de ser un pas més per assolir la independència de Catalunya. El procés és imparable i cap sentència no pot aturar aquesta àmplia majoria social a favor de la independència.

Josep M. Solé i Sabaté

Catedràtic d'Història Contemporània

M'ho diu el cap, m'ho mana el cor

Per tenir un estat modern, just, social i solidari, on l'esperit de l'ésser humà estigui per damunt de l'economia de mercat. Per poder viure amb la meua llengua i cultura. El cor m'encomana il·lusió i esperança. Votaré per dir sí a la gent del meu poble, del meu país, de la pàtria. Per allunyar-me d'un estat erroni, arcaic, ranci i repressor. Pels meus pares, que avui serien feliços.

Pep Cruz

Actor

Podem redreçar la història

Jo avui vaig a votar perquè vull aconseguir que Catalunya sigui un estat independent. Fa tres-cents anys, l'11 de setembre del 1714, la història es va torçar per la força i ara, mitjançant el dret democràtic, és el moment per intentar redreçar-la. Seria el triomf de la democràcia. Amb això crec que hi ha prou motiu perquè els catalans ens mobilitzem.

Miquel Sellarès

Periodista

Ho farem amb estil pacífic

Cal demostrar una vegada més el múscul de la democràcia i la sobirania nacional de la nostra nació. I amb la nostra participació i vot, cal que enviem als nostres conciutadans, als espanyols i al món la nostra voluntat de revolució democràtica i nacional per assolir un estat nou. I tot ho farem amb l'estil pacífic, participatiu i de perfecte ordre democràtic, sense acceptar cap provocació.

Abel Pié

President de l'Advocacia Catalana

Per la llibertat d'expressió

A títol personal, crec que el 9-N hem d'anar a votar per defensar la llibertat d'expressió com un dret inherent de la nostra societat. La justícia del segle XXI no pot servir mai per tancar la boca de les persones com si encara estiguéssim vivint al segle XIX. Si amb les lleis actuals no podem expressar-nos lliurement, no hi ha altre camí que canviar-les.

Marina Llansana

Periodista i filòloga

Volem deixar de ser súbdits

Avui aniré a votar perquè votar és la millor manera de dir al l'Estat que ja no volem ser súbdits sinó ciutadans, i sobretot perquè és la millor manera de dir-nos a nosaltres mateixos que tenim la força, la il·lusió, el talent i l'energia suficient per construir un estat propi. I perquè com més gent votem avui més a prop estarem de la votació definitiva que ens ha de fer lliures.

#CATALUNYAVOLVIURENLLIBERTAT

VOLVIURE EN

www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Miquel de Palol

Escriptor

És l'única resposta que tenim la gent

Per sort s'han acabat les guerres amb armes i morts a la vella Europa, i no hem d'esperar passos enrere en aquest sentit. Però les guerres, incruentes però no innòcues, continuen amb altres mitjans, i a les armes dels forts els ciutadans hi responen amb la presència i la voluntat. El 9-N és un d'aquells moments de la nostra vida col·lectiva en què no ens podem permetre no ser-hi.

Pere Portabella

Cineasta

El govern ha fet el més encertat

Des de fa anys el govern espanyol suspèn qualsevol decisió que prengui la Generalitat. Davant d'això, la Generalitat ha fet el més encertat, traspasar-nos les competències als ciutadans, que som els que tenim l'obligació que tot el món sàpiga què passa. Davant la negativa constant de l'Espanya profunda, contestaré sí a les dues preguntes.

Pilar Arxé

Presidenta Assoc. de Tècnics Tributaris

Per un diàleg d'igual a igual

El 9-N el poble de Catalunya ha de poder pronunciar-se amb un clam de participació i que els ciutadans s'expressin, exercint la democràcia, per propiciar un diàleg d'igual a igual. Catalunya té potencialitats per construir un país millor, amb més solidesa econòmica i social, amb empreses més internacionalitzades, amb un model productiu més sòlid.

Isona Passola

Productora cinematogràfica

No votar és propi de les dictadures

Encara que creguis en el no, has d'anar a votar. Votar és una mostra de voluntat democràtica i una responsabilitat com a ciutadà que viu en una democràcia. Puc acceptar que es defensí el no, tot i que jo defensí el contrari, però no puc acceptar que no es voti. No votar és propi de països en dictadura, no de països democràtics, i si no es vol que votem, vol dir que no són democràtics.

Marta Lasalas

Periodista

Això d'avui és una enorme victòria

A vegades —poques— una societat es pot trobar davant una autèntica cruïlla. Arribar-hi ja és tota una fita. Decidir, un estrany privilegi. Els catalans tenim avui una d'aquestes cites. Per aconseguir-ho, aquesta societat ha demostrat que és madura, imaginativa, tossuda, radicalment democràtica i que vol ser lliure. En diran botifarrada, però això d'avui és una enorme victòria.

Modest Guinjoan

Economista

La resposta ha de ser votar

Per dos motius: el primer és perquè vull la independència de Catalunya, i participar en la votació constitueix un pas més en el camí que ens hi pot portar; el segon és per dignitat, perquè després de la reiterada negativa del govern espanyol i el Tribunal Constitucional a permetre un exercici tan democràtic com votar, la resposta ha de ser precisament, encara que sigui un succedani, votar.

Elisenda Paluzie

Professora d'Economia

És una ocasió de desobeir

Aniré a votar el 9-N. Hi aniré malgrat que hauria volgut que el govern mantingués la consulta original, utilitzés cens de població, junta electoral i reglament electoral homologables. També hauria volgut que el resultat es vinculés políticament a declarar la independència si aquesta opció guanyava. Tot això no hi serà, però el 9-N serà una ocasió de desobeir i d'afermar-nos.

Jaume Cabré

Escriptor

Un dret no es pot prohibir

El principal motiu pel qual aniré a votar és perquè el dret a decidir és un dret fonamental que tenim totes les persones, que no es pot prohibir. A nosaltres ens l'estan prohibint, però no ens hem de fer enrere. El segon motiu és que els catalans necessitem conèixer quina és exactament la voluntat del nostre poble, saber què vol la gent, i això només es pot saber si votem diumenge.

Maria Josep Rosselló

Nutricionista

Per dignitat i per justícia històrica

Jo crec que és molt important que la gent vagi a votar avui per dignitat i per justícia històrica. Estic convençuda que és una oportunitat que no podem deixar escapar. La gent ha d'entendre que per fi ha arribat l'hora. I això és especialment important per a homes i dones com jo que hem hagut de suportar durant temps l'avversió cap a tot allò que és català.

Marina Rossell

Cantant

Tornaré perquè ho han prohibit

Aquests dies he estat a Valladolid perquè havia de realitzar un concert molt important per a mi. Quan em vaig assabentar que el govern espanyol havia prohibit la celebració de la consulta vaig decidir tornar abans cap aquí per poder ser-hi diumenge i votar. Torno només perquè ho han prohibit. Han de veure que com més prohibeixen, més forts ens tornem.

Joan Caball

Coordinador nacional Unió de Pagesos

Respectar el resultat i continuar

Com a organització agrària democràtica, que forma part del Pacte pel Dret a Decidir, entenem que els ciutadans han de poder votar en aquest procés participatiu, sobretot perquè la voluntat d'una gran part de la població és la de poder expressar-se respecte al futur que vol per al seu país. Després de la votació hem de respectar el resultat i s'ha de continuar el procés.

Pau Vinyes

Historiador

Pels nostres lluitadors morts

Per dignitat democràtica i pels nostres lluitadors morts. Perquè qui nega la participació del ciutadà està ofegant la veu de tot un poble. Ha arribat el moment de demostrar a l'actual Estat que al poble no se'l calla. Sense la desobediència pacífica i democràtica, encara seríem en ple segle XVI. Com a poble tenim dret a expressar-nos perquè el que fa l'Estat és un crim contra la democràcia.

Núria Riquelme

Periodista

Per la llibertat que vull per als meus

M'hauria agradat votar des d'un cens electoral, anar al meu col·legi i veure-hi inventors de tots els partits, tenir una junta electoral, un recompte oficial i valoracions de tots els partits, qui guanya i qui perd. Res de tot això serà possible. Per això aniré a votar. Encara que sigui així, encara que només sigui això. Per dignitat, per convicció i per la llibertat que vull per als meus.

Marta Sanz-Solé

Presideix la Soc. Matemàtica Europea

Ningú pot decidir per nosaltres

Fa un temps hauria dit que per exercir el dret fonamental d'expressar quina estructura política volem per a Catalunya i per la incidència que això tindria en millores substancials en molts àmbits. En la situació actual, votar passa a ser un acte de reivindicació del dret d'expressió i l'oportunitat de dir amb contundència que ningú pot decidir per nosaltres el nostre futur. Aquesta és ara la prioritat.

Víctor Tomàs

Jugador d'handbol del FC Barcelona

El poble s'ha de poder expressar

Aniré a votar a l'Escola Pia, al carrer Balmes de Barcelona. He seguit el procés des del principi i fa temps que tenia decidit que quan arribés el dia faria tots els possibles per votar. És molt important per als catalans que precisament avui tinguem aquesta oportunitat d'expressar-nos i donar a conèixer la nostra voluntat. Fa temps que tinc el vot decidit, però me'l guardo per a mi.

Anna Ramírez

Ciclista catalana campiona d'Espanya

Votar és un dret fonamental

Si no hi ha cap impediment que ens ho prohibeixi a última hora, votaré perquè és un dret fonamental que tenim en una societat democràtica emmarcada a Europa i Espanya. M'hauria agradat que fos més legal i amb més garanties, i una democràcia ho hauria de permetre, com en el cas d'Escòcia. Sé que no servirà, però és una jornada festiva i reivindicativa com un 11 de setembre.

#CATALUNYALLIBERTAT

www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Arturo Gaya

Cantant de Quico el Célio

En joc la llibertat d'expressió

Penso que ara el que està en joc són drets tan bàsics com el de la llibertat d'expressió i el mateix sistema democràtic. És per això, que amb independència del que puguem votar, és molt important participar en el procés. Crec que els catalans hem de resoldre aquesta qüestió i així poder afrontar molt urgentment temes molt importants com la corrupció i la manca de justícia social.

Joan Carles Gallego

Secretari general CCOO de Catalunya

Denuncio l'actitud autoritària

El dia 9 de novembre participaré per denunciar l'actitud totalitària del govern Rajoy i per reivindicar l'exercici del dret a decidir amb plenes garanties democràtiques. Davant l'actual conflicte, que és de caràcter polític, la solució està en el marc de la política i requereix que la gent pugui votar.

Narcís Oliveres

Exconseller de la Generalitat

Cal anar a votar per dignitat

És clar que s'ha d'anar a votar! I per diversos motius. L'article que vaig publicar en aquest rotatiu dijous passat l'acabava dient, tot parafraçant Clinton, "és la dignitat, estúpid!". Però en tinc d'altres. Cal votar en record de tots aquells que durant tota la seva vida van desitjar fer-ho i ja no hi són, com el meu pare, el meu sogre, i tants amics, entre ells Miquel Esteba i Caireta.

Antoni Vila Casas

Empresari i mecenes

Aniré a fer costat al país

Aniré a votar per fer costat a una tasca important per al nostre país. El dret a decidir és natural. Com passa en totes les famílies: "Has de ser metge." "Doncs no; jo vull ser artista." Estimo Catalunya, sempre l'he estimat, i penso que ha de tenir una personalitat pròpia. És que si no, desaparixerà! Ens ataquen per tot arreu. Si no ens volen, que ens deixin marxar.

Lucia Caram

Monja

La ciutadania ha de participar

Aniré a votar perquè és un dret com a ciutadana dir com vull que sigui el meu país i com volem viure. Crec que la democràcia avui està segrestada i cal reforçar-la des de la ciutadania, que és i ha de ser activa i participativa. Aniré a votar perquè Catalunya té dret a dir la seva i Espanya té l'obligació d'escoltar, i perquè si no anem plegats serem un poble fàcil de manipular.

Montserrat Carulla

Actriu

Anar a votar és el nostre dret

Cal parlar fort i clar. Els catalans mereixem poder exercir lliurement el dret a decidir sobre nosaltres, així com ser independents o el que nosaltres vulguem ser. És el nostre dret, i això no ens ho poden prohibir amb la facilitat amb què ho estan suspent tot. Anys enrere això s'hauria acceptat i no se n'hauria parlat més, però ara això ja no ha de ser així, ningú té dret a fer-nos callar.

Òscar Escuder

President Plataforma per la Llengua

Per decidir el model lingüístic

Per posar fi a l'actual situació de discriminació i tracte desigual de la llengua i garantir el dinamisme i plena recuperació del català en tots els àmbits necessitem un estat propi. Un estat que decidirà democràticament quin model lingüístic vol, sense ingerències ni demagògies atades des de fora. I el 9-N és una oportunitat que tenim al davant per demostrar que volem aquest estat.

Miriam Noguera

Empresària Cercle Català de Negocis

Se li han oblidat els drets humans

Pels meus fills, el seu futur, la seva felicitat i la seva dignitat. Pel meu pare i per tot allò que mai podrà veure però que nosaltres construïm. Perquè tot poble amb identitat i ambició de competitivitat empresarial pot cercar la seva independència. Per donar sentit a la Carta de Drets Humans, uns drets que a l'Estat espanyol sembla que se li hagi oblidat que va prometre complir.

Albert Pont

President Cercle Català de Negocis

Trencar els vincles amb l'Estat

Aniré a votar perquè és una fita històrica en què demostrarem al món la força de la nostra convicció. Perquè no ens convoquen a un acte de submissa reivindicació, sinó a un acte de sobirania. El 9-N ens permetrà trencar definitivament els vincles emocionals amb un estat que ens impedeix el progrés polític, econòmic i humà. L'endemà veurem el futur amb esperança.

Anna Pagans

Exalcaldessa de Girona pel PSC

Resposta també a l'hostilitat

Des del primer moment em vaig manifestar a favor del dret a decidir. I per aquesta raó participaré en la convocatòria de participació. Hem volgut fer un referèndum com Déu mana i no ens han deixat. Participar en el 9-N és una manera de manifestar la nostra voluntat de decidir i de respondre amb vots a l'hostilitat que el govern de l'Estat ha demostrat contra la política catalana.

Lluís Homar

Actor

Els llamps m'han fet lliure

És fonamental anar a votar. Hem de creure'ns que tenim el dret i exercir-lo li pesa a qui li pesa, encara que només pugui tenir un caire simbòlic. Precisament, si una cosa no es pot matar és això, el simbolisme. Després ja discutirem, si cal, la legalitat. Com diu en Manellic a Terra baixa, "per mi no hi ha lleis d'ací baix ni res que m'aturi, que els llamps i les mestralades m'han fet lliure".

Txe Arana

Actriu i periodista

Per la democràcia i la independència

Votaré perquè estic viva. I els vius ja ho tenim això, que reaccionem de manera natural contra el menyspreu. Volem expressar-nos i formar part d'una comunitat cada cop més civilitzada. Volem votar per la independència i hem passat a reivindicar el dret més bàsic i legítim de tota societat democràtica. És necessari per seguir escrivint amb dignitat la història del nostre país.

Alicia Casals

Cap del grup de robòtica a l'IBEC

És la manera de saber què pensem

Hem d'anar a votar perquè hi ha una pregunta que s'ha qüestionat i tenim tot el dret del món a contestar-la lliurement amb el nostre vot. És indigne que no ens deixin aquest dret bàsic en qualsevol Estat democràtic. S'ha treballat moltíssim per tenir els mecanismes per fer-ho i és la millor manera de saber què pensa realment la gent i no fer especulacions.

Montserrat Nebrera

Professora de dret a la UIC

Necessitem saber què vol la gent

Perquè tots, inclòs el president Rajoy, necessitem saber què vol la gent a Catalunya. Perquè si la participació fos massiva, com es diu de la muralla xina, es veuria des de la Lluna, i això ja seria un fet diferencial, un índex de nació. Perquè han volgut deixar-nos sense sortides, i no se'n sortiran. I per donar suport a qui ha liderat aquest procés històric, el president Mas.

Mònica Sabata

Directora de la Càtedra Josep Termes

Per convicció i per democràcia

Aniré a votar per convicció, per democràcia i pel futur del país. No en va, des de fa molts anys reclamem poder decidir el futur. Ho fem de manera dialogada, pacífica, raonada i fins i tot festiva perquè estem convençuts que la radicalitat democràtica resideix en la possibilitat que els pobles -d'arreu- prenguin col·lectivament les decisions cabdals de la seva vida diària.

Eduard Sagarra i Trias

President Assoc. Nacions Unides Espanya

El 9-N no va en contra de ningú

Aniré a votar perquè el dret a decidir és una expressió individual i col·lectiva de l'exercici dels drets fonamentals d'expressió, manifestació i opinió que inicia el camí per decidir, en pau, democràticament i amb total legitimitat, una nova relació entre Catalunya i Espanya. El dret a decidir no va en contra de ningú ni vol perjudicar els drets dels altres, sinó garantir els drets propis.

#CATALUNYALLIBERTAT

VOL VIURE EN
www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Lluís Marco

Actor

Perquè no ens tornin a enganyar

Votaré perquè no ens tornin a enganyar 35 anys més i perquè les noves generacions no siguin tan enganyades com ho hem estat nosaltres. Estic fart de promeses incomplertes, fart que ens prenguin el pèl i que facin servir la Constitució com a excusa. Havia estat federalista, però ara veig clar que el sistema polític espanyol no té cap interès a canviar res i tampoc vol escoltar el poble.

Xavi Coral

Periodista

Votar és normal en democràcia

Contesto la pregunta amb molt de gust, però us adoneu del que estem fent, oi? L'any 2014 estem buscant arguments per justificar que diumenge cal anar a votar. Votar, expressar-se, decidir... són conceptes que no hauríem d'estar discutint. Votar és normal en democràcia. Escoltar la gent, respectar la majoria i prendre decisions en conseqüència. Diumenge votarem, simplement això.

Salvador Cardús

Sociòleg i periodista

Un gest a favor de la llibertat

El 9-N és una nova ocasió per dir al món que molts catalans volem exercir el nostre dret d'autodeterminació i assolir la independència pacíficament i democràtica. I, francament, no se m'acut cap ni una raó per renunciar a fer un gest a favor de la llibertat de la meua nació. Un gest de reconeixement als que ens han precedit en el combat, però sobretot a favor de les futures generacions.

Joan Pera

Actor

Exercir la llibertat d'expressió

Perquè hem de poder exercir sense problemes la nostra llibertat d'expressió i d'opinió. Parlem de drets universals i fonamentals indiscutibles i que la mateixa Constitució espanyola estableix. Hem de poder votar amb la convicció que ens ha mogut fins ara. I encara que només fos una única persona la que volgués votar, ha de ser respectada. És el seu dret. És el nostre dret.

Rosa Pruna

Presidenta d'Asaja a Barcelona

Com a qualsevol país d'Europa

Aniré a votar perquè el dret a decidir és una de les premisses de la democràcia. Dins de la Unió Europea, als diferents països es pot decidir tot el que afecti la població. Per què nosaltres no podem ser com ells? La gent és la que ha de decidir. Des del sector agrari volem el millor per a tots nosaltres, però cadascú ha de decidir el que vol. La democràcia és això.

Lluís Danés

Director artístic i guionista

Demostrear la força de la societat civil

Penso que s'ha d'anar a votar perquè el procés ha començat des de la societat civil i ha de ser aquesta força la que es visualitzi al món per demostrar que som molts, moltíssims, els que volem exercir el dret a decidir. Per tant, és imprescindible que anem a les urnes perquè els polítics no puguin utilitzar com a excusa la falta de gent per no complir el compromís de construir el nostre futur.

Josep Vallverdú

Escriptor

Contra la sordesa més recalcitrant

Entre tots fem un camí col·lectiu que ha de plantar cara als que intenten frenar l'avançada. El poder només té la força, el contrapoder, que demostra que té prou empena i que ha de fer front a uns governants que atorguen el que volen i quan volen, si volen. Aquest clam topa amb la sordesa més recalcitrant i ara cal defensar com som i la nostra llengua. I és indigne negar la dignitat.

Lita Álvarez

Directora Fundació Quatre Vents

Votar per poder decidir

Els ciutadans hem de poder decidir i votar, és la manera de fer-ho, és la manera d'expressar l'opinió. Votar és bàsic en democràcia. Votar és la manera de dir als governants què vol el poble i em sembla que els governants han d'escoltar el que diuen les urnes per actuar adequadament segons el que pensa i necessita la gent.

Olga Xirinacs

Escriptora

Tota la vida ho he esperat

Tota la vida he esperat ser independent i poder veure les coses en català, tenir el nostre document d'identitat..., per això aniré a votar. Ja sóc molt gran i em fa il·lusió poder-ho veure en vida. Com a anècdota, li diré que el meu metge de capçalera em va dir que em cuidaria a fons perquè no em morís abans. Vull tenir fe en la nostra gent i que aquest diumenge no s'arrosni ningú.

Pepa Plana

Pallassa

Com més serem, més riurem!

Hem d'anar a votar perquè així ho hem volgut, no s'ha de demanar permís per votar. També ho hem de fer per continuar sent visibles, fent un altre pas decidit cap a un nou país. Com més serem, més riurem i més incidència tindrem!

Amparo Moreno

Actriu

Hem de fer ús del dret a votar

S'ha d'anar a votar. Tots hi hem d'anar. Cadascú de nosaltres ha d'exercir el dret al vot; hem de fer ús del dret a votar. És cert, una cosa és que tenim dret a votar i una altra cosa és el que digui la Constitució. I el resultat de la votació també és una altra cosa. Però aquí estem nosaltres! Que no ens coartin els nostres drets!

Marc Colomer

Músic

Cada vot, una petita victòria

La majoria dels catalans demanen ser consultats, decidir si l'encaix que tenim amb Espanya és el que volem o si cal un canvi. Les institucions i la política tenen la funció de servir la ciutadania i només això els dona sentit. No hauria de ser legítim que alguns utilitzin les lleis i imposin el poder en contra de la voluntat d'un poble. El 9-N, cada vot serà una petita victòria de la democràcia.

Silvia Soler

Escriptora

Per defensar la democràcia

Votaré perquè, tal com estan les coses i davant l'actitud del govern de Madrid, ens toca dir i reafirmar públicament que els catalans volem votar. El meu vot pretén defensar la democràcia, abans fins i tot que la independència. Si la consulta fos reconeguda i legal tocarien altres arguments però ara, malauradament, ens toca a tots defensar la democràcia.

Teresa Seseras

Advocada

Decidir el futur del país és un dret

Aniré a votar perquè vull participar i decidir el futur del meu país, que són drets individuals. I els motius no són gratuïts: el govern de l'Estat cada cop ens tracta pitjor. Per exemple, en matèria de llengua s'intenta retallar la identitat a l'escola. No em fan por els fantasmes econòmics o d'expulsió de la UE. Confio en la mentalitat del país, i Europa no estaria interessada a perdre'ns.

Elvira Bisbe

Vicepres. Col·legi de Metges de Barcelona

Participar és una qüestió de dignitat

La principal raó per la qual volia votar en un referèndum era construir un país millor. Però no ens vam deixar i vam plantejar la consulta. Llavors el motiu per participar va ser deixar clar que els catalans tenim dret a decidir. Prohibida també la consulta, ara, per mi, ja és una qüestió de dignitat. No vull tornar a viure en un país com el de fa 40 anys, sense llibertat d'expressió ni oportunitats.

Teresa Tarragó

Investigadora de l'IRB i CEO d'Iproteos

Fer notar que cal un referèndum

Cal anar a votar per salut democràtica. Tant de bo siguem molts i de totes les opinions els que fem el gest. A Catalunya, alguna cosa ha canviat. Hi ha gent que defensa opcions diverses i els catalans hem de poder expressar-nos sobre una qüestió tan fonamental com el nostre futur com a país. Jo hi seré per fer notar que volem debatre-ho i decidir-ho en un referèndum vinculant.

#CATALUNYAVOLVIUREENLLIBERTAT

VOL VIURE EN

www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Toti Bes

Corredor i esquiador de muntanya

Hi aniré i votaré sí i sí perquè hi crec

Crec en la independència de Catalunya. Hi aniré per fer un vot de confiança, però tampoc sé si servirà de gaire res. No hi ha una informació concreta: vaig veure, per exemple, l'entrevista de la Terribas a Mas i ell estava convençut que s'havia de votar. L'endemà el TC ho denega: que no ens vinguin la moto quan resulta que ja ho sabien, que no era legal. Llavors sí, ara no...

Xavier Graset

Periodista

Sense por i sense pietat

Aniré a votar perquè no tinc un no quan se'm demana participar de manera col·lectiva i nacional. Aniré a votar a la recerca de les garanties democràtiques que no vaig trobar en el referèndum vinculat de l'Estatut, que va acabar mutilant el mateix TC que ara ens té en suspensió. Aniré a votar sense por, sense pietat, per poder gravitar lliure pels segles dels segles.

Vicent Sanchis

Periodista

L'autoritat moral la té el poble

Avui aniré a votar perquè tinc més de 16 anys. Perquè sóc democrata i perquè mai m'ha agradat que em diguin que puc fer i que no. No vull viure tutelat i no m'agrada que els autoritaris em donen lliçons d'autoritat moral. L'autoritat moral, ací i ara, la té el poble de Catalunya. Que avui acudirà massivament a les urnes. Perquè vol ser més digne, més lliure i menys pobre.

Salvador Cot

Periodista

Hi aniré per sentit democràtic

Hi aniré per sentit democràtic, cívici i de país. Però, més enllà, també votaré perquè els que vivim ara i aquí tenim a les mans una oportunitat que les quinze generacions que s'han anat succeint a Catalunya en els últims tres segles només van poder somniari.

Núria Esponellà

Esriptora

Per reivindicar un dret democràtic

Per coherència i per convenció, per això aniré a votar. Es tracta de reivindicar un dret democràtic que com a poble i com a ciutadans ens correspon legítimament. Crec que és imprescindible que avui anem tots a votar, encara que les urnes s'hagin de posar al carrer, a fora dels instituts. Penso participar i estar al costat de tots els que volem construir un país millor.

Josep Maria Àlvarez

Secretari general de la UGT de Catalunya

Decidir és el gran acte de sobirania

Sempre he defensat que el veritable acte de sobirania d'un poble radica en el fet de decidir i no tant en el resultat de la decisió. I això és el que està en joc a Catalunya. Les aspiracions de la ciutadania d'aquest país no són marxar o quedar-se a Espanya, sinó fer-ho democràticament. Decidir-ho pacíficament i civilitzadament; és a dir, votant. Això és el que toca defensar aquest diumenge.

Tian Riba

Periodista

Si ens ho neguen, hem de votar

Per descomptat. Si ens neguen el vot el govern espanyol, el PP, el PSOE, el Congrés dels Diputats, el Tribunal Constitucional, el Tribunal Suprem, Correos, l'amic del Gaddafi, la FAES, el Torquemada d'Interior, El Mundo, la Rosa Díez, els falangistes i el cos d'advocats de l'Estat, és evident que hem d'anar a defensar els nostres drets fonamentals i la nostra dignitat.

Jordi Creus

Historiador

És un gest de dignitat

Perquè dipositant centenars de milers de papernetes a les urnes farem un gest col·lectiu de dignitat. Un gest que és contra les injustícies d'una justícia que està al servei del poder legislatiu. Un gest a favor d'aquest país i sobretot de la seva gent. Un gest coherent, de rebel·lia, per recordar totes aquelles persones que ens han precedit en la lluita per la llibertat.

Matthew Tree

Esriptor

Estic fart de les provocacions

Aniré a votar perquè estic fart de les provocacions infantiloïdes de segons quins unionistes (sobretot, els que ens vanten de ser intel·lectuals) que saben tant de Catalunya com jo de la Mongòlia Exterior; i perquè la millor manera de deixar de queixar-nos dels problemes de Catalunya és independitzar-se i, tot seguit, solucionar-los, lliures de cap trava mesetària.

Jofre Llobart

Periodista

Perquè som una nació

Aniré a votar perquè Catalunya és una nació i les nacions tenen dret a decidir el seu futur en pau, llibertat i democràcia. Però també perquè hi ha milions de catalans que no han tingut la sort d'assistir a instants històrics del seu país i ara no vull decebre la seva memòria. Pensaré en ells quan vagi a votar i pensaré en els meus fills quan marqui les creuetes.

Tània Guasch

Federació Catalana dels Tres Tombs

Crec en un país democràtic

Aniré a votar el 9-N i votaré sí i sí perquè crec que en un país democràtic els ciutadans hem de tenir el dret de poder expressar allò que volem votar. I jo vull poder decidir el futur del meu país, perquè som una nació. Estic convençuda que aquesta votació serà un nou pas i que caminem sense aturador cap a la independència de Catalunya.

Miriam Acebillo

Presidenta Lafede.cat

És l'apoderament de la ciutadania

És una oportunitat per a l'expressió pacífica de la voluntat del poble català, i per exercir el dret a la llibertat d'expressió i opinió. Davant un govern que no vol abordar aquest conflicte, el 9-N suposa un exercici d'apoderament de la ciutadania. Cal que la ciutadania prengui decisions sobre aquesta qüestió i sobre d'altres de tipus econòmic, social o cultural que condicionen la seva vida.

Jaume Argerich

Economista

Conseqüències en un o altre sentit

Votaré perquè la decisió en joc és molt més transcendent que en qualsevol altra votació i el resultat tindrà conseqüències polítiques. I compte! En un o altre sentit. Votaré també per tots els que ja no ho podran fer, tot i haver treballat tota la vida per aquest objectiu, sobretot pel meu pare, mort fa 5 anys. I votaré pels que encara no ho poden fer, pensant en el millor per als meus fills.

Rafael Grasa

President de l'ICIP i professor a la UAB

La democràcia implica dret al vot

Votaré com a expressió del fet que, malgrat que el procés participatiu no té validesa jurídica ni de decisió, el futur polític col·lectiu s'ha d'expressar finalment a través de les urnes, manifestant l'acord o desacord amb una pregunta clara i inequívoca. La democràcia implica el dret a votar i a saber quin és el determini compartit. La resta, dependrà del resultat.

Xavier Rius

Periodista

La solució no és cap DUI

Hi aniré perquè tinc clar que el conflicte només es pot resoldre votant, i cal que el govern de l'Estat se n'adoni. No crec que la solució sigui una declaració unilateral (DUI) feta per 70 diputats, perquè tard o d'hora s'haurà de fer un referèndum de veritat. Reconeix, però, que el PP de Rajoy és incapaç d'acceptar una consulta a l'escoesa, de fer propostes i d'arribar-se que guanyi el sí.

Xavier Ferrer

Economista i polític

Els conflictes es resolten amb diàleg

Aniré a votar i votaré sí i sí, per fer ús d'un element essencial de la democràcia que és votar i també per exercir el dret a decidir. També per dignitat i per convenciment que els conflictes polítics es resolten amb el diàleg i la democràcia i no amb impediments jurídics. I, finalment, per aportar un gra de sorra a fer saber al món el civisme i la voluntat de ser del poble català.

El inicio de la construcción

El 13 de agosto de 1961 la frontera entre Berlín Occidental y Berlín Oriental se cierra para evitar que más jóvenes sigan abandonando la RDA en busca de mejores condiciones de vida. Se empieza a levantar un muro de cemento que acabará rodeando todo Berlín Occidental, que será abastecido con un puente aéreo desde la RFA. En total, 155 kilómetros (42 kilómetros atravesando la ciudad).

Soldados de los dos bandos, cara a cara en la frontera, en 1955. Foto: Getty

Trabajos de construcción del muro de Berlín en junio de 1961. Foto: Getty

Esperando a la generación del Muro

El mundo que alumbró la sacudida histórica de 1989 no es tan prometedor como parecía. Le corresponde a los jóvenes que nacieron después de la Guerra Fría tomar el testigo

Por TIMOTHY GARTON ASH

Tiramos chocolatinas a los guardias mofletados de Alemania del Este que hacen guardia (¿contra quién?, ¿para defender qué?) sobre un muro que desde ayer es ya algo inútil. Las apartan con las botas. Uno de los berlineses que está a mi lado vuelve a intentarlo: '¿No quieres un cigarrillo occidental?'. Tímido rechazo. Yo le pregunto: '¿Por qué estás ahí?'. Me responde: 'Las solicitudes de entrevista deben hacerse por adelantado, a este lado y al suyo'.

Son frases anotadas en mi cuaderno. Instantes absurdos del momento más trascendental de nuestra época. En alemán, todos los sustantivos se escriben con mayúscula, de modo que cualquier pared es "Mauer". En español hay muchos muros, pero sólo un Muro. El que cayó la noche del jueves 9 de noviembre de 1989.

Algunas de mis notas las publiqué años después y por eso las recuerdo: la pareja de provincias, jadeante y sin aliento, que preguntó: "Perdón, ¿es esta la salida?"; el hombre que subía por Friedrichstrasse gritando "28 años y 91 días!" (el tiempo que había vivido al otro lado del Muro); el cartel improvisado que proclamaba: "Hoy termina verdaderamente la guerra".

Pero me había olvidado de otras cosas, y algunas resultan incómodas para la leyenda de la liberación. Por ejemplo, durante un debate en un famoso teatro de Berlín Este, tres días después de la caída, Markus Wolf, alias *Mischa*, el histórico jefe de espías germano oriental que unos años antes, tras jubilarse, había apoyado las reformas de Gorbachov, defendió todavía a la Stasi.

"La mayoría de sus agentes no son torturadores ni bestias", escribe mi lápiz indignado, sino "gente decente, limpia". Wolf insistió en que no era responsable de haber perseguido a los disidentes (sonido de Pilatos lavándose las manos) y dijo que debía "existir un aparato para la seguridad del Estado y los ciudadanos, como en cualquier país desarrollado". Y anoto, con obvio asombro: "¡Grandes aplausos!".

Algunos de los que aplaudían en el Deutsches Theater se acordarán ahora de su reacción. Nietzsche: "Lo hice", dice mi memoria. 'No puedo haberlo hecho', dice mi orgullo, implacable. Hasta que, al final, la memoria se rinde".

Y luego, los dos periodistas televisivos estadounidenses a los que oí hablar en el aeropuerto cuando volvía: "Qué buena información". "Sí, ha dado para ayer y para hoy". "Sí, pero ya ha decaído el interés"... Seguro que ahora no lo cuentan así. Ah, qué recuerdos.

Mi padre desembarcó en Normandía en la primera oleada. A veces iba a los actos de conmemoración en las playas, firme, de traje oscuro, con sus medallas y la miniatura de su Cruz Militar. El 25º aniversario del desembarco se cumplió en 1969, de modo

La emoción de aquel día solo se entiende si se imagina lo que era vivir tras la "muralla de protección antifascista"

que hablar hoy de la caída del Muro es como hablar de los recuerdos del Día D el año en que los Beatles publicaron *Abbey Road* y Neil Armstrong pisó la Luna. No pretendo comparar mi experiencia con la de mi padre. Él arriesgó su vida por la libertad de los pueblos europeos; yo no llevaba más que un cuaderno. Pero el calendario me dice que, para alguien nacido después de 1989, yo debo de ser el típico veterano que repite historias de batallas, mientras los alumnos aburridos escriben en sus teléfonos.

Entonces, ¿por qué no dejar que hablen ávidos historiadores de una nueva generación, después de estudiar los documentos, entrevistar a los supervivientes y conocer las consecuencias? Que ellos nos cuenten "lo que pasó de verdad", como dijo el padre de

la historiografía moderna, Leopold von Ranke (que fue profesor en la principal universidad de Berlín, hoy llamada Universidad Humboldt).

En el avión que me traía hace poco de vuelta de Varsovia terminé un nuevo libro de la historiadora estadounidense Mary Elise Sarotte. Se titula *The Collapse: The Accidental Opening of the Berlin Wall*. Comienza con una escena protagonizada por un famoso periodista norteamericano, Tom Brokaw, informando desde el Muro. En realidad, los alemanes del Este vivían pendientes de los presentadores de los informativos de Alemania Occidental (los canales de la televisión occidental llegaban a la mayor parte de la zona oriental, salvo un remoto rincón apodado "El valle de los despistados"). Figuras llenas de autoridad como el venerable y canoso Hanns-Joachim Friedrichs, de ARD, que a las 22.40 declaró: "Este 9 de noviembre es un día histórico. La RDA ha anunciado que sus fronteras están abiertas para todos, con efecto inmediato". En algunos pasos fronterizos ya había muchedumbres, pero esa proclamación anuló por completo las advertencias de la televisión estatal oriental de que había que pedir permiso y arrastró todavía a más berlineses del Este al muro de hormigón que les mantenía encerrados desde 1961.

Dejando aparte el hecho de que empiece con Brokaw, pensando en los lectores estadounidenses, el libro de Sarotte es una hábil y documentada reconstrucción de la serie de errores de los líderes orientales —y decisiones individuales como la del jefe de fronteras Harald Jäger, que estaba de guardia esa noche en Bornholmer Strasse— que convirtieron un supuesto proceso de apertura controlada en la fiesta de liberación popular más celebrada del mundo. Errores como la redacción de un documento oficial sobre la liberalización de los viajes que incluyó Berlín y el resto de la frontera interior de Alemania, o el famoso momento en el que el miembro del Politburó Günter Schabowski, durante una rueda de prensa en la tarde del 9 de noviembre, sugirió que la gente podía empezar a viajar "inmediatamente". Errores que construyen la historia, dice Sarotte.

El subtítulo, *La apertura accidental*, es

acertado y no lo es. No, en el sentido de que el viejo régimen de Berlín Este no podía seguir como hasta entonces, puesto que Mijaíl Gorbachov se disponía a fomentar nada menos que grandes reformas y, sobre todo, a aceptar una revolución pacífica negociada, como las que ya estaban en marcha en Polonia y Hungría. Y sí es acertado porque todos aquellos factores accidentales, como las reacciones espontáneas de los habitantes de Berlín Este, las informaciones televisivas de Alemania Occidental, los errores de las autoridades, cambiaron para siempre Berlín, Alemania, Europa y el mundo.

Como destaca Sarotte, el porqué es inseparable del cómo. En este caso, el cómo fue una parte esencial del momento y un factor decisivo para sus consecuencias. No sólo proporcionó imágenes inolvidables, que constituyen en sí el acontecimiento (comparables, aunque en positivo, a la caída de las Torres Gemelas el 11 de septiembre de 2001), sino que además señaló el traspaso del poder de las autoridades al pueblo. Todo el mundo dijo que el Muro estaba abierto, así que se abrió. Todo el mundo dijo que las cosas habían cambiado, así que cambiaron.

¿Qué puede saber la persona que estaba allí entonces que no sepan los historiadores o los que han venido después? Sobre todo, lo que se sintió, algo que, en el caso del Muro, no es tan fácil de comunicar como parece. Cualquiera piensa que puede imaginar cómo era desembarcar en una playa de Normandía bajo el fuego de las ametralladoras de la Wehrmacht, esquivando minas y sabiendo que cualquier instante podía ser el último. La imagen que tenemos está quizá más cerca de Tom Hanks que de la realidad —a mi padre, cuando le pregunté en sus últimos años, también le costaba evocarla, o al menos describirla—, pero el impacto dramático es evidente.

Más difícil es capturar la intensidad del 9 de noviembre de 1989. Para empezar, no es lo que se ve en la gran mayoría de fotos y vídeos de entonces, imágenes del Muro cubierto de alegres pintadas. Ese era el lado occidental, el lado libre, el que ya gozaba de libertad de expresión.

Desde luego que fue un momento impor-

Conrad Schumann, primera persona fotografiada saltando el Muro, en 1961. Foto: Peter Leibing

5.000 cruzaron, 138 murieron

Cerca de 10.000 personas intentaron escapar a través del muro en Berlín (100.000 en toda la frontera entre la RFA y la RDA); 5.000 lo consiguieron. Al menos 138 personas perdieron la vida, como Peter Fechter, de 18 años, que en 1961 recibió un disparo mientras cruzaba; cayó herido entre los dos puestos fronterizos y se desangró en el suelo ante la pasividad de los soldados de ambos bandos.

Soldados de la RDA recogen el cadáver de Peter Fechter. Foto: DPA

tante para Berlín Oeste y para los alemanes occidentales en general, pero el día fundamental para ellos, el de la unificación, llegó casi un año más tarde, el 3 de octubre de 1990, después de que la mayoría de los orientales votaran a favor y Helmut Kohl y George H. W. Bush lo negociaran con Gorbachov. El día de la caída del Muro supuso la liberación para quienes estaban detrás, no para quienes vivían a este lado.

Por tanto, lo importante era el otro lado del hormigón, la pared que la gente no había coloreado con aerosoles, pero que había tratado de trepar poniendo en peligro su vida. La emoción de aquel día sólo se entiende si se imagina lo que era para una persona vivir tras aquella "muralla de protección antifascista" (su mentiroso nombre oficial), sin haber pisado jamás la mitad occidental de su propia ciudad y con la perspectiva de seguir así durante años.

Esa es otra cosa que ni los mejores historiadores logran transmitir del todo: el sentimiento de lo que no se sabía entonces. Para quienes vivían al otro lado del Muro, este se había convertido casi en los Alpes, un rasgo geográfico aparentemente inmutable. Incluso cuando las cosas empezaron a cambiar drásticamente en Polonia y Hungría, la mayoría de la gente siguió pensando que aquellos Alpes no podían desmoronarse. Los sostenía un imperio nuclear. En el verano de 1989, después de visitar Varsovia y Budapest, fui a ver a un pequeño círculo de amigos disidentes en Berlín Este, ya que por fin me habían concedido un visado que durante mucho tiempo me habían negado. "Bueno", dijeron, pesimistas, "tal vez esté pasando en Polonia y Hungría, pero aquí no es posible".

Por más que el historiador advierte sobre los peligros de analizar las cosas *a posteriori*, es imposible desaprender lo que él y sus lectores saben de lo que sucedió después. Por eso, aunque uno no caiga en la trampa de decir que lo que ocurrió tenía que ocurrir —lo que Henri Bergson llamaba "los engaños del determinismo retrospectivo"—, es muy difícil reproducir la intensidad emocional del instante de la liberación. Porque esa intensidad nació de haber pasado toda la vida convencidos de que una cosa así era imposible.

Mi amigo Werner Krättschell, de Alemania del Este, fue el que más se acercó a describirla. Después de oír hablar de "la extraña noticia" a un periodista francés, cogió a su hija Konstanze, de 20 años, y a una amiga suya, Astrid, que nunca habían estado en la parte occidental. Se metieron en el coche y fueron hasta el paso de Bornholmer Strasse. Después lo contó en *Granta*: "El sueño y la realidad se mezclan. Los guardias nos dejan pasar. Las chicas lloran. Se abrazan con angustia en el asiento trasero, como si esperasen un ataque aéreo". Berlín Oeste les recibió con vítores, saludos, gritos. "Astrid, de pronto, me dice que

Frontera en Potsdam, noviembre de 1989: a la izquierda, un policía del Oeste; a la derecha, uno de la RDA. Foto: Cordon Press

**El año 1989 hizo posible
la Europa actual, con sus
libertades y defectos.
Tuvo repercusión en todos
los rincones del mundo**

detenga el coche en el siguiente cruce. No quiere más que pisar la calle, una sola vez. Tocar la tierra. Armstrong después de llegar a la Luna".

En retrospectiva, todo el mundo es muy sabio. El número de los que recuerdan que predijeron en cierto modo aquellos hechos ha ido aumentando como las reliquias de la

Santa Cruz. Pero no es verdad: ni los espías, ni los expertos, ni los políticos, ni los diplomáticos, ni los politólogos; ni yo tampoco. Claro que algunos decían que el Muro acabaría cayendo y Alemania se reunificaría, pero nadie previó cuándo ni, sobre todo, cómo; y el cómo fue lo fundamental. Un antiguo agente del MI6 me dijo una vez que, la misma tarde del 9 de noviembre, estaba reunido con sus colegas de los servicios de inteligencia de Alemania Occidental, el Bundesnachrichtendienst. Los espías alemanes estaban diciéndoles a los británicos que, según sus excelentes fuentes de información, el cambio en la parte oriental se produciría muy despacio, quizá a lo largo de varios años, cuando alguien se asomó por la puerta y dijo: "Encendí la televisión, han abierto el Muro!".

Yo conocí a una persona que sí predijo todo, exactamente como sucedió. La prime-

ra vez que fui a vivir a Berlín Oeste, en 1978, tuve que acampar en el suelo del piso de una deliciosa anciana llamada Ursula von Krosigk. Ursula había vivido mucha historia alemana. Su tío fue ministro de Finanzas de Hitler, y ella se acordaba de haber ido a su casa de campo a la mañana siguiente de otro 9 de noviembre, el de la Kristallnacht (noche de los cristales rotos) de 1938. Pasaron por calles llenas de cristales, los escaparates rotos de las tiendas judías saqueadas. "¿Qué dijeron los que iban en el coche?", le pregunté. "Nadie dijo ni una palabra".

Ursula procedía de una familia noble prusiana, pero era bohemía, afectuosa y nada convencional. Durante la guerra había sido amiga de varios alemanes de la resistencia que luego intentaron asesinar a Hitler. Las tierras de su familia estaban en Alemania del Este, expropiadas. Un día, en el desayuno —en el Kremlin estaba aún Leonid Brezhnev, y la invasión soviética de Checoslovaquia era bastante reciente—, Ursula, después de dudar un poco, me confió: "Añoche tuve un sueño". Había soñado que por un error, por una sola noche, habían abierto el Muro. Y que durante esa noche había pasado tanta gente de un lado a otro, abrazándose y llorando, que el Muro no había podido volver a cerrarse jamás. Un sueño, nada más que un sueño.

El año 1989 se ha convertido en el nuevo 1789: un hito trascendental y un punto de referencia. Nos dio, como se puede ver 25 años después, la mejor Alemania que ha existido jamás desde el punto de vista político (desde el punto de vista cultural ha habido otras Alemaniás más interesantes, pero si tengo que escoger entre Wagner y la democracia, escojo la democracia). Hizo posible la Europa actual, con todas sus libertades y todos sus defectos. No hay un rincón en el mundo en el que no tuviera repercusiones, que fueron de dos tipos: las consecuencias directas de aquellos sucesos y las formas de interpretarlas, que, a su vez, tuvieron otras consecuencias imprevisibles.

La caída del Muro se ha convertido en la metáfora suprema (o metametáfora) de nuestra era, aprovechada sobre todo por los políticos occidentales, no sólo para representar, sino para predecir el avance de la libertad. "El Muro ya no existe", entonó el presidente George W. Bush el 1 de mayo de 2001, poco después de tomar posesión, para evocar un panorama internacional transformado, con una Rusia que podía ser "una gran nación, democrática, en paz consigo misma y con sus vecinos". "Un muro cayó en Berlín", dijo el presidente electo Barack Obama en Chicago, en su discurso de la victoria, la noche del 4 de noviembre de 2008, al hablar de las maravillas del pasado, el presente y el futuro. "El muro de Berlín simbolizó un mundo dividido y definió toda una era...", declaró la entonces secretaria

Presiones de Washington

El presidente de EE UU, John F. Kennedy, realizó una visita histórica el 26 de junio de 1963. Ante 400.000 berlineses, en presencia de Willy Brandt, Kennedy pronunció un discurso defendiendo la libertad frente al totalitarismo soviético. "Yo también soy berlinés", dijo. Años después, el 12 de junio de 1987, Ronald Reagan viajó a Berlín y pidió a Mijaíl Gorbachov: "Derribe este muro".

Kennedy, junto Willy Brandt y Konrad Adenauer, en Berlín en 1963. Foto: Will McBride (Efe)

Ronald Reagan, junto al canciller Helmut Kohl, en Berlín en 1987. Foto: Ira Schwartz (AP)

Viene de la **página 3**

de Estado Hillary Clinton en su discurso sobre la libertad en Internet en 2010, "pero ahora que las redes se extienden a los países de todo el mundo, se alzan muros virtuales que sustituyen a los visibles". El gran cortafuegos de China, por ejemplo. Si Ronald Reagan se alzó ante el muro de Berlín para gritar: "¡Señor Gorbachov, derribe este muro!", Clinton se alzó en el Newseum de Washington y exclamó: "¡Señor Hu, derribe este cortafuegos!". Pero Xi Jinping sucedió a Hu Jintao y el cortafuegos chino —perdón, el Escudo Dorado— sigue en pie. Todo el mundo extrajo sus lecciones de la caída del Muro, y

Zhou Enlai sobre las consecuencias de la Revolución Francesa, y él respondió que era "demasiado pronto para saberlo". Pero la anécdota se cuenta mal: el diplomático estadounidense que hacía de intérprete de Nixon, Charles W. Freeman, asegura que en aquel momento el tema de conversación eran las protestas de París de mayo de 1968, no julio de 1789. No habían pasado ni cuatro años: sí era demasiado pronto. Es decir, la respuesta de Zhou Enlai fue bastante vulgar y, sin embargo, se ha reinterpretado como una perla de eterna sabiduría china.

Ahora bien, si lo hubiera dicho, habría tenido razón. Porque el significado y las

menos de jóvenes) al vino, el sexo y la hierba, pero también llenos de idealismo y empeñados en transformar la sociedad europea, hacerla más abierta en lo social y en lo cultural. Sin embargo, 1989 tuvo mucha más importancia histórica que 1968. ¿Dónde están los miembros de esa generación?

Tengo mi propia teoría, o tal vez una esperanza ilusa. Creo que la generación del 89 quizá no la forman los que actuaron o fueron jóvenes testigos entonces, sino los que nacieron en aquella época y ahora están haciendo el paso de la universidad del estudio a la de la vida. El mundo al que llegan es, en muchos aspectos, menos prometedor que el que atisbamos cuando ama-

ren leninistas tras la caída del Muro— resulta muy atractivo para mucha gente fuera del Occidente tradicional, mientras que el capitalismo financiero descontrolado y lleno de desigualdades —también atribuible en parte a la soberbia engendradora por 1989— es mucho menos seductor.

¿Dónde están los del 89, pues? No se puede decir, como lamentan a veces los vejestorios del 68, que sea una generación callada, interesada sólo por la vida privada, con la vista y el pulgar puestos en la pantalla de un *smartphone*. Los del 89 han acampado en las calles de ciudades como Nueva York y Madrid para reclamar un futuro que el mundo parecía prometer tras la caída del

Berlineses del Este cruzan por Potsdamer Platz tras la caída del Muro, el 12 de noviembre de 1989. Foto: Reuters

los líderes leninistas chinos aprendieron a no dejar que el poder se les escapara de las manos por cometer los mismos errores que Gorbachov y los dirigentes comunistas de Europa del Este.

La metáfora, o analogía, nos ha llevado por mal camino en otras ocasiones. No cabe duda de que, al menos para algunos neoconservadores como Paul Wolfowitz, la imagen de lo que pasó en el este de Europa en 1989 después tuvo que ver con sus esperanzas para Irak tras la invasión. Una generación de periodistas formados por la experiencia personal o colectiva de las revoluciones de terciopelo en Europa acogió la *primavera árabe* de 2011 como una especie de 1989 en sandalias (me declaro culpable de haber compartido esa esperanza). Por otro lado, un antiguo agente del KGB que había presenciado con rabia el ascenso del poder popular cuando prestaba servicio en Alemania Oriental, un tal Vladimir Putin, trata hoy de hacer retroceder la historia y restablecer lo máximo posible del imperio ruso mediante la violencia y las mentiras.

Casi todo el mundo conoce la famosa anécdota, muy utilizada por conferenciantes en todo el mundo, de cuando, durante una reunión con Richard Nixon, en 1972, preguntaron al primer ministro chino

consecuencias de los grandes acontecimientos tardan decenios e incluso siglos en ser patentes. El historiador François Furet causó revuelo en Francia cuando declaró en 1978: "La Revolución Francesa ha terminado". ¿Terminado? ¿Ya? Cómo se atrevía. Este año hemos visto numerosas reinterpretaciones de 1914, algunas de ellas a la luz de lo que está haciendo Vladimir Putin en 2014. El caleidoscopio no deja de girar. Pronto le llegará el turno a la caída del Muro. En mi opinión, quedan pocos interrogantes de peso sobre lo que sucedió, y cómo sucedió, aunque la batalla de las interpretaciones históricas se prolongará aún durante decenios (por ejemplo, unos destacarán el papel de Gorbachov, otros el de disidentes como Václav Havel, etcétera).

Sin embargo, sí quedan varias preguntas sobre qué significó y hacia dónde nos lleva. La principal, para mí: ¿dónde están los del 89? A lo largo de mi vida sólo han existido dos generaciones absolutamente inconfundibles: la del 68 y la del 39. A los del 39 les formó la experiencia de la II Guerra Mundial y la posguerra: hombres como mi padre, inmediatamente reconocibles. Luego llegaron los del 68, de un estilo totalmente distinto, que empezaron rebelándose contra los del 39, muy dados (por lo

neó sobre la Puerta de Brandeburgo el viernes 10 de noviembre de 1989. Entonces, Europa y la libertad parecían ir de la mano como nunca antes, a los sonos de la *Sarabanda* de Bach, interpretada por Mstislav Rostropóvich delante del Muro; y más tarde a los de la *Oda a la alegría* de Beethoven. Veinticinco años después, Europa está en crisis. Los países libres sufren la amenaza

No puede ser solo una generación occidental; los del 89 de Pekín, Nueva Delhi y São Paulo son igual de importantes

za de los islamistas violentos (una amenaza atribuible en parte —subrayo que sólo en parte— a la soberbia y el lema de "De Berlín a Bagdad" que nos condujo a Irak). El capitalismo autoritario de China —producto de las lecciones aprendidas por los líde-

Muro y los banqueros y políticos parecen haberles arrebatado. Los del 89 han encabezado las protestas contra las leyes que amenazan con coartar la libertad en Internet. Edward Snowden, que tenía seis años cuando el Muro se derrumbó, es una de sus voces, uno de sus héroes.

Sin embargo, no está claro todavía cuál es la visión política general de esta generación, cómo va a cambiar Europa, si el mundo la aceptará. Si quiere triunfar, no puede ser una generación exclusivamente occidental, como lo fueron, en general, los del 39 y los del 68. Los del 89 de Pekín, Nueva Delhi y São Paulo son igual de importantes, o más, que ellos.

No sé si la generación del 89 acabará siendo una generación política decisiva, cómo va a actuar ni cuál será su reacción cuando "pasen cosas", como pasarán. Pero tengo algo claro: sus acciones (o su pasividad) condicionarán nuestra interpretación de la caída del Muro cuando se cumpla el 50º aniversario. De ellos depende el futuro de nuestro pasado. •

El testimonio de Timothy Garton Ash sobre 1989, *The Magic Lantern*, acaba de ser reeditado en formato electrónico por Atlantic Books.

Traducción de María Luisa Rodríguez Tapia.

Mural con el beso de Bréznov y Honecker. Foto: Reuters

Las relaciones con Moscú

Uno de los más famosos besos es el que tuvo lugar en Berlín, entre Erich Honecker, de Alemania Oriental, y Leonid Bréznov, de la Unión Soviética, en 1979. Así escenificaron sus buenas relaciones. En octubre de 1989, Mijaíl Gorbachov visitó la ciudad. El beso protocolario que le dio a Honecker distó mucho del de diez años antes: el ruso le pidió reformas. Días después, el líder alemán se vería forzado a dimitir.

Gorbachov besa a Honecker en el aeropuerto de Berlín.

155

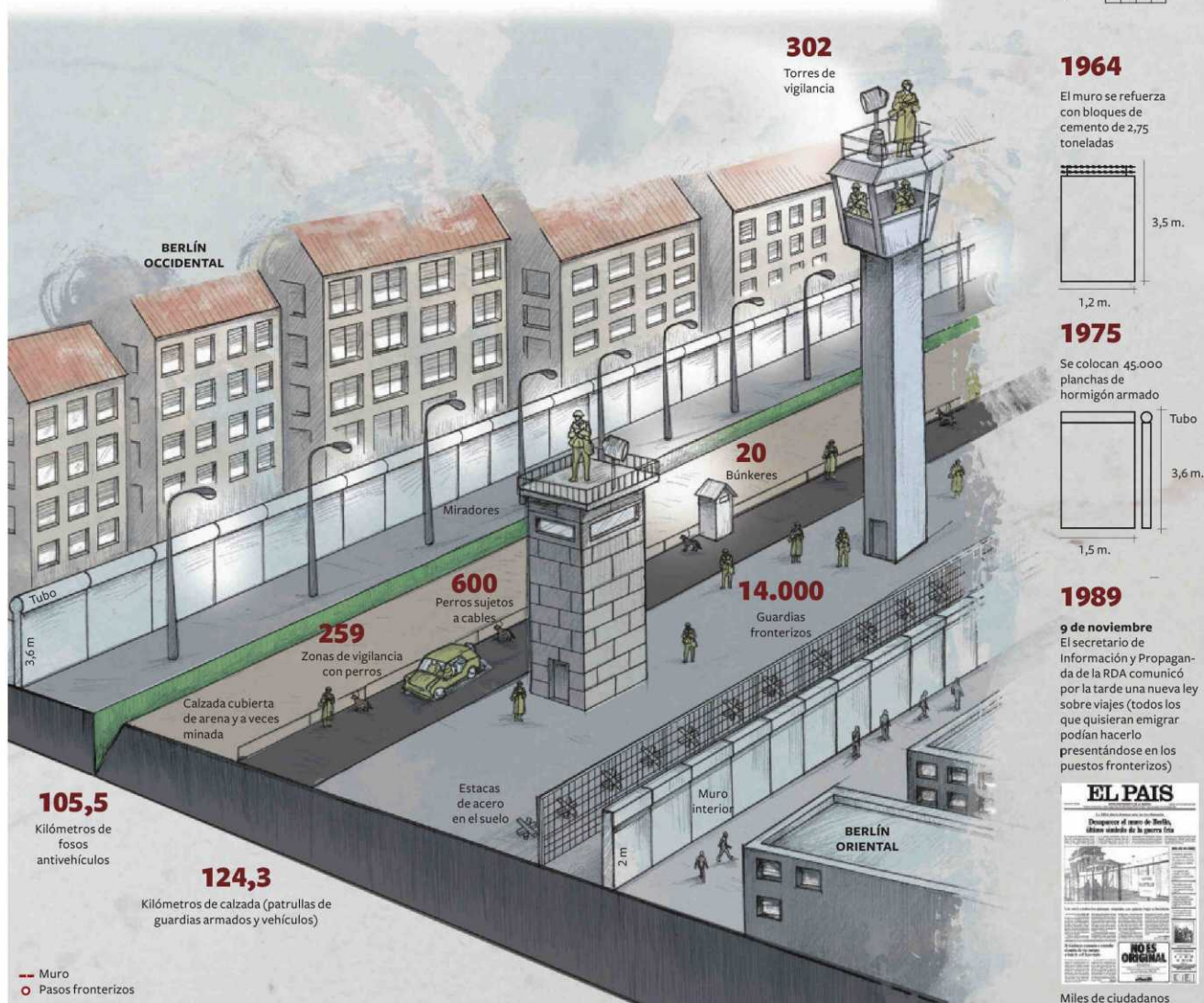
Kilómetros MURO DE BERLÍN

El 13 de agosto de 1961 el Gobierno de la RDA (República Democrática Alemana) ordena el cierre de la frontera con Berlín Occidental. Nueve días más tarde determina siete pasos fronterizos y una estación para ciudadanos de Berlín Occidental, de la RFA (República Federal de Alemania) y extranjeros de nacionalidad alemana. Los habitantes de Berlín Oriental y de la RDA no podían cruzar la frontera.

1961

13 de agosto

Se empieza a levantar un muro de cemento que acabaría rodeando a todo Berlín Oeste. En total, 155 kilómetros (42 kilómetros atravesando la ciudad)

Fuente: Berlin Wall Memorial, Berlin.de y elaboración propia.

TOMÁS ONDARRA - ANTONIO ALONSO / EL PAÍS

CONVERSES SOBRE EL MÓN QUE VE CARLES CAPDEVILA

STEVE McCURRY

"DE LA GUERRA M'INTERESSA LA GENT, NO EL COMBAT"

Steve McCurry sap que és un privilegiat. Les seves dues grans passions, el viatge i la fotografia, són també la seva professió. Per a National Geographic, que ara li acaba de publicar una monografia a la col·lecció *Maestros de la Fotografía*, ha realitzat fins a trenta reportatges, trenta històries que han sigut portada diverses vegades. Reconeix que no s'ho esperava gaire quan el 1978, amb 28 anys, va deixar la feina de fotoperiodista al diari local de Filadèlfia per anar-se'n dos mesos a l'Índia. Hi ha tornat fins a 85 vegades i sempre pensa a tornar-hi.

La seva carrera va fer el gran salt en un altre país, l'Afganistan. Hi va entrar el 1979 per primer cop, d'amagat, poc abans de la invasió soviètica. Va ser dels pocs a donar testimoni d'aquella guerra interminable que s'ha reproduït fins avui. Anys després, el 1984, al Pakistan, en un camp de refugiats afganesos, va fer fotos en una escola de noies improvisada en una tenda de campanya. Una noia, tímida, s'hi resistia, però la mestra la va convèncer que es deixés fotografiar. La foto, que podeu veure a la portada, s'ha convertit en una icona. És la *nena afganesa*, la imatge de la dignitat de la pobresa, de l'orgull dels refugiats, de fins a quin punt pot sobre-

viure la innocència. Va ser portada del *National Geographic* ara fa trenta anys, i per això RBA, que edita la revista a Espanya, ho ha celebrat portant el fotògraf a Barcelona.

¿Li suposa algun problema ser una celebritat i haver de fer entrevistes?

No, cap problema. M'agrada parlar de mi mateix.

¿És fàcil triar quines són les seves millors fotos quan ha de fer un llibre com el que ara presenta?

Quan treballa tinc per costum ensenyar les fotografies als amics, els col·legues, la família... Amb el temps veus quines són les que comuniquen més.

Quan s'adona que té una bona foto?

Com més experiència tens més aprens a veure què té d'especial una foto. Quan comences tot et sembla bé. Després t'adones que és horrible. Amb els anys vas entenent quines són bones i quines no.

¿Fa moltes fotografies abans de quedar-se amb una?

En faig moltes. Crec que n'has de fer tantes

com creguis necessari. Mai saps quan serà la millor foto. Si jo t'estigués fotografiant a tu ara mateix, esperaria que passés alguna cosa: que et moguessis, que fessis algun gest... Ho has de seguir treballant, seguir-ho intentant. En podria fer cent.

¿Com s'ho fa perquè la gent se senti segura en els retrats?

Crec que es tracta de provar i equivocar-se. Has d'aprendre a tractar amb la gent, a tenir una mica de psicologia. També té a veure amb la cadència del temps. Tot el que necessites és una centèsima de segon. La gent pot revelar qui és en tan sols un flaix. De vegades només es revelen un sol moment. Hi has de ser, en aquell moment. La major part dels retrats que faig són molt ràpids. Moltes vegades perquè simplement retrato gent amb qui em creuo pel carrer. No es tracta d'una sessió organitzada: és parar algú al carrer i demanar-li si li pots fer una foto.

¿És obsessiu, a l'hora de buscar una fotografia?

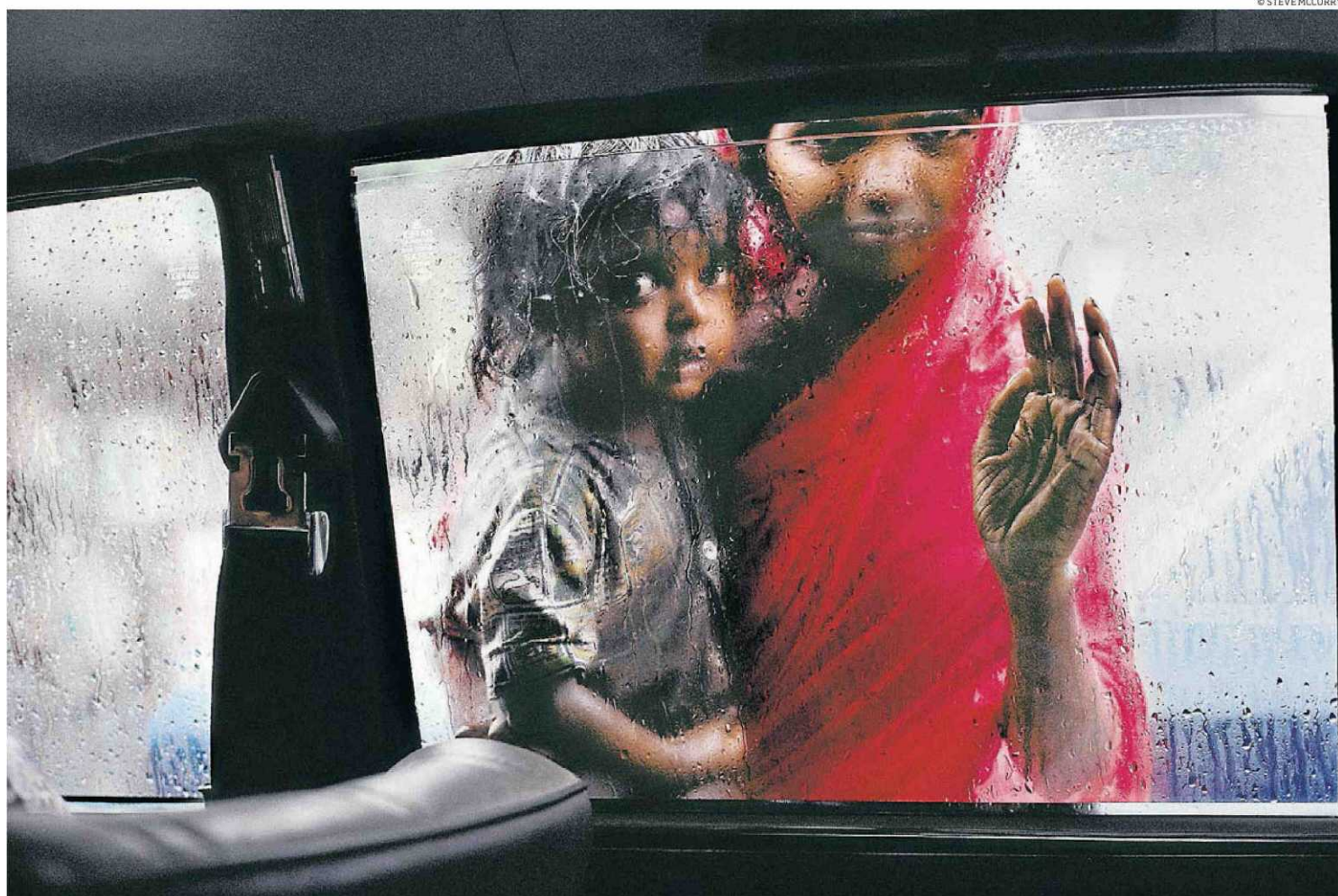
Crec que has de ser obsessiu, amb el teu art i amb la teva professió. T'ha d'apassionar. La

passió i l'obsessió són coses que van de bracet. O potser són el mateix.

És més artista o periodista?

Crec que el fotoperiodisme o el periodisme pot arribar a un nivell en què toca una fibra universal. Henri Cartier-Bresson és un gran fotògraf: té un gran sentit de la llum i de la composició, hi aporta humanitat... Moltes de les seves fotos avui dia les considerem obres d'art. I ell simplement caminava per allà amb la seva càmera. Intentava documentar el món on vivim.

Quina és la seva relació amb els periodistes que escriuen? Sovint es generen tensions. En general evito trobar-me amb el redactor perquè, si anem allà plegats, encara que sigui per un encàrrec, jo vull fotografiar i ell vol escriure. I no ho podem fer alhora. De vegades algun redactor et diu que l'aturis si veus alguna cosa interessant per fotografiar, però a la tercera vegada que ho fas s'empipa. Treballem de manera diferent. Crec que la millor manera de col·laborar és quedar al final del dia per prendre alguna cosa i parlar de la història en què treballem. Sortir plegats,

UN SEGON, UNA MIRADA

"En un semàfor, a Bombai, aquesta dona se'ns va acostar al cotxe a demanar-nos diners. Jo els mirava a ells i ells em miraven a mi. El llum del semàfor va canviar, van ser pocs segons".

generalment -no sempre-, no té sentit. D'altra banda, els redactors sempre reben molta més atenció que els fotògrafs. Per això jo sempre intento anar a la meua. No necessito que el redactor em digui quina és la història: la puc trobar per mi mateix. En un retrat, una persona amb una cara fantàstica pot no tenir res a dir. Pot estar buida. Hi ha gent que pot tenir molt mal aspecte i tenir un cap brillant.

De vegades als fotògrafs se'ls utilitza simplement per il·lustrar la notícia. En un diari al fotògraf no se li mostra tant respecte, en general.

Quin creu que és el paper del fotoperiodisme? Ajuda a canviar el món? ¿A conscienciar la gent?

Crec que la fotografia té un paper molt important. Hi ha imatges icòniques que ens han marcat molt. La fotografia d'aquella nena corrent enmig del napalm, per exemple, va tenir una gran influència. Va deixar la gent en estat de xoc, i els va fer aixecar-se per protestar i dir que el que s'estava fent no era correcte. Les imatges ens mostren

què passa al món. Els periodistes ens expliquen què hi passa, al món, però també ho hem de veure.

Per què de vegades ens impacta més una fotografia, un instant, que no pas un vídeo en moviment?

Una foto la pots mirar detingudament, precisament perquè no es mou. Se't grava a la memòria, no la pots oblidar. El vídeo no es queda amb tu. Crec que, en general, quan pensem en la història recent, encara pensem en fotografies.

¿Creu que això seguirà sent així durant els pròxims 50 anys?

I tant! Pensa en Picasso, o en el Che Guevara. El primer que et ve al cap és probablement una fotografia.

Se sent còmode en el món digital? Sí, i tant.

Li agrada veure les fotos a l'iPad?

Em sembla fantàstic! Les fotografies sempre tenen més bon aspecte amb lluminositat al darrere.

Amb Instagram tothom es pensa que és un bon fotògraf.

És una ximpleria, no té sentit. Jo crec que ningú presta atenció a les fotografies que es penjen a Instagram. Si vols fer alguna cosa important, alguna feina de pes sobre algun tema, te la imprimiran o la publicaran en algun mitjà. La resta se'n va, és soroll.

Per què la tristor és més poètica que la felicitat?

Això és així en qualsevol art, no tan sols en la fotografia. És una bona pregunta: no en sé la resposta. Sovint la vida és trista. La major part de la vida és trista. La vida és una batalla diària: tots lluitem a la nostra manera. Hi ha molt art que parla de la tristor. No ho sé, potser simplement sóc un paio trist.

No em sembla una persona trista.

Crec que d'alguna manera la tristor i el drama són més profunds i poderosos. El món és ple de lluites i conflictes, amb conseqüències enormes, amb una meitat intentant acabar amb l'altra.

Gaudeix com a fotògraf de guerra? ¿O prefereix treballar en situació de pau?

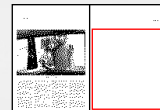
He fotografiat molts conflictes, però mai he pensat en mi mateix com un fotògraf de guerra. M'he volgut centrar sempre més en la gent que es veu atrapada enmig d'una guerra. En les conseqüències que pateixen els refugiats, per exemple. Mai m'ha interessat el combat en si. Els homes carregant armes em semblen una cosa de mascles, una estupidesa. I molts són allà perquè volen, i perquè els agrada, els sembla divertit. A l'Afganistan n'hi ha que s'ho estan passant molt bé, tant gent. Per començar, són estrangers. I també hi ha un component religiós, esclat. I un sentiment de companyonia.

Ha estat en perill alguna vegada?

I tant, moltes vegades. És de bojos, moltes vegades m'he preguntat què hi feia, allà.

I què hi feia?

Mai penses que et pugui passar a tu i, de sobte, quan comencen a caure bombes, penses: "Merda, això és perillós". I no hi ha on amagar-se. En un segon podria estar mort, o caure ferit. "Per què m'he ficat en aquesta situació?", em dic. Mai m'he sentit compromès amb la fotografia de guerra.

© STEVE MCCURRY

MONGES A BIRMÀNIA

"Aquesta fotografia la vam fer a Rangun, a Birmània, durant el monso. Són monges recollint el seu menjar. La gent de la comunitat els dona arròs i menjar. Caminen silencioses pel carrer".

No li agrada el risc, però en corre.

Estic disposat a córrer riscos, és important córrer riscos. Però no per fotografiar un paio amb una pistola. No és una cosa per la qual valgui la pena morir.

Què opina sobre el debat de si el fotògraf ha d'ajudar en lloc de disparar la càmera?

No és així. Crec que la major part dels fotògrafs i dels periodistes, si poguessin salvar una vida, ho farien. Esclar que hi ha gent a la qual no li importen les persones, només la fotografia. Sempre recordem la fotografia d'aquell nen amb el voltor, i el fet que després el fotògraf [Kevin Carter] es va suïcidar. Jo crec que la major part de la gent intenta ajudar.

Entre els fotògrafs hi ha molta competició? Hi ha una competició ferotge. És cert, però, que també hi ha molta camaraderia i voluntat de compartir. Els fotògrafs són molt competitius, però la major part del temps ens ajudem els uns als altres: avui per tu i demà per mi. Aprofitant-te dels altres no et crearàs una reputació. Has de cooperar i donar tu també.

Quins són els límits per a un fotògraf, pel que fa a obviar el context o editar les fotografies?

Jo crec que s'ha de fotografiar tot, i després decidir quina és la fotografia adequada.

Però quin és el límit a l'hora de manipular-les? Manipular-les no ho pots fer. Les teves fotografies haurien de reflectir exactament el que passava allà. No pots canviar la realitat.

Els premis als fotògrafs, ajuden?

Ajuden. Són importants. És un somni, guanyar un Nobel o un Pulitzer.

Els premis sempre són per als mateixos temes: pobresa, infància, guerra...

Cert. Una foto feliç mai guanyarà el premi.

Per què?

De llarg, les notícies més importants tracten sobre Síria, l'Iraq, l'Afganistan, Ucraïna... En molts casos són situacions terribles. I són importants. Que el teu equip guanyi un partit no és una cosa gaire important. Són emocions humanes, però no importen. No són qüestions de vida o mort. Almenys per a la

majoria. [Riu.] Jo crec que el World Press Photo és sobre el que realment importa al món avui dia. Ara mateix, per mi, és el que passa a Síria i a l'Iraq. T'ho pots imaginar?

Hi ha molt debat sobre la jihad i sobre les fotos i vídeos d'assassinats. ¿Les hem de publicar o són propaganda de la seva causa? Crec que no podem començar a censurar coses a la premsa. Pot ser que hi hagi excepcions, però en general hauriem de tenir una premsa lliure. No són coses boniques, però no les hauriem de censurar. Els governs no les haurien de censurar. Perquè si vas traient això i allò altre aviat no en quedarà res, de la llibertat de premsa.

Quants cops s'ha perdut grans fotos perquè no tenia la càmera a punt?

Milers de vegades. La majoria de les vegades!

I què fa? Plora?

M'he passat anys fent fotografies. De vegades la fas i de vegades te la perds. De vegades tens sort i de vegades no. De vegades és només qüestió de sort. Potser tens èxit un 10% de les vegades.

Té fills?

No, no en tinc.

Fa fotos de la seva família?

No gaires.

Pot desconnectar? ¿Podria estar una setmana sense fer fotos?

Sempre estic treballant. Si no faig fotos, les estic seleccionant o editant. No em puc imaginar no estar envoltat de fotografies gairebé cada dia.

Mai es deixa la càmera?

No. No em vull perdre res! Només deixo la càmera quan vaig de casa a l'estudi. Però si sóc en algun lloc especial no me la deixo. A Barcelona, si surto, agafaré la càmera.

La noia afganesa li va canviar la vida?

Sí. Aquesta fotografia ens acompanya cada dia. És una fotografia amb què la gent ha connectat molt: la volen utilitzar per publicar-la als llibres de text, per a projectes benèfics...

Segueix en contacte amb ella?

I tant. Cada mes hi parlo. ■

GERVASIO SÁNCHEZ MÓNICA BERNABÉ

Periodistes

“Espero que la gent pateixi i plori veient les fotos”

ANTONI BASSAS

Com va néixer aquest projecte?

Gervasio Sánchez: Va ser una proposta de l'Ajuntament de Barcelona, el 2009. El director de Cooperació Internacional, Manel Vila, em va dir: “Gervasio, tinc diners. Escull un projecte, que te'l finanço. Barra lliure”. Aquestes coses no acostumen a passar mai. Vaig preguntar-li a la Mònica què li semblaria que féssim un projecte sobre la situació de les dones a l'Afganistan. I la resta, està aquí penjat.

Quines situacions heu volgut retratar?

Mònica Bernabé: Allò de què normalment no parla ningú, que és la violència que les dones pateixen en el si de la família. Jo la primera vegada que vaig viatjar a l'Afganistan va ser l'any 2000, durant el règim dels talibans, i estava escandalitzada. Les dones no podien treballar fora de casa o no podien estudiar. Però després de tants anys vivint a l'Afganistan, crec que és molt més bèstia la violència que les dones pateixen a casa que no pas les restriccions que poguessin imposar els talibans a la vida pública. I no se'n parla perquè sembla que les afganeses tinguin vergonya de parlar de les seves pròpies misèries. La societat afganesa és una societat completament conservadora i masclista, i és una violència acceptada pel conjunt de la societat.

Quan dius violència a què et refereixes?

M.B. Al matrimoni mateix. A l'Afganistan és tradició que el pare esculli l'home amb el qual es casarà la seva

filla. Moltes vegades ella no el coneix de res, el veu per primera vegada el dia del casament. Aquella nit és violada, perquè mantenir relacions sexuals en contra de la teva voluntat amb una persona, encara que sigui oficialment el teu marit, lògicament és una violació, i per això hi passen gairebé totes les dones afganeses. A les zones rurals pots trobar matrimonis de noies de 10 i 12 anys. També és una pràctica al país que l'home pagui una gran quantitat de diners per casar-se amb una noia. En la situació de pobresa que es viu a l'Afganistan, moltes famílies intenten casar la nena a la mínima que ha crescut una miqueta per tenir aquell benefici econòmic. És com vendre una propietat. És com qui compra una taula: jo he comprat una dona i puc fer-hi el que em doni la gana, no?, perquè és la meua propietat.

I, per tant, comencen a tenir fills molt joves, també.

M.B.: Sí, si en un any t'has casat i no tens fills ja és una cosa estranya. A mi la pregunta que m'han fet més durant aquests anys que he viscut a l'Afganistan és si estava casada. És millor dir que estàs casada, per seguretat. I després et pregunten si tens fills. Si no tens fills, després et pregunten quant temps fa que estàs casada, com dient: “¿Com és possible que no tinguis fills?” Tenir fills és una cosa gairebé automàtica un cop contres matrimoni.

¿Això no ha millorat des de la presència de les tropes occidentals?

M.B.: Ha millorat... Hi ha hagut al-

Perfil Mònica Bernabé (Barcelona, 1972) i Gervasio Sánchez (Còrdova, 1959), firmen una exposició fotogràfica sobre la dona a l'Afganistan al Palau Robert de Barcelona, on s'ha d'entrar fent el cor fort, perquè se'n surt amb l'ànima als peus. Retrata aquella violència que no es veu en primer pla però que s'imagina i provoca molt dolor, i aquella barreja de mala consciència i alleujament per la sort que tenim d'haver nascut a l'Europa dels Drets Humans. El treball periodístic és de Pulitzer, fruit d'anys, de contactes i de risc, i la presentació gràfica és de 'National Geographic' però per a adults. Ben normal, perquè Mònica Bernabé ha tingut la fortalesa de viure quasi vuit anys a l'Afganistan i Gervasio Sánchez, un andalús que viu a Saragossa i que va estudiar a l'Autònoma de Bellaterra, és el periodista més valent i compromès amb el patiment humà que he conegut mai.

guns canvis, jo no diria que no ha canviat res des de la caiguda del règim talibà i la presència de la comunitat internacional. Al llibre i a l'exposició que hem fet es poden veure fotografies de noies que són futbolistes o practiquen boxa. És a dir, la dona ha guanyat participació en la vida pública, almenys a les grans ciutats, però no ha canviat gens la seva situació en la vida familiar.

La gent no es casa per amor?

M.B.: Els matrimonis per amor no s'accepten perquè hi ha una gran segregació de sexes. ¿Com és possible que un home i una dona s'enamorin si homes i dones estan separats? Per tant, són arranjaments entre famílies, i llavors diuen: “L'hem de casar”.

Gervasio, tu has recorregut mig món. Què has vist a l'Afganistan que no hagi vist en altres llocs?

G.S.: Potser m'estic fent gran i m'estic tornant més sensible, ha tocat molt el meu interior...

I no es pot dir que no hagi vist coses. **G.S.:** He treballat amb desaparicions forçades en diferents països del món, acabava de fer un projecte sobre mines antipersona, un reportatge a Colòmbia sobre nens i do-

Mireu el vídeo a AraTV

Sexualitat "A l'aeroport de Kabul ni tan sols ens podíem fer dos petons" **Masclisme** "Moltes noies s'intenten suïcidar. Sóc molt pessimista sobre el futur" **Educació** "El 80% són analfabets"

PERE TORDERA

nes violades per guerrillers, paramilitars i exèrcit... Reportatges molt durs. Aquí he trobat una societat que no té cap mena de pietat amb la dona. És dolorós veure que la vida de les nenes és completament destrossada d'un dia per l'altre. Se les casa forçosament amb homes de 70 o 80 anys. Aquesta exposició és la punta de l'iceberg. Amb la Mònica deïem que intentaríem mostrar el que passa, per veure si això canvia alguna cosa. Però jo, amb el pas dels anys, crec que no canviarà res. Són unes fotos que estan aquí penjades, la gent vindrà, el públic espero que pateixi veient les imatges, i fins i tot que plori. Però no crec que d'aquí en surti res que millori la vida de les ciutadanes afganeses, mentre no s'actui de manera judicialment violenta contra els que en són responsables.

M.B.: Aquesta és la família, que amb 17 anys està casada des de fa set mesos i embarassada de dos mesos, s'intenta suïcidar a l'estil bonze, es crema, arriba a l'hospital amb el 48% del cos cremat, i nosaltres la trobem una tarda, la fotografiem agonitzant, aquella nit mor, i l'endemà el seu pare ens permet fotografiar la vetlla. Aquí ja la veïem

morta, amb les dones plorant, el pare i la mare besant-la, amortalant-la i preparant el cos per portar-lo al cementiri.

I quan tu et presentes amb una càmera, ¿la gent amaga la seva situació amb vergonya?

G.S.: La Mònica s'ha passat anys convencent la gent de la importància de donar el seu testimoni. Quan jo arribava, la feina dura estava feta. I una de les nostres decisions al principi del projecte va ser que no volíem fotografiar dones amb burca. Perquè n'està ple, i perquè les dones amb burca no tenen nom ni rostre. Fotografiant amb bones llums, fins i tot podria quedar exòtic, presumit i bonic. Però tot això no té res a veure amb la realitat de l'Afganistan, que és que les dones estan sotmeses a unes tradicions brutals que trepitgen els drets humans.

I quan tu feies recerca, Mònica, quines dificultats vas trobar?

M.B.: Totes. Primer, els hi venia la moto de la importància de denunciar. I al final deia: "Per cert, el fotògraf és un home". [Riu.] Llavors, esclar, també era tot un procés de convèncer. En general no s'entenia. Fins i tot crec que bona part de les

associacions de dones que treballen allà no han entès la qüestió. Perquè te'n facis una idea, a l'Afganistan intenten fer una fotografia a qualsevol dona i et dirà que no. Encara que porti burca. A les eleccions presidencials la gent té un carnet per anar a votar, amb les dades i la fotografia. El carnet de les dones no cal que porti fotografia.

G.S.: És curiós, perquè estàs intentant mostrar un escenari violent cap a les dones i moltes dones posen tots els problemes perquè el treball no es pugui fer.

Deuen ignorar que hi ha lleis que les protegeixen, no?

M.B.: Sí. Cal tenir en compte que el nivell d'analfabetisme de les dones és del 80%. El Gervasio no ha viscut a l'Afganistan, jo sí que hi he viscut. Doncs imagina't el meu pessimisme. És com elevat a la vuitena potència, perquè jo ho he estat veient cada dia. L'electricitat només arriba a les grans ciutats. La dificultat d'accés a internet també és molt elevada. Els culebrons turcs els encanten, però també són censurats. Si una noia hi surt en màniga curta s'hi posa una nebulosa perquè no se li vegi el braç. I ja no et dic les ca-

mes. És el problema de la importància que tenen els mullàs i la insurgència talibana, així com tota una sèrie de senyors de la guerra que estan al poder i són igualment fonamentalistes.

No tens por? ¿No et passa mai res perquè ets estrangera? O perquè portes una vida prudent?

M.B.: Prenc mesures de prevenció, com la manera de vestir i de comportar-me. No vaig amb aquesta minifaldilla ni porto aquestes ulleres de color blau, i la manera de caminar també l'he après. Un amic em va veure pel carrer i li vaig preguntar com m'havia reconegut, si anava totalment tapada, i em va dir: "Vaig veure una dona que anava a tota velocitat i vaig pensar: «Aquesta no és afganesa»". És tot un aprenentatge d'anys, no és posar-se un mocador al cap, sortir al carrer i ja està.

G.S.: Jo arribava a Kabul i me la vaig trobar esperant-me a l'aeroport i ni tan sols ens vam poder fer dos petons, perquè això és feridor per a la gent que està allà mirant. Perquè, a més, tothom et mira i està pendent de què fas i com et mous.

¿Tens alguna idea de com evolucionarà l'Estat Islàmic?

G.S.: És molt preocupant, perquè el que ha aconseguit l'Estat Islàmic a Síria, ara a l'Iraq i aviat en altres països és que s'hagi impedit la cobertura periodística. Quan un conflicte té la naturalesa violenta del de Síria i no es cobreix, queda clar que hi haurà molta més violència. El problema principal és que segrestin periodistes i en alguns casos els matin. L'Estat Islàmic ha aconseguit acabar per sempre o per molt de temps amb la cobertura a Síria i a l'Iraq.

¿Vas veure el periodista britànic John Cantlie, que està enviant cròniques des de Kobane, clarament amb una pistola al cap?

G.S.: Sí, sota l'obligació de fer-ho perquè no el matessin. Qualsevol de nosaltres que volgués salvar la vida, encara que hagués d'insultar públicament la seva família, la insultaria, perquè t'hi estàs jugant la vida. Està sota amenaça flagrant de mort.

¿Tu ja te'n tornes cap a l'Afganistan, Mònica?

M.B.: No, jo he tornat fados dies i em quedo aquí. Ja no hi torno més. He tancat la meua etapa afganesa. Feia gairebé vuit anys que hi era i crec que ara hora de tancar aquesta correspondència i buscar-ne una altra.

I tu, Gervasio, pròxim destí?

G.S.: Tinc altres projectes al cap que no sé encara com els faré, ho he de pensar una mica. Sóc massa jove per retirar-me, i m'imagino que aviat tindrà la idea clara de quina altra feina vull fer a llarg termini.

Representantes
de Sociedad
Civil Catalana
entregando los
documentos ayer
en el juzgado de
guardia

Sociedad Civil pide al juzgado de guardia que actúe contra el 9-N

Libres e Iguales tilda la consulta de «mutilación sectaria» ante la Generalitat

L.R.

BARCELONA- Tres miembros de Societat Civil Catalana acudieron «a título individual» ayer al Juzgado de Guardia de Barcelona para presentar un escrito con el objetivo de reclamar medidas por la utilización de centros escolares para la consulta. En el documento además se solicita que se examine si puede haber responsabilidades penales por «vulneración del Estado de Derecho», ya que se «están utilizando medios públicos para una actividad ilegal». «Es necesario que la justicia actúe», indicó Rafael Arenas, vocal de la

junta directiva de Societat Civil, antes de entregar el escrito.

Tras recordar los últimos requerimientos legales, y las dos suspensiones del Constitucional, exponen todas las distintas acciones del Govern y piden al juez que las investigue por si entiende que ha existido un delito. La entidad reclama que «se ponga fin a la preparación de la jornada de participación suspendida por el Tribunal Constitucional».

La concentración de la plataforma Libres e Iguales, celebrada ayer en la plaza Sant Jaume en el marco de una serie de actos convocados por esta plataforma ante las puertas de varios ayuntamientos españoles en rechazo a la consulta, concluyó con la intervención de los Mossos de Esquadra después de que un grupo de independentistas proetarras se presentaran en la plaza profiriendo insultos a los concen-

trados.

El periodista Arcadi Espada, uno de los principales promotores de esta plataforma, fue el encargado de leer un manifiesto en el que se denunció la celebración en Cataluña de una consulta, calificada como «un acto simulado de democracia», «con la intención de privarnos de una parte de nuestra soberanía ciudadana y de

VIAJE A NINGUNA PARTE

Un centenar de proetarras altera la concentración y provoca la intervención de los Mossos

mutilar nuestros derechos políticos». «Queremos denunciar alto y claro este atropello. Queremos seguir compartiendo con todos los españoles nuestra soberanía. Queremos defender este país unido ante los que pretenden su mutilación sectaria», proclamó Espada en el comunicado.

Durante su intervención, el periodista quiso dejar claro que la plataforma «no reconoce legitimidad alguna a los intentos de fragmentar nuestra ciudadanía apelando a supuestos derechos preconstitucionales» y reclamó al Gobierno español que «defienda con firmeza nuestra ciudadanía común».

A la concentración acudieron también dirigentes de Ciutadans, el Partido Popular de Cataluña, UPyD y VOX, así como entidades en favor de la unidad de España como «Som a temps» y «Espanya i catalans». Precisamente, el líder de Ciutadans, Albert Rivera, señaló que no se puede «romper y pistolear» la Constitución, por lo que solicitó que «no se titubee en la utilización del Estado de Derecho». «Las fuerzas de seguridad, funcionarios y el Estado de Derecho tienen que defender la democracia», destacó Rivera, quien hizo hincapié en que «los policías, jueces y fiscales son nuestros aliados, no nuestros enemigos».

MEDIOS

Gemma Nierga, en los primeros años de su etapa en La ventana. Abajo, María Sabater, la primera locutora de Radio Barcelona, en 1924.

El día que nació la radio

EAJ-1, emisora pionera en España y embrión de la cadena SER, cumple 90 años

R. G. GÓMEZ / F. MORALES
 Madrid

A los 18 años, Gemma Nierga entró en Radio Barcelona para ver de cerca a un locutor de *Los 40 Principales*. "El chico, casi de mi edad, presentó un tema, *Can't take my eyes off you*, y lo hizo mirándome fijamente a los ojos. En ese instante descubrí lo más parecido a eso que llaman 'la magia de la radio'. Con el tiempo, la periodista se ha convertido en una de las voces emblemáticas de la SER, una cadena cuyo embrión fue la estación EAJ-1 Radio Barcelona —una nomenclatura que hace referencia a los códigos de los radioaficionados, España, Telegrafía sin Hilos y el 1 por ser la primera—, que nació el 14 de noviembre de 1924. La voz de la locutora María Sabater inauguró la radio pionera en España hace justo 90 años. Eran los tiempos de la dictadura de Primo de Rivera cuando echaba a andar un medio impulsado por fabricantes de aquellos aparatosos receptores de galena.

"La radio es el lugar en el que muchos hemos aprendido a hablar, a comunicarnos, a entretener, a informar. Nos ha enseñado a pensar", apunta Nierga, que codirige el magazín *Hoy por hoy*, el programa más escuchado del dial y por el que transitó durante varios lustros Iñaki Gabilondo. "La radio ha vivido dos etapas: una anterior a la posibilidad de informar y otra posterior, cuando ya se podía informar. Durante la primera, cumplió un papel de acompañamiento a las fatigas de los españoles para superar tantas dificultades, con programas más básicos pero de enorme mérito como concursos, musicales, dramatizaciones... Era una radio amputada", comenta el periodista. En la segunda, la cosa cambia. "Tras la muerte de Franco llega la información a la radio, pasando de ser un medio muy popular para públicos muy populares a alcanzar una posición destacada, notable, como medio de referencia también en la información y en la opinión".

Durante el medio siglo que ha

estado ligado a las ondas, Gabilondo admite que ha vivido momentos buenos y no tan buenos. Entre los que perduran en su memoria está la primera vez que vio ante los micrófonos "a personas que habían estado denostadas y que parecían el diablo con rabo y cuernos", como La Pasionaria y Santiago Carrillo, o las largas noches electorales, cargadas de emoción. Aunque observa que después de toda una vida haciendo radio, el día más poderoso en la historia del medio, el 23-F, él estaba en la televisión.

Nierga sintió la llamada de la radio en sus tiempos de estudiante de Periodismo. "Quería irme de reportera a Nicaragua, hablar de la revolución sandinista... pero un día me senté frente a un micrófono con 18 años y empecé a hablar de películas, de cine... A pesar de los nervios, sentí que eso me estaba gustando. Han pasado 30 años de ese 'mi primer día'. Hasta hoy, no ha dejado de contar historias, hablar con los oyentes y escucharlos desde la pecera de un estudio. Ha entrevistado a personajes "muy queridos, muy interesantes, muy admirados".

En el fondo de la memoria de Nierga están las voces que salían del interior de aquellos artefactos: la de Elena Francis, que oía su madre, y la de Luis del Olmo, que escuchaba su padre. Aunque en sus inicios los receptores eran escasos, la radio se convirtió pronto en un gran medio de entretenimiento, con la adaptación de obras universales. En 1942 nació el *Teatro del aire* y poco después los populares seriales dramáticos, con la lacrimógena *Ama Rosa* (icono del género), o de humor, como *Matilde*, *Perico* y *Periquín* (16 años en antena) y *La saga de Los Porreta*. El concurso *Cabalgata fin de semana*, el espacio de solidaridad *Ustedes son formidables* o el futbolístico *Carrusel deportivo*, creado por el célebre locutor chileno Bobby De-

glané, han ido forjando la historia de la SER. *Carrusel*, decano de los espacios deportivos, salió al aire en 1954 y desde entonces sus goles acompañan a los aficionados. El formato ha logrado que el deporte sea una parte "muy importante de la historia de la radio. Ha sido la pasión, la emoción, la inmediatez del resultado y, en este país ha sido también, gracias a los deportistas español-

nos nostalgia, evoca "las madrugadas de niebla azulada, la carretera de doble dirección desde Brunete, la lluvia, los camiones de la basura" cuando llegaba a la radio a las 4.30 para entrar en el programa de Gabilondo.

La información es otro puntal de la SER. Aquella emisora que nació en el Hotel Colón de Barcelona supo esquivar en 1972, con *Hora 25*, la prohibición de que las privadas ofrecieran noticieros propios (era obligado conectar con el parte de RNE). El asesinato de Kennedy marcó un hito. Ese día de noviembre de 1963 la SER interrumpió por vez primera un programa para dar prioridad a una noticia de máximo interés.

Tras estos 90 años, ¿qué futuro le espera a la radio? "Hemos de mejorar. La humanidad ha ido mejorando a través de los siglos y noto una corriente en las nuevas generaciones de preocupación por mejorar la sociedad hacia una justicia social y una equidad e igualdad de oportunidades", dice De la Morena. Nierga afirma que a diferencia de otros medios, la radio se entiende bien con Internet y defiende que muchas de las características que hoy creemos que ha traído Internet

"las cultiva la radio desde hace décadas: inmediatez y participación. La radio es, sin ninguna duda, la primera red social, y lo va a seguir siendo en el futuro. Más social que nunca, gracias a su compatibilidad, incluso complicidad, con Internet". Gabilondo mantiene que la radio es el medio que se adapta con más facilidad, rapidez y naturalidad a todos los pliegues de las novedades que se producen en la sociedad. "Incluso ahora mismo, todos estos fenómenos de las nuevas tecnologías que han puesto patas arriba el periodismo escrito no le han afectado a la radio de manera sustancial porque ambos hablan un mismo idioma: información continua en tiempo real y participación".

María Sabater inauguró un medio que se adapta a los retos tecnológicos

les, el gran analgésico de la sociedad", sostiene José Ramón de la Morena, al mando de *El larguero* y con más de 30 años en la SER. "Recuerdo las novelas de Guillermo Sautier Casaseca, que hacían llorar a mi madre, y un aparato AEG con el que mi padre intentaba coger por las noches Radio Moscú en onda corta para enterarse de cosas que aquí no se contaban", dice el periodista. Con me-

Bonaventura Codina, Joan Maria Ges, Anna Pi i Núria Costa, quatre catalans arribats de Mèxic expressament per poder participar en el 9-N, dimecres, al centre de Barcelona ■ JUANMA RAMOS

La crida de les urnes

DESEMBARCAMENT Milers de catalans que viuen a fora han viatjat per votar en la consulta alternativa convocada avui, sigui a Catalunya o als 19 punts de votació a tot el món **MOTIVATS** La majoria van comprar els bitllets fa temps, tot i la incertesa al voltant del 9-N **PROCÉS** El cas ja es comença a conèixer als seus països, però encara hi ha molta feina a fer

Carlota Camps / Òscar Palau
BARCELONA

Van haver de marxar per raons polítiques, laborals o sentimentals. Alguns fins i tot ja hi van néixer, a l'estranger. Però tots continuen sent catalans i exercint com a catalans. I tenien claríssim que no es volien perdre una de les cites més decisives, si més no simbòliques, de la història moderna del seu país: el 9-N. Per molt rebaixat que l'hagi deixat la suspensió de la consulta original, i per molt que el govern espanyol i el Tribunal Constitucional intentin vetar la seva llibertat d'expressió en el procés participatiu que es proposa a partir d'avui, molts catalans han fet centenars i fins i tot milers de quilòmetres per votar avui a casa. Des de Nova Zelanda, d'on ve la Josefina Serrallach, que hi viu des de fa 40 anys, fins a Botsswana, d'on s'ha escapat la Silvia Ordeig per ser voluntària al seu

poble, Sant Bartomeu del Grau, passant per Hong Kong, Austràlia, l'Índia, Kenya, gairebé tots els països d'Europa i bona part dels d'Amèrica. Molts altres catalans, a més, es desplaçaran a les 19 seues que la Generalitat ha posat a disposició seva arreu del món. La majoria votarà amb el DNI, però alguns, que no en tenen, ho faran amb el passaport espanyol, que els permet participar en una mesa especial al Palau Robert de Barcelona.

Núria Costa, Mèxic

■ Mèxic va ser un dels països que va rebre més exiliats republicans després de la Guerra Civil Espanyola, que van contribuir decisivament a mantenir la flama de la cultura catalana. Es diu que durant la dictadura, només l'editorial de Bartomeu Costa-Amic va publicar més llibres en català que tota la resta del món. La seva filla, nascuda a Guatemala i que viu a Mèxic des del 1954, no té DNI, i no estava

segura si podria votar amb el passaport espanyol, que sí que conserva. Però tant li fa. "Si puc votar, bé; però si no, he vingut a veure l'ambient i viure el procés en honor del meu pare, que de petita em deia que era català i no espanyol", explicava dimecres, al centre de Barcelona. Tot i seguir-ho de lluny, no la sorprèn que s'hagi arribat on som. "Aquí ja hi ha, des de sempre una cultura, una forma de vida, unes pràctiques i un sentit de la democràcia molt diferents que a la resta d'Espanya, i ara, a més, l'actitud de Rajoy és de conquesta, no de seducció", denuncia.

Costa, de fet, no ha vingut sola, ja que l'han acompanyat una pila de catalans més, com Bonaventura Codina, Joan Maria Ges i Anna Pi, que també volien ser aquí en un moment així. "Allà es veu amb molta il·lusió, però aquí no tanta: gairebé no coneix cap català a Mèxic que no vulgui votar sí i sí; i aquí sí, i també molts que no volen ni votar", lamenta Codina. Pi, integrant

Recepció i promoció. L'ANC va oferir ahir una recepció a un grup dels catalans arribats de fora a votar. Els últims dies ja han difós un vídeo promocional, i el web www.vullvotar.cat, en què s'ofereix tota la informació, ha obert un registre perquè qui vulgui, expliqui d'on ve i fins i tot es pugui posar d'acord per fer expedicions conjuntes. Divendres a la nit uns 6.500 catalans de fora ja hi havien deixat dit que votaran, dels quals uns 300 havien omplert el formulari per comptar els quilòmetres que acumularan per venir: mig milió, tants com dotze tombs a la Terra.

de l'ANC al DF, es felicita perquè els mitjans mexicans "comencen a tenir interès". "Allà hi passen tantes coses que això els queda molt lluny, a part que són molt nacionalistes", diu Ges. "Són molt de la *Madre Patria* i no entenen que ens vulguem separar", admet Codina.

Marc Massaguer, Cambodja

■ El gironí Marc Massaguer fa tres anys que va agafar el farcell i se'n va anar al nord de Cambodja a fer de cooperant. Ara en feia dos que no tornava, però divendres a la nit va aterrar, i avui votarà a casa. No l'ha sorprès l'esclat independentista des que va marxar, perquè llegeix la premsa diàriament per internet i "un dia o altre havia de passar". I, com a independentista de sempre, no es cansa de "donar la tabarra" als cambodjans, admet. "Ja ens coneixen, i saben que volem votar", afirmava dimecres des d'un hotel a la capital, Phnom

Penh, poc abans d'agafar el vol. "Els de fora, i els de dins cada cop més també, ja ens sentim independents, cada dia més lliures", es commou. Ha hagut de deixar dues feines per venir, però ja té nous projectes pensats per implantar quan torni... en una data encara per concretar. "Vaig agafar els bitllets al juliol, i la idea era tornar després de Nadal, però em quedaré un temps més perquè vull votar a les plebiscitàries", explica. Si no, no podria marxar tranquil.

Octavi Fors, els Estats Units

■ Octavi Fors treballa d'investigador postdoctoral a la Universitat

de Carolina del Nord des de fa tot just vuit mesos, però ara en fa un, abans de la primera prohibició del TC, ja va adquirir bitllets per tornar. No es volia perdre el 9-N pas-sés el que passés, tenint en compte que ja va estar implicat en un moviment de les consultes populars que ara veu, satisfet, com ha reeixit, fins i tot a barris difícils com el seu, la Verneda. "Quan vam començar les consultes molta gent feia mitja rialleta com dient que això no aniria enlloc; ara me'n alegro moltíssim que molts d'ells, cadascú al seu ritme, s'hagi adonat que amb l'Estat espanyol, no pas amb la gent d'Espanya, no hi tenim res a fer", explica encara des dels EUA.

Fors admet que la majoria de nord-americans coneixen "poc o gens" el procés català, però en canvi els que llegeixen premsa internacional o de relleu "ja t'ho pregunten directament quan els dius que vens de Barcelona, i els sembla increïble que un país democràtic no permeti votar, ni tan sols opinar,

als seus ciutadans". És una concepció a què ha ajudat molt, és cert, la comparació amb Escòcia, on el govern britànic sí que va permetre un referèndum. Fors explica que el dia que va aterrar amb la seva dona, quan van dir al taxista que venien de Barcelona, "en lloc de fer-nos el típic comentari sobre Messi o el Barça, ens va dir: 'Oh sí, Catalunya! Segueixo les notícies, i tant de bo sigueu independents aviat!' " "Vam quedar astorats!", exclama.

Sergi Casals, Colòmbia

■ El gironí Sergi Casals fa 12 anys que viu a Medellín, on treballa en el sector de la traducció i els serveis editorials. Va venir quan pot a Catalunya, però aquest cop va demorar una mica el viatge per poder-hi ser el 9-N. Va arribar dijous, i es quedarà una setmana. Reconeix que quan el TC va suspendre la consulta original, va tenir dubtes, però en veure que tirava endavant una

A dalt, el gironí Marc Massaguer, a dalt del trenet turístic amb una publicitat que conté una estelada, a Cambodja, país on viu des de fa tres anys. A sota seu, Sergi Casals, que viu a Medellín, i també ha vingut per poder votar avui. Al costat, la Laia Sobany, que viu a Edimburg i ja va votar al referèndum oficial del 18 de setembre passat. A sota de tot, una imatge de la recepció ahir a la seu de l'ANC a un grup dels milers de catalans que, com els esmentats, han tornat uns dies per participar en el 9-N

■ EL PUNT AVUI / ALBERT SALAMÉ / JUANMA RAMOS

alternativa va comprar els bitllets. "Semblava que la gent estava una mica desconcertada al principi, però de totes maneres volia venir, perquè era clar que alguna cosa hi hauria, el 9-N", explica. Com molts altres catalans en la seva situació, Casals pot seguir l'actualitat catalana diàriament a través de les xarxes socials, "tant o més que des de Catalunya", constata. En l'últim any ha notat un augment de la consciència, a Colòmbia, sobre el procés sobiranista, i no tan sols entre la comunitat catalana sinó també entre els mitjans de comunicació locals. Ara, només la gent "més formada" n'està al corrent, mentre que la resta el sol desconèixer i hi és refractària d'entrada. "Quan se'ls explica, però, són més receptius, i és més fàcil que ho entenguin perquè la gent de Medellín són més emprenedors, com els catalans", explica.

Gerard Boix, Madrid

■ Gerard Boix és director financer en una empresa industrial a Madrid, i ha vingut en cotxe per votar a Palafrugell, gràcies al fet que dilluns és festa a la capital espanyola. "Vaig pensar a pujar a Lleida en els dies següents, perquè és a mig camí, però penso que la contundència d'un 9-N amb molta gent i el suport que han de rebre els dirigents ens obliga una mica a tots; per molt que sigui un sol vot, tot suma", reflexiona. Ha fet, doncs, un esforç econò-

mie per fer un viatge imprevist, com molts catalans que viuen a Madrid i arribaran en tren o avió, que fins i tot aquests dies s'han anat a canviar a corre-cuita l'adreça del DNI per poder votar. I com ho viu, a Madrid? "És molt difícil parlar-ne, fins i tot amb gent formada, perquè molt pocs t'entenen, ni tan sols ho intenten", lamenta. Per això, ha conclòs que el millor és no treure gaire el tema i, en tot cas, quedar de tant en tant amb altres catalans. "Tots ens trobem igual: la sensació d'incomprensió és absoluta, i així ens desfoguem", explica.

Laia Sobany, Escòcia

■ La barcelonina Laia Sobany se'n va anar a treballar a Edimburg fa sis anys i mig, quan encara no hi havia crisi, i tot i que ara voldria tornar no pot perquè no és fàcil trobar feina a Catalunya. "Jo me l'estimo molt, però les coses són com són i potser hauré de tornar quan em jubili, com els britànics que vénen", lamenta en un cafè de l'Eixample.

Prensa: Diaria
Tirada: 19.063 Ejemplares
Difusión: 14.015 Ejemplares

Página: 12

ción: CATALUÑA Valor: 5.272,00 € Àrea (cm2): 810,2 Ocupación: 85,08 % Documento: 3/4 Autor: Carlota Camps / Òscar Palau BARCELONA Núm. Lectores: 160000

Al setembre ja va poder votar *yes* al referèndum escocès, convençuda que "Escòcia se'n podria sortir tota sola", i ara ha vingut perquè ho vol repetir, si bé en un procés ben diferent. "Tinc sort que el DNI m'ho permet, no sé si en un referèndum legal hauria pogut votar", dubta, i se sorprèn que d'un temps ençà, quan ve, veu els balcons plens d'estelades, i tothom parla del procés. "Puc entendre que la Constitució no ho admeti, però els temps canvien i a Madrid no han fet res per intentar trobar la manera de deixar-nos votar", denuncia. "Els britànics no entenen per què es posen tants bastons a les rodes", compara. I no és l'única diferència que ha detectat. "Aquí la gent es crispa de seguida; allà se'n pot parlar molt i ningú s'enfada, mostren un respecte que ja deu venir del caràcter", explica, i admet que tret del seu cercle més proper que sí que li pregunta molt, no veu un especial interès pel cas català. "I aquí no hi ha campanya del no, no pots preguntar res a ningú", lamenta. I es mostra exigent davant d'una eventual independència catalana: "no m'oblido de la corrupció o les retallades, i si s'ha de fer un país nou, això no ho vull."

Teresa Solana, Oxford

■ L'escriptora de novel·la negra Teresa Solana ahir va aterrar a l'aeroport de Barcelona. Des del setembre passat viu a Oxford. Va poder viure el procés escocès des de molt a prop, i ara podrà fer el mateix amb el català. Al Regne Unit la votació d'avui es viu amb Escòcia al cap. Explica que els anglesos que coneix estan "molt contents" que sortís el no el 18 de setembre, perquè "no volien que marxessin". És per això que quan es tracta de parlar de Catalunya no prenen gaire partit, però "no entenen que no se'ls deixi votar". Se sorprenden de la reacció del govern de Madrid i ho comparen amb el que va fer Cameron. I no és l'únic que els sorprèn, també els deixa bocabadats "la gran mobilització de gent". Abans de les últimes diades la gent no es pensava que Catalunya estigués en "batalla contínua" amb Espanya, per aquest "intent recentralitzador" de Madrid. "És per això que els catalans estem tan empenyats", sentència.

Susanna Arús, Bèlgica

■ La Susanna Arús viu a Brussel·les, on treballa en un mitjà de comunicació digital, des de fa poc més d'1 any. Ara s'ho ha fet venir bé per venir a votar al seu poble aquest cap de setmana, Bigues i Riells. "Vaig agafar els bitllets abans de la primera il·legalització, però ja m'havia perdut les diades dels últims anys, i ara volia ser aquí fos com fos", explica. Les noves tecnologies fan que segueixi força al detall l'actualitat

política del procés, un tema de conversa recurrent amb els catalans que viuen a Bèlgica, i fins i tot amb els espanyols, "amb qui es pot discutir prou obertament, tot i que solen estar-hi en contra". La qüestió és que a Brussel·les, però, hi ha gent de tot Europa, i admet que "els estrangers no ho acaben de conèixer". "Saben que hi ha un sentiment però en coneixen pocs detalls més enllà de les declaracions institucionals", lamenta.

Eduard Salvadó, França

■ L'Eduard Salvador viu a Lille, una ciutat del nord de França, a deu minuts de la frontera amb Bèlgica, i aquest cap de setmana es desplaçarà a Catalunya per votar. Agafarà un tren fins a Figueres, i allà l'aniran a buscar en cotxe per arribar a Girona, el seu punt de votació el 9-N. Fa més d'un mes que tenia els bitllets, des d'abans que el president Mas signés el decret de convocatori original. "Tenia molt clar que volia venir", en tenia "moltes ganes", afirmava aquesta setmana, encara des de França. L'Eduard treballa en un institut de Lille ensenyant castellà. Assegura que els francesos amb qui té contacte estan al corrent del que passa a casa nostra. Fins i tot en una classe de primer de batxillerat li van preguntar per què els catalans volíem la independència. Amb els més grans,

professors i altre personal de l'institut, també n'ha pogut parlar. Amb ells han tingut més debat, i la tònica gairebé sempre és la mateixa: no veuen el sentit d'independitzar-se en una Europa que cada cop tendeix més a la unió. "Quan els preguntes si com a mínim estan a favor d'un referèndum diuen que sí, però no creuen que s'hagi de votar res i no conceben que es pugui votar que

no; assimilen que els que volen votar és perquè volen votar que sí", constata. Fins i tot alguns entenen Rajoy i pensen que és normal que no vulgui deixar votar els catalans "si són la regió més rica del país". No es fan cap reflexió, com ara "que això xoca contra la democràcia". Miren França, un dels estats més centralistes d'Europa, i pensen que això "a ells mai els pot passar".

Tomàs de Riba, Suïssa

■ En Tomàs de Riba, que viu a Ginebra, fa tres o quatre mesos que té comprat el bitllet d'avió. Algú podria pensar que és una mica exagerat ser tan previsor, però ell ha

La principal allau, des d'Europa.

A dalt, Tomàs de Riba just després de formar una de les desenes de V fetes enguany, a Ginebra, on viu. A sota, la periodista Susanna Arús, que ha vingut des de Brussel·les per votar, i al costat, l'escriptora Teresa Solana, que ha vingut d'Oxford. El gros de la delegació catalana de fora, de fet, ve d'arreu d'Europa, i alguns fins i tot se les han empecat per baixar en un sol cotxe per compartir despeses. És el cas del gironí Joan Massich, que viu i treballa a Le Creusot, a la Universitat de la Borgonya, al centre de França. Ha baixat amb en Gerard Bahí, que és de la Pera i viu a Lausana, i en Quim Sánchez, que és de Celrà i viu a Zuric. A la pàgina anterior, alguns dels retornats en la recepció que els va oferir l'ANC ■ EL PUNT AVUI / JUDIT TORRES / J. RAMOS

apress la lliçó. Amb la VI va passar al revés: va voler comprar els bitllets més tard i llavors ja valien gairebé 400 euros. Es va quedar sense Diada de l'11 de setembre, però no va deixar que la situació es repetís aquest 9-N: "volia venir fos com fos", sentència. Ja ho té tot preparat, butlleta inclosa. Reconeix que tenia por que després ja no fos accessible i la va descarregar just quan va sortir. Explica que només hi ha dos vols dividides a la nit que facin el trajecte Ginebra-Barcelona i tots dos estaven plens. Assegura que hi ha gent que coneix que s'ha quedat sense vol. Pel que fa als suïssos, són "escèptics" amb el cas català i no entenen el perquè de tant de merder. Tot i això, no conceben que no es pugui votar, ho veuen molt "radical". A Suïssa estan acostumats a fer referèndums gairebé un cop al mes. Però Ginebra és un lloc molt internacional on també hi ha molts espanyols. De Riba assegura que, amb ells, hi tenen "discussions simpàtiques" tot i que no arriben "a cap acord".

Xavi Frigoler, Alemanya

■ El gironí Xavier Frigoler viu a Alemanya, però aquest cap de setmana el passarà a Catalunya. De fet, ja fa dues setmanes que és aquí. Coincidint amb les vacances de tardor dels col·legis alemanys, amb la família ha decidit venir a passar

uns dies a casa. Diumenge aniran a votar i, just després, enfilaran el camí cap a l'aeroport, cap a Alemanya. Dilluns torna a classe. Una "casualitat" perfecta, somriu, tot i que assegura: "hauriem vingut igualment". A Bremen, on viu, explica que la gent parla poc del procés català. Per la televisió només surten notícies quan hi ha manifestacions, i la gran majoria de la gent "es pen-

sen que és només un tema econòmic". No saben la reacció del govern espanyol, i "has de buscar per poder saber més" sobre què passa a Catalunya. Frigoler assegura que en parla amb els companys de feina, els intenta explicar una mica el perquè d'aquesta situació. Diu que molts no en tenen "ni idea", i que quan els ho explica "canvien la seva visió". Encara s'ha d'internacionalitzar més el procés i fer-ne "més propaganda", sentència. De moment,

avui anirà a votar i quan demà arribi a la feina podrà continuar la pedagogia entre els seus companys.

Carles Capdevila, l'Argentina

■ El del Carles Capdevila és un cas fins i tot més especial: ell és argentí, on va néixer, i català de cor. Però no és espanyol: no té DNI, ni tan sols passaport. De fet, el seu pare "va estripar la documentació espanyola", explica, tot i que un dels fills sí que ha tornat a Catalunya. Per tant, ell no podrà votar però ha volgut ser aquí en aquest moment tan especial pel qual es continua sentint com en el seu altre país. "Tinc els bitllets des del juliol: ja m'imaginava la suspensió, però havia de triar entre la Diada i el 9-N, i vaig decidir esperar", explica. Al l'Argentina, presideix el Casal Català de la Plata i va fundar, fa poc més d'un any, l'agència Incat, amb què vol contribuir a difondre a tota l'Amèrica Llatina notícies sobre Catalunya des d'una perspectiva catalana, sense haver de passar filtres a Madrid. Aquests dies serà un privilegiat en viat especial. I, a la tornada, segur que tindrà molt per explicar. ■

Carles Capdevila, vingut de l'Argentina, mostrant una papereta del 9-N, tot i que no podrà votar ■ A. SALAMÉ

Dret a decidir L'hora de votar

A DALT DE TOT DE L'AGENDA
El procés català ha centrat
l'interès mediàtic, a vegades
eclipsant altres temes. PERE TORDERA

De l'interès a la confusió: el procés català als ulls del món

Tot i perdre força, el 9-N manté l'atenció de la premsa mundial

SÒNIA SÁNCHEZ
BARCELONA

"Seré a Barcelona aquest diumenge perquè tot plegat s'ha convertit en una història fascinant, volàtil i imprevisible que té implicacions molt grans per a la resta d'Espanya i per a Europa", explica a l'ARA Raphael Minder, el corresponsal a Portugal i Espanya del *New York Times*. El diari més influent del món ha seguit atentament el procés català des del 2012, quan ja va cobrir la gran manifestació de la Diada. Llavors van atribuir el moviment als efectes de la crisi econòmica. "Crec que els nord-americans han seguit atentament i s'han esforçat per entendre el procés, potser contradictori, que jo batejaria com la fragmentació de l'Europa unificada", afegeix Minder.

La capçalera nord-americana ha fet una anàlisi centrada en els aspectes econòmics i polítics del procés, que va culminar en un editorial, el mes passat, en què reclamava al president del govern espanyol, Mariano Rajoy, que dialogués amb Catalunya per buscar una "solució política" al conflicte. En aquest camí, Minder destaca que "la participació" que aconsegueixi la consulta d'avui serà "l'element més significatiu": "Si milions de catalans es mostren a votar en circumstàncies tan incertes, serà un missatge difícil d'ignorar, encara que Madrid pugui considerar il·legal qualsevol resultat".

Potser és per això que, tot i haver perdut la condició de referèndum oficial, centenars de periodistes d'arreu del món seguiran el 9-N des de Barcelona. El centre de premsa habilitat a La Fira té uns 400 mitjans acreditats, molts dels quals de fora. Estarà obert tota la nit de diumenge a dilluns perquè es puguin fer connexions en directe amb països com el Japó o Xile.

"Un vot per no res", diu 'Le Monde'
Malgrat això, *Le Monde*, el principal diari francès, feia divendres un editorial demolidor contra el "succedaneu de consulta". Titulava "Un vot per no res". Henry de Laguérie, el corresponsal d'Europe 1 a Barcelona, explica que als mitjans francesos els està "costant molt explicar què passarà diumenge, no s'entén gaire si serà una consulta en la qual només votaran els independentistes, perquè no hi ha hagut campanya ni tampoc hi ha cens". Molts han optat pel terme "votació simbòlica": la pèrdua d'oficialitat ha reduït l'interès dels mitjans francesos en la jornada, admet De Laguérie.

A França, l'opinió majoritària està en contra de les aspiracions d'independència de Catalunya. Però si fins fa poc es desconeixia completament el procés, ara la gent a França sí que sap què està passant i molts estan preocupats, per com ho està portant Artur Mas, però també per com ho està portant Rajoy i per aquesta incapacitat de diàleg sorprenent", explica De Laguérie.

Les espectaculars imatges de les últimes Diades i, ja aquest 2014, el paral·lelisme amb el referèndum d'Escòcia han donat al procés català una dimensió global inèdita. Des de la britànica BBC fins a l'edició en anglès de la televisió Russia Today –totes dues han dedicat extenses cobertures al cas català–, passant pels mitjans latinoamericans, l'atenta mirada del món s'ha posat sobre Catalunya, tal com destaca l'anàlisi elaborada per l'observatori Mèdia.cat. Segons l'informe, a més, la premsa internacional ha fet un viratge generalitzat en el seu discurs, ja que al principi veia el moviment com un efecte més de la crisi econòmica, però amb el temps l'ha acabat concebut com a fruit de "reivindicacions nacionals i netament independentistes".

Fins i tot una regió que només s'interessa "pel que pugui passar amb el Barça", com el món àrab, ha girat la vista cap a Catalunya, bromeja el corresponsal d'Al Jazeera a Madrid, Aiman Zoubir: "Ens interessa perquè és un tema de dimensió internacional, per l'impacte que pot tenir a la UE i al sud del Mediterrani". Tot i que la cobertura serà menor que la del referèndum "oficial" d'Escòcia, la cadena de referència al món àrab serà a Barcelona per explicar el que passi aquest diumenge. Però més enllà de la consulta, sobre el futur de Catalunya ningú s'atreveix a aventurar res. Com diu Minder, del *New York Times*: caldria "una bola de vidre".

La tienda de noticias

Periódicos holandeses exploran un nuevo sistema de venta de artículos a través de una página promovida por dos jóvenes. Su éxito ha movilizado a *The New York Times* y Axel Springer

Por ISABEL FERRER

El cuartel general de Blendle, el quiosco digital lanzado hace siete meses por los periodistas holandeses Marten Blankesteijn y Alexander Klöpping, ambos de 27 años, ocupa apenas unas habitaciones en el enorme recinto permanente de la Feria de Muestras de Utrecht. Su desorden, esto es, mochilas por el suelo, televisores de pantalla plana apagados sobre un mueble de pared, vasos desechables de café por todas partes... puede confundir al visitante. Pero no, no es una asociación de aficionados a los juegos de ordenador. En medio año, Blendle ha conseguido 130.000 compradores de artículos periodísticos y que casi todos los medios escritos del país vendan sus textos a través de ellos. A pesar de que la aventura acaba de empezar, *The New York Times* y la potente editora germana Axel Springer han invertido, juntas, tres millones de euros en un negocio que reporta ya beneficios inesperados a cabeceras de calidad, prensa del corazón y todo tipo de semanarios en Holanda.

Que Axel Springer, líder de publicaciones digitales y responsable de *Bild*, el diario europeo de mayor difusión, y *The New York Times* apoyen a Blendle es casi más importante que la suma recibida. El dinero servirá, eso sí, para aumentar la plantilla actual, de 32 personas, y preparar el salto internacional: tienen peticiones de medios de India, Sudáfrica, Reino Unido, Estados Unidos, Francia y España, interesados ya en el proyecto.

Blendle presenta los artículos publicados por los diarios holandeses (además de *The Economist*) en tres apartados: noticias más leídas, última hora y favoritos (una selección de los propios gestores de Blendle), y les fija un precio de entre 20 y 70 céntimos de euro, según un baremo que determinan los editores, que se quedan con el 70% de lo recaudado. En la página se presenta cada noticia con el título

lar y unas líneas. Por eso, si el consumidor no queda satisfecho, porque el contenido no se corresponde con lo que esperaba, le devuelven el dinero.

De momento solo se han resistido *Voetbal International*, un semanario deportivo, y *Linda*, una revista patrocinada por la actriz y presentadora Linda de Mol. Otros, como *De Volkskrant*, uno de los diarios de calidad del país, "se metieron para probar y ahora piensan en contratar a otro redactor gracias a los ingresos derivados de nuestro servicio a la carta", dice, muy satisfecho, Marten Blankesteijn, con el primer té de la mañana en la mano.

una empresa que no requiere inversiones de entrada y solo reporta beneficios.

Het Parool, un diario local de Ámsterdam, ha optado por ir aún más lejos. Desde hace unas semanas regala 12,50 euros a cada suscriptor de su edición impresa para que compre a través de Blendle noticias incluso de otros periódicos. "Aunque a los periódicos cada año les resulta más difícil resistir por falta de publicidad, una colaboración como la nuestra no ha hundido a nadie. Al contrario. Es como pagar por bajarte música gracias a Spotify. Ojeas nuestra página web (blendle.nl), echas un vistazo a los artículos ofrecidos y compras

todo su contenido en abierto salvo los textos exclusivos o especiales. En cualquier caso, en Blendle vuelcan el contenido completo. "Hay que distinguir entre la actualidad que brindan todos los medios a la vez, y la información de calidad. Creo que nadie pagaría por la primera en Internet. La otra, la que forma opinión, la de investigación, o bien los reportajes de fondo, se abona sin problemas. La gente de mi generación huye del papel, pero no de las noticias bien trabajadas", dice, mientras suena y suena su teléfono móvil. Él empezó a escribir en prensa a los 19 años, en un periódico gratuito. Dejó la carrera de Periodismo en segundo curso. En 2012, junto con Klöpping, lanzó *universiteitvannederland.nl*, un servicio que permite seguir a través de Internet, esta vez gratis, las clases impartidas por catedráticos de renombre. Y luego llegó Blendle. Según sus datos, cada mes tienen hasta 30.000 nuevos suscriptores (en un país con 16,7 millones de habitantes y un 94% de cobertura de Internet).

Aunque la situación holandesa tal vez no pueda extrapolarse, entre otras cosas porque no existen diarios dominicales impresos, en Blendle sostienen que adaptar el modelo a otras culturas periodísticas no será problema. "Durante el pasado Mundial de Brasil, por ejemplo, el día que Holanda derrotó a España tuvimos un pico de lectores que querían leer artículos deportivos de opinión de diversos medios. Lo ideal era comprarlos en la web. El lector no necesitaba un periódico completo cuando solo le interesaba lo relativo a ese partido", explica Blankesteijn, convencido de que

una mayor oferta solo aumentará el interés del lector por la prensa. "Como editores, queremos atraer a jóvenes lectores a Internet y convencer al usuario de que pague por un buen periódico, también en la era digital", rezaba el comunicado de Axel Springer que anunció la inversión. "Este año por fin tendré un sueldo. Las cosas marchan", bromea Marten Blankesteijn en la despedida. •

Los creadores de Blendle, Marten Blankesteijn y Alexander Klöpping, el pasado abril. Foto: Robin van Lonkhuijsen (AFP)

La noche anterior acudió a un encuentro con los editores nacionales de prensa. Una cita selecta e inalcanzable hace pocos meses. "Ahora nos invitan como si fuera lo más natural del mundo", asegura. Según él, contar con Blendle en estas fiestas demuestra dos cosas: la necesidad de crear un nuevo modelo de negocio para los periódicos y, en el caso holandés, la facilidad con que los editores pueden sumarse a

lo que te interesa. Un gesto natural para nuestros clientes, dos tercios de los cuales tienen menos de 35 años. Ellos prefieren artículos sueltos en lugar de un ejemplar entero. Al final, hay lectores que compran más de lo que pensaban, porque solo hemos tenido que devolver el importe de un 4% de los artículos vendidos", asegura Blankesteijn.

Los periódicos holandeses tienen casi

Camino de baldosas virtuales Adgravity rastrea el «viaje» que sigue el usuario

La revolución de la publicidad online más allá de Google

► La compañía española Adgravity propone un sistema alternativo de reparto de ingresos

J. T.

En publicidad, el camino que sigue el usuario desde que ve un anuncio hasta que compra el producto es difícil de rastrear. Y a pesar de las apariencias, el itinerario puede ser aún más alambicado al bucear en internet. Adgravity, compañía española de análisis de datos, se dedica a examinar este «rastreo» para asesorar a empresas y poder aumentar la eficiencia de lo invertido en publicidad online y proponen un nuevo modelo de reparto. Su director general, Jesús Ollero, cree que Google se beneficia de manera desproporcionada del actual sistema al absorber una gran parte del negocio que genera la publicidad online.

«La principal desventaja del modelo actual "Last cookie win" es que considera el último impacto publicitario antes de la transacción como único responsable en la generación de la venta», denuncia. La propuesta de Adgravity, que trabaja con empresas de la talla de Meliá, BBVA o Telefónica, consiste en analizar el camino que sigue el cliente desde que recibe el primer «impacto publicitario» hasta la venta final. Su teoría consiste en que el usuario recibe varios «impactos» publicitarios hasta que se decide a comprar y que en la actualidad los intermedios están infraponderados. «El número de impactos publicitarios depende de cada sector, pero la media está en quince», asevera.

Una vez rastreado el itinerario del cliente, Adgravity crea un plan de inversión en publicidad online a medida del camino recorrido por los usuarios del producto en cuestión. «Ahora, el gran beneficiado es Google, que sigue siendo un soporte muy importante, si bien funciona en gran medida gracias a la aportación del resto de canales», considera. El propio Ollero estuvo en Google como director general de Doubleclick.net, filial de la compañía de Mountain View.

Adgravity, que nació en 2008, emplea a quince personas, y espera cerrar

El director general de Adgravity, Jesús Ollero

ABC

el año con una facturación cercana a 7 millones de euros. Su sistema no es único y defienden que es una tendencia que tiene cada vez más adeptos y beneficios en mercados como Estados Unidos, Reino Unido o Alemania.

«Con el modelo de atribución dinámico de Adgravity el anunciante puede analizar el viaje del usuario y ver de qué manera contribuye cada impacto publicitario en el proceso de la venta. Con este sistema medimos el retorno de inversión de cada uno de los canales y soportes publicitarios y también proporcionamos información para que el anunciante optimice al máximo su plan de medios», incide Ollero.

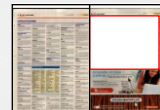
En el modelo de Adgravity, el correo electrónico, las redes sociales o las páginas donde el usuario se conecta con mayor asiduidad ganan en protagonismo. El directivo traza tres grupos diferentes de actores: los canales que introducen al usuario, donde se produce el

primer «impacto»; los canales que influyen (por ejemplo, los medios online), y los que cierran la venta. El «atajo» que proponen desde Adgravity reparte los ingresos de forma más equitativa. «Beneficia a todos los soportes ya que da visibilidad al anunciante de la aportación real de cada uno», explica el director

general de la firma tecnológica, que cree que cuanto más eficiente sea el sistema, mayor será la inversión en publicidad online a repartir.

Ollero señala que este sistema permite mejorar la efectividad de la inversión en publicidad de sus clientes en un 50% y, por tanto, las ventas. De momento, Adgravity ya opera con campañas en los cinco continentes y pretende abrir una oficina en México para comenzar las operaciones en Iberoamérica. El paso siguiente de la empresa consiste en integrar en su plataforma de análisis canales como la televisión. En su caso, la senda está trazada.

«El modelo actual beneficia sobre todo a Google»

icult avui sortim

TEATRE BORRÀS

R. Urquidí, 9, 93 412 15 82.
 Doble programació: **La vida resuelta**, Horari: dc. a dv. 21 h. 18.30 h i 21 h; dg. 18.30 h. **Gisela y el libro mágico**, Horari: dv., 18.30 h; ds., 17.00 h; dg., 12.00 i 17.00 h. Entrades a la venda a www.grupoborras.com i a www.ticketmaster.es.

TEATRE CAN RAJOLER

Travessera, 1, 08150 Parets del Valles. Tel. 93 573 98 00.
Sometimes too much ain't enough a càrrec de The Excelsents. Un concert trobador fort de ballades de R&B i soul.
Diumenge, 16 de novembre, a les 18.30 h. Preu: 15 €.
 Venda d'entrades a tickets.com i al mateix teatre una hora abans de la representació. Més informació a www.parets.cat.
 Temporada 2015 als teatres del Parets: **regala't el Carnet Amic**. Abonament a tota la programació de Can Rajoler i de la Sala Bazar Cooperativa de tot l'any 2015 amb un 50% de descompte. Informació i venda a Can Rajoler, telèfon 93 573 98 00.

TEATRE DEL RAVAL

St. Antoni Abat, 12. Tel. 93 443 39 99. **L'esbodelador de Whitechapel**, Espectacle musical. Dg., dv., ds., 20.30 h; dg., 18 h. **El feticicòleg**, monòleg còmic. Dv., 25 h. Venda taquilla tickets.com i 902 044 225.

TEATRE GAUDÍ BARCELONA

St. Antoni Maria Claret, 150. -Mb L-2, L-5, L-6, Bus 15-201, 4547/7211/15/NA/ND/N1. Tel. 93 603 51 61. Del 6 al 23/11: **Cambó Company** amb Carles Matallén. Dc. a ds., 20 h; dg., 18 h. Estrena 12/11: **Tastino però no tant de J.L.A.** de los Santos. Amb Jovita Linuesa. Ferran Castells i Mónica Corral. Dc. a ds., 22 h; dg., 20 h. Teatre musical familiar: **La rateta** Cia. Magatzem d'Arts. Dg., 12 h. Venda Ticketmaster.

TEATRE LLIBRE GRÀCIA

Tel. 93 229 97 47. Montseny, 47 Fontana L3, Kruun, de H. Levin, dc. G. Portacel. Estrena el 13/11. Més informació i venda d'entrades a www.teatrellibre.com, taquilla del teatre, Ticket Rambla (Rambla, 98) i 902 106 369.

TEATRE LLIBRE MONTJUÏC

Tel. 93 229 97 47. Passatge de Santa Madrona, 40-46 / P. Miramonts Arzu, 1. Metro Poble Sec L3, Espinasse L3/L1. **Bonata de olofo**, d'I. Bergman, dc. O. Veronesi. Del 6 al 9/11. **El llibre dels nens**: Moby Dick, un viatge pel teatre. Estrena 8/11. **Fora d'horari**: The Circus, C. Chacón i L. Vi. del Fundó única 10/11. Més informació i venda d'entrades a www.teatrellibre.com, taquilla del teatre, Ticket Rambla (Rambla, 98) i 902 106 369.

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA

Pi de les Arts, 1.
 Sala Petrus: **Licelastes i cruzados de S. Pitarra**. Fins 6 novembre. Dc. a dv. 20 h; ds. 17 i 21.30 h; dg. 18 h.
 Sala Tallers: **El President de T. Bernabé**. Fins 25 desembre. Dc. a ds. 20 h; dg. 18 h. Venda entrades: www.tnc.cat i taquilla 93 305 57 20.

TEATRE POLIORAMA

Tel. 93 317 78 99. La Rambla, 115. **Minoria Absoluta** presentada Poliorama, el musical. Horari: dv., 21.30 h; ds., 18.30 i 21.30 h; dg., 18.30 h. Preu: ds. de 20 a 40 €. Entrades a

teatropoliorama.com, ticketmaster.com, al 902 15 00 25 i taquilla. Grups, al 93 441 39 79.

TEATRE ROMEA

C. Hospital, 51. www.viueteatre.com.
 Programació familiar.
Perduts a la Viquipèdia, funcions 2, 6, 16, 23 i 30 de novembre, a les 12.00 h. Reserves al 93 432 4360.

TEATRE VICTÒRIA

Tel. 93 324 97 42. Av. Paral·lel, 67-69. Dagoll Dagom presenta **Mar i cel**. Horari: dg., 20.30 h; dc. 21.30 h; ds., 17.30 i 21.30 h; dg., 18 h. Entrades a teatrevictoria.com, ticketmaster.com, al 902 150 025 i taquilla. Grups 93 441 39 79.

TEATRE-AUDITORI SANT CUGAT

Plaça Centre Cultural, s/n. Túnels de Valldor, sortida 11. C-56/AP-7.
El Superbarber de Sevilla, de Gioacchino Rossini. Diumenge 16 de novembre, 12 i 19 h.
Els dies felïços, de Samuel Beckett. Direcció: Sergi Belbel. Digueu 20 de novembre, 21 h. i divendres 21 de novembre, 21 h. Entrades exhaurides.
 Informació i venda amb targeta de client al 93 590 12 69 i per internet: www.teatre-santcugat.cat. Una hora abans de la funció a les taquilles.

TEATRENEU

(Multisales) Sala Café Teatre. Terc, 26 (Gràcia). L-4, Joanic, L-3 Fontana. Avui, **La Caputxeta i el llop**, a les 17 h. **Agència matrimonial TD amor**, a les 18.30 h. www.teatreneu.com.

TEATRENEU

(Multisales) Sala Xavier Fàbregas. Terc, 26 (Gràcia). L-4 Joanic, L-3 Fontana. Avui, **Biancaneus i els set nans**, 17 h. **ImproShow**, 19 h. **Mag Pota** a les 20 h. Compra a www.teatreneu.com.

VERSUS TEATRE

Castellç, 179. Metro Gòtic (Monumental). Bus 7/56/62/BC1/ND3. 93 232 31 84. Fins 09/11 **Osea en el aigua**, de David French. Dc. a ds. 22 h; dg., 20 h. Taquilla 911 1146 i de Dia. Tiresant. Dg., 12 h. Estrena 13/11 **Maggie & Maggie** de Catherine Buerkert. Venda Ticketmaster.

Activitats

EXCURSIONS I VISITES CULTURALS

Centre Europeu de Barcelona - Club Cultural. Activitats: Excursions, Borlades, Art, Història, Natura, Senderisme, Viatges. Vine a conèixer-nos. Av. Diagonal, 448 (camí de Murrià). Horari: de 17 a 20 h. T. 987 560 502. www.CentreEuropeu.cat

Atraccions

GEL SKATING CLUB

www.skatingclub.cat. Roger de Flor, 188. Tel. 93 245 28 00. Avençades, Escola patinatge. Bar Piquing 24 h.

Balls

TANGO

La Sala de Balls de Barcelona. Aduerte-se també amb la crisi. Cada dimecres, dijous i divendres, tarda i nit l'Orquestra revelació Mil-lentum. Cada divendres i dissabte, tarda i nit, actuació de Chacumbela MusicOrchestra. Des de les 8 tardes fins les 5 de la matinada sense interrupció (Wine i gaudeix).

TANGO

[Preu especial per a grups] Tel. 936 732 853. C. Diputació, 94. Mtro Rocaforat 5.11. www.salaedelstestango.com.

Infantils

JOVE TEATRE REGINA

(Sàncio, 22. M. Diagonal). 932181512.
 Fins al 9 novembre: **La Via Làctia**. Cia. El Cau de l'Unicorn. Dc. 18 h; dg. a les 12 h. Venda entrades: www.jregina.com.

PETIT ROMEA

Viu el teatre. Vegeu i cantaleu a teatre. Tel. 934324369.

SATI TEATRE

Torne Robin Hood, de Cei. Teatre Nu. Consultar www.sati-teatre.cat.

TANTARANTANA TEATRE

Luz Roca, 22. Tel. 934417022. Pà Suat: Vestit nou de la caputxeta amb boles. Dc. 18 h; dg. 12 h.

TEATRE GAUDÍ BARCELONA

St. Antoni Maria Claret, 150. -Mb L-2, L-5, L-6. Bus H6 20/45/47/21/19/NA/ND/N1. Tel. 93 603 51 61. Un musical familiar: **La rateta**. Dg. 12 h. Venda Ticketmaster.

Museus

CCCB

Montalegre, 5. barcelona. www.cccb.org. Tel. 933 064 100. Horari: d'11 a 20 h. Dv., ds.: dg. Teatre, d'11 a 20 h. Art i Història. Exposicions: **Big Bang Data / World Press Photo '14 / Sota setge**. (Última dies)

CENTRE D'ART TECLA SALA

Avinguda de Josep Torredemata i Joan, 41. L'Espai del Teclat. Tel. 93 336 57 71. Metro L-1: Tàrrades. Bus L-12. Taquilles: d'11 a 14 h; de 17 a 20 h. Diumenges i festes, d'11 a 14 h. Difusió l'art. Entrada lliure.
 Qui hi per del roig?, Espai 1.
 Joaquim Chamcho. Dibuxa una línia i segueix-la Espai 2.

FUNDACIÓ FRAN DAUREL

Col·lecció d'Art Contemporani. Poble Espanyol. Tel. 93 423 41 72. De diumenge a diumenge, de 10 a 19 h.

MUSEU DE CERA-BOSC DE LES FADES

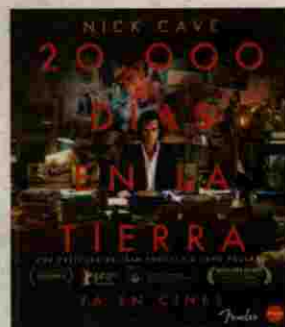
Rbla. de Sta. Mònica, 4-6. M. Drassanes. T. 93 317 26 46.
 Horari: laborables 10 a 13.30 h i de 16 a 18.30, dissabte, diumenges i festes, d'11 a 14 h i de 16.30 a les 20.30 h. **Cafeteria: Bosc de les fades**, oberta cada dia, de 10.30 del matí a la 1 de la matinada. **Botiga: Passatge del Temps**, oberta cada dia de 10 a 22 hores.

MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS

De Barcelona. www.museociencias.cat.
Museu Blau. Pl. Leonardo da Vinci, 4-5 (parc del Forum). 93 256 60 02. 10-20 h. **Visita guiada dinamitzada** a l'exposició permanent **Planeta Vida** 12 h i 16 h. **Niu de ciència**, activitat gratuïta per a infants fins als 6 anys: 11-14 h i 16-19 h. Exposició temporal **Enverinats**, amb 50 animals venenuts vius. **Jardí Botànic**. Dr. Font i Quer, 2. Montjuïc. Tel. 93 256 41 60 / 10-17 h. Exposició temporal **Salvador**, el gabinet de curiositats de Barcelona. Exposició permanent de boneses. www.agenda.museociencias.cat.

MUSEU DE LA MÚSICA

L'Auditori, C. Lepant, 150. Barcelona. Tel. 93 256 38 50. www.museumusicaboncat.com. Horari: 10 a 18 h; dg., 10 a 20 h; dc, tanca't. Avui, 17.30 h. taller familiar **Quin gong!** amb un gongista (Bà).

MUSEU EGIPCI DE BARCELONA

València, 284. Vella i Col·lecció permanent i l'exposició temporal **Tutankhamon. Història d'un descobriment**. De diumenge a dissabte, de 10 a 14 h; de 15 a 20 h, diumenges, de 10 a 14 h. Tel. 934850168. www.museuegipciclcom.

MUSEU FREDERIC MÀRES

Pl. de Sant Jaume, 5. Dc. i ds. de 10 a 19 h; dg i festes d'11 a 20 h; dc, tanca't. Tots els dg. a partir de les 15 h, entrada gratuïta. Tel. 932 563 600; www.museumamars.com; facebook.com/MuseuFredericMares. I twitter: @MuseuFMares.
 Exposició: **Una mirada al 1700. A partir dels gravats de**

la col·lecció Gelonch Viladegut fins 11.01.15 i Rafael Casanova. La popularització d'una escultura monumental fins 11.01.15.

MUSEU MARÍTIM I DRASSANES REIALS

Av. de les Drassanes, s/n. -Mb- Drassanes. Tel. 93 342 99 20. www.mmb.cat. De diumenge a diumenge, 10-20 h. Exposició permanent: **lançador**. Edifici històric de les Drassanes Reials obert al públic. Exposició semipermanent: **Vatge mar endà**, fins al 31 de desembre del 2014. Exposició temporal: **Port, fluxos vitals**, a càrrec del pintor Josep Segú, fins al 7 de desembre; **Pirates**, fins al 29 de març del 2015. i **Càmeres submarines. El repte de fotografar sota l'aigua**, fins al 12 d'abril. Activitats familiars de cap de setmana.

REIAL MONESTIR DE STA. MARIA

De Pedralbes. (Sta. Maria, 9). Dc i ds de 10-14 h; dg i dg. 10-17 h. Dg. gratuït a partir 15 h. Exposició **Patrimoni en temps de guerra** informació: www.bcn.cat/monestirpedralbes. Tel. 932593427 i monestirpedralbes@bcn.cat

Música

L'AUDITORI

C. Lepant, 150. Tel. 932479300. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya Jordi Pons, director. **Neuza Fraga**, piano. Dg., 9 i 11 h. Obres de Beethoven, Chopin i Brahms. / Preu de 10 a 36 € // **Banda Municipal de Barcelona**, Salvador Botons, director, Coral Clàssica, Coral Canigó i Coral de l'ESMUC. L'home armat. Una missa per la pau Leninski Dg., 9 i 11 h. xarxa de preu gratuït amb entrada concert (17 h) i Preu de 9 a 14 € // Entrades: L'Auditori www.auditori.cat

PALAU DE LA MÚSICA

En Jan Tilla. Emocions a través d'una aventura musical. Concerts Familiars al Palau. Dg., 9 de novembre, 11, 12.30, 17 h. Petit Palau. Preu 11 euros. Taquilla Palau 90242862 / www.palaumusica.cat.

PALAU DE LA MÚSICA

Visitem i experimentem al Palau. (horari guiat + taller de taller). Concerts Familiars al Palau. Dg., 9 de novembre, 10.30 h. Sala de Concerts i Petit Palau. Preu: 11 euros (infants) i 3 euros (adults). Taquilla Palau 90242862 / www.palaumusica.cat.

Sales de festes

BAGDAD - PORNO - XOU

Fans del cantonada Nou de la Rambla. Tel. 93 442 07 77. **Cada nit xou de 23 h a 05 h**, amb 25 artistes.
 L'espectacle nòm. 1 d'Europa, Comissió i grups per a xou. Consultar tel. 93 442 07 77. www.bagdad.com.

CARTA DE L'ALCALDE

Compromís amb la transparència

ÀNGEL ROS DOMINGO
PAER EN CAP

LA PAERIA compleix en el seu web el 100% dels requisits de transparència i de qualitat de la comunicació pública local d'acord amb la darrera onada de l'enquesta que realitza la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Aquest resultat, fet sobre l'anàlisi dels darrers sis mesos, referenda el nostre compromís amb la transparència de la gestió pública, un pilar bàsic de les societats modernes i democràtiques que cal desenvolupar, especialment des de les administracions.

La necessitat de complir la nova llei de transparència a què estem obligats tots els ajuntaments abans del desembre del 2015 assolirà nous avenços per a aquest dret ciutadà. En el darrer ple municipal, el consistori s'ha adherit per unanimitat al Codi de Bon Govern Local de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies. L'ajuntament es compromet a iniciar els tràmits per sotmetre a revisió la normativa organitzativa municipal, d'acord amb l'actualització d'aquest codi que està realitzant la FEMP per adaptar-lo a la llei de transparència.

La societat actual està en ple canvi d'era. El ciutadà reclama amb raó mà dura amb els casos de corrupció com a única forma de recuperar la confiança en les institucions i els seus governants. Ens toca a tots estar al nivell que la societat reclama. El Codi del Bon Govern Local preveu, entre altres mesures, fer públiques les decla-

racions de béns i activitats de tots els càrrecs públics. Per llei, els regidors i regidores de la Paeria –govern i oposició– ja presentaven aquesta informació a principis i a finals de mandat, però d'acord amb el nou codi, les declaracions les podrà veure qualsevol ciutadà. A partir d'ara, estudiarem el format de la publicació perquè la difusió de les dades s'adapti a la llei de transparència i, també, a la de protecció de dades personals.

L'evolució de les tecnologies de la comunicació en les darreres dècades situa els mitjans digitals en un lloc central en aquest escenari de major presència d'informació pública, la consulta de la qual ha de ser immediata i fàcilment accessible i visible. Per això és important el resultat que el web municipal ha obtingut en l'estudi que citava al començament, impulsat pel Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la

UAB, i en el qual participen unes altres vuit universitats de tot l'Estat. Les conclusions del treball assenyalen que l'ajuntament compleix totalment els requeriments, tant pel que fa al contingut de la informació com a la seva visibilitat a la pàgina web. La Paeria ofereix informació sobre tots i cadascun dels punts que fixa aquesta enquesta: les retribucions dels càrrecs electes, el pressupost municipal i el seu estat d'execució, la relació de llocs de treball, notícies o les eines

que s'ofereixen per a la participació ciutadana en el control democràtic, entre molts altres.

Lleida ha estat sempre pionera en l'ús i en la promoció de les noves tecnologies de comunicació. L'any 1995 es presentava a l'Estat una nova via programada per a la transmissió de dades, Infovia, que utilitzava la incipient xarxa d'internet. A finals d'aquell mateix any, es produeix la primera connexió pública a Infovia en tot Espanya des del saló de sessions del Palau de la Paeria. El de-

sembre del 2015, en farà 20 anys. Vivim en una societat en canvi permanent que, ara, amb una xarxa i uns dispositius digitals d'ús massiu, reclama avenços qualitius en la informació pública que hi ha de ser present, una demanda que respon a la voluntat de la ciutadania de tenir un major grau de participació en les decisions que li afecten. Les administracions tenim l'obligació de donar resposta a aquest dret i, en aquest sentit, està treballant la Paeria.

El web de la Paeria ofereix informació del pressupost municipal i el seu estat d'execució i de les retribucions dels càrrecs electes, entre d'altres

LA SOCIETAT ACTUAL ESTÀ EN PLE CANVI D'ERA

Compromís amb la transparència

Àngel Ros Domingo
Alcalde de Lleida

La Paeria compleix en la seva web el 100% dels requisits de transparència i de qualitat de la comunicació pública local d'acord amb la darrera onada de l'enquesta que realitza la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Aquest resultat, fet sobre l'anàlisi dels darrers sis mesos, referenda el nostre compromís amb la transparència de la gestió pública, un pilar bàsic de les societats modernes i democràtiques que cal desenvolupar, especialment, des de les administracions.

La necessitat de complir la nova Llei de Transparència a què estem obligats tots els ajuntaments abans de desembre de 2015 assolirà nous avenços per a aquest dret ciutadà. En el darrer ple municipal, el consistori s'ha adherit per unanimitat al Codi de Bon Govern Local de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies. L'Ajuntament es compromet a iniciar els tràmits per sotmetre a revisió la normativa organitzativa municipal, d'acord amb l'actualització d'aquest codi que es-

tà realitzant la FEMP per adaptar-lo a la Llei de Transparència.

La societat actual està en ple canvi d'era. El ciutadà reclama amb raó mà dura amb els casos de corrupció com a única forma de recuperar la confiança en les institucions i els seus governants. Ens toca a tots estar al nivell que la societat reclama.

El Codi del Bon Govern Local preveu, entre altres mesures, fer públiques les declaracions de béns i activitats de tots els càrrecs públics. Per llei, els regidors i regidores de la Paeria –govern i oposició– presentaven aquesta informació a principis i a finals de mandat, però d'acord amb el nou codi, les declaracions les podrà veure qualsevol ciutadà. A partir d'ara, estudiarem el format de la publicació perquè la difusió de les dades s'adapti a la Llei de Transparència i, també, a la de protecció de dades personals.

L'evolució de les tecnologies de la comunicació en les darreres dècades situa els mitjans digitals en un lloc central en aquest escenari de major presència d'informació pública, la consulta de la qual ha de ser immediata i fàcilment accessible i visible. Per això és important el resultat que el web municipal ha obtingut en l'estudi que citava al començament, impulsat pel Laborato-

El ciutadà reclama amb raó mà dura amb la corrupció per recuperar la confiança en institucions i governants

ri de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la UAB, i en el que participen altres vuit universitats de tot l'Estat.

Les conclusions del treball asse-

nyalen que l'Ajuntament compleix totalment els requeriments, tant pel que fa al contingut de la informació com a la seva visibilitat a la pàgina web. La Paeria ofereix infor-

mació sobre tots i cadascun dels punts que fixa aquesta enquesta: les retribucions dels càrrecs electes, el pressupost municipal i el seu estat d'execució, la relació de llocs de treball, notícies o les eines que s'ofereixen per a la participació ciutadana en el control democràtic, entre molts altres.

Lleida ha estat sempre pionera en l'ús i en la promoció de les noves tecnologies de comunicació. L'any 1995 es presentava a l'Estat una nova via programada per a la transmissió de dades, Infovia, que utilitzava la incipient xarxa d'Internet. A finals d'aquell mateix any, es produeix la primera connexió pública a Infovia en tota Espanya des del saló de sessions del Palau de la Paeria. Al desembre del 2015, farà 20 anys.

Vivim en una societat en canvi permanent que, ara, amb una xarxa i uns dispositius digitals d'ús massiu, reclama avenços qualitatius en la informació pública que hi ha de ser present, una demanda que respon a la voluntat de la ciutadania de tenir un major grau de participació en les decisions que li afecten. Les administracions tenim l'obligació de donar resposta a aquest dret i, en aquest sentit, està treballant la Paeria

PODEM ES DISPARA ■ El baròmetre d'octubre del CIS ha acabat de certificar el que es presenta com una autèntica revolució del mapa polític espanyol amb l'auge vertiginós de Podem, el partit encapçalat per Pablo Iglesias que des del toc d'alerta que va donar en les passades eleccions europees no ha deixat de créixer a les enquestes enfront de la històrica hegemonia del PP i del PSOE.

Les claus d'un auge vertiginós

► Podem s'ha situat en només vuit mesos com a tercer partit espanyol en estimació de vot i primer en intenció de vot directe

GIRONA | AGÈNCIES/DdG

■ On són els meus votants? És la pregunta que s'estaran fent molts líders dels anomenats partits tradicionals després del tsunami provocat per la irrupció de Podem, que ha deixat el mapa electoral pràcticament irreconeixible. El primer que tindrà dificultats per localitzar els seus seguidors és Mariano Rajoy, perquè a dia d'avui una bona part dels antics votants del PP ja no reconeixen que ho van ser. La tasca dels especialistes del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) ha estat intentar localitzar aquest votant ocult i plasmar-lo en l'estimació de vot, que ha tornat a donar la victòria al PP enfront del PSOE i Podem. I això malgrat que el partit de Rajoy és el que menys vot directe rep, és a dir, queda en tercer lloc en el nombre de ciutadans que admet que el votaria si avui hi hagués eleccions generals.

L'auge de Podem s'alimenta de la sagnia de vots del PSOE, UPyD i, sobretot, Esquerra Unida, que perd pràcticament la meitat dels seus votants a favor de la formació de Pablo Iglesias. Segons el CIS, un 45,6% dels votants d'IU s'ha passat a Podem, igual que el 28,8% dels seguidors d'UPyD i el 24,7% dels del PSOE, enfront de només un 6,1% dels votants populars.

Per sexe, edat, nivell d'estudis o ingressos, el CIS dona resultats dispers, encara que Podem és, potser, la força més transversal, ja

Monedero, Iglesias i Errejón, la plana major de Podem, durant l'Assemblea Ciutadana de l'octubre passat.

que compta amb un percentatge de seguidors bastant homogeni en gairebé tots els grups. Al PSOE el voten més les dones que els homes, just al revés que a Podem, al qual donen suport més els homes. La formació de Pablo Iglesias seria el partit més votat entre els joves, amb un percentatge de vot directe del 24,5% de 18 a 24 anys, pràcticament el mateix que obtindrien PP i PSOE en l'altre extrem de la franja d'edat, els més grans de 65 anys, entre els quals Podem es queda en un 5,7%.

El vot de les poblacions més petites se'l reparteixen PP i PSOE

amb un 22 i un 24%, respectivament, enfront del 7,3% de Podem, que seria, amb molt, la més votada a les ciutats de més d'un milió d'habitants, amb un 23,6% dels sufragis. Podem tornaria a ser la més votada entre els espanyols amb estudis superiors -21,1%- , seguit del PP amb el 14,1% i el PSOE, amb el 9,8%. De l'altre costat, els ciutadans sense estudis o amb primària es decanten majoritàriament pel PSOE i, en segon terme, pel PP.

La situació econòmica dels enquestats pel CIS ofereix algunes sorpreses, Podem seria la força

política amb més sufragis entre la classe alta i mitjana/alta, amb un 23,2% dels vots, seguit del PP, amb un 14,6 i el PSOE, amb un 12%. També guanyaria entre els aturats -26%- i els quadres mitjans.

El fet és que amb només vuit mesos d'existència, Podem s'ha convertit en la primera força en intenció de vot directe, desbancant el PP. El partit liderat per Pablo Iglesias ja va donar un avís a les passades eleccions al Parlament Europeu, on va aconseguir cinc escons gràcies a una campanya tan bàsica com efectiva. Aquest èxit es fonamenta en cinc claus que re-

latem a continuació.

Les tertúlies televisives

1 Com peix a l'aigua s'han mogut Pablo Iglesias i els seus lloctinents en les tertúlies televisives. El líder de Podem ha estat la cara més visible i la seva participació en programes com *La Sexta noche* o *El gato al agua*, a *Intereconomía*, li van servir de carta de presentació. Però abans d'intervenir en aquests espais ja presentava la seva pròpia tertúlia política a *La tuerka*, a la televisió local madrilenya Tele K. Els seus enfrontaments amb els periodistes

Eduardo Inda, Federico Jiménez Losantos o Alfonso Rojo, que li va dir «píspa», van fer saltar espurnes a les xarxes socials.

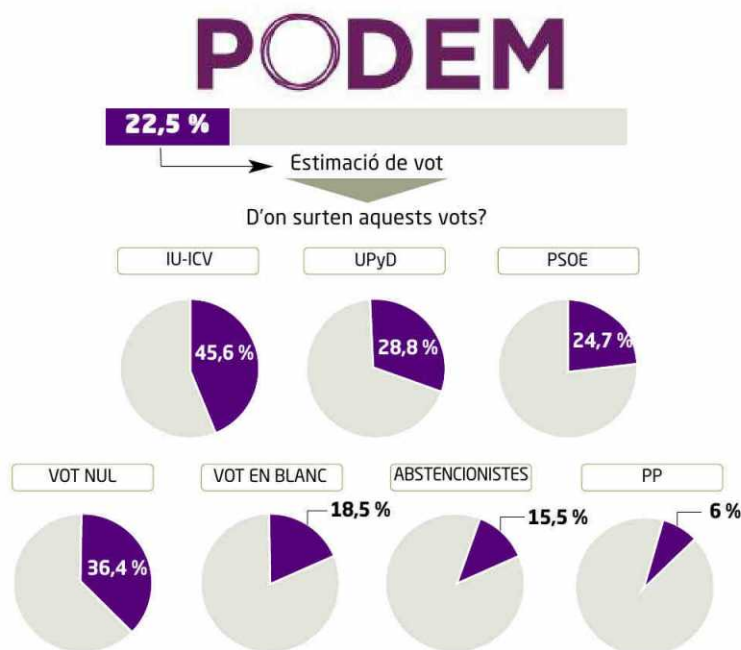
Un discurs clar

2 El discurs de Podem ha estat titllat de «populista», «antisistema», «bolivarià» i fins i tot «perillós» per alguns dels seus rivals polítics. La formació es defineix com un moviment ciutadà que busca recuperar la democràcia i la sobirania, i posar la política al servei de la gent («els governants han de servir el poble i no servir-se'n») i dels drets humans. Proposa a més un pla anticorrupció que posi fi a les portes giratòries entre càrrecs públics i empreses privades. Així mateix, Podem advoca per implantar un model socioproductiu basat en l'economia del coneixement, la indústria i l'agricultura avançades, la R + D + I i les energies renovables. El treball digne, la sanitat universal, l'educació, l'habitatge, les pensions, l'ajuda a la dependència i el respecte al medi ambient són altres de les seves reivindicacions.

El carisma de Pablo Iglesias

3 Iglesias ha forjat el seu carisma a les esmentades tertúlies polítiques televisives. Una foto seva va presidir la papereta electoral de la seva formació als comicis europeus, com una forma d'identificar clarament la seva opció política. Nascut a Madrid el 17 d'octubre de 1978, escriptor i professor de Ciències Polítiques a la Universitat Complutense, Iglesias va donar els seus primers passos en la política a la Unió de Joventuts Comunistes d'Espanya (UJCE), en la qual va militar des de l'adolescència fins als 21 anys. El moviment 15-M i la convocatòria d'Envolta el Congrés li van servir després com a trampolí per saltar a la política activa. Molt actiu a les xarxes socials, la seva imatge (cua, barba i roba informal) i el seu

EL TRANSVASAMENT DE VOTS DE LA RESTA DE PARTITS CAP A PODEM

Font: CIS.

DdG

discurs proper al carrer li han servit també per guanyar-se el suport dels més joves.

El seu model de partit

4 Per estendre i propagar les seves idees, podem va idear els anomenats Cercles, en els quals qualsevol ciutadà pot participar per desenvolupar el projecte polític del partit. La formació els defineix de la següent manera: «Són espais per acabar amb la por, la fragmentació i la resignació, per construir la unitat popular i ciutadana, contra l'empobriment i el segrest de la democràcia». En les primàries obertes i participatives que Podem va celebrar del 27 de març al 2 d'abril van concórrer 150 persones avalades per més de 200 d'aquests cercles. En la recent Assemblea Ciutadana, en què es va discutir el model polític, ètic i organitzatiu de cara al futur,

va resultar vencedor el projecte de Pablo Iglesias davant el liderat per Pablo Echenique. Més de 1.200 persones van participar en aquesta elecció. Destaca també el seu model de finançament, «col·lectiu i transparent», a través de *crowdfunding*.

Catalitzador de la indignació

5 En el seu programa, Podem afirma que el seu objectiu és convertir «el cansament en canvi polític» per «construir la democràcia a través de la participació ciutadana i la unitat popular». La indignació dels ciutadans per les retallades i la corrupció, sobretot, han servit a Podem per donar forma a la seva dialèctica i guanyar-se els votants. Els menyspreus de la classe política i les acusacions d'«estar amb ETA» han contribuït en certa mesura a reforçar el suport ciutadà a la formació.

FORMACIÓN LA NUEVA ERA DIGITAL

'HACEN FALTA PERIODISTAS AMBIENTALES'

El corresponsal de la BBC Matt McGrath elogia la profesión en las Jornadas de Unidad Editorial

EL MUNDO MADRID

«Las previsiones indican que el mundo tendrá 9.000 millones de habitantes en el año 2025. En un escenario de cambio climático y crecimiento de la demanda de energía, ¿cuál es la historia más importante para los periodistas de todo el mundo?», se preguntaba Matt McGrath, corresponsal de Medio Ambiente de la BBC. «Necesitamos más periodistas ambientales y científicos, eso es lo que más necesitan los medios de comunicación», sentenció.

Las II Jornadas Internacionales de Periodismo Medioambiental, organizadas por la Escuela de Periodismo de Unidad Editorial con el apoyo de Ecoembes, arrancaron el pasado día 6 de noviembre con la conferencia magistral de McGrath, quien, recién llegado de la presentación del informe científico de Naciones Unidas sobre

cambio climático en Copenhague, desglosó los pormenores de la política ambiental que regirá las decisiones de la comunidad internacional durante los próximos años. Un ciclo de sesiones que fueron inauguradas por Óscar Martín, consejero delegado de Ecoembes, Clara Navío, presidenta de la Asociación de Periodistas de Información Ambiental y por Miguel G. Corral, corresponsal ambiental de EL MUNDO, en un acto presidido por el secretario de Estado de Medio Ambiente del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, Federico Ramos.

Durante su intervención, Matt McGrath resaltó la importancia creciente –tras unos años de desinterés informativo– de la información sobre cambio climático. «En la cumbre de Copenhague en 2009 hubo 26.000 asistentes, pero en la que tendrá lugar en París la orga-

Matt McGrath, corresponsal de la BBC, durante su conferencia. SERGIO GONZÁLEZ

nización espera entre 45.000 y 50.000... Un evento tan grande es imposible de cubrir», aseguró.

También quiso poner en el foco el hecho de que las malas noticias que trae el calentamiento global,

se traducen en buenas noticias para los puestos de trabajo de los periodistas ambientales. Pero no ocultó la dificultad del desempeño de ese trabajo en los tiempos que corren. «La BBC es una de las 10

webs de información en cualquier idioma más visitadas del mundo. Para ciencia y medio ambiente tenemos un editor, siete corresponsales, cinco reporteros nacionales y unos cuantos colaboradores», explicó McGrath. «Puede parecer mucho, pero lo que hace años hubiera cubierto un equipo de siete personas sólo para la radio, ahora lo hace una sola persona que hace televisión, radio y página web. Es increíble, pero es la realidad del mundo en que vivimos».

El corresponsal de la BBC contó su experiencia personal cubriendo reuniones políticas en Japón en las que conectaba en directo con el canal televisivo de la BBC a través de su teléfono móvil, y después entraba en el noticiario radiofónico, antes de escribir su pieza para la web. «El teléfono es la herramienta más importante del periodista hoy en día», aseguró.

Las Jornadas también contaron con la participación de la editora de la sección de datos del diario *La Nación* de Costa Rica, Hassel Fallas, quien abrió al público la investigación que le llevó a desvelar que en su país «apenas se estaba reciclando el 2% de los residuos que se generan», según explicó.

Pero también tuvieron espacio para los profesionales que desarrollan su labor en España, como los fundadores de la revista *Balle-na Blanca* o la web *El Asombrario*; los directores de *Quercus*, Rafael Serra, y *Efe Verde*, Arturo Larena o el sonidista de la naturaleza y bloguero de EL MUNDO, Carlos de Hita, entre muchos otros.

FORMACIÓN LA NUEVA ERA DIGITAL

'HACEN FALTA PERIODISTAS AMBIENTALES'

El corresponsal de la BBC Matt McGrath elogia la profesión en las Jornadas de Unidad Editorial

EL MUNDO MADRID

«Las previsiones indican que el mundo tendrá 9.000 millones de habitantes en el año 2025. En un escenario de cambio climático y crecimiento de la demanda de energía, ¿cuál es la historia más importante para los periodistas de todo el mundo?», se preguntaba Matt McGrath, corresponsal de Medio Ambiente de la BBC. «Necesitamos más periodistas ambientales y científicos, eso es lo que más necesitan los medios de comunicación», sentenció.

Las II Jornadas Internacionales de Periodismo Medioambiental, organizadas por la Escuela de Periodismo de Unidad Editorial con el apoyo de Ecoembes, arrancaron el pasado día 6 de noviembre con la conferencia magistral de McGrath, quien, recién llegado de la presentación del informe científico de Naciones Unidas sobre

cambio climático en Copenhague, desglosó los pormenores de la política ambiental que regirá las decisiones de la comunidad internacional durante los próximos años. Un ciclo de sesiones que fueron inauguradas por Óscar Martín, consejero delegado de Ecoembes, Clara Navío, presidenta de la Asociación de Periodistas de Información Ambiental y por Miguel G. Corral, corresponsal ambiental de EL MUNDO, en un acto presidido por el secretario de Estado de Medio Ambiente del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, Federico Ramos.

Durante su intervención, Matt McGrath resaltó la importancia creciente –tras unos años de desinterés informativo– de la información sobre cambio climático. «En la cumbre de Copenhague en 2009 hubo 26.000 asistentes, pero en la que tendrá lugar en París la orga-

Matt McGrath, corresponsal de la BBC, durante su conferencia. SERGIO GONZÁLEZ

nización espera entre 45.000 y 50.000... Un evento tan grande es imposible de cubrir», aseguró.

También quiso poner en el foco el hecho de que las malas noticias que trae el calentamiento global,

se traducen en buenas noticias para los puestos de trabajo de los periodistas ambientales. Pero no ocultó la dificultad del desempeño de ese trabajo en los tiempos que corren. «La BBC es una de las 10

webs de información en cualquier idioma más visitadas del mundo. Para ciencia y medio ambiente tenemos un editor, siete corresponsales, cinco reporteros nacionales y unos cuantos colaboradores», explicó McGrath. «Puede parecer mucho, pero lo que hace años hubiera cubierto un equipo de siete personas sólo para la radio, ahora lo hace una sola persona que hace televisión, radio y página web. Es increíble, pero es la realidad del mundo en que vivimos».

El corresponsal de la BBC contó su experiencia personal cubriendo reuniones políticas en Japón en las que conectaba en directo con el canal televisivo de la BBC a través de su teléfono móvil, y después entraba en el noticiario radiofónico, antes de escribir su pieza para la web. «El teléfono es la herramienta más importante del periodista hoy en día», aseguró.

Las Jornadas también contaron con la participación de la editora de la sección de datos del diario *La Nación* de Costa Rica, Hassel Fallas, quien abrió al público la investigación que le llevó a desvelar que en su país «apenas se estaba reciclando el 2% de los residuos que se generan», según explicó.

Pero también tuvieron espacio para los profesionales que desarrollan su labor en España, como los fundadores de la revista *Balleina Blanca* o la web *El Asombrario*; los directores de *Quercus*, Rafael Serra, y *Efe Verde*, Arturo Larena o el sonidista de la naturaleza y bloguero de EL MUNDO, Carlos de Hita, entre muchos otros.

BELEN DIAZ

Jornada inolvidable

Miles de lectores de ABC celebran el Día de la Familia en el Parque Warner

El Parque Warner abrió ayer sus puertas a los lectores de ABC para celebrar en sus instalaciones el Día de la Familia. Niños, jóvenes y mayores acudieron en masa a la invitación de este periódico para vivir juntos un día especial. Ya en la entrada pudieron saludar a Mortadelo y Filemón, protagonistas de una nueva película que se estrenará en los cines el próximo 28 de noviembre. Dentro, los miles de niños que acudieron acompañados de sus padres conocieron a Bugs Bunny y su pandilla y disfrutaron de las innumerables atracciones del complejo.

passi-nobe

críticatv

MÓNICA PLANAS - PERIODISTA

La crisi del periodisme, de puntetes

Divendres a la nit el Canal+ va estrenar *Las caras de la noticia*, una sèrie documental que s'endinsarà en l'anàlisi dels informatius espanyols. Més de setanta entrevistes per unir diferents punts de vista i repassar els anys de trajectòria informativa al país. Té la factura neta i lluminosa pròpia del C+ i aires estètics de la sèrie de ficció periodística *The newsroom*. El primer capítol se centrava en la figura dels presentadors: des dels històrics de TVE dels primers *Telediarios* als actuals de les cadenes privades i públiques. Una recopilació exhaustiva i potent de professionals. A alguns és curiós veure'ls donant lliçons de valors periodístics, d'altres s'han engolat i senten plaer escoltant-se a ells mateixos, a algun li han pujat els fums al cap, molts mostren una passió sincera per l'ofici i una part important i esperançadora veu el fet de presentar l'informatiu com una circumstància intranscendent dins l'ofici de periodista. Aquestes impressions són les que va experimentant l'espectador mentre escolta els diferents testimonis. *Las caras de la noticia* cau en alguns fragments en el tòpic de batalletes professionals i obvietats de l'ofici com el procés de maquillatge. Però atrapa i són interessants els vessants de reflexió que exposa: el paper

Incomplet
'Las caras de la noticia'
cau en tòpics com les
batalletes professionals
i les obvietats de l'ofici

escèptic o l'autoria, l'objectivitat o l'honestat, el secret de la credibilitat, el valor de la imatge o la capacitat de comunicar...

Però la investigació i anàlisi documental és incompleta. Evita abordar algunes claus de la crisi del periodisme actual que afecta els presentadors. I és imperdonable. Carles Francino és l'únic (d'una trentena) que exposa amb contundència un element crític de l'ofici, que és una plaga greu avui en dia i que afecta de ple el valor bàsic de la credibilitat. I el programa hi passa de puntetes només deixant la seva frase: la tendència de molts periodistes a convertir-se en anunciants de productes. I això que molts dels testimonis del documental anuncien bancs, iogurts i companyies de gas. Però no se'ls pregunta per aquest tema. I, a sobre, *Las caras de la noticia* tampoc aborda com ha evolucionat el paper de la dona, com s'han sexualitzat els estereotips femenins, com l'edat no és inconvenient per als homes però les expulsa a elles de la pantalla. Canal+ pot actuar com a neutral i abordar un documental que reculli el parer de totes les cadenes. Però és evident que no s'ha acostat amb ull crític, valentia ni prou profunditat al seu material d'anàlisi. Més aviat ha volgut quedar bé amb tot-hom i idealitzar l'ofici.

RESPIR PER A LES TELEVISIONS AUTONÒMIQUES

Hisenda canvia el criteri sobre l'IVA de les públiques

► El retoc no afecta els 80,5 milions que el fisc ja reclamava a TV-3

ROSA MARÍA SÁNCHEZ
MADRID

El Ministeri d'Hisenda ha modificat el seu criteri sobre l'IVA de les televisions autonòmiques, que a partir del 2015 pagaran menys impostos al poder-se deduir tot el tribut suportat. No obstant, això no anul·la, en principi, els deutes milionaris que ja s'exigeixen als ens públics pels exercicis passats.

L'Agència Tributària reclama a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) 80,5 milions

d'euros en concepte d'IVA deduït indegudament del 2012 i 2013. El mateix problema afecta la resta de televisions i ràdios autonòmiques, i locals públiques, com Barcelona TV.

Segons dues esmenes introduïdes al Senat al projecte de reforma fiscal del Govern, a partir de l'entrada en vigor de la nova llei, l'1 de gener del 2015, aquestes televisions i ràdios podran deduir-se tot l'IVA suportat en les seves compres sense que la Inspecció d'Hisenda el torni a molestar per això. Les esmenes, avalades per la pràctica totalitat dels

grups del Senat (PP, PSOE, Entesa, CiU, PNB i Grup Mixt), de passada donen resposta a una de les 23 demandes que el president Artur Mas va plantejar a Mariano Rajoy en la seva reunió de final de juliol.

El canvi de criteri és fruit d'una llarga negociació política. Al final, el ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro, ha accedit a canviar el criteri de l'Agència Tributària, la qual cosa sens dubte causarà malestar en les privades. Per encaixar les peces, la reforma fiscal treu del perímetre de les administracions públiques

«entitats públiques empresarials estatals i els organismes assimilats dependents de les comunitats autònomes i entitats locals».

Igual que en aquest moment, la nova llei estableix que estaran subjectes a l'IVA (i per tant deduïbles) les activitats comercials d'aquests ens públics. La novetat és que «a aquests efectes es consideraran comercials o mercantils en tot cas aquelles que generin o siguin susceptibles de generar ingressos de publicitat no provinents del sector públic»; és a dir, totes. ■

Solos en el océano

Los marineros protestan por el cierre de la onda corta de Radio Exterior

Por ANDREA NOGUEIRA

Las aguas del océano son gélidas, inmensas, oscuras y, ahora, más silenciosas que nunca. Las voces que acompañaban a los marineros a través de la radio allende los mares se han desvanecido. "No es una metáfora decir que ahora nos sentimos totalmente aislados y tremendamente solos en medio del océano", dice un navegante. Hace un mes que la emisión de onda corta de Radio Exterior de España (REE), la única radio española que llegaba a todos los rincones del mundo, se cerró. Y con ella, el lazo que mantenía amarrados a tierra a miles de españoles embarcados, pero también el de los emigrantes y cooperantes que encontraban consuelo en sus ondas. El grito del sector pesquero y mercantil ante el cierre ha provocado que el

Consejo de RTVE se haya comprometido a revisar su decisión.

El apagón de la onda corta tras 72 años pretende ceñir el cinturón de REE, que cuenta con un presupuesto de 1,2 millones de euros. "El servicio es un esfuerzo económico que no se traduce en resultados", justificó su director, Antonio Szigriszt, en una entrevista en su cadena. El director señaló que las alternativas que existen para seguir la emisora —satélite, TDT y Red— son "de mejor calidad". Estas opciones no convencen a los afectados. "Solo muestra un claro desconocimiento del sector", explica Hugo González, gerente de la Cooperativa de Armadores de Vigo. Incide en que los buques no están preparados para estas conexiones y que sus costes serían inasumibles.

A esta cooperativa la noticia del apagón le llegó desde los caladeros del Atlántico Sur, cuando el barco *Playa da Cativa* les

comunicó el apagón. "La información que teníamos era de vital importancia para afrontar cada día de trabajo con ánimo y moral renovadas", reza el escrito enviado por el capitán del buque.

El sector gallego ha sido de los primeros en reaccionar, pero la indignación ha unido a diferentes asociaciones de la cooperación, la pesca y la radioescucha. Entre todos han creado la Plataforma de Defensa de la Onda Corta de REE para pedir la restitución de la señal. RTVE se comprometió la semana pasada a recabar más información sobre el impacto del cierre y su posible marcha atrás "si no es irreversible". Pero estas promesas no apaciguan los ánimos de José Manuel Muñiz, presidente de la Confederación Española de Pesca, colaborador de REE y exmarino: "Con estas palabras solo muestran que han ejecutado una decisión sin tener en cuenta las consecuencias". Muñiz defiende la nece-

sidad de contar con un medio que desempeña un papel tan importante en los secuestros de barcos vividos en el Índico en 2009, al ser "la única fuente que les informaba de cómo estaban viviendo la situación sus propias familias". Para él y para la flota, REE está compuesto por "programas amigo". Se refiere especialmente a *Espanoles en la mar*, un espacio dedicado a navegantes. El programa, en el que él mismo ha colaborado, es un referente en el sector marítimo-pesquero tras más de 30 años de historia. Es la única opción de conocer las novedades en el sector cuando están en alta mar.

La extrema naturaleza del trabajo de los pescadores de altura aísla a 35.000 personas. "Pero son millones, hay que contar con los mercantes, los españoles embarcados en buques extranjeros y demás navegantes", recuerda. Las asociaciones reclaman que, además, no se les incomunique, que se tenga una especial consideración por quienes se juegan su vida en la mar, lejos de sus familias o simplemente no disponen de acceso a la Red. "Agradeceríamos que nuestra existencia fuese tenida en cuenta", señala un capitán. Aguardan esperanzados que el Gobierno se retracte ante el reclamo de un sector ya golpeado por "mar, tierra y aire", señala Muñiz. Y ahora también por las ondas. •

El 9-N als mitjans

A L'ARA

L'ARA tindrà mobilitzats 40 periodistes per explicar el 9-N. També hi haurà cròniques al territori d'Empar Moliner, Pere Mas, Toni Vall, Francesc Canosa, Lluïa Ramis i Dani Revenga. Des de Brussel·les, Laia Forès explicarà com es viu des d'allà i Joaquim Piera ho farà des de São Paulo. L'edició en paper comptarà amb les anàlisis de Toni Soler i Mònica Planas i amb cròniques d'Antoni Bassas, Ferran Casas i Roger Mateos.

A L'ARA.CAT

Des de l'Ara.cat es podrà seguir la informació al minut del procés participatiu del 9-N: votacions als col·legis, declaracions polítiques, dades de participació, incidències i anècdotes. Tots els lectors es podran fer sentir i enviar fotografies via Twitter amb el hashtag #ARA9N o a través de correu electrònic a l'adreça elmeu9n@ara.cat.

A L'ARA TV

Les càmeres de l'Ara TV estaran distribuïdes per mostrar com arrenca la jornada en municipis com ara Cardedeu, Taradell, Sant Vicenç dels Horts i Sant Cugat del Vallès, i també cobriran la manifestació unionista davant de la delegació del govern espanyol. El periodista Antoni Bassas acompanyarà l'entrenador Josep Guardiola a votar a Barcelona. A les 20.00 hores també s'emetrà en directe un programa especial pel 9-N amb Antoni Bassas, Toni Soler i Joan Subirats en el qual intervindran el director de l'ARA, Carles Capdevila, el subdirector David Miró i el cap de Política, Ferran Casas.

LA TELEVISIÓ

TV3 serà la cadena que més seguirà el 9-N avui. Ofertirà tres especials. El primer, a les 8.00 hores, inclourà connexions amb diversos punts de participació. A les 19.00 hores, farà un especial sobre com han anat les votacions. Després del TN, farà el tercer, amb l'anàlisi de la jornada. Al llarg del dia tindrà punts de connexió, incloent-n'hi alguns internacionals. 8TV, per la seva banda, farà un especial des de les 20.00 hores. A La Sexta, *Salvados* farà una radiografia de Catalunya els dies previs al 9-N i entrevistes a Artur Mas, David Fernández, Miquel Iceta i Albert Rivera, entre altres líders polítics. Jordi Évole també conversarà amb Lluís Llach. A continuació, a la mateixa cadena, *El objetivo* entrevistarà Oriol Junqueras. *Viajando con Chester* -a Cuatro- tampoc oblida el 9-N. Risto Mejide parlarà amb persones afectades pel procés. La pública TVE no ha previst cap cobertura singular.

LA RÀDIO

Catalunya Ràdio començarà amb una edició especial d'*El suplement* que durarà fins a les 14.00. A les 15.00, Xavier Graset farà un *Oracle* especial. Mònica Terribas presentarà a les 19.00 hores el programa de tancament de la jornada. A RAC1, l'especial el farà Jordi Basté a les 19.00 hores. Xavi Bundó s'ocuparà del 9-N a les 8.00 hores i Xavi Freixes de 12.00 a 15.00 hores.

EL DEFENSOR DEL LECTOR

Josep Rovirosa

Periodisme i ciència

La serietat i el rigor són la mesura d'un relat. El periodístic, però, ha de ser també amè, interessant i de fàcil comprensió per al gran públic. Estem dient que no és compatible la divulgació científica amb un llenguatge àgil i captivador? De cap manera. Però algun cop, el desig de fer un titular original ens pot allunyar de la veritat.

Pablo Ripollés, autor principal d'un estudi fet per l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Bellvitge (Idibell) sobre la recompensa en l'aprenentatge de les paraules, es queixa del títol amb el qual *La Vanguardia* va presentar el seu treball: "Aprendre paraules produeix el mateix efecte que el sexe" (24 d'octubre, pàg. 34). El científic ens adverteix que els resultats del treball "demostrin que l'àrea de recompensa que s'activa al cervell en aprendre paraules noves és la mateixa que respon a estímuls com l'alimentació, el sexe, les drogues o el joc. Però que activi la mateixa àrea no vol dir que tingui el mateix efecte". Amb voluntat pedagògica i amb una vocació científica pel rigor, l'autor afegeix que en "la nostra recerca vam utilitzar una tasca en la qual els participants podien guanyar o perdre diners i vam demostrar que l'àrea que s'activa en guanyar diners s'activa també en aprendre el significat d'una paraula nova". Però això tampoc no vol dir -puntualitza- que "aprendre paraules tingui el mateix efecte que guanyar diners".

Preocupat per la precisió, l'investigador se sent incòmode quan intueix que es pot banalitzar la informació científica, sobretot quan "es tracta d'investigació bàsica feta amb finançament públic". Perquè es pot generar la creença que "es llicencien els diners dels ciutadans amb estudis que tenen tuf de pseudociència". I no

és així. Ben al contrari, Ripollés creu que amb aquesta investigació "es podrà ajudar, en el futur, a desenvolupar teràpies per a persones amb dèficits de llenguatge".

Volia *La Vanguardia* banalitzar una informació amb un titular imprecís? El sensacionalisme no forma part de la iden-

El titular "Aprendre paraules produeix el mateix efecte que el sexe" és inexacte, segons l'autor de l'estudi fet a Bellvitge

titat d'aquest diari. Però com que la presa de contacte d'un lector amb la notícia es produeix a través del titular, el redactor que l'escriu pensa tant en la informació com en la voluntat d'atreure el lector. I en aquest cas, segurament, va pesar més la segona intenció que la primera. El titular ens porta involuntàriament on l'estudi no arriba ni pretén arribar.

I atès que el compromís de *La Vanguardia* amb la ciència és sincer, el Defensor recull tots els matisos amb els quals l'investigador argumenta la seva queixa. Ripollés afirma que la informació contenia una altra imprecisió, quan deia que aprendre dona plaer i que les persones que senten amb més intensitat aprenen ràpid. "No" -emfatitza l'investigador-. L'estudi no se centra en el plaer sinó en les estructures i "el que demostra és que les persones amb millor matèria blanca en l'estriat ventral (els camins que porten la informació) són capaces d'aprendre més nombre de paraules". I posa un exemple fàcil: "Tothom sap que se circula més ràpid per una autopista que per una carretera plena de revolts, però parlem de velocitat i no de sentiments".

La descripció científica i el relat periodístic són diferents. El primer és acadèmic. El segon, assequible i amè. Però tots dos han de compartir el rigor com a bandera. I si el titular no va ser afortunat, arribem al rigor, si més no, en la rectificació.

Els lectors poden escriure al Defensor del Lector
 (defensor@lavanguardia.es) o trucar al 93-481-22-99

TVEO

ROSA
BELMONTE

LAS REDACCIONES

Coinciden «Las caras de la noticia» y «The Newsroom». La realidad y la ficción del periodismo

«Las caras de la noticia» empieza con Eduardo Sancho en el paseo de la Habana, donde se hicieron los primeros telediarios en 1957. El de las tres lo presentaba Jesús Álvarez; el de las nueve, él, y el trasnochador, David Cubedo. Con un tono de locutor antiguo (pero no engolado), Eduardo Sancho ofreció la mayor maledicencia del capítulo: «Ahora entra cualquiera. A mí me produce disgusto auténtico, como espectador y como profesional, escuchar las voces en general. Algunas deberían estar excluidas de la profesión». Su voz es estupenda. Con ella retransmitió la boda de Carlos y Diana. Recordó entonces las gran amistad que unía al príncipe Carlos y a Orlando Gibbons, músico nacido en 1583. Y cuando Kiri Te Kanawa estaba cantando un aria del «Sansón» de Haendel, tuvo a bien contarnos las previsiones sucesorias de la Corona británica. Pero la voz, impecable. Otra maledicencia fue la de Carlos Francino diciendo que los comunicadores pierden credibilidad si dan las noticias y luego salen anunciado un banco (es curioso porque Matías Prats siempre aparece por delante de él en las encuestas de valoración por mucho ING Direct que nos venda). A «Las caras de la noticia», la magnífica serie documental de Canal + sobre los informativos españoles, le quedan tres capítulos. Tres viernes. Y a partir del lunes, «The Newsroom» en Canal + Series. Un solo día después de su estreno en Estados Unidos. Quedan seis capítulos y se acaba la serie de Aaron Sorkin. La acción empieza cinco meses después de las consecuencias del incidente Génova. Seis semanas y se acaban los queridos sermones. Seis semanas y adiós al mundo ideal, a esa gente tan inteligente y tan comprometida con la profesión, a ese escapatate dialéctico que muestra las presiones del poder y de las propias empresas de comunicación, a esos debates sobre la conveniencia de perder audiencia a cambio de generar mejores contenidos, a esas lecciones de cómo tiene que ser el periodismo. «Las caras de la noticia» y «The Newsroom» son la realidad y la ficción. Y sí, en la realidad hay algunas voces (jóvenes y mayores) que deberían ser excluidas.

Juan Cruz y Javier Ayuso, adjuntos al director de EL PAÍS

Los periodistas atesoran una larga trayectoria profesional

EL PAÍS, Madrid

Los periodistas Juan Cruz y Javier Ayuso, de amplia trayectoria profesional, se han incorporado a la dirección del diario EL PAÍS en calidad de adjuntos al director, Antonio Caño, que asumió la máxima responsabilidad el pasado 4 de mayo, cuando la cabecera generalista de PRISA celebró su 38º aniversario.

Juan Cruz, periodista, escritor y editor, nació en el Puerto de la Cruz (Tenerife) en 1948. Estudió Periodismo e Historia en la Universidad de La Laguna y comenzó a escribir en prensa a los 13 años en el semanario *Aire Libre*. Formó parte del equipo fundador de EL PAÍS, donde ejerció de corresponsal en Londres, jefe de Opinión y redactor jefe de Cultura. Ha sido también director de coordinación editorial de PRISA, director de Comunicación de Santillana y responsable de La Oficina del Autor. Es profesor de Periodismo y Literatura en la Universidad Camilo José Cela e imparte

talleres sobre la entrevista en la Escuela UAM / EL PAÍS. Ha publicado una veintena de libros, entre novelas, ensayos y biografías.

Javier Ayuso (Madrid, 1956) estudió Periodismo en la Universidad Complutense de Madrid. Comenzó en 1977 en la agencia Multipress y durante más de veinte años ha estado vinculado a la información económica. Formó parte del Grupo Estructura, fue jefe de sección de la agencia Efe, redactor jefe en el diario *Abc* y en 1986 asumió la dirección de *Cinco Días*. Posteriormente fue nombrado corresponsal económico de EL PAÍS, periódico en el que ocupó los puestos de redactor jefe de la edición dominical y de la sección de Sociedad. Ayuso ha trabajado 16 años en el ámbito de la comunicación y las relaciones institucionales. Fue el primer periodista que entró en el comité de dirección de una de las grandes empresas españolas (BBVA) y en 2012 fue designado director de Comunicación de la Casa del Rey, cargo que ejerció hasta julio de 2014.

pareumàquines
ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

La calma mediàtica abans de la tempesta del 9-N

Les portades de Madrid el dia abans del 9-N confirmen la tesi que l'unionisme ha optat per *tolerar* la votació (amb totes les connotacions negatives que arrossega aquest verb antipàtic): tots quatre diaris preferien obrir amb el manteniment de la imputació de la infanta per delictes fiscals. I relegaven el referèndum MEEC!, perdó, la consulti MEEEEEC!, perdó, l'acte participatiu d'aquest diumenge a escarransits mòduls secundaris i terciaris de les seves primeres pàgines. L'Abc, de fet, ni tan sols hi feia una trista referència: ¿on és la

nostra ració diària de deriva i *desafío*? La premsa espanyola, a més, recollia l'assumpte amb titulars amb menys càrrega explosiva que un *peta-zeta*: "Mas delega l'execució final del 9-N en grups de voluntaris" (*El País*) o "Mas s'oculta al darrere de l'ANC per celebrar la consulta" (*El Mundo*). A Catalunya, tots els diaris obrien amb el 9-N, menys *La Vanguardia*, que aprofitava l'assumpte reial per relegar la jornada del 9-N a uns baixos. Parlava de Cristina de Borbó, a més, amb un titular de signe optimista ("La infanta segueix imputada i queda en l'aire si anirà a judici") que contrastava amb el d'*El País* ("El jutge obté via lliure per fer seure la infanta al banc dels acusats") i també el d'*El Mundo*, amb un títol similar, en què es donava per fet que la germana del rei seria jutjada. El diari de Prisa, de fet, va més enllà i, en el subtítol de l'editorial, deixa poc lloc a concessions: "La infanta Cristina hauria de deixar voluntàriament els seus drets successoris a la Corona d'Espanya". Mentrestant, l'editorial de *La Vanguardia* defensava que el cas "probablement no causarà cap nou dany a la institució monàrquica". Certament, amb un 3,72 de valoració, CIS *dixit*, comença a quedar poc lloc per a noves erosions de popularitat.

Una jornada per fer història tots plegats

Diguin el que diguin les campanyes organitzades per impedir o per minimitzar la jornada que avui viurà Catalunya, tots els que estem disposats a votar quin futur volem per al nostre país sabem que farem història. La

transcendència de les votacions no l'atorga el desprestigi Tribunal Constitucional ni tampoc l'executiu de Mariano Rajoy, sinó el govern de la Generalitat, que ha pilotat des del principi un procés pacífic, transversal i inclusiu que finalment està exclusivament en mans de la ciutadania. Catalunya parlarà avui a les urnes com en anteriors ocasions ha parlat al carrer, de manera contundent i cívica, els millors arguments contra els enemics de la democràcia. I també ho faran els esportistes, els entrenadors, els directius i

els periodistes, que som, abans que res, ciutadans i que no hem d'acceptar quedar al marge de res amb la tronada excusa que no s'ha de barrejar la política amb l'esport. I mentre votem cal que recordem que tot això haurà estat possible gràcies a la determinació del conjunt de la societat, que ha empès en la mateixa direcció per aconseguir l'exercici de drets tan fonamentals com el de la llibertat d'expressió i el de l'autodeterminació. Ara ens mereixem viure la jornada com el que és: una celebració de la democràcia.

■ El diari de la Lliga Nord, 'La Padania', tancarà el paper i l'edició digital al desembre

La Padania, el diari oficial del partit federalista italià Lliga Nord (LN), tancarà tant l'edició digital com l'edició en paper a partir de l'1 de desembre, si bé els directius del mitjà busquen una fórmula per continuar l'activitat a internet. Els mitjans de comunicació, segons Efe, s'han fet ressò de la fi d'aquesta publicació, fundada el 1996 per l'històric i polèmic líder Umberto Bossi.

El mateix diari explica en les seves pàgines la decisió del tancament, presa divendres després d'una trobada entre el secretari federal del partit, Matteo Salvini, i el president del consell d'administració de l'editorial Nord, Ludovico Gilberti. El rotatiu assenyala les "dràstiques retallades" a l'àmbit editorial fetes pel govern italià com la causa de la seva agònica situació.

"Així doncs, s'infligeix un duríssim cop als principis del pluralisme i de la llibertat d'informació estipulats en la Constitució, i s'agreuja dramàticament l'emergència de la desocu-

pació que afecta el sector editorial", afegeix la publicació.

Salvini ha advertit, però, que estan "treballant per trobar una solució que permeti al diari continuar almenys a internet". *La Padania* és el neologisme que s'utilitza per referir-se a les regions septentrionals d'Itàlia, una àrea per a la qual la LN reivindica la independència. Durant els últims 18 anys, el diari ha sigut el principal mitjà de difusió per a la LN i ha canalitzat algunes de les seves iniciatives més polèmiques. ■

■ El diari cubà 'Granma' pregunta als lectors pel seu disseny i continguts

El diari cubà *Granma*, òrgan del Partit Comunista, ha llançat per primer cop una enquesta d'opinió entre els seus lectors per saber la seva impressió sobre els continguts i el disseny del diari. "Potser els canvis no s'apreciaran a curt termini però ens interessa l'opinió dels lectors", indica una responsable del diari. A Cuba, tots els mitjans estan controlats per l'estat menys dues revistes de l'Església. —

LA PUBLICACION MAS GALARDONADA DE LA PRENSA ESPANOLA

Premio Jaime I de Periodismo ● Premio de la Sociedad Española de Neumología y Cirugía Torácica ● Premio a las Mejores Iniciativas de Servicio al Paciente de la Fundación Farmaindustria ● Premio del Colegio de Ingenieros de Montes ● Premio de la Federación Española de Enfermedades Raras (Feder) ● Premio de la Fundación Internacional de Osteoporosis ● Premio de la Fundación Biodiversidad ● Premio Biocultura ● Placa de la Sanidad de la Comunidad de Madrid ● Premio de la Fundación Pfizer ● Premio Foro Español de Pacientes ● Premio de la Sociedad Española de Diabetes ● Premio de la Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (Fenin) ● Premio de la Sociedad Española de Medicina de Atención Primaria (Semergen) ● Premio del Colegio de Farmacéuticos ● Premio de la Federación Española de Sociedades de Nutrición ● Premio de la Fundación Dental Española ● Premio de la Federación de Personas con Discapacidad Física ● Premio PRsalud ● Premio de la Fundación Bamberg ● Premio Ediciones Mayo a la mejor labor divulgativa ● Premio Estrellas del Mar de Iberocruceros ● Premio del Instituto Danone ● Premio de la Asociación Multisectorial de Empresas de Tecnología de la Información ● Dos premios de la Fundación Farmacéutica Avenzoar ● Instituto Novartis de Comunicación en Biomedicina ● Medalla de oro del Foro Europa 2001 ● Premio del Instituto Barraquer ● Dos Premios del Club Español de la Energía

El Pequeño Nicolás, también a 'Mongolia'

El Pequeño Nicolás es la cara mediática del momento i, com a tal, la revista satírica *Mongolia* l'ha situat en portada en el número de novembre. El fet que el protagonista sigui tan jove –20 anys– ha motivat la publicació a transformar-se en una versió paròdica de *Súper Pop*. Li han posat *Súper Mongolia*.

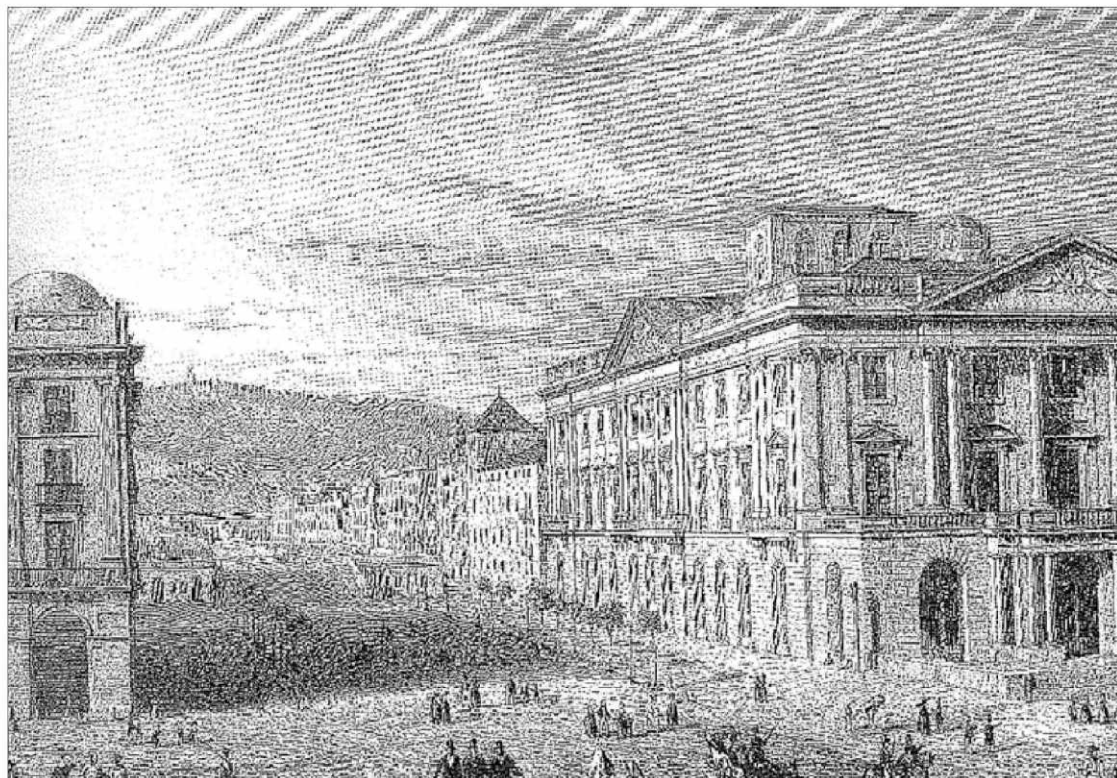
Denuncia Telemundo perquè ja sabien que bebia

La periodista Edna Schmidt ha denunciat Telemundo perquè la van fer fora per anar a treballar borratxa. Assegura en la denúncia que quan la van fitxar ja coneixien la seva addicció a l'alcohol. Schmidt només va durar dos mesos a l'empresa. No va poder acabar un informatiu per la seva embriaguesa.

Aniversari de l'arribada de la tècnica fotogràfica a Espanya

El gravat d'Antoni Roca que reproduïx el daguerreotip que es va captar el 10 de novembre de 1839 a Pla de Palau. A la dreta, una imatge

La fotografia arriba a BCN

La primera imatge real de la ciutat es va captar fa avui 175 anys a Pla de Palau amb gran expectació // El daguerreotip es va sortejar entre els visitants per pagar la càmera i no se'n va saber mai més res

CRISTINA SAVALL
BARCELONA

Tot invent que marca un abans i un després en la història de la tecnologia depèn d'una cadena de coneixements compartits. Ho il·lustra el cas de la primera fotografia realitzada a Espanya, avui fa 175 anys, a Pla de Palau, l'original de la qual no se sap on para. Es va captar després de l'èxit registrat a París el 19 d'agost de 1839 pel francès Louis Daguerre, el primer a idear un sistema que permetia conservar la imatge llarg temps, conegut com a daguerreotip. Però abans, Nicéphore Niepce, que després es va convertir en el seu soci, havia obtingut unes primeres imatges. El problema radicava a aconseguir que fossin duradores, a fixar-les en una placa. I la solució d'això va ser el que va consagrar Daguerre.

El 10 de novembre de 1839, tres mesos després, malgrat el vent i els núvols, a dos quarts de dotze del matí, la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona va despertar la cu-

riositat dels ciutadans al convocar un acte sense precedents: captar una imatge real en la llavors plaça de la Constitució, avui Pla de Palau, al Born, a pocs metres del port, que a mitjans del segle XIX era l'epicentre de la ciutat.

Els barcelonins van viure l'esdeveniment amb la mateixa expectació que avui provocaria la prova que el teletransportador de Star Trek funciona en el món real. El causant d'aquest enrenou va ser el metge Pere Felip Monlau, que a París havia redactat l'informe *Notícies sobre el daguerreotip*. Allà va conèixer el gravador català Ramon Alabern, que havia adquirit una d'aquelles sensacionals càmeres després de curar un taller amb el mateix Daguerre. Monlau va convèncer la junta de l'acadèmia perquè comprés la càmera de fusta, que encara es conserva, a Alabern, que «en benefici de les ciències i de les arts» estava disposat a cedir-la «al preu de cost indicat a la factura (1.946 reals de billó) i a treballar perquè els acadèmics» en po-

guessin aprendre l'ús, segons l'acta d'una reunió celebrada a l'acadèmia aquell mateix any.

L'objectiu era imprimir en una làmina preparada amb nitrat de plata i coure una foto des del terrat de la casa número 7 del carrer Castanyos, una vivenda que encara existeix i en què aquest matí es commemorarà l'efemèride en un acte organitzat pel Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya.

La vista panoràmica d'aquesta foto abraça la Llotja del Mar, que allotja la Junta Particular de Comerç, i la Casa Xifré, primer bloc de pisos moderns de Barcelona (construït dos anys abans a l'estil de les cases del carrer Rivoli de París), on hi havia la luxosa cafeteria Les Set Portes, que miraculosament sobreviu com a restaurant. Al fons d'aquella primera imatge es veia Montjuïc, però no el monument a Colón, que no es va alçar fins al 1881.

En aquella època Barcelona estava emmurallada i la Ciutadella encara exercia de fortalesa militar; la

precursors

UNA AUTORIA COMPARTIDA

EL PROMOTOR

El doctor Pere Felip Monlau (1808-1871) era corresponsal a París de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Al conèixer el descobriment de Louis Daguerre, va proposar a la institució adquirir una càmera de daguerreotips. Monlau va participar com a ajudant en la captació de la imatge.

EL FOTÒGRAF

Ramon Alabern i Casas (1810-1868) va aprendre l'ofici de gravador de mapes seguint la tradició familiar. Va ser alumne de Daguerre, i per això Monlau li va proposar realitzar el daguerreotip de Pla de Palau.

reina regent d'una Espanya sumida en plena confrontació entre carlistes i liberals era Maria Cristina de Borbó-Dues Sicílies i l'alcalde de Barcelona, Jacinto Félix Domenech, que després va ocupar càrrec exacte a Madrid. Impensable avui dia.

SESSIÓ PÚBLICA // Lluny d'aquest convuls context polític, es va crear una comissió amb Monlau i altres acadèmics, com Tomás Mer Serra i Josep Roura Estrada, per fer la foto en una sessió pública i solemne. «Es prega als espectadors que, encara que estiguin en altres balcons, es retirin al sentir un primer tret de fusell, i podran tornar als seus llocs quan soni el segon. És tan gran l'exactitud de l'operació que si algú es desenten del prec, quedarà indeleblement marcada a la planxa la prova de la seva indocilitat», van advertir les autoritats acadèmiques.

Durant els intermedis, una banda militar va amenitzar l'espera. La sessió va durar 22 minuts, però se n'hauria pogut allargar 70, «depe-

actual amb el mateix pla, amb la Casa Xifré, a l'esquerra, i la Llotja, a la dreta.

nent de l'estat de l'atmosfera i de la força del sol», rememora Jordi Serchs, director de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, que dimecres que ve inaugura a la seva seu del Born una exposició dedicada a aquella fotografia que «al final va ser rifada entre els convidats, que van adquirir les butlletes a sis reals», explica. Va guanyar el número 56, però no n'ha transcendit la identitat. Només queda el gravat que va dibuixar Antoni Roca de la fotografia.

Una de les joies que s'exhibiran en *El daguerreotip. L'inici de la fotografia* és la càmera original que va captar la foto, cedida temporalment per la Reial Acadèmia de Ciències i Arts. «El que és singular és que la iniciativa va partir d'uns científics. Era una qüestió merament tecnològica. En aquell moment ni se sospitava el vessant artístic que va adquirir unes dècades després la fotografia», argumenta el director de l'arxiu. Segons el seu parer, l'autoria d'aquesta foto no està clara. «Hi van participar conjuntament Monlau i Alabern», explica. D'això versa un dels capítols del catàleg de l'exposició on també es mostraran

El Museu de la Ciència i la Tècnica reviu avui a la mateixa hora i lloc el procés d'impressió original

► La càmera de la primera foto de Barcelona.

els primers retrats amb daguerreotips realitzats als estudis pioners de Barcelona.

Jaume Perarnau, director del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, diu que el seu centre disposa de la col·lecció «més important» de daguerreotips d'Espanya. «Per això avui convoquem l'acte al mateix lloc i a la mateixa hora. Revivem com es va fer aquella primera foto», diu. Igual que llavors, una banda animarà l'esdeveniment i la làmina es rifarà entre els assistents. La diferència és que des d'aquell terrat el que ara es veu més són arbres, i per això serà impossible ser fidel a la mateixa perspectiva perquè entrin en escena la Casa Xifré i la Llotja.

L'efemèride també se celebra a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, amb una exposició col·lectiva de socis a la sala Bruno Argemí del seu local al carrer del Duc, 14. La Casa Elizalde i Fotoconeixió programen tallers, rutes i un cicle de conferències al voltant d'aquella primera foto. Destaca la ponència *De l'experimentació al retrat*, que anirà a càrrec de la historiadora Maria de los Santos García Felguera i de l'arxiver Jep Martí Baiget. ■

L'era daurada dels retrats

El centre de Barcelona s'omple de platós de fotografia a la segona meitat del segle XIX

C. S. BARCELONA

A mitjans del segle XIX, les càmeres de fotografier eren cares, aparatoses, difícils de fer servir, amb un temps d'exposició que podia durar un minut. I a l'hora de revelar es complicava tot encara més pels productes químics que necessitava la impressió. Això va propiciar que no hi hagués càmeres a les cases i va derivar en l'auge dels estudis fotogràfics, sobretot a la Rambla i la plaça de Catalunya.

Allà, les famílies burgeses hi anaven a retratar-se com a símbol social de prosperitat econòmica. A les seves cases mostraven als convidats les seves imatges en blanc i negre i les dels seus fills vestits amb les millors gales. Per aquest motiu, els retrats realitzats en un estudi amb càmeres de fusta van protagonitzar els primers anys de la fotografia barcelonina, en què els autors quedaven en l'anonimat.

«L'època daurada dels retratistes va ser entre els anys 1880 i 1890, quan encara no hi havia càmeres a les cases. Això no va tenir lloc fins a la dècada de 1930, moment en què van desaparèixer molts estudis de fotografia», assenyala Victòria Bonet, néta del pioner de la fotografia barcelonina Claudi Carbonell (1891-1970). Bonet treballa en una tesi doctoral sobre la transcendència de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, de la qual el seu avi va ser un dels socis fundadors el 1923.

Després de l'expectació creada per la primera imatge captada el 1839, es van imposar els daguerreotips, en què la imatge es forma sobre una superfície de plata polida com un mirall. S'utilitzaven vapors de mercuri per revelar la placa, molt perjudicials per a la salut, per la qual cosa els fotògrafs disposaven d'una mascarata amb la finalitat de protegir-se'n.

La imatge revelada estava formada per partícules microscòpiques d'aliatge de mercuri i plata. «Eren peces úniques. No permetien fer còpies al no existir un negatiu apropiat. El daguerreotip és a la vegada negatiu i positiu, i es pot

veure d'una manera o d'una altra segons els angles d'observació i d'incidència de la llum que rep», informa Bonet.

El temps d'exposició es va anar reduint progressivament gràcies a l'ús de les lents Petzval i d'acceleradors químics, per la qual cosa a partir del 1841 els retrats es podien realitzar en menys d'un minut. Tot i així, les imatges resultants eren fràgils, i per això se n'han conservat poquíssimes.

La historiadora Maria de los Santos García Felguera va presentar un assaig el 2007 sobre els estudis de fotografia de Barcelona de finals del segle XIX. «Eren llocs on els ciutadans anaven a buscar la seva pròpia imatge com a indi-

► Estudi fotogràfic de Barcelona, el 1855.

Les famílies burgeses es retrataven com a símbol de prosperitat

«dus, però també com a membres d'una classe social i d'una comunitat més àmplia», detalla en el seu assaig la historiadora.

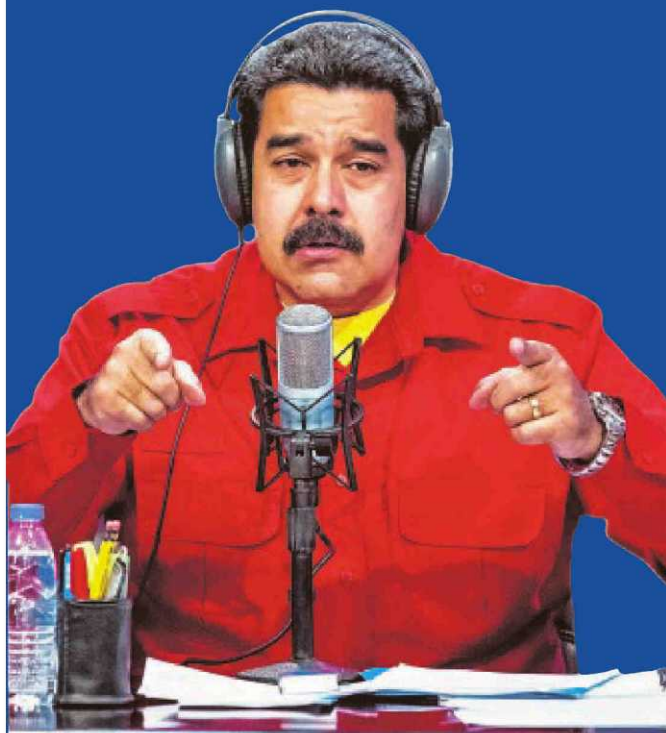
García Felguera assegura que els estudis eren molt nombrosos a la segona meitat del segle XIX. «Especialment luxosos en el canvi de segle», afegeix. Però existeixen diverses raons que en dificulten el coneixement. «No s'han conservat, perquè van ser destruïts o desmuntats i el seu contingut malvenut. I per un altre costat, els fotògrafs no van tenir especial interès a conservar el record fotogràfic del seu lloc de treball». ■

La propaganda chavista extiende sus tentáculos hasta España

Las claves propagandísticas de los informativos de Telesur

Para el sociólogo venezolano Óscar Lucien, la línea editorial de esta cadena está conectada directamente con los intereses bolivarianos, que insisten en el papel del Estado como «Robin Hood» que le quita el dinero a los ricos para dárselo a los pobres. Los informativos están cargados de soflamas patrióticas, donde reivindican su posición frente a Estados Unidos, según cuenta el profesor de la Universidad Complutense David Álvarez. Un lenguaje que en nada se parece al que suele utilizar el presentador de traje azul y corbata de los informativos europeos, con un discurso más plural. Además, los informativos tienen colores vivos, sobre todo rojos, que hacen que el público conecte con las ideas más por las sensaciones que por el contenido. Abundan las soflamas aparentemente «patrióticas», de defensa de los intereses de la nación y la soberanía. Para Álvarez, Telesur asimismo intenta articular los intereses del chavismo y de gobiernos aliados mediante una gran carga editorializante, donde prima la opinión frente a la información.

► Telesur emite en Madrid desde 2007. Y desde hace unos meses, un centro cultural bolivariano organiza eventos en el exclusivo barrio de Salamanca

LUDMILA VINOGRADOFF / F. J. CALERO
CARACAS / MADRID

La imagen que proyectan las radios y televisiones oficiales del país es la de una Venezuela «feliz», donde no hay crisis ni conflictos, y todos viven contentos en armonía con el Gobierno de Nicolás Maduro. Pero ese «mundo feliz» solo existe en las mentes de los que diseñan la propaganda oficial para prolongar el legado del difunto Hugo Chávez. Una propaganda que rinde culto a la personalidad del exlíder bolivariano por todos los medios a su alcance, tanto audiovisuales como impresos, ya nacionales o internacionales, y centros culturales.

El gobierno bolivariano gasta un dineral en propaganda difundida a través de ministerios, instituciones, empresas públicas y centros culturales dedicados a financiar el culto a Chávez y divulgar su pensamiento. Pero son las radios y televisiones las que más extienden su mensaje embaucador. Entre estos canales bajo influencia chavista, destaca uno con marcada proyección internacional: Telesur. Esta cadena fue ideada por el difunto líder bolivariano en 2005.

Desde su sede en Caracas, Telesur «es la voz televisada de los organismos supranacionales de la Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños (Celac) y Unión de Naciones Suramericanas (Unasur)», explica el profesor de Sistema Mundial de la Información en la Universidad Complutense de Madrid, David Álvarez.

Pese a que en principio fueron ocho los países interesados en el proyecto, ha sido Venezuela, con fondos públicos, su principal sostén económico. «En los Presupuestos del Estado para 2015 se han destinado a Telesur 169 millones de bolívares (21,6 millones de euros), mientras que para TVES (el canal nacional de «servicio público») se destinan 95 millones de bolívares (12 millones de euros)», señala Óscar Lucien, sociólogo venezolano y autor del libro «Cercos Rojos a los medios».

«Nos vendieron la idea de que sería una ventana latinoamericana, con su naturaleza internacionalista, pero ha sido desnaturalizada por una ideología como la bolivariana», critica Lucien. Sus informativos son la voz del chavismo, valora el sociólogo, que ejem-

Telesur y la difusión del chavismo

El exfutbolista Maradona se emociona con la carta que le dedica Fidel Castro

Promoción de las emisiones diarias de Telesur en Tele K de Valdecas

Telesur felicita los 88 años a Fidel Castro, destacando su amistad con el difunto Hugo Chávez

plifica la situación: «Si las manifestaciones son contra el Gobierno de España, esta información aparece destacada. En cambio, si se lucha en Nicaragua por los derechos humanos, ni aparece en el noticiero». Por su parte, al profesor Álvarez le llama la atención el lenguaje, la retórica bolivariana e indigenista de sus programas. «Hay un sentido patriótico medido. Aunque solo hay que fijarse en quiénes son los dueños», añade.

Telesur, con el propósito de ganar influencia internacional, llegó a un acuerdo en 2007 con cuatro canales adscri-

abc.es/internacional

INTERNACIONAL 45

Enrique Riobóo, director de Canal 33, en los estudios de la televisión J. R. LADRA

Centro de Diversidad Cultural de Venezuela en Madrid

ANGEL NAVARRETE

tos a la Red de Televisión Locales de Madrid, por el que se podían intercambiar información de forma gratuita. Algunas de las plataformas que han conectado con la cadena bolivariana son «Tele K Vallecas» –que emite diariamente los informativos y otros programas de Telesur– y Canal 33.

«Para nosotros significaba una oportunidad de ganar audiencia, por la populosa comunidad latinoamericana que vive en Madrid», admite Enrique Riobóo, fundador y director de Canal 33 en Madrid. Aunque asegura que el acuerdo consiste en compartir solo información o imágenes: «No renunciamos a nuestra propia programación para conectar directamente con Telesur, como hace Tele K, que es una televisión más política y menos profesional que la nuestra». En el plató de Canal 33 rodó Pablo Iglesias y su equipo el programa «La Tuerka» durante más de un año. «Ellos han promovido el acercamiento mediático entre España y Venezuela; la gente de Pablo Iglesias ha hecho hasta de corresponsales puntuales de Telesur (no tiene sede en España)

para Europa», asegura Riobóo.

Para el profesor Álvarez, «con esta entrada en España, Telesur pretende claramente influir en la sociedad española, adquirir presencia e influencia en el panorama español, y ahora además aprovecha el tirón de Podemos, que de alguna manera se ha articulado con dinero de Venezuela».

Oasis chavista en Goya

En 2006 Chávez creó el Centro de Diversidad Cultural caraqueño, que se ha extendido en todas las regiones del país. Y que ha extendido su brazo también a Madrid, donde el excanciller Elías Jaua inauguró hace poco más de un año un centro cultural instalado en el exclusivo barrio madrileño de Salamanca, en el que se están celebrando unas jornadas de conferencias sobre la historia de Venezuela, que sirven como plataforma para rendir culto a Chávez y extender su «hegemonía» cultural. La última charla fue el pasado 4 de noviembre, en la que los profesores Luis Brito, de la Universidad Central de Venezuela, y Francisco Ma-

Corresponsales
«La gente de Pablo Iglesias ha colaborado para Telesur en su cobertura de España»

Hispan TV, el canal de los ayatolás

La cadena, con sede en Madrid y que se emita por TDT, fue inaugurada por el expresidente de la República Islámica de Irán, Mahmud Ahmadineyad, a inicios de 2012. No obstante, un año más tarde, la administración española prohibió su emisión, acatando el embargo decretado a este país por Estados Unidos y Europa. Desde entonces, Hispan TV renunció a emitir vía TDT para hacerlo a través de su página web y de Youtube. Con una línea claramente en contra de la Monarquía española y del bipartidismo español, este canal ha abrazado, también mediante el programa de Pablo Iglesias, «Fort Apache», la ideología bolivariana de países como Venezuela, Bolivia o Ecuador.

nuel Silva, de la Universidad Pablo de Olavide de Sevilla, analizaron «la implantación de España en Venezuela». Tanto los investigadores como los asistentes, en una sala de hasta cien butacas y con la mirada de Hugo Chávez flanqueando los laterales, señalaron a la oligarquía venezolana de la época y a la Corona española como culpables de la «destrucción» de la economía venezolana con sus medidas sobre el cultivo de tabaco y el monopolio del comercio.

Historiadores venezolanos como Elías Pino Iturrieta han denunciado la tergiversación y manipulación de la historia del país a través de los textos escolares, además del adoctrinamiento chavista en las escuelas públicas. Elías Mata, diputado por el partido Un Nuevo Tiempo, dijo que «en corrupción y propaganda despilfarraron los ingresos petroleros de todos los venezolanos, ahora no tenemos cómo enfrentar la crisis causada por la implantación del obsoleto y fracasado Socialismo del siglo XXI».

ABC
KIOSKO - MAS

Videoanálisis sobre la propaganda chavista en España

Empotrados con los malos

El Museo del Espía lleva a San Sebastián de los Reyes una exposición sobre los agentes de inteligencia y los periodistas que ocultan su identidad

F. JAVIER BARROSO
 Madrid

Parece un argumento de película o de novela negra, pero es cierto: los periodistas y espías infiltrados son reales y han jugado un papel destacado a lo largo de la historia. El Museo del Espía, creado por iniciativa privada, lleva hasta San Sebastián de los Reyes objetos y documentos de algunos destacados exponentes de ambos colectivos. Las vitrinas del centro Claudio Rodríguez exhiben aparatos como mecheros-cámara, grapadoras que son pistolas o un paquete de cigarrillos utilizado para hacer fotografías.

La exposición *Infiltrados: Espías, servicios secretos y periodismo encubierto* es la segunda que organiza El Museo del Espía. La

La muestra recoge el caso de Nellie Bly, la primera reportera encubierta

El centro fue ideado por personas de la región que tenían "intereses comunes"

primera estuvo en octubre en Pozuelo de Alarcón y mostró cómo funcionan los servicios secretos de todo el mundo. Ahora ha centrado su segunda muestra en aquellos grupos de inteligencia o reporteros que se cuelean en organizaciones hasta llegar a su cúpula. En algunos casos —como los del GRAPO o ETA— han servido para desarticular comandos terroristas enteros e incluso para detener a la mayoría de los dirigentes de estas bandas terroristas.

El museo fue ideado por un grupo de personas de la región que tenían "intereses comunes"

sobre los servicios secretos, según recuerda el comisario de la exposición, David Castillo. A partir de ahí, empezaron a recopilar material de todo tipo. "Después de la primera muestra, se ha producido el efecto llamada y hemos tenido ofertas de mucha gente. No es habitual ver cosas no recopiladas y expuestas hasta ahora. Rara vez se ven enseres o artilugios como los que están expuestos en esta ocasión", añade.

La exposición hace especial referencia a policías y guardias civiles que se infiltraron en distintas organizaciones. Destaca la labor del guardia civil Fernando Pérez López, que se introdujo en la cúpula de los GRAPO y permitió descafeinar a la banda y detener a sus dos comandos operativos el 18 de julio de 2002. También pone el foco en otro histórico infiltrado: Mikel Lejarza, *Lobo*, que provocó la detención de la cúpula de ETA en los años setenta. Similar técnica utilizó su compañera, la policía Elena Tejeda, años más tarde, para una misión similar.

Entre los documentos que se pueden ver por primera vez están un carné de identidad falso utilizado por el espía Juan Alberto Perote para realizar servicios de contraespionaje en los países del este de Europa y tres pasaportes falsos del agente del Centro Nacional de Inteligencia (CNI) David R. Vidal para dismantelar las redes de tráfico de seres humanos de África a España. También se puede ver la cazadora que el policía David Madrid lle-

Infiltrados, en el Centro Cultural Claudio Rodríguez de Alcobendas. / GORKA LEJARCEGI

vaba para investigar el grupo radical y violento Ultra Sur.

Si el mundo policial ha dado grandes espías y técnicas de investigación a veces casi ilegales, el periodismo ha utilizado a lo largo de su historia fórmulas

muy parecidas. David Castillo pone como ejemplo a la pionera norteamericana Nellie Bly, reportera del *The New York World*, dirigido por Joseph Pulitzer, que fue la primera en utilizar una identidad ficticia para

hacerse pasar, por ejemplo, como enferma mental para ver el trato que recibían los residentes de la penitenciaría de la ciudad.

La exposición ha recopilado piezas únicas de periodistas encubiertos como la propia Bly, Hunter Thompson, el alemán Günter Wallraff o el español Antonio Salas. "Ya a partir del siglo XXI, se incorpora el uso de la cámara oculta en la mayoría de estos reportajes", añade el comisario de la muestra.

Entre estas piezas destacan los equipos originales utilizados por servicios secretos como la CIA, con la estación clandestina RS-6; las armas utilizadas por Mikel Lejarza en ETA; los equipos de escucha y grabación clandestina de los infiltrados en la STASI (órgano de inteligencia de la República Democrática Alemana) o el KGB ruso, y los revolucionarios equipos de grabación oculta digital del CNI o la Guardia Civil. A ello se unen las armas clandestinas de los topes del OSS (el servicio de inteligencia de Estados Unidos de América durante la II Guerra Mundial), así como dioramas, documentos y banderas o disfraces. "El material expuesto en las dos muestras es más o menos entre el 20% y el 30% de todo el que ha sido recopilado por el Museo. Esto nos permite hacer exposiciones muy diferentes en función de lo que nos pidan los Ayuntamientos", añade Castillo. En breve está prevista una sobre el papel de la mujer espía. "La intención es que las exposiciones viajen por toda España", añade.

Infiltrados: Espías, servicios secretos y periodismo encubierto. Sala de Exposiciones Claudio Rodríguez (Avenida de Maximiliano del Tell, s/n). San Sebastián de los Reyes. Hasta el 28 de noviembre, de lunes a viernes, de 9.00 a 21.00. Gratuito.

Creix la protesta a Mèxic pel cas Iguala i un nou escàndol

Un grup vinculat a la construcció del tren ràpid va pagar la mansió de Peña Nieto

Un grup d'incontrolats, al final de la manifestació de dissabte a la capital, calen foc a la porta del Palau Nacional

EDGARDO GARRIDO / REUTERS

ELISABET SABARTÉS
 Caracas. Corresponsal

La protesta social pel segrest i probable assassinat de 43 estudiants a mans de policies i sicaris a la ciutat d'Iguala el 26 de setembre passat va tornar a ocupar els carrers de Mèxic. Dese- nes de milers de persones es van manifestar la tarda de dissabte a la capital i altres ciutats del país per expressar el rebuig a la versió oficial del que va passar a l'estat de Guerrero. Al Districte Fe-

deral, la massiva concentració -convocada al marge dels partits polítics en menys de 24 hores gràcies a les xarxes socials- va congregar ciutadans de totes les edats i origen social.

La marxa, encapçalada per una gran bandera nacional blanca i negra com a mostra de dol, va transcórrer de manera pacífica sota la consigna "l'Estat ha mort". La multitud va arribar a la seva destinació, a Zócalo, centre neuràlgic de la capital, sense que es produïssin incidents. Va

ser llavors quan un petit grup de radicals va calar foc a la porta de fusta del Palau Nacional, que el Govern del president Enrique Peña Nieto ha recuperat com a seu del poder executiu. L'incident no va tenir més conseqüències, encara que va acabar amb la detenció d'almenys 17 persones i va entelar el caràcter no violent de la mobilització.

Els manifestants van acudir a la crida de #Yamecansé, l'etiqueta que ocupa el primer lloc a les xarxes socials de Mèxic i una de

les cinc etiquetes més utilitzades a la blogosfera a escala mundial. L'expressió fa referència a la frase pronunciada pel fiscal general, Jesús Murillo, al final de la conferència de premsa en què va anunciar la probable mort dels estudiants desapareguts. El funcionari, atabalat per la cascada de preguntes dels periodistes, va donar per acabada la seva compareixença amb un "ja me n'he cansat!". Immediatament, Twitter i Facebook van esclatar amb milers de dards en contra

seu: "Ja m'he cansat de tanta violència", "Ja m'he cansat d'aquest Govern", "Ja m'he cansat de tanta corrupció", "Ja m'he cansat dels morts i els decapitats", "Ja m'he cansat de la classe política que té segrestat Mèxic", "Ja m'he cansat de tanta impunitat"... Altres usuaris van preferir donar la cara a Youtube, amb breus proclames gravades en vídeo, per deixar constància de la seva ira.

Els indignats mexicans estan utilitzant les xarxes socials de manera intensiva per eludir la censura informativa que els grans grups mediàtics apliquen sobre la tragèdia d'Iguala. Televisa o TVAzteca ignoren tota crítica ciutadana a la gestió del cas per part del Govern i silencien les veus que exigeixen la renúncia del president, immers ara en un escàndol per presumpte trà-

Els indignats utilitzen les xarxes socials per eludir la censura informativa de les televisions

fic d'influències. Aquest cap de setmana, l'equip d'investigació de la periodista Carmen Aristegui va revelar que Peña Nieto -en ple viatge oficial per la Xina i Austràlia- viu en una mansió, valorada en set milions de dòlars, que va rebre d'una de les empreses beneficiades pel contracte de construcció del tren ràpid que comunicarà Ciutat de Mèxic amb la de Querétaro.

Tres dies abans que el president emprengués la seva gira, el Govern va revocar de manera sorprenent la decisió del concurs, que ja havia atorgat les obres a un consorci liderat per l'empresa la China Railway Construction Corporation, propietat del Govern de Pequín, i en el qual figuraven tres empreses mexicanes vinculades estretament al Partit Revolucionari Institucional (PRI) i a Peña Nieto. Una de les companyies nacionals és la que va edificar la casa on avui viu el president de Mèxic.●

«Repor», el programa de actualidad *low cost* de TVE

El espacio estrena temporada analizando la falta de sacerdotes en las zonas rurales

H. CORTÉS
MADRID

«**R**epor» es, tal y como explica su director Vicenç Sanclemente, la mezcla justa entre «Callejeros» e «Informe semanal», un programa a pie de calle cuya misión es «acercar el micrófono a la gente» apostando por el rigor y sin caer en el espectáculo. De hecho, «muchas veces los temas que tratamos surgen de la calle o denuncias de los espectadores», apunta Sanclemente. El veterano espacio de reportajes producido por los servicios informativos de TVE estrenará este miércoles en La 1 (1.45) su octava temporada, que ya debutó ayer en su espacio vespertino en los domingos del 24 horas. Además, el programa cuenta también con una versión radiofónica que se emite los sábados en Radio 5.

Un espacio todoterreno, producido en el centro de informativos de San Cugat (Barcelona), que tiene la gran ventaja de que es económico en comparación con los astronómicos gastos a los que nos tiene acostumbrados la televisión: 2.500 euros por episodio. «Para abaratar los costes usamos equipos reducidos, intentamos concentrar las horas de rodaje y también los lugares», indica Sanclemente. De hecho, cada «Repor» está elaborado por un redactor y un cámara, que dedican una semana a la producción, otra a la grabación y una última a la edición.

En cuanto a la temática de los más de 236 reportajes que llevan emitidos, destacan asuntos de lo más variado,

Una imagen del primer episodio: «¿Quién da el sermón?»

TVE

«Repor» en cifras

- Una media de 2.500 euros en gastos de producción por capítulo.
- Seis periodistas organizados en parejas (cámara y redactor) elaboran cada capítulo
- Se tardan unas 4 semanas en grabar cada episodio
- Cuentan con más de 18.000 seguidores en las redes sociales

«que reflejan todo tipo de ámbitos, sobre todo relacionados con el mundo rural»: desde el turismo en Barcelona hasta la caza en Ciudad Real, pasando por la pobreza energética. «Tenemos margen para hablar de temas delicados», explica Sanclemente. De esta forma, este año estrenarán documentales sobre la eutanasia o el juego online.

«Creo que hay una franja para los programas de actualidad. La nueva di-

rección planea mejorar su situación en una parrilla en la que ha pesado más el entretenimiento, que atrae más audiencia. Sin embargo, la necesidad de información debe pasar por delante», concluye Sanclemente. Y como quieren crear escuela, el programa ha puesto en marcha un taller de reportismo cuyos trabajos se cuelgan en la web de RTVE.

¿Quién da el sermón?

«La idea de hablar de la falta de sacerdotes en los medios rurales surgió repasando las noticias de los diarios locales», explica Carlos Enrique, uno de los periodistas del primer episodio, «¿Quién da el sermón?». Entonces los periodistas se pusieron en contacto con la diócesis de Zamora y conocieron a vecinos tan entrañables como Paulino, el pastor de un pueblo que, en ausencia de un cura, trabaja, como muchos otros, de oficiante de la palabra. «Es interesante dar una versión despolitizada de un conflicto rural. En un pueblo, en cuanto desaparece la escuela, el médico y el cura, desaparece el pueblo».

Entre el 2000 i el 2013 RTVV va gastar 360 milions d'euros fora de pressupost, i un exdirector general, 100.000 euros en àpats

El malbaratament de Canal 9

SALVADOR ENGUIX

Que RTVV arribés a acumular un deute de 1.300 milions d'euros poc abans del seu tancament no va ser només fruit de l'esforç per mantenir una voluminosa plantilla o per la producció i gestió dels continguts. Els últims dies han aflorat factures i dades que confirmen que l'excés i el malbaratament va ser norma en l'ens públic valencià durant molts anys, especialment durant les dues legislatures de Francisco Camps. Per exemple, Esquerra Unida del País Valencià, EUPV, ha divulgat que entre els anys 2000 i el 2013 es van autoritzar més de 3.500 factures de despeses sense consignació pressupostària, per un import global de més de 360 milions d'euros. Es tracta de factures que ha facilitat a aquest grup polític l'executiu d'Alberto Fabra. Però hi ha més exemples: l'exdirector general de RTVV (entre els anys 2010 i el 2011), José López Jaraba, va gastar més de 100.000 euros en àpats, segons ha revelat en aquest cas *El Mundo*. Molts d'aquests àpats es van fer en l'àmbit privat i a Barcelona, a on Jaraba acudia regularment per veure la seva parella.

Els dos casos han posat vermell, una vegada més, el Consell d'Alberto Fabra, contaminat per nombrosos casos de corrupció que afecten militants del PP valencians. La consellera portaveu, María José Catalá, ha defensat que l'utilitzat fora de pressupost "no van ser despeses il·legals". Però l'oposició considera que encara que no fossin il·legals "són una mostra de la desproporció, barbaritat i la indecència en la gestió dels diners públics", segons el diputat

BIEL ALIÑO / EFE

López Jaraba, exdirector de RTVV, surt dels jutjats entre la protesta de treballadors

d'EUPV Ignacio Blanco. Entre les 3.500 factures, Blanco destaca els 5,4 milions d'euros que el 2004 es van abonar al Vila-real Club de Futbol, o els 6,6 milions

L'exdirectiu José López Jaraba pagava amb diners públics sopars amb la seva parella a Barcelona

d'euros destinats a la cinquena Trobada Mundial de les Famílies i a la visita del papa Benet XVI a València el 2006. Precisament, és aquell any en què es recull l'import més gran per despeses fora de pressupost, un to-

tal de 59,5 milions d'euros. Segons el parer de Blanco van ser els anys "de malbaratament amb Francisco Camps de president de la Generalitat". Una dada més: es van pagar més de 6 milions d'euros, amb càrrec al pressupost superat, al polèmic programa xafarderia de Canal 9 *Tómbola*. Aquest mecanisme de pagaments a RTVV ja va ser denunciat el 2000 pel Síndic de Comptes de la Generalitat Valenciana, "però el PP no va voler posar-ne fre", segons Blanco.

El cas de José López Jaraba amenaça de ser més greu. Perquè l'exdirector general va utilitzar presumptament milers d'euros de l'erari públic per a plaers personals. En aquests moments, Jaraba i altres exdirectius de Canal 9 estan sotme-

sos a una investigació judicial iniciada per una denúncia de Compromís. La consellera portaveu va afirmar divendres passat que la Generalitat Valenciana no es personarà de moment com a acusació particular en aquest cas en el procediment obert, malgrat que l'hi ha demanat l'oposició.

El PP sempre va justificar la necessitat de tancar RTVV, decisió que es va adoptar el 29 de novembre del 2013, per la impossibilitat de "sostenir el manteniment d'aquesta empresa pública", segons Alberto Fabra. Les dades, segons el parer de l'oposició, confirmen que de no haver-se generat aquest malbaratament en la despesa, el deute de Canal 9 hauria estat molt menor.●

7 horas

de programación en directo emitió ayer TV3 antes de que la vicepresidenta de la Generalitat, Joana Ortega, diera los primeros resultados de la pseudoconsulta

La utilización de la televisión pública

TV3 SE VUELCA CON SU LÍDER

M. Pardeiro

BARCELONA- Pasaban 30 minutos del «Telenotícies Migdia» y TV3 seguía exhibiendo un formidable despliegue humano y técnico para dar todos los detalles del 9-N. Periodistas y cámaras de la cadena autonómica realizaron ayer un auténtico maratón televisivo, recorriendo Cataluña de

punta a punta y mostrando votaciones en todas las comarcas de la comunidad. De esta manera, los informativos de TV3 retrataron decenas de votaciones con un hilo conductor: la emoción. Aplausos y lágrimas. Sonrisas y abrazos.

Felicidades al margen, un gran protagonista: Artur Mas. TV3 acompañó al presidente de la Generalitat por las calles de

Barcelona, recibiendo gritos de ánimos de soberanistas y finalmente sentando a Mas a tomar un café para charlar del futuro político de Cataluña.

La presencia del líder convergente fue una de las constantes de una emisión donde el seguimiento a la jornada fue absolutamente dominante en la programación. Pujol, Guardiola, Duran Lleida, Junqueras...

Momento en que emitieron el recuento de la Generalitat

Todos tuvieron su instante para decir la suya sobre la consulta.

Una hora antes de que cerraran los locales de votación, a las 19.00 horas, el canal de información de 24 horas de TV3 abrió un largo especial con una mesa de tertulianos y mantuvo la conexión hasta que la vicepresidenta de la Generalitat, Joana Ortega, anunció los datos con un escrutinio de casi el 90 por ciento. Casi seis horas de conexiones, reportajes, testimonios y opiniones.

Una vez más, por tanto, como en cada cita del nacionalismo catalán, Televisió de Catalunya se comportó como el mejor y más eficaz aliado de la causa de los soberanistas.

PEL FORAT DEL PANY

Periodistes estrangers

El Govern era conscient que el 9-N atrauria nombrosos mitjans de comunicació estrangers. Per això, es va instal·lar un centre de premsa en un dels pavellons de la Fira, al costat de la Font Màgica de Montjuïc. Es van col·locar 250 cadires per acollir els periodistes que volguessin seguir les compareixences de la vicepresidenta, Joana Ortega, sobre la participació en la jornada de votació d'ahir. Tot i això, l'acollida va resultar escassa, ja que es van acreditar més de 800 professionals. La jornada, a més, va ser llarga, ja que el recompte es va allargar fins vora la mitjanit. El Govern, amb tot, en una ostentació d'austeritat pròpia dels temps que corren i potser per no donar una imatge que a Catalunya es lliguen els gossos amb llonganisses, només va subministrar aigua i wifi, la qual cosa va obligar desenes de periodistes a buscar alguna cosa per dinar i per sopar en algun xirringuito pròxim a la Font Màgica, ja que a la zona no hi ha precisament gaire per triar.

PENSEM QUE...

Ball i educació emocional

Malgrat haver-se donat a conèixer per activa i per passiva els enormes avantatges de l'educació emocional i artística, la presència a les aules de l'educació secundària continua sent mínima. Lluny de subvertir aquesta tendència, l'actual crisi econòmica –i de valors– s'endinsa en una educació “productiva”, en la qual el professorat es veu obligat a cenyir-se a un pla d'estudis que no contempla l'alumnat en la seva difícil i de vegades perillosa adolescència. No obstant això, l'existència de documentals com el recent *Five days to dance*, que ara s'exhibeix en sales de Catalunya, pot fer trontollar d'alguna manera aquests fonaments. La pel·lícula aborda la transformadora experiència a què se sotmeten alumnes d'un institut de Donostia en haver d'assajar en cinc dies una coreografia conjunta, la qual cosa els allibera d'infinat de pors i relacions malsanes de poder i maltractament. Un altre granet de sorra per posar sobre la taula el potencial de la dansa en el camp de l'educació emocional.

TV3, de nuevo al servicio del soberanismo

► La cadena pública se vuelca con la cobertura de la consulta ilegal

À. G. / D. M.
BARCELONA

Atendiendo lo que a criterio de TV3 es una información de interés especial, la televisión pública se volcó en la consulta, un entusiasmo acorde con el demostrado por los medios públicos de la Generalitat con cualquier movilización soberanista. Así, y del mismo modo que Cataluña, al borde del aburrimiento, encadena una jornada «histórica» tras otra, TV3 acumula una retransmisión especial tras otra.

Especial tras especial

Solo la F1 altera la programación 9-N

En TV3, la cadena principal del conjunto de emisoras que conforman Televisió de Catalunya (TVC), la programación especial comenzó a las siete de la tarde. De hecho, fue una anomalía, ya que la retransmisión del Gran Premio de F1, cuyos derechos obligan a que entrenamientos y carrera se pasen por la cadena titular, alteró la parrilla. El programa especial, en formato tertulia a partir de las diez, incorporó transmisiones en directo desde toda Cataluña y desde el centro oficial de recuento, y se prolongó hasta pasadas las doce de la noche. Como es habitual, gran énfasis

en la cobertura que se da al proceso desde el extranjero, con mención especial a los catalanes que votaron en los distintos puntos de votación habilitados por la Generalitat.

Mas, abonado

Entrevista la jornada previa

Casi como parte del mobiliario, Artur Mas parece abonado a TV3. El sábado por la noche, y sin que fuese anunciada con anterioridad, la cadena entrevistó al presidente, aunque en un formato distinto al habitual, con micrófono de sonido ambiente y mientras el presentador y el presidente iban paseando por el Palau de la Generalitat. La entrevista al presidente comienza a ser ya parte de la programación ordinaria. De hecho, el mismo sábado 28 de septiembre en que Mas firmó el decreto de convocatoria de la consulta, la televisión pública también reservó espacio para una larga entrevista con el presidente.

24 horas sobre 24

Un monográfico

Dado de que parte de la programación de TV3 estuvo ocupada por la

Correa de transmisión
La emisión de ayer fue la culminación a varios meses -años, de hecho-, de altavoz nacionalista

F1, el canal de información continua 3/24 tomó el relevo durante toda la jornada, en lo que de hecho fue un monográfico de la consulta, apenas interrumpido por la información deportiva y meteorológica. En este canal, se hizo especial énfasis en recordar los principales hitos del proceso soberanista catalán. Otro tanto ocurrió en Catalunya Ràdio, como la televisión, correa de transmisión del mensaje soberanista.

La consulta, la guinda

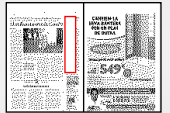
Quejas del Consejo Profesional

La cobertura de la jornada de ayer fue en buena forma la culminación de varios meses, se podría decir años, en los que el proceso soberanista ha sido el tema principal de la cadena pública. Tal y como han recogido análisis cuantitativos, el «proceso» ha sido de largo la temática más abordada, muy por delante de la crisis o los recortes. Uno de los puntos culminantes llegó con la última Diada del 11 de septiembre, en la que TV3 actuó de manera abierta como un agente movilizador. Su papel fue tan parcial que hasta motivó las quejas del Sindicato de Periodistas de Cataluña. A sus quejas se sumó luego el Consejo de Redacción, cuestionando la cobertura dada a la confesión de Jordi Pujol en comparación con la firma del decreto de consulta.

Al servicio de la ANC

El mitin final, en directo

Sin representación parlamentaria, la Asamblea Nacional (ANC) se ha convertido en actor político con una cuota en TV3 descomunal. Sin ir más lejos, el mitin final en Barcelona que cerraba la campaña de la asamblea a favor del «doble sí» en la consulta fue retransmitido en directo. Carme Forcadell, lideresa del proceso independentista, aparece casi tanto como el propio Mas.

‘The Economist’ treu una edició digital per a ‘smartphone’

S. ENGUIX

El prestigiós setmanari britànic *The Economist* ha anunciat el llançament d'una versió digital diària pensada per al seu consum en *smartphone*. El nom del producte serà *The Economist Espresso* i s'hi podrà accedir mitjançant una aplicació per als sistemes iOS i Android; i també a través del correu electrònic. La idea del setmanari és oferir un producte informatiu que, com assenyalen, “es pugui consumir durant l'esmorzar”. I s'ofereix com un producte complementari diari –apareixerà de dilluns a divendres– al setmanari per fidelitzar els lectors.

L'editor en cap de *The Economist*, John Micklethwait, ha anunciat que l'objectiu de l'empresa és oferir notícies de lectura obligatòria “que no requereixin més de cinc minuts per al seu consum”. I va afegir que la versió diària digital a través de telèfons intel·ligents es divulgarà amb els mateixos principis de rigor que han consolidat al setmanari com un dels millors del món.

Aquest producte serà adaptat en tres edicions, les d'Amèrica, Europa i Àsia. I arribarà a un mercat potencial de 200 milions de lectors, d'acord amb Chris Stibbs, director executiu del setmanari. L'app s'ofereix amb un mes de prova gratuït, i després tindrà un valor de 3,99 dòlars o serà de franc per als subscriptors del paquet digital de l'organització. Per llançar-la s'ha format un equip digital amb quatre editors.●

Expediente a Neox y Cuatro

La Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC) ha aprobado la apertura de dos expedientes sancionadores a Mediaset y Atresmedia por solapar publicidad en la programación, lo que supone una vulneración de la Ley General de la Comunicación Audiovisual (LGA). Las infracciones podrían llevar aparejadas sanciones que oscilan entre 100.001 y 500.000 euros. En concreto, Mediaset, en su canal de televisión Cuatro ha emitido publicidad de la campaña *www.premiercasino.es* dentro de programas como Samantha sin separarlo como publicidad. Atresmedia hizo lo mismo con Neox y la campaña *casa de apuestas online Sportium*.

INTERNET

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

Col·legi de Periodistes de Catalunya

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
08/11/14	Oriol Gracià explica el procés escocès a les portes del 9N / Periodistes.org	101	1
08/11/14	L'off the record' del 9N, a càrrec del periodista de TV3 Jordi Pons / Biblioteca Ramon Vinyes i Cluet - Berga	102	1
08/11/14	Una exposició relata en trenta imatges les tres últimes diades / Regio7	103	1
09/11/14	Trobada de premsa amb leurodiputat Ernest Maragall / Comunicació Pública	104	1
09/11/14	El periodismo actual no cuela cuando ves que la lucha de clases la estás perdiendo / enmarchamdp	105	3

Periodisme i Mitjans de comunicació

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
09/11/14	Juan Cruz y Javier Ayuso, adjuntos al director de EL PAÍS / Periodistas en Español	109	1
09/11/14	La cobertura de Nació Digital pel 9-N / NacioDigital.cat	110	1
09/11/14	Pedro J: 'L'Universal' o els capritxos de la llibertat / Economia Digital	111	2
09/11/14	Premi a 'Economia Digital': millor mitjà de comunicació a Internet / Economia Digital	113	1
10/11/14	Per quan tornin les urnes / Media.cat - Observatori crític dels mitjans	114	1

Col·legi de Periodistes de Catalunya

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Oriol Gracià explica el procés escocès a les portes del 9N

Sábado, 8 de noviembre de 2014

Convidat per la demarcació Terres de l'Ebre del Col·legi de Periodistes, el corresposnal ebrenç va narrar la seva experiència a Escòcia, un país que coneix prou bé, i va comparar els dos processos sobiranistes. A menys de 48 hores de la jornada del 9N, i davant d'un públic majoritàriament format per companys periodistes, Oriol Gracià va explicar el passat divendres al vespre la seva experiència com a corresposnal a Escòcia durant el procés sobiranista del passat mes de setembre, comparant-lo amb el procés que s'està vivint actualment a Catalunya. Sota el títol de Els processos sobiranistes de Catalunya i Escòcia a ulls d'un corresposnal ebrenç a Edimburg, Oriol Gracià va fer un complet repàs de la història d'Escòcia, determinant els moments que van ser definitius en el seu renaixement nacional. Segons el periodista, els escocesos, en haver estat sempre reconeguts com a nació, no han utilitzat mai la història com ho fem nosaltres, els catalans, que busquem en ella la manera de reivindicar que som una nació. D'altra banda, va exposar també que va ser a partir dels anys 2003-2004 que els escocesos, votants majoritaris del laborisme, es van sentir impel·lits, davant el conservador triangle Blair-Bush-Aznar, a decantar-se pel Partit Nacionalista Escocès. Aquest partit independentista es va veure així fortament recolzat amb els vots dels laboristes no independentistes, la qual cosa li va donar la victòria el 2007. Quant al tractament periodístic del mitjans escocesos respecte del procés d'aquest país, l'Oriol Gracià va dir que, com que depenen de propietaris de Londres, aquest tractament va ser escàs i, això, en contrast però amb el gran nivell que tenia el debat a les escoles, gràcies a l'assignatura Modern Studies que s'imparteix als instituts. I una altra gran diferència amb Catalunya, va dir, és que el debat, en general no era al carrer, ja que una de les manifestacions més majoritàries que hi va haver va aplegar unes 12.000 persones. Malgrat el resultat obtingut en el referèndum del passat 18 de setembre, on el No va guanyar per 10 punts el Sí a la independència, l'Oriol Gracià va explicar que el moviment independentista va agafant volada, segueix viu, i no descarta que hi hagi, a mig termini, de 10 a 15 anys, un altre referèndum en el qual hi guanyi el Sí. És ara, va dir, que Escòcia torna a mirar cap a Catalunya, que pot convertir-se en un referent. Escòcia és un país que l'Oriol Gracià coneix molt bé ja que, abans d'anar-hi el juliol del 2013 per cobrir el procés escocès, ja hi havia viscut 13 anys treballant com a cuiner.

Audiencia: -

Ranking:

VPE: -

Página: 1

Tipología: blogs

L'off the record' del 9N, a càrrec del periodista de TV3 Jordi Pons

Sábado, 8 de noviembre de 2014

Els mitjans de comunicació han estat el camp de batalla entre els governs de Catalunya i Madrid en el procés de la consulta del 9N, l'espai de foc creuat entre les formacions polítiques partidàries i contràries a la iniciativa independentista. Al mig de les declaracions i dels esdeveniments de gran transcendència per al futur de Catalunya, els periodistes han hagut de laborar les notícies per informar l'opinió pública. Una tasca que han exercit sent conscients del moment clau en què està immers el país. Però què s'ha amagat en les hores prèvies descriure les cròniques i entrar en directe per a la televisió? Quin ha estat el lligam entre els periodistes i els polítics en els darrers mesos? Amb quins paràmetres i criteris s'ha elaborat la informació diària? Xerrada a càrrec del periodista de Guardiola de Berguedà, Jordi Pons, que integra l'equip de la secció de Política del servei d'informatius de Televisió de Catalunya. Acte organitzat per la Demarcació Catalunya Central del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Una exposició relata en trenta imatges les tres últimes diades

Sábado, 8 de noviembre de 2014

SUSANA PAZMANRESA Ni l'un ni l'altre viuen de la fotografia però, dels últims tres Onze de Setembre, guarden un arxiu de més de 2.000 imatges. El periodista radiofònic Nofre Pasqual (1972), mallorquí resident a Vic, i el realitzador audiovisual Sergi Ferrés (1986), de Banyoles, han fet de les imatges de les diades la seva primera exposició conjunta. Il·lusió. Convicció. Llibertat? és el títol d'una mostra que ahir s'inaugurava al local de la Demarcació Catalunya Central del Col·legi de Periodistes, situat al primer pis de la Plana de l'Om, 6. Que l'exposició, formada per una trentena de fotografies, especialment del darrer Onze de Setembre, s'estreni ara, coincidint amb el 9-N, és una "casualitat buscada", explicaven ahir els seus autors. Pasqual i Ferrés es van posar en contacte amb el Col·legi de Periodistes a Manresa i van proposar que la capital del Bages fos la primera parada d'aquesta exposició amb esperit d'itinerància, que es podrà veure fins al 19 de desembre. [Compartir a Twitter](#) [Compartir a](#)

Audiencia: 63

Ranking: 3

VPE: -

Página: 1

Tipología: online

Trobada de premsa amb leurodiputat Ernest Maragall

Domingo, 9 de noviembre de 2014

Escrit per | Agenda | divendres 7 novembre 2014 8:15 pm LOficina del Parlament Europeu a Barcelona, amb la col·laboració del Col·legi de Periodistes de Catalunya, està portant a terme des del mes de setembre una ronda desmorzars de treball quinzenals per a periodistes amb eurodiputats a l'Aula Europa, seu de les institucions europees a Barcelona. Aquest proper divendres 21 de novembre és el torn de leurodiputat de NECat, Ernest Maragall. L'objectiu d'aquestes trobades és donar a conèixer el programa de treball dels representants al Parlament Europeu i la seva tasca en comissions parlamentàries. Es prega confirmar assistència a epbarcelona@ep.europa.eu. Aforament limitat. La següent trobada serà divendres 28 de novembre amb leurodiputat de CDC, Ramon Tremosa (ALDE). Comentaris (0) Deixa un comentari Nom (necessari) Adreça electrònica (no es farà pública) (necessari) Website

El periodismo actual no cuela cuando ves que la lucha de clases la estás perdiendo

Domingo, 9 de noviembre de 2014

Por Flor Ragucci. Fotos: Guillem Sans/ Publico.es Si la sociedad parece plantearse en estos tiempos ¿de quién es el poder?, necesariamente tendrá que preguntarse ¿de quién es la información?. Muchos lo están haciendo y la respuesta a la que llegan es unívoca: del público. Así de claro lo postula también Víctor Sampedro, catedrático de Opinión pública y Comunicación política en la madrileña Universidad Rey Juan Carlos, en su libro *El Cuarto Poder en red*. Por un periodismo (de código) libre, Editorial Icaria. Durante su presentación en el Col·legi de Periodistes de Catalunya, Sampedro defendió el ejercicio de un periodismo abierto y comprometido con el cambio de paradigma que estamos asistiendo. No es posible repensar la democracia sin repensar el cuarto poder y el papel que desempeñan actualmente los medios de comunicación, como meros megáfonos de un teatro de marionetas movidas por el mercado. Estamos ante un proceso de cambio político que, como todos los grandes movimientos de la Historia, se articula en torno a otros tres cambios: el tecnológico, el energético y el de información, explica Joan Subirats, catedrático en Ciencias Políticas e investigador en Políticas Públicas de la Universidad Autónoma de Barcelona, que acompañó a Sampedro en su conferencia en Barcelona. Por eso, *El cuarto poder en red* no plantea la creación y divulgación de información como un asunto exclusivo del periodismo sino como una tarea que es necesario crear de manera conjunta, entre los profesionales y la ciudadanía. El periodismo ha de refundarse como bien común, con código abierto y libre. El resultado será un flujo de poder mancomunado y colaborativo; mantenido por muchos actores, no todos periodistas, es la tesis en torno a la que gira el libro a lo largo de los cinco capítulos que lo conforman. Periodismo de código libre y abierto ¿Cómo se lleva a cabo un periodismo de código libre y abierto? Para entenderlo mejor el autor pone ejemplos prácticos: desarrollar softwares abiertos para que no haya lo que hay ahora: puertas traseras en todos nuestros equipos por las que se meten continuamente haciendo cosas que no sabemos ni que en ningún momento hemos permitido; poner el enlace de los datos originales, al lado de los gráficos que se publican o adjuntar los audios de las entrevistas, son algunas de sus propuestas. Esto sería dirigirse a un público que ya no es un niño, sino que es mayor de edad, un sujeto político de pleno derecho, afirma Sampedro. En relación al código libre, el escritor es tajante: se acabó el negocio de dispositivo fijo con producto cerrado. Hay que entenderlo, Internet es un flujo. Ya puede venir la SGAE a meter cánones, que van a acabar ellos en la cárcel, expresa. Tenemos que reconceptualizar los derechos de producción intelectual en una era donde compartir es copiar. Assange, Snowden y Manning como referentes Yo les digo a mis alumnos que una manera de no sentir que todo está perdido es seguir la trayectoria de estos tres tipos, cuenta Sampedro durante la presentación del ensayo. Este libro nace de la conciencia de que ya no tenía nada relevante que contar a los estudiantes si no les hablaba de quienes habían llevado hasta las máximas

consecuencias un principio fundamental: 'transparencia para el poderoso y privacidad para el gobernado', que es lo que hace Wikileaks. De ahí que a lo largo de cuatro años, el autor investigara el recorrido que sus miembros llevaron a cabo para desarrollar su mega campaña de intervención en la agenda pública global y lo utilizara como hilo conductor de El cuarto poder en red. En el libro yo quería hablar del periodismo de filtraciones, un periodismo que es posible gracias a que gente como Assange ha investigado la criptología- uno de los desarrollos matemáticos más complicados que existen para anonimizarte- en los primeros estadios del Internet porque sabía que esto permitiría la protección de las organizaciones de Derechos Humanos, de resistencia o contrapoder en la red, explica Sampedro. Es el creador de la primera plataforma de filtraciones anónima y no rastreable, lo cual abrió la puerta a que cualquiera que tenga acceso a enormes bases de datos las pueda liberar, consciente de su utilidad para el control público del poder, añade. El presente del periodismo ya es pasado. Estamos ante un periodismo que no tiene ni idea de cómo funciona el ordenador que tiene enfrente, que se ha convertido en relaciones públicas más que otra cosa, que ha sido cooptado por toda la maquinaria de gabinetes de prensa corporativos y estatales y que son portavoces de comunicados y de información prefabricada lo cual, obviamente, abarata mucho los costes, a la vez que provee a los dueños de las empresas y los medios favores económicos. De esta forma, la nuestra es una profesión que poco a poco ha ido perdiendo la ética del coraje, apunta Sampedro en su análisis sobre el estado actual del periodismo. La prensa ha cambiado la confianza de los lectores por la confianza de los mercados, hay que invertir los términos, subraya. altTanto Sampedro como los dos ponentes que comparten con él la mesa del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Joan Subirats y Guillem Martínez, están convencidos de que, tal como está planteado en estos momentos, es lógico que el negocio del periodismo se venga abajo. Después de ver cómo manejaron los medios españoles el desastre del Prestige en 2003, los atentados de marzo del 2004 (cuando todos, sin excepción, se enrocaron en decir que habían sido producidos por ETA) y diez años más tarde, el problema del ébola, la necesidad de un nuevo periodismo se hace patente. Y, de hecho, como recuerda Subirats, el impulso del pásalo a través de las redes sociales para denunciar la manipulación mediática de los atentados de 2004- perpetrados, como es sabido, por terroristas islámicos y no por la organización vasca- ya anunciaba la ruptura del pacto entre periodismo y poder político. Es obvio que por la prensa de relaciones públicas que se hace actualmente nadie va a pagar, nadie paga por anuncios, expresa Sampedro. Este es un negocio que está muy mal planteado. Se ha abusado muchísimo de los lectores, se ha menospreciado al público hasta tal punto que tú enciendes la tele y piensas que te están insultando. El futuro del periodismo ya llegó. Ante la evidencia de que el modelo informativo desarrollado hasta ahora está tocando fondo, Víctor Sampedro asegura que existen nuevas vías, ya en funcionamiento, para hacer un periodismo de calidad y rentable. Hemos de costearnos nuestros propios medios porque si no nos los van a costear en contra de nuestros intereses, advierte. La libertad se paga muy cara y se costea como se ha hecho siempre. Ahora lo llaman crowfounding o microdonaciones pero es lo mismo que conocemos como suscripciones: te adelanto la pasta porque confío en ti y sé que durante este año vas a velar por mis intereses y voy a aprender a defenderlos mejor, expone el autor. Por otra parte, el periodismo como bien común, de código libre y abierto que propone Sampedro en

las páginas de su ensayo, también es una práctica que ya está en marcha. Y no hay que ir demasiado lejos para encontrarlo: el destape del fraude con las tarjetas black de Caja Madrid es fruto de 15M pa Rato, una plataforma de megafiltraciones que viene de los indignados, y que gracias al impulso de un proceso de denuncia abierto a la ciudadanía, ha tenido acceso de los correos de Blesa. También a modo de ejemplo de cómo la concepción del papel de los medios en la democracia se está regenerando, Sampedro explica que un alumno de cuarto de periodismo ha publicado un ensayo en el blog que dedica a estos temas- de mismo nombre que el libro, El cuarto poder en la red- que culminaba con un propósito claro: ahora, cada día, cuando llegamos al trabajo, vemos qué archivos podemos filtrar. En afirmaciones como esta, Víctor Sampedro confirma la idea de que se entiende el trabajo de periodista como un bien común y la redacción deja de ser un espacio cerrado para ser una redacción expandida con nodos que consiguen lo que ha conseguido Wikileaks, tras cuatro años de enfrentarse a

Periodisme i Mitjans de comunicació

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

Juan Cruz y Javier Ayuso, adjuntos al director de EL PAÍS

Domingo, 9 de noviembre de 2014

Los periodistas Juan Cruz y Javier Ayuso se han incorporado a la dirección del diario EL PAÍS en calidad de adjuntos al director, Antonio Caño , quien asumió la máxima responsabilidad el pasado 4 de mayo, cuando la cabecera generalista de PRISA celebró su 38º aniversario, informa la edición digital del periódico. Juan Cruz Juan Cruz, periodista, escritor y editor, nació en el Puerto de la Cruz (Tenerife) en 1948. Estudió Periodismo e Historia en la Universidad de La Laguna y comenzó a escribir en prensa a los 13 años en el semanario Aire Libre. Formó parte del equipo fundador de EL PAÍS, donde ejerció de corresponsal en Londres, jefe de Opinión y redactor jefe de Cultura. Ha sido también director de coordinación editorial de PRISA, director de Comunicación de Santillana y responsable de La Oficina del Autor. Es profesor de Periodismo y Literatura en la Universidad Camilo José Cela e imparte talleres sobre la entrevista en la Escuela UAM / EL PAÍS. Ha publicado una veintena de libros, entre novelas, ensayos y biografías. Javier Ayuso Javier Ayuso (Madrid, 1956) estudió Periodismo en la Universidad Complutense de Madrid. Comenzó en 1977 en la agencia Multipress y durante más de veinte años ha estado vinculado a la información económica. Formó parte del Grupo Estructura, fue jefe de sección de la agencia Efe, redactor jefe en el diario Abc y en 1986 asumió la dirección de Cinco Días. Posteriormente fue nombrado corresponsal económico de EL PAÍS, periódico en el que ocupó los puestos de redactor jefe de la edición dominical y de la sección de Sociedad. Ayuso ha trabajado 16 años en el ámbito de la comunicación y las relaciones institucionales. Fue el primer periodista que entró en el comité de dirección de una de las grandes empresas españolas (BBVA) y en 2012 fue designado director de Comunicación de la Casa del Rey, cargo que ejerció hasta julio de 2

La cobertura de Nació Digital pel 9-N

Domingo, 9 de noviembre de 2014

Nació Digital ha mobilitzat 45 professionals -periodistes, fotògrafs, especialistes en xarxes socials, editors, dissenyadors i articulistes- que cobriran des de la informació de proximitat fins a la repercussió internacional d'una jornada que marcarà el futur immediat del país. A més de Nació Digital, totes les edicions comarcals del grup fan un seguiment de la jornada minut a minut: [Aguaita.cat](#) [BaixMontseny.info](#) [ElRipollès.info](#) [Gironainfo.cat](#) [La torre del Palau](#) [Manresainfo.cat](#) [Nació Berguedà](#) [Nació Lleida](#) [Nació Solsona](#) [NacióGranollers.cat](#) [NacióLaGarrotxa.cat](#) [Osona.com](#). Volem que aquest desplegament es vegi complementat, des de tots els racons del país, pels lectors de Nació Digital. Per això hem habilitat les adreces de participació, on vehicularem les aportacions que ens arribin en qualsevol format. Les vies són el telèfon: 648 030 795 Facebook: <https://www.facebook.com/naciodigital> Twitter: <https://twitter.com/naciodigital>

Pedro J: 'L'Universal' o els capritxos de la llibertat

Domingo, 9 de noviembre de 2014

Es dóna per descomptada l'aparició de l'Universal per al proper mes de febrer. El nou periòdic de Pedro J. Ramírez serà digital en la seva edició diària i té previst el format paper per als caps de setmana. La iniciativa compta amb una bona cua d'inversors: tots els que odien Rajoy i veneren a José María Aznar, el valet de cambra de Rupert Murdoch. La confrontació entre president i expresident es torna cada vegada més agra; plagada de malentesos, poder d'intimidació, amenaces i fins a creences religioses. A Rajoy, purgat pels sondejos, no el volen ja ni en el seu partit; però Aznar fa por fins i tot després de mort (políticament, clar). Aznar és una revisitació del nacional-futbolisme patri, acompanyat de corifeus extravagants, com l'investigador Eduardo Inda, polemista de to vitricida i autor d'innombrables papers sobre l'entranya de la corrupció. A mig camí entre la redacció de El Mundo (en l'Avinguda Sant Luis) i Chamartín, Inda també dissenya un periòdic nou; un altre més. El seu projecte explica ja amb sis milions d'euros d'inversió inicial. I hi ha qui diu que aquests primers sis milions d'Inda (¿Seran de Florentino, no?) acabaran engrossint el pla de Pedro J. Segons aquesta versió, el mestre i el seu segon, compartiran cartell, encara que de moment solament s'entrenen, com ho van fer Juan Belmonte i Machaquito abans de trepitjar el cuso de les Vendes. Ramírez és un misantrop de conveniència que no atén a refranys. Inda per la seva banda és un tipus més astut que enginyós, capaç de posar-li preu a la seva pròpia llibertat. L'un i l'altre representen la millor versió de les ganes de gresca, en lliça amb les seves pròpies arrels, com hem vist en el duel de florins entre Pedro J i Casimiro García-Abadillo, a les pàgines de El Mundo. L'ex director desvetlla que la italiana RCS, accionista de El Mundo, li reclama a través del despatx Uría i Menéndez, el pagament de 100.000 euros com a penalització per haver-hi rebutjat l'editorial del passat 22 d'octubre en el qual es deia que la seva sortida del periòdic havia estat un relleu pactat amb ell i no una destitució. El fundador d'El Mundo no oblida la seva comunicació des que Casimiro dirigeix el rotatiu. Tampoc perdona la purga del mateix mitjà contra la seva filla, la periodista María Ramírez, per denunciar la censura del periòdic. Desvetlla la connivència del mitjà amb Moncloa, les estretes relacions de Casimiro amb la vicepresidenta Sáenz de Santamaría i els vincles del director amb la secretària general del PP, María Dolores de les Mentides (Cospedal). El cas és que, en deixar la direcció d'El Mundo, a Pedro J. el van indemnitzar amb 12 milions d'euros a canvi d'estar calladet i no llançar un nou producte de premsa fins a febrer de 2016, una data posterior a les eleccions generals. Així les coses, el polèmic periodista no es decideix: si llança L'Universal ara, RCS li exigirà la devolució dels dotze milions de la seva suculenta quitança, com manen les clàusules del seu contracte. És a dir: la masmorra o el silenci. Sigui com sigui, a Pedro J. és impossible mantenir-ho al marge de la vida política. Avui, per exemple, és per a ell un dia assenyalat, l'enfonsament dels "falsos mites del victimisme català". Victimisme no, perquè, mira per on, un President de la Generalitat desborda la ciutadella de l'Espanya essencialista, les falanges de la qual van obviar la Constitució

de 1978, la mateixa carta magna que ara defensen amb la fúria del convers. El PP i els guardians del Sant Sepulcre no poden detenir el radicalisme democràtic de Mas , celebrat per molts catalans partidaris d'un canvi en el statu quo territorial, encara que no necessàriament de la independència. En el seu actual parèntesi, Pedro J. Ramírez s'ha vindicat com a filtre de la Història en el seu recent llibre La desventura de la llibertat , una immersió en la fi del Trienni Liberal (1823) amb els Cent Mil Fills de Sant Luís avançant sobre Madrid comandats pel Duc d'Angulema. Diguem que per mitigar els seus buits, a Pedro J. li ha vingut bé la immersió en la història . Embasta intrigues polítiques, episodis militars, balls de saló i aventures galants. En els últims dies d'aquella efímera democràcia, maçons i comuners van trobar en José María Calatrava al patriota capaç de liderar la resistència. Però els generals el van trair, les arquees públiques es van buidar, la diplomàcia britànica li va abandonar a la seva sort i el monarca, Fernando VII, va conspirar amb la Santa Aliança per destruir l'ordre constitucional que havia jurat protegir. Pedro J. va adquirir la biblioteca dels Calatrava per rendibilitzar-la en poc temps . Rapidesa i tret directe, dos apèndixs d'una de les plomes més afilades que ha vist Espanya. Afilada, però acompanyada de fets irresponsables en capítols recents, com l'atemptat de l'11 M, que ell es va encarregar d'embullar en la seva teoria de la conspiració. Gegant de la memòria llarga, àgil tergiversador de la curta, el llavors director d'El Mundo va responsabilitzar a ETA de l'atemptat de 2004 a Atocha i va mantenir en suspens la seva absurda versió, fins i tot després de confirmar-se la culpabilitat islamista en la fallada del Jutge Bermúdez. Sostenella i no enmendalla. Heus aquí, en román paladí, el mètode de Pedro J. i els seus cenobites: quan un gentleman desembeina mai demana perdó. La seva escola, gravada a foc en el rotatiu radical, es manté ara en el cas de Xavier Trias , l'alcalde injuriat, segons les dades aportades per Union de Banques Suisses (UBS). Però el curiós d'aquesta història de Trias és que, qui la firma, Eduardo Inda, té un peu fos del periòdic i el cap en una nova aventura . El periodisme directe nua moltes vergonyes. Els fets són factuales --¿Té o no Trias un compte a Suïssa? ¿Va ser ETA l'autora de l'11 M?-- però la interpretació, sigui en la crònica o en la història, està subjecta als capritxos de la llibertat. I Pedro J. és un intèrpret .

Premi a 'Economia Digital': millor mitjà de comunicació a Internet

Domingo, 9 de noviembre de 2014

"Economia Digital", el periòdic digital nascut a Barcelona, ha sabut consolidar-se com una alternativa real a les grans capçaleres generalistes; ha combinat perfectament la informació política amb l'anàlisi econòmica i ha destapat informacions rellevants. Ha reunit un equip de qualitat amb grans plomes i periodistes històrics del sector". Aquest és l'argument dels premis Els millors de PR 2014, que en la seva dècima-primer edició, reconeixen a aquesta publicació com a Millor mitjà nadiu digital de l'any. A l'anterior lliurament, al 2013, el periodista Pedro J. Ramírez va recollir per a El Mundo el reconeixement a Millor mitjà de comunicació. El jurat de la publicació especialitzada PR Noticias, que lidera el periodista Pedro Aparicio, reconeix des de 2003 als millors projectes i professionals de l'àmbit dels mitjans informatius, del màrqueting i de la comunicació corporativa. En aquesta edició, junt a Economia Digital, s'ha guardonat a Invertia que "continua sent un referent de la informació econòmica representant tots els valors d'Internet i del periodisme al servei de l'economia", i a la Policia Nacional, que "s'ha convertit en un referent mundial per a la resta de cossos de seguretat per la seva encertada gestió de les xarxes socials". Els agents prenen el relleu a Iberia, premiada fa 12 mesos. **Palmarès** En els propers dies es coneixeran la resta de premiats. El jurat de PR seleccionarà al nou millor comunicador de l'any (el vigent és Jaume Giró, director general de la fundació bancària La Caixa); al millor comunicador global (en 2013 va ser Juan Manuel Cendoya, director general corporatiu del Santander); al millor comunicador en política (l'actual és Isabel Gallego, responsable de l'àrea en la Comunitat de Madrid); la millor agència en innovació (prendrà el relleu de Tinkle), la millor direcció de responsabilitat social (cedirà el testimoni Ana Palencia, d'Unilever); i la millor trajectòria (la directora general adjunta i de comunicació de Telefónica, Marisa Navas, va rebre el premi al 2013). La qualitat del palmarès ha impulsat el lliurament dels millors de PR com la gran festa anual de la comunicació. La propera cita serà el 26 de novembre a la seu de la publicació, a l'edifici La refineria de Madrid. El premi del sector a Economia Digital coincideix amb el quart aniversari del projecte editorial, fundat per Juan García i Xavier Salvador a l'octubre de 2010. Recentment, ha sumat a la seva activitat informativa l'edició de llibres tradicionals i electrònics com un espai més que doni impuls als treballs periodístics que desenvolupen els professionals d'aquest diari. Pujol KO, l'última referència de la col·lecció literària, és un èxit de vendes i crítica. Institucions com la Universitat de Barcelona recomanen la seva lectura. **Suport de l'audiència** L'audiència dona suport aquesta aposta diària per la qualitat periodística. Les últimes auditories (elaborades per OJD) eleven la comunitat de lectors diferents per sobre dels 630.000 usuaris únics mensuals. Economia Digital, a més de comptar amb una edició en català i una altra a Galícia, elabora també els diaris especialitzats en turisme 02B i en esports Diario Gol.

Per quan tornin les urnes

Lunes, 10 de noviembre de 2014

Després del 9N de ben segur que caldrà més aviat o més dhora de convocar unes eleccions obertes a les diferents opcions polítiques. Abans que arribin, però, magradaria que ens aturem un moment en el llenguatge, en com anomenem als membres dels diferents partits polítics i les seues propostes. Unes organitzacions que són omnipresents en el dia a dia dels mitjans de comunicació generalistes. Sabem que el llenguatge construeix mons i imaginaris personals o col·lectius. Som conscients que hem de vigilar com comuniquem segons què per evitar afegir altres càrregues dintenció al que sestà dient o escrivint. Quan parlem dels diferents partits polítics ens noblidem, de patac. Ja no entrarem en el nom de les organitzacions, que tendeixen a donar una pompa, una orientació ideològica o fer ús de termes de grau massa superlatiu. Sinó al terme què fem anar quan parlem dalgú o dalguna cosa relativa a cadascuna de les formacions. Sovint fem anar fórmules no necessàriament per prendre part per una opció o una altra sinó perquè busquem no repetir-nos i fer narratives més àgils. A Catalunya (a la que Joan Fuster en diria Principat o Catalunya estricta) ens trobem des del convergent de CDC, el socialista del PSC o el popular del PP fins al democristià o democratacristià dUDC (tot i que al seu vint-i-tresè congrés, fa deu anys, van demanar que fos socialcristià), el republicà dERC o l'ecosocialista dICV (ja sabem que EUiA acaba quedant invisibilitzada). I no ens qüestionem que es pot divergir, que el socialisme no és de centre-esquerra, que el popular ha de ser per al poble o que lanomenada Democràcia cristiana defensa la justícia social i la preeminència del bé comú. I que el republicanisme es planteja, no només com a oposició a la monarquia i a laristocràcia, sinó que també contra els poders absoluts i en mans de poques persones. I en una societat influenciada pels EUA, en un mateix diari, butlletí radiofònic o telenotícies podem trobar-nos el terme republicà amb connotacions diferents. Un dia ens va aparèixer Cs i la pràctica ha portat a dir de Ciutadans, com si la resta no en fossin. Més tard, tot i la presència en alguns municipis, va irrompre al Parlament la CUP i els periodistes sovint en diem de la CUP tot i que internament també s'utilitza cupaires. De fet, aquesta darrera opció és la que sempre més mha agradat, des que -fa anys- ho vaig llegir en diaris mexicans. Allà, un del PRI és priista; un del PRD, perredista; un del PT, petetista; un del MC, emecista; un del PAN, panista, i anar fent. Ho implantem aquí? I si quallés Podemos, podríem trobar-li una opció?